nick pope

CERURI DESCHISE

minți încuiate

● enigmele terrei

colecție coordonată de ION HOBANA

Între 1991 și 1994, NICK POPE a fost Șeful Biroului OZN din cadrul Statului Major al Forțelor Aeriene ale Marii Britanii. Primind un mare număr de rapoarte de observații, el a apelat la specialiști în diferite domenii, în încercarea de a găsi explicații satisfăcătoare. După succesul cărții de față, a publicat *The Uninvited. An Exposé of the Alien. Abduction Phenomenon.*

NICK POPE

Ceruri deschise, minți încuiate

Prefață de
TIMOTHY GOOD

Traducere din engleză de
MIHAI-DAN PAVELESCU

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Coperta
RĂZVAN LUSCOV

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
POPE, NICK
Ceruri deschise, minți încuiate: pentru prima dată, un expert guvernamental în OZN-uri rupe tăcerea / Nick Pope;
trad.: Mihai-Dan Pavelescu. – București: Humanitas, 2003
(Enigmele Terrei)
ISBN: 973-50-0476-3
I. Pavelescu, Mihai-Dan (trad.)
001.94 OZN

NICK POPE
OPEN SKIES, CLOSED MINDS
For the First Time a Government UFO Expert Speaks Out, Dell Publishing, New York, 2000
©1996 Nick Pope with MJ Trow

© HUMANITAS, 2003, pentru prezenta versiune românească

ISBN 973-50-0476-3

Mamei mele.
Cu dragoste, întru amintire.

Nota autorului

Cu excepția cazurilor specificate, opiniile exprimate în această carte îmi aparțin și nu trebuie considerate ca reprezentînd poziția oficială a Ministerului Apărării sau a oricărei alte instituții.

„Și totuși, dincolo de prăpastia spațiului... inteligențe vaste, reci și nemiloase, priveau Pământul cu ochi invidioși, și își făureau încet și sigur planurile împotriva noastră." *

H.G. WELLS
Războiul lumilor

* În românește de Mihu Dragomir și C. Vonghizas, București, Ed. Tineretului, 1963 (*n. t.*).

Mulțumiri

Așa cum se întîmplă cu toate cărțile, aceasta a fost rodul efortului unei echipe, deoarece mai multe persoane au jucat diverse roluri în realizarea produsului final. Aș dori să le mulțumesc următorilor actori principali:

Agentului meu, Andrew Lownie, pentru ajutorul răbdător și pentru încurajări, ca și pentru călăuzirea mea prin complexitățile meseriei de scriitor; fără Andrew, proiectul acesta n-ar fi decolat niciodată.

Lui Mei Trow, care a colaborat cu mine la scrierea cărții, modelînd-o în ceva de care amîndoi ne-am putut simți mîndri. Mei a adus în text simț practic și umor, iar investigațiile sale temeinice și ipotezele edificatoare au îmbunătățit considerabil întregul proiect.

Tuturor celor din Editura Simon & Schuster, care m-au îndrumat prin diversele procese legate de transformarea unui manuscris într-o carte și mi-au dat toate sfaturile și ajutorul necesare. Le sînt îndeosebi recunoscător lui Martin Fletcher, Jacquie Clare, Gillian Holmes, Lisa Shakespeare, Cathy Schofield, Aruna Mathur, Glen Saville, Aniz Damani și Caroline North.

Lui Timothy Good, care a scris o prefață excelentă și a aruncat un ochi de specialist peste text.

Datorez considerabilă recunoștință multor ufologi și altor cercetători ai paranormalului, al căror entuziasm m-a convins inițial că subiectele lor meritau o investigare atentă și ale căror umor și inteligență au continuat să-mi modeleze credințele. Poate că nu sîntem de acord în toate privințele — de altfel nici ei nu cred în unanimitate că OZN-urile au origine extraterestră — , dar ei au realizat cu toții lucrări

deschizătoare de drumuri și formează un grup minunat de oameni. Îmi este imposibil să-i amintesc pe toți, aș dori totuși în mod deosebit să le mulțumesc lui John Spencer, Timothy Good (din nou), Budd Hopkins, Graham Birdsall, Philip Mantle, Tony Dodd, Colin Andrews, Jenny Randles, Ralph Noyes și Lucien Morgan.

Le sînt recunoscător lui Mark și Vivienne Birdsall și tuturor celor de la Quest Picture Library, care au căutat și mi-au pus la dispoziție o serie de fotografii care mi-au fost foarte folositoare.

Aș dori să le mulțumesc numeroșilor mei prieteni și colegi de la Ministerul Apărării, care m-au susținut aproape fără excepție în această acțiune, oferindu-mi încurajări și sprijin în momente destul de dificile.

Îi sînt recunoscător tatălui meu pentru cuvintele înțelepte, sfaturile competente și sprijinul permanent. Mulțumesc de asemenea mamei mele vitrege, Helen, fratelui meu, Seb, pentru sprijin, și lui Michèle Kaczynski, care mi-a fost principala confidentă pe durata scrierii cărții de față.

Vreau să le mulțumesc lui Nick Forbes de la Biroul documentelor publice, lui Charles Halt, Ed Walters, Ray Santilli, Ian Macpherson, Lizzie Wickham, Laura Newell, Yetunde Koledoye, Richard Horsley, Jane Goldman și tuturor celorlalți pe care am uitat să-i menționez, dar cărora le sînt la fel de recunoscător.

Finalmente, datorez enorm de multă recunoștință numeroșilor martori, amintiți sau trecuți sub tăcere, ale căror istorii au ajutat la modelarea înțelegerii mele asupra fenomenului OZN. M-am străduit pe cît am putut să ajung în miezul misterelor care vă tulbură viețile și sper că, atunci cînd nu le-am putut rezolva, v-am ajutat cel puțin să le acceptați. În ciuda tuturor traumelor și întrebărilor la care n-ați căpătat răspunsuri, sînteți, dintr-un punct de vedere, oamenii cei mai norocoși. Ați participat în mod activ la ceva ce noi ceilalți de abia începem să recunoaștem, cu atît mai puțin să înțelegem.

Prefață

de TIMOTHY GOOD

Primul meu contact cu departamentul Ministerului Apărării care se ocupă cu rapoartele de OZN-uri primite din partea publicului, datează din anul 1963, cînd am anunțat prin telefon apariția unui obiect aparent necunoscut, care a plutit peste suburbia mea din sud-estul Londrei, dar și peste cîteva comitate, timp de cîteva ore într-o seară de august. Departamentul a promis că va investiga și, după cîteva zile de la eveniment, mi-a oferit o explicație validă. În numeroase dialoguri purtate de atunci cu Ministerul, investigațiile mele au fost întotdeauna tratate cu politețe și seriozitate și, alături de majoritatea principalilor investigatori, împărtășesc poziția oficială a Ministerului Apărării conform căreia cele mai multe observări (ajungînd poate chiar la 90%, deși eu apreciez că procentajul este arbitrar) pot fi explicate în termenii aparatelor de zbor convenționale, rachetelor, baloanelor, stelelor, planetelor, spectacolelor laser etc. Unicul meu dezacord cu Ministerul este în privința insistenței sale că restul de 10% din observări nu depășesc cunoștințele noastre actuale și nu constituie o amenințare la adresa securității naționale. Apoi a apărut Nick Pope.

Am corespondat mult cu Nick în timpul cît a deținut funcția de ofițer de legătură pentru problemele OZN la Secretariat (Air Staff) 2a, între 1991–1994, iar comentariile lui au reflectat întotdeauna politica oficială. De aceea, atunci cînd Nick a inițiat, la propria sa solicitare, întîlniri cu principalii investigatori OZN din Marea Britanie, am început să mă întreb dacă nu cumva politica oficială se schim-

base. După cum s-a dovedit, mă înșelasem, dar, cînd l-am întîlnit prima dată pe Nick, în 1993 în tovărășia bine cunoscutului scriitor și investigator John Spencer, care aranjase întrevederea, am fost uluit să descopăr că Nick nu era numai bine informat, dar și perfect obiectiv față de fenomenul OZN. Așa cum mi-a explicat în fața unei pizza, pe Whitehall, era plătit să muncească și de aceea, spre deosebire de majoritatea predecesorilor săi, simțea că era de datoria lui să studieze subiectul. „Mi-am impus să caut opinia experților", mi-a declarat Nick în 1995. „Trebuia să știu ce se întîmpla și doream să-i cunosc pe actorii principali și să le aud opiniile incompatibile."

Deși inițiativa lui a fost privită cu îndoială de către unii colegi funcționari civili din Sec(AS)2a — și ironizată de alții —, a rezultat o perioadă fără precedent de cooperare cu investigatorii OZN. Credința lui Nick că această cooperare va facilita abordarea întrebărilor primite din partea publicului a fost pe deplin justificată. Astfel îmi amintesc perfect un caz, implicînd observarea unei „nave spațiale" iluminate, raportată în regiunea Londrei în noiembrie 1993, cînd eu și Nick ne-am împărțit sarcina de a contacta diverse autorități civile, pentru a încerca identificarea obiectului. „Nava spațială" s-a dovedit a fi un dirijabil iluminat, lansat de compania Virgin Lightships.

Un interes deosebit prezintă în cartea de față rapoartele primite de Nick în decursul îndatoririlor sale oficiale, care par să desfidă orice explicații convenționale. În anii '50, în declarațiile făcute membrilor Camerei Comunelor, George Ward, ministrul Aviației, a explicat frecvent observările de OZN ca fiind „baloane" — mai ales cele raportate de piloții din Royal Air Force. Totuși, în 1954, cînd a fost provocat în această privință de prietenul său Desmond Leslie, văr de-al doilea al lui Sir Winston Churchill și fost pilot de vînătoare în al doilea război mondial, Ward a dezvăluit cîteva motive pentru care se simțea obligat să „explice" public respectivele observări. Unul dintre motive era teama de ridicol. „Ce să spun?" a întrebat Ward. *„Eu*

știu că n-a fost un balon. *Tu* știi că n-a fost un balon. Dar pînă ce nu voi avea o farfurie zburătoare pe sol în Hyde Park, putînd cere oamenilor să cumpere bilete ca s-o vadă, *trebuie* să fie baloane, altfel guvernul ar cădea și eu mi-aș pierde slujba."

Ward a continuat, explicînd poziția dificilă în care se găsea, alături de alți membri ai guvernului Maiestății Sale, și a declarat că dacă admitea existența farfuriilor zburătoare fără dovezi materiale, pe care publicul să le poată realmente pipăi, acesta ar fi considerat că guvernul o luase razna și și-ar fi pierdut încrederea în el. În mod evident, între teama de stînjeneala publică și grijile legate de apărarea națională există o linie de demarcație foarte subțire!

Deși șefii televiziunii britanice au urmat în sfîrșit exemplul multor altor țări, recunoscînd că subiectul prezintă un interes public deosebit, care a dus la numeroase documentare serioase, atitudinea presei naționale continuă să lase mult de dorit. Este la fel de obligatoriu pentru tabloide să pedaleze pe senzațional, pe cît este pentru ziarele serioase să ridiculizeze subiectul și, fără îndoială, aceste reacții vor caracteriza răspunsul mass-media față de cartea prezentă. Nici una dintre reacții nu ajută la stabilirea unei evaluări serioase a fenomenului. Așa cum a răspuns în 1994 ministrul maghiar al Apărării, György Keleti, cînd a fost întrebat de un ziarist ungur, aparent sceptic dar în căutare de senzațional, dacă se temea de o „invazie" OZN:

...Am fost editorialist [la Ufomagazin *din Budapesta] și am publicat cazuri OZN care fuseseră observate și consemnate de forțele armate maghiare. Nu am declarat niciodată că ne pregătim de indiferent ce fel de acțiune împotriva forțelor OZN, ci am atras doar atenția publicului că omenirea, considerată ca o civilizație, nu se va putea apăra aici, pe Pămînt... Ministerul Apărării a primit multe rapoarte privind observări de OZN-uri în jurul lui Szolnok, ceea ce înseamnă în mod evident și logic că [OZN-urile] știu perfect unde trebuie să aterizeze și ce tre-*

buie să facă. Este cu adevărat remarcabil că... în general, ziarele de pretutindeni resping rapoartele autorităților.

Trebuie de asemenea să mă refer la subiectul OZN-urilor asociate securității naționale. Mii de pagini de documente puse în circulație în multe țări — mai ales în Statele Unite, în conformitate cu stipulările Legii libertății accesului la informație — dezvăluie destul de lipsit de ambiguități că, încă din anii '40, OZN-urile au constituit subiectul unor investigații susținute din partea serviciilor de informații ale comunităților militare și științifice. Este de asemenea revelator faptul că, în SUA, numeroase agenții (cu excepția lui Air Force) au negat mult timp orice implicare serioasă, pînă ce o avalanșă de documente devenite publice a dovedit contrariul. Mai mult chiar, agenții precum CIA, Agenția de Contrainformații a Apărării, Agenția de Securitate Națională și serviciile de informații ale Aviației, Marinei și Armatei recunosc că multe documente strict secrete continuă să nu fie date în vileag în interesul securității naționale. Și încă din 1950 un memorandum guvernamental canadian, pînă azi strict secret, afirma că rezultatele investigațiilor americane asupra „farfuriilor zburătoare" au primit o clasificare mai înaltă decît bomba cu hidrogen. Pînă și un fost director CIA, contraamiralul Roscoe Hillenkoetter, într-o declarație în fața Congresului american făcută în 1960, a admis că „prin menținerea secretului de stat și ridiculizare, mulți cetățeni sînt conduși să creadă că obiectele zburătoare neidentificate sînt absurdități". Dacă nu se ascunde nimic, de ce atîta secretomanie?

Nick Pope n-a descoperit nici o dovadă a unei tăinuiri în Marea Britanie. Știu că el este absolut corect, însă mă îndoiesc că funcționarii civili din Sec(AS)2a sînt ținuți la curent cu toate informațiile. De exemplu, sînt sigur că cele mai multe rapoarte militare sînt înaintate altor departamente, așa cum mi-a fost confirmat de surse bine informate. Iar dacă un fost șef al statului-major, amiralul Lord Hill-Norton — care este ferm convins că într-adevăr ceva

ne este ascuns —, a fost frustrat în tentativele sale de a afla mai multe, nu-i deloc surprinzător că Nick n-a izbutit să descopere asemenea dovezi.

Se știe că investigațiile strict secrete asupra fenomenului OZN au fost conduse în anii '50 de personalul științific și tehnic din serviciul de informații al Ministerului Apărării. Atunci de ce oare rapoartele referitoare la întîlniri bine cunoscute ale piloților din Royal Air Force din perioada respectivă nu au fost puse la dispoziția Biroului documentelor publice, în conformitate cu reglementarea celor 30 de ani, și s-ar putea să nu fie disponibile accesului public pentru mulți ani de acum? Îmi vine greu să accept explicațiile oficiale că asemenea consemnări nu există sau că au fost distruse în mod rutinier, ținînd seamă de faptul că au supraviețuit destule dintre rapoartele mai inofensive.

Cu toate acestea, Nick este lipsit de ambiguitate în convingerea sa că OZN-urile reprezintă o amenințare potențială a securității naționale. „Rolul guvernului britanic în investigarea fenomenului OZN este de a evalua dacă există sau nu o amenințare la adresa Marii Britanii", mi-a declarat el în 1995. „Dacă, așa cum sugerează dovezile, aparate structurate de origine necunoscută pătrund în mod curent în Regiunea de apărare aeriană britanică, atunci mi se pare că este vorba despre o amenințare cel puțin potențială. Cum putem spune că nu există nici o amenințare, cînd nu știm ce sînt aceste obiecte, de unde vin ele sau ce intenții au?"

În politica oficială privind accesul public la rapoartele militare despre OZN-uri, Marea Britanie a rămas în urma altor țări. De exemplu, Ministerele Apărării din Belgia, Ungaria, Italia, Rusia și mai cu seamă Spania au difuzat numeroase rapoarte privind întîlniri ale piloților militari și ale altor membri ai forțelor armate. Mai mult chiar, unii miniștri ai Apărării din Europa au confirmat realitatea fenomenului OZN. După extraordinarele incursiuni din 1989/1990 în spațiul aerian belgian ale unui aparat de zbor triunghiular mare, observat de peste 2 500 de martori —

printre care cîțiva piloți militari de avioane F-16 și numeroși ofițeri de poliție —, generalul-maior Wilfried De Brouwer, adjunctul comandantului Forței aeriene regale belgiene, a comentat: „Fără îndoială, va veni ziua cînd fenomenul va fi observat cu mijloace tehnologice de detectare și colectare ce nu vor lăsa dubii asupra originii sale. Acestea ar trebui să ridice parțial vălul care a acoperit de multă vreme misterul [OZN-urilor], un mister care continuă și în prezent. El însă există, este real și acest lucru în sine constituie o concluzie importantă."

Un adevărat pionier, Nick Pope trebuie aplaudat pentru curajul său de a scrie această carte deschizătoare de drumuri și cu un titlu inspirat, în pofida riscului considerabil în care și-a pus cariera în Ministerul Apărării. *Ceruri deschise, minți încuiate* este o trecere în revistă fascinantă, inteligentă și obiectivă a acestui subiect complex și multifațetat, care sînt sigur că va contribui în mare măsură la risipirea legendei potrivit căreia OZN-urile sînt o absurditate ridicolă.

TIMOTHY GOOD este una dintre autoritățile cele mai respectate în domeniul OZN-urilor, autor și editor a numeroase best-selleruri, printre care *Above Top Secret: The Worldwide UFO Cover-up*, *Alien Liaison: The Ultimate Secret* și *Alien Update*. Cartea sa cea mai recentă este *Beyond Top Secret: The Worldwide UFO Security Threat* din care au fost preluate multe dintre informațiile citate în această prefață.

Introducere

Pînă în 1991, am fost în general sceptic față de fenomenele paranormale, deși mi-a plăcut să cred că sînt o persoană cu mintea descuiată. În calitate de funcționar civil de carieră în Ministerul Apărării, nu am fost în nici un caz tipul de individ care să subscrie oricărui gen de teorie stranie fără a vedea mai întîi o dovadă. N-am crezut în OZN-uri, nu eram conștient de existența unor grupări dedicate investigării OZN-urilor și nici măcar nu auzisem de conceptul de răpire de către extratereștri. Oricum, experiențele paranormale se întîmplau numai trăsniților, nu? Însă urma să capăt însărcinarea cea mai bizară pe care o avusesem vreodată: să investighez observările OZN-urilor, pentru a dovedi că nu existau mărturii ale unei amenințări pentru Marea Britanie. Aveam să devin, așa cum urma să mi se spună de către multe persoane, „adevăratul Fox Mulder" — eroul serialului TV de succes *Dosarele X*; Nick „Spooky" Pope, considerat un confident de către martori și de către răpiți, văzut ca aliatul „dinăuntru" de către ufologi și apreciat ca un rebel excentric de către unul sau doi șefi.

În cadrul misiunii primite, am moștenit o situație în care orice raport OZN, oricît de bizar ar fi fost, părea să fie atribuit luminilor avioanelor — caz clasat! Nu mi-a plăcut însă niciodată să abandonez o investigație, decît după ce am simțit că nu mai pot progresa; nu eram pregătit să afirm că OZN-urile nu constituiau o amenințare, pînă nu știam ce erau ele. Pe scurt, urma să le prezint așa cum le vedeam, ignorînd prejudecățile personale ale celor

care, destul de deschis, n-ar fi recunoscut că puteau exista lucruri inexplicabile, chiar dacă o farfurie zburătoare ar fi aterizat în grădina casei lor. Ca și Fox Mulder, eu eram rebelul, omul de pe coridoarele puterii care nu voia să joace după aceleași reguli ale „establishment"-ului ca toți ceilalți.

Una dintre primele mele acțiuni după ce mi-am luat postul în primire a fost să mă documentez asupra subiectului. Majoritatea observărilor de OZN-uri se referea la lumini de pe cer. În mod evident, aceste obiecte puteau să fi fost orice și într-adevăr foarte multe dintre lumini probabil că aparțineau realmente avioanelor de care păreau să fi fost atît de obsedați cei mai mulți dintre predecesorii mei. Existau totuși și evenimente numite „întîlniri apropiate". Vizionasem filmul lui Steven Spielberg *Întîlniri apropiate de gradul III* și credeam că știam totul despre acest subiect. Aparent însă lucrurile stăteau altfel; s-a dovedit că existaseră într-adevăr experiențe descrise ca „întîlniri apropiate de gradul IV", în care persoane fuseseră realmente răpite de extratereștri sau cel puțin așa susțineau. Se părea că existau două scenarii comune: unele persoane fuseseră luate din pat iar altele fuseseră victimele unor răpiri mai proactive, din automobilele lor, de obicei în timp ce șofau pe un drum pustiu în toiul nopții. Cercetări ulterioare au dezvăluit conceptul cunoscut ca „lacună în timp" — indivizii ajungeau acasă mult mai tîrziu decît se așteptaseră și nu erau capabili să justifice o perioadă din timpul nopții; ceva se petrecuse, dar mintea lor nu-și mai reamintea în mod conștient. În conformitate cu opiniile multor ufologi, acel „ceva" fusese o răpire efectuată de ființe extraterestre, care duseseră ocupantul automobilului într-o navă spațială, îl supuseseră unor proceduri medicale necunoscute și apoi îl readuseseră la automobil, cu instrucțiunea amplificată hipnotic de a nu-și reaminti nimic.

Invenții fanteziste ale unor persoane care căutau să fie în centrul atenției? Halucinații ale unor minți tulburate? Poate că da, însă eu aveam responsabilități atît față de Ministerul Apărării, cît și față de public în general. Trebuia să

investighez toate observările și experiențele, complet imparțial, indiferent care ar fi fost propriile mele opinii despre un martor sau despre experiența trăită de el. Nu exista nici o modalitate de a-mi permite să mă las influențat de ideile mele. În primul rînd, probabil că mulți dintre cei care activau în domeniul ufologiei mă priveau pur și simplu ca pe „tipul din Minister", deloc cufundat în OZN-uri prăbușite, extratereștri morți și mușamalizări la scară cosmică. Dar, pe măsură ce am început să mă ocup zilnic de oameni care avuseseră parte de evenimente ce păreau să depășească înțelegerea umană, mi-am format relații de lucru cu investigatorii OZN și ne-am dezvoltat o încredere reciprocă. I-am consiliat pe răpiți, încercînd fie să explic experiențele lor, fie, de cele mai multe ori, pur și simplu să-i ajut să accepte cele petrecute.

În următorii trei ani mi-am dezvoltat o înțelegere vastă a fenomenului OZN-urilor și răpirilor extraterestre. Sutele de cazuri pe care le-am investigat anual reprezentau doar vîrful aisbergului — 95% dintre cazuri nu ne-au fost probabil raportate deloc, fie pentru că oamenii nu știau că exista un interes oficial, fie pentru că se temeau de ridicol.

Acei trei ani au însemnat realmente un voiaj de descoperiri extraordinare, în care statutul meu oficial mi-a oferit un avantaj față de alți investigatori. Despre fenomenul OZN se scriseseră multe cărți excelente, dar autorii erau în general amatori entuziaști, al căror interes deriva dintr-o experiență personală ori din fascinația înfiripată în copilărie față de spațiul cosmic și science-fiction. Perceperea generală a OZN-urilor ca farfurii zburătoare în care se află omuleți verzi fusese adesea modelată de un grup redus de excentrici gălăgioși ale căror cunoștințe erau sumare, dar care reușeau să strige cel mai tare. Această înțelegere eronată nu este nicăieri mai vădită decît în perceperea rolului guvernelor, unde ideea ispititoare a unei mușamalizări la nivel oficial este un far salutar în bezna de nepătruns.

Ca persoană oficială din Ministerul Apărării, am putut discuta direct cu cei care fuseseră martori la asemenea fe-

nomene. Am cunoscut multe personaje-cheie ale mișcării OZN și am dispus de un acces fără precedent la datele brute despre subiect — dosarele despre care unii fervenți susținători OZN vă vor spune că guvernul dorește să le îngroape — și la alte resurse inaccesibile civililor. Am discutat de asemenea cu specialiști în radare, cu astronomi, piloți militari și o armată întreagă de experți civili și militari, persoane la care investigatorilor civili ai OZN-urilor nu li se interzice explicit accesul, dar a căror existență nu o cunosc întotdeauna.

Cînd, în cele din urmă, am obținut o promovare importantă și am trecut la alt departament, mintea mi se deschisese înaintea posibilității ca Universul să fie un loc mult mai straniu decît o sugerează știința convențională. Poate că fenomenele paranormale nu sînt decît evenimente reale, pe care pur și simplu nu le putem pricepe, deocamdată. Probabil că în urmă cu cîteva sute de ani majoritatea oamenilor gîndea la fel despre fulgere. Poate că experiențele — deși pot fi înspăimîntătoare — ar trebui privite în termeni pozitivi.

1

„Focul acesta arunca o lumină strălucitoare, și din el ieșeau fulgere“

M-am uitat, și iată că a venit de la miază-noapte un vînt năpraznic, un nor roșu, și un snop de foc, care răspîndea de jur-împrejur o lumină strălucitoare, în mijlocul căreia lucea ca o aramă lustruită, care ieșea din mijlocul focului. Tot în mijloc, se mai vedeau patru făpturi vii, a căror înfățișare avea o asemănare omenească. Fiecare din ele avea patru fețe, și fiecare avea patru aripi. Picioarele lor erau drepte și talpa picioarelor lor era ca a piciorului unui viței și scînteiau ca niște aramă lustruită... În mijlocul acestor făpturi vii era ceva ca niște cărbuni de foc aprinși, care ardeau; și ceva ca niște făclii umbla încoace și încolo printre aceste făpturi vii, focul acesta arunca o lumină strălucitoare, și din el ieșeau fulgere... Mă uitam la aceste făpturi vii și iată că pe pămînt, afară de făpturile vii, era o roată la fiecare din cele patru fețe ale lor. Înfățișarea acestor roți și materialul din care erau făcute păreau de hrisolit, și toate patru aveau aceeași întocmire. Înfățișarea și alcătuirea lor erau de așa fel încît fiecare roată părea că este în mijlocul unei alte roți. Cînd mergeau, alergau pe toate cele patru laturi ale lor, și nu se întorceau deloc în mersul lor. Aveau niște obezi de o înălțime înspăimîntătoare, și pe obezile lor cele patru roți erau pline cu ochi de jur-împrejur. Cînd mergeau făpturile vii, mergeau și roțile pe lîngă ele; și cînd se ridicau făpturile vii de la pămînt, se ridicau și roțile.*

Așa sună capitolul 1 din cartea profetului Ezechiel, din Vechiul Testament. Preotul Ezechiel, fiul lui Buzi, în țara

* Biblia Cornilescu (*n. t.*).

Haldeilor, a avut vedenii dumnezeiești „și s-au deschis cerurile".

Istoriile din Vechiul Testament sînt bine cunoscute în privința deschiderii față de interpretări. Ezechiel continuă, descriind tronul lui Dumnezeu cu lumina sa de curcubeu într-un mod convențional, cam așa cum Michelangelo avea să-l picteze peste secole. Totuși chiar și după ce ținem seamă de greutatea alegoriilor, viselor, fanteziilor și nălucirilor induse de extazul religios, și chiar după ce ne reamintim că *Biblia* a cunoscut numeroase traduceri, din ebraică în greacă, apoi în latină și de acolo în restul limbilor, descrierea făcută are un bizar caracter de mașinărie. Flăcările, fulgerele, roțile, chiar și curioasa mișcare a viziunii — „fiecare mergea drept înainte... iar în mersul lor nu se întorceau în nici o parte" — corespund multor relatări recente ale unor martori despre aterizarea unor vehicule neidentificate. „Aveau niște obezi de o înălțime înspăimîntătoare, și pe obezile lor cele patru roți erau pline cu ochi de jur-împrejur" — nu s-ar putea ca acestea să fie cercurile de lumini sclipitoare emise de fuzelajele „farfuriilor zburătoare"?

Timp de secole, omenirea a fost fascinată de ceruri. Împărăția norilor, arcul curcubeului, nenumăratele punctulețe de lumină ale nopții, toate fuseseră țesute de oameni temători și poetici în imagini personale. Tunetul reprezenta butoaiele Domnului rostogolite prin cerul pustiu. Curcubeul era simbolul promisiunii divine de a nu mai trimite niciodată alt potop. Iar în beznă, luminile stelelor erau aureola Raiului strălucind prin draperia împestrițată a nopții.

Oamenii primitivi se temeau de lucrurile pe care nu le înțelegeau și le divinizau ca pe niște zeități. Ploaia, Soarele, Luna, stelele, tunetul și vînturile, fenomene perfect naturale, erau atribuite unor soiuri de divinități. Pe măsură ce încrederea și cunoștințele noastre au crescut, am personalizat cerul, descoperind în constelații unele asemănări cu oameni și animale: Ursa Mare, vînătorul Orion, Pleiadele.

Iar cerurile ne controlau destinul, astfel că evenimentele importante de pe Pămînt erau prevestite de anumite activități cerești stranii. Cronica anglo-saxonă din anul 793

descrie „balauri învăpăiați" deasupra Northumbriei. În deceniul acela, regatele saxone din nord au fost atacate în mod repetat de vikingi în regiunile de coastă. În data de 8 iunie a aceluiași an, fulgere și tornade au devastat nordul insulelor britanice. Un torent de sînge s-a revărsat peste York Minster. Insula Lindisfarne a fost invadată și mînăstirea ei a fost rasă de pe fața pămîntului de jefuitorii nordici. Peste doi ani, în Irlanda, epidemiile de dizenterie, turbare și variolă au fost prezise de o eclipsă de lună.

În 1561, martori oculari au descris o bătălie cerească deasupra orașului bavarez Nürnberg, ca un ecou al frazei miltoniene de peste aproape un secol — „și în cer s-a făcut un război". Obiecte stranii, circulare și cilindrice se năpusteau peste acoperișurile burgului. Poate că și acestea au fost un semn, deoarece Nürnbergul a fost greu afectat în Războiul de treizeci de ani, în care catolicii s-au luptat cu protestanții pentru controlul asupra Europei centrale.

Piesele lui Shakespeare abundă în astfel de incidente. În *Iuliu Cezar*, dramaturgul s-a inspirat din analele lui Plutarh. Casca, unul dintre conspiratorii care aveau să-l înjunghie pe ambițiosul împărat, descrie viziuni ce par desprinse din Ezechiel: „Și mai departe am întîlnit vreo sută/ De spectre muierești, pocite toate/ De spaimă: se jurau că au văzut/ Pe stradă inși cu trupurile-n flăcări [...] Minuni de astea cînd se-adună, nimeni/ Să nu îmi spună: Pricina e asta./ Firești sînt toate. Tare mi-este teamă/ Că sînt nefaste pentru țara-n care/ Au apărut."*

Este imposibil acum să interpretăm cu exactitate aceste întîmplări. Irlandezii uluiți din secolul al VIII-lea trebuiau să găsească o cale de a explica inexplicabilul, dispunînd de foarte puține cunoștințe științifice care să-i ajute. În aceeași perioadă, locuitorii Northumbriei erau terorizați de vikingi și spaima lor făcea ca orice fenomen natural, oricît de minor, să fie deformat și exagerat; este chiar posibil ca

---

* În românește de Tudor Vianu. Editura pentru literatură și artă, București, 1955 (*n. t.*).

spaima însăși să fi generat fenomenul. Cît despre Shakespeare, el trebuia să capteze imaginația spectatorilor obișnuiți, avizi după coincidențe supranaturale. Cel mai probabil este totuși ca sursele acelor fenomene să fi fost mișcările perfect naturale ale meteoriților sau condițiile atmosferice: comete, fulgere globulare, miraje sau nori luminoși. Ceea ce este sigur este faptul că noțiunea de obiecte inexplicabile provenite din ceruri are vechimea primelor consemnări istorice. În *Chariots of Gods?* (*Carele zeilor?*) și *According to the Evidence* (*Conform mărturiilor*), arheologul Erich von Däniken a înhățat pur și simplu aceste observări neexplicate și a creat o teorie uluitoare — cea a „paleoastronauților". Zeii — este irelevantă credința specifică sau numele lor — au fost în realitate hominizi extratereștri — „ființe din spațiul cosmic" — , iar vizita lor pe Pămîntul preistoric a fost transmisă de-a lungul generațiilor sub forma religiilor, mitologiilor și folclorului. Von Däniken citează și mărturii fizice ale acestor vizite: de la piramidele perfecte din Egipt și Peru, la străvechile cercuri druide din Stonehenge și Avebury, la grotele secrete din Ecuador și giganticele capete de piatră din munții Turciei. Dovezile sînt amănunțite, iar întrebarea „A fost Dumnezeu un astronaut?" e fără îndoială fascinantă.

În *Dimensions*, dr Jacques Vallée leagă fenomenele zburătoare neidentificate de fenomenele psihice. Odată el a făcut observația interesantă că într-una dintre edițiile Enciclopediei Britanice articolul pentru „unidentified flying object" („obiect zburător neidentificat") apare între „unicorn" și „unified field theory" („teoria cîmpului unificat"). Extrem de nimerit, deoarece astfel plasează fenomenul OZN între tărîmurile magiei și științei.

*

Primele observări complet documentate privind obiecte zburătoare neidentificate clare au sosit din Statele Unite, la sfîrșitul secolului al XIX-lea. Poate că era de așteptat ca

țara care ne-a oferit concepte fascinante ca spiritualismul (care a început efectiv în Hydesville, statul New York, în 1848) și Bigfoot (celebrul hominid hirsut care ar trăi undeva în nordul Munților Stîncoși) să fie prima și în domeniul modern al fenomenelor zburătoare neidentificate. În noiembrie 1896, o lumină a fost vizibilă pe cer deasupra așezării Sacramento, California, iar mai tîrziu în aceeași lună alte observări au fost raportate mai spre nord, în statul Washington și în Canada. Deasupra luminii părea să existe o formă întunecată, descrisă ca un trabuc, ou sau butoiaș. Pînă la sfîrșitul anului, în toată America au fost consemnate observări, însoțite de ceea ce poate fi descris drept periferiile lunatice ale ufologiei, care n-au dispărut niciodată pe deplin. Trei pastori metodiști zăriseră un „obiect zburător" decolînd la sosirea lor. Doi bărbați care mergeau pe un drum de țară singuratic fuseseră atacați de trei ființe stranii, înalte și spîne, care zburau într-un aparat de forma unei țigări de foi. În Michigan, un chelner auzise o comandă pentru un ibric de cafea și patru duzini de sandvișuri cu ouă venind din partea unei voci imateriale care răsunase de undeva de deasupra norilor. Nu numai că se repezise și adusese comanda, dar un căuș invizibil o purtase spre aparatul zburător la fel de invizibil!

Ceea ce făcea aceste observări să fie diferite este faptul că tehnologia modernă nu numai că a creat observările, dar diverși jurnaliști din anii '90 ai secolului al XIX-lea le atribuiseră — probabil corect — celor dintîi călătorii ale dirijabilelor. Primul dirijabil a fost cel cu aburi al francezului Henri Giffard, care a zburat întîia oară în 1852. În perioada respectivă, îndeosebi francezii și germanii experimentau cu aparate mai ușoare decît aerul și cu toate că numele contelui Ferdinand von Zeppelin rămîne legat de-a pururi de genul acesta de tehnologie, americanii nu se aflau chiar în urmă. Massachusetts Institute of Technology construise un tunel aerodinamic și ținea cursuri publice despre propulsie și comportamentul fluidelor.

Relatările celor care văzuseră aparatul straniu pe sol denotau destul de clar că era un obiect zburător de origi-

ne în mod evident terestră. În Beaumont, Texas, pe 19 aprilie 1897 și apoi în ziua următoare în Uvalde, același stat, fermierii au stat de vorbă cu membrii echipajului aparatului. Aceștia aterizaseră ca să ia apă și le-au spus că vehiculul funcționa cu electricitate, că fusese construit în Iowa și că mai existau alte patru aparate identice. Comandantul era domnul Wilson, rezident în Goshen, New York, și cunoștea chiar un șerif din Texas! Există dovezi ce sugerează că Wilson proiectase el însuși aceste dirijabile și-i ruga pe toți cei pe care-i întîlnea să păstreze secretul, deoarece proiectul încă nu fusese brevetat. Descrierile oferite de diverși martori oculari concordă cu dirijabilul de tip rigid dezvoltat de Thomas Baldwin în Oakland, California, în 1904, și de Santos-Dumont și Zeppelin peste alți cîțiva ani.

Există apoi o altă observare a unei „corăbii" care a plutit pe cer deasupra Irlandei. Ca și în unele cazuri din America, se vorbește despre o ancoră ce s-a agățat de un acoperiș și a fost eliberată prin tăiere de un membru al echipajului, care a coborît pe o parîmă. Ce este aparte la această observare? Ei bine, s-a petrecut în 1211, cu aproape opt sute de ani înainte de inventarea dirijabilelor.

Din motive legate de costuri și de importanța militară, este improbabil ca în ziua de azi o singură persoană să poată proiecta, construi și pilota aparate de zbor, dar în lumea populată de amatori pasionați de la sfîrșitul secolului al XIX-lea totul era posibil. Era epoca în care science-fictionul atingea vîrsta majoratului. În 1875, Jules Verne publicase *De le Pămînt la Lună*, iar primele romane ale lui H.G. Wells, mai cu seamă *Războiul lumilor* (1898), nu numai că formulaseră ideea inteligenței extraterestre, dar și avertizaseră că formele acelea de viață puteau fi ostile.

Anii '30 au văzut apariția „avioanelor fantomă", îndeosebi deasupra Norvegiei și Suediei. Designul aparatelor de zbor progresase rapid de la începutul secolului, pe de o parte ca urmare a impulsului determinat de primul război mondial. „The Flyer", al lui Orville și Wilbur Wright, care

rămăsese doar cîteva secunde în aer peste Kitty Hawk Beach, Carolina de Nord, pe 17 decembrie 1903, fusese deja depășit de numeroase avioane militare și civile, bombardiere și de vînătoare, iar direcția de proiectare se îndrepta spre monoplan, nu spre biplanele și triplanele ce zburaseră peste tranșeele frontului occidental. În Scandinavia fuseseră observate monoplane și biplane, de obicei cenușii, iluminate uneori de proiectoarele de la sol, dar cercetările efectuate de Forța aeriană suedeză nu dezvăluiseră nimic. Douăzeci și patru de aparate au zburat peste fiorduri, iar două dintre ele s-au prăbușit, fără a se putea găsi urma vreunei baze secrete de la care putuseră decola avioanele fantomă.

„Este imposibil", declarase o oficialitate a aviației suedeze, „să explicăm totul ca fiind o nălucire. Întrebarea este — cine sînt ei? Și de ce ne-au survolat teritoriile?"

Explicația cea mai plauzibilă, fără a fi ea însăși lipsită de întrebări, este că avioanele fantomă, ale căror motoare păreau să se oprească brusc în timpul zborului, erau prototipurile care în 1944 și 1945 aveau să fie dezvoltate în rachetele V1 și V2. Cu numai un an în urmă (1933), în Germania ajunsese la putere Adolf Hitler, decis să răzbune pierderile din primul război mondial și promițînd să rupă în bucăți umilitorul Tratat de la Versailles. În anul cu cele mai multe observări de obiecte zburătoare neidentificate (1934), Hitler părăsise șovăielnica Ligă a Națiunilor Unite și reintrodusese serviciul militar, în drumul său spre tentativa de cucerire a Europei. Construia de asemenea și aparate de zbor secrete? Peste numai trei ani, înspăimîntătorul bombardier în picaj Stuka apărea pentru prima dată pe cer deasupra Guernicăi, cînd legiunea germană Condor și-a încordat mușchii tineri de partea falangei lui Franco în războiul civil spaniol. De obicei asemenea avioane au nevoie de zece pînă la cincisprezece ani pentru a trece de pe planșeta de proiectare în văzduh.

Al doilea război mondial a însemnat prima confruntare aeriană reală. În anteriorul conflict mondial, avioanele

fuseseră utilizate inițial pentru acțiuni de recunoaștere, iar piloții lor proveniseră din cadrul armelor deja existente, mai cu seamă de la cavalerie și infanterie. Avuseseră loc și dueluri între avioane, inițial duse cu pistoale și chiar pietre, atunci cînd aparatele de recunoaștere inamice se întîlniseră în cerurile disputate. 1939 avea să însemne însă declanșarea Blitzkriegului — „războiul fulger" al lui Napoleon — transpus în văzduh. Fenomenalul succes al armatelor germane este explicat în general prin viteza și manevrabilitatea în aer și pe sol, precum și prin faptul că aliații, excesiv de împăciuitori, nu erau la fel de pregătiți ca Hitler pentru război.

Sporirea activităților aeriene — concentrările de bombardamente, fotografiile aeriene, interceptiile avioanelor de luptă, misiunile de noapte — a creat o mitologie proprie. Aviatorii din ambele tabere raportau ceea ce americanii au ajuns să numească „avioane foo", a căror poreclă provenea din expresia „Unde-i foo, acolo-i foc" din banda desenată Smokey Stover, populară în anii '40. Fiecare dintre părți credea că era vorba despre o armă nouă inventată de inamici. În noiembrie 1944, locotenentul Schlater din United States Air Force zbura peste Rin într-o noapte senină, cînd a observat „zece sfere micuțe de foc roșiatic" țopăind în preajma fuzelajului său. Cu două luni mai devreme, doi piloți americani zburau peste Speyer cînd „o lumină arzătoare enormă" plutise deasupra lor, părînd să aibă o viteză de peste 400 km/h. Majoritatea piloților care au văzut avioane foo s-au plîns că le defectaseră sistemele de aprindere și s-a vorbit chiar despre prăbușiri, dar nu există nici un fel de consemnări oficiale. Nimic din ceea ce exista în tehnologiile germanilor, japonezilor sau aliaților nu poate explica luminile avioanelor foo. Explicațiile naturale au inclus, printre altele, fulgerele globulare, ele însești un fenomen contestat. Atît Royal Air Force, cît și Armata a VIII-a britanică au expus destul de neconvingător teoria potrivit căreia ar fi fost rezultatele unei halu-

cinații în masă, versiunea celui de-al doilea război mondial a îngerului din Mons*. După 1945, avioanele foo n-au mai fost zărite.

*

În mod oficial, probabil că ufologia și-a atins majoratul la 24 iunie 1947. Kenneth Arnold era un pilot experimentat și în ziua respectivă zbura peste munții Cascade din statul Washington, spre granița canadiană. Examina terenul în căutarea epavei unui avion militar de transport care se prăbușise în regiune, cînd a văzut nouă obiecte separate zburînd în formație. Conform estimării sale, aveau viteza de peste 1 600 km/h, cu mult mai mare decît a oricărui avion cunoscut în perioada aceea. Ulterior, cînd reporterii i-au cerut să descrie aparatele, a declarat: „Săltau, așa cum ar face o farfurie, dacă ar fi azvîrlită pe apă." Această singură frază a captat instantaneu imaginația publicului și a însemnat dangătul imediat de înmormîntare pentru OZN-uri, în ceea ce privește concepția științifică despre ele. În realitate, Arnold declarase că aparatele aveau formă de semilună, dar imaginea farfuriei a fost cea care a rămas. Pînă și coperta cărții pe care Arnold a scris-o cu Ray Palmer în 1952 prezenta de acum tradiționala navă spațială discoidală, iar cartea însăși a fost intitulată *The Coming of the Saucers* (*Sosirea farfuriilor*). În anii următori, aveau să se semnaleze sute de observări de aparate avînd forma unor farfurii. Cîte dintre ele au fost rezultatul direct al interpretării eronate date de mass-media descrierii lui Kenneth Arnold?

Incidentul în care a fost implicat Arnold n-a putut fi verificat. Pînă în 1947, echipamentele radar deveniseră suficient de complexe pentru a putea depista nouă obiecte gonind pe cerul statului Washington, indiferent ce viteză

* „The Angel of Mons", povestire de romancierul galez Arthur Llewellyn Jones (1863–1947), publicată în timpul primului război mondial în ziarul londonez *Evening News*, care a circulat ca fapt real, ridicînd moralul a mii de soldați (*n. t.*).

ar fi avut. Nu a existat însă nici un indiciu radar și nici altcineva nu a zărit aparatele.

Ce a văzut atunci Arnold? Să fi fost unul dintre cele peste o duzină de posibile fenomene naturale? Sau un alt exemplu de tehnologie umană testată înaintea epocii ei? Cu un an în urmă, pe 5 martie, Winston Churchill declarase locuitorilor din Fulton, Missouri: „De la Szczecin, pe țărmul Balticei, pînă la Triest pe malul Adriaticii, o Cortină de Fier a coborît peste Europa...".

Îndărătul cortinei se afla puterea hrăpăreață a „Imperiului răului" al Uniunii Sovietice. Foștii aliați care-și strînseseră mîinile ceremonios peste cenușa Berlinului hitlerist se îndepărtaseră de acum, neîncrezători și plini de ură. Îndeosebi America devenise obsedată de comunism — senatorul Joe McCarthy le cerea vehement tuturor să caute „ruși sub culcuș". În acest război rece care avea să dăinuie aproape cincizeci de ani, ambele tabere și-au ticsit arsenalele cu arme convenționale și au experimentat alte arme noi. Este posibil ca, în acest context, Kenneth Arnold să fi văzut prototipuri ale avionului „aripă zburătoare" a lui Jack Northrop, al cărui design avea finalmente să fie încorporat în bombardierul invizibil B-2?

*

Roswell este un orășel tipic din aridul stat New Mexico. Baza militară Roswell Air Field (fostă Roswell Army Air Field) se află la 160 de kilometri est de poligonul White Sands Missile Range. În noaptea de 2 iulie 1947, la numai opt zile după observarea lui Kenneth Arnold, o pereche de localnici din Roswell care stătea pe veranda casei, domnul și doamna Dan Wilmot, a văzut „un obiect mare și strălucitor" pe cerul nopții. Era aproape ora 22 și vizibilitatea era bună. Indiferent ce ar fi fost obiectul — care părea să aibă forma a „două farfurii lipite cu gurile una peste cealaltă" —, se deplasa foarte rapid în direcția așezării Corona, spre nord-vest.

A doua zi, fermierul „Mac" Brazel, care locuia în apropiere de Corona, la aproximativ 120 de kilometri de Roswell, a făcut o descoperire uluitoare. În noaptea anterioară avusese loc o furtună cu descărcări electrice, deloc neobișnuită pentru regiunile deșertice din sud-vestul SUA, dar Brazel auzise o puternică explozie, care în mod clar nu fusese un tunet. Dimineața, el a găsit o mulțime de sfărîmături pe care nu le-a putut identifica, răspîndite pe o fîșie îngustă în direcția așezării Socorro, spre vest. Fragmentele găsite erau dintr-un metal subțire ca hîrtia, totuși imposibil de șifonat sau de îndoit cu mîinile goale. Suprafața metalului părea acoperită cu hieroglife sau un fel de scriere și de ea atîrna un material ca o bandă cu un model floral.

A doua zi, Brazel l-a vizitat pe șeriful din Roswell, George Wilcox, care a contactat baza militară aeriană. Din clipa aceea, evenimentele au cunoscut o turnură mai degrabă rău prevestitoare. Brazel a discutat cu un reporter radio local, Johnny McBoyle, a cărui transmisiune a fost oprită de autorități, care l-au amenințat cu suspendarea licenței dacă mai continua. Tentativa sa de a transmite informația la un post de radio mai mare, KOAT, din Albuquerque, a fost de asemenea interceptată. Între timp, Brazel însuși era practic interogat în baza aeriană, iar militarii îi investigaseră ferma, ca să colecteze misterioasele sfărîmături, și izolaseră zona cu un cordon uman, pentru a ține la distanță curioșii.

Deși se obținuse o tăcere radio perfectă, ziarele au fost mai greu de controlat. *Roswell Daily Record* din 8 iulie purta titlul țipător — „RAAF capturează o farfurie zburătoare la o fermă din Roswell". În lumina unei publicități care devenea rapid isterică, locotenentul Walter Haut, ofițerul pentru informații publice al bazei, a difuzat un comunicat de presă probabil unic în termenii onestității oficiale:

> Numeroasele zvonuri despre discurile zburătoare s-au adeverit ieri, cînd biroul de informații al 509 Bomb Camp, din Eighth Air Force, Roswell Army Air Field, a avut șansa să

intre în posesia unui astfel de disc, mulțumită cooperării unui fermier local și biroului șerifului din districtul Chaves. Obiectul zburător a aterizat pe terenul unei ferme de lîngă Roswell, în decursul săptămînii trecute. Neavînd telefon, fermierul a depozitat discul pînă a putut contacta biroul șerifului, care, la rîndul său, l-a anunțat pe maiorul Jesse A. Marcel de la biroul de informații al 509 Bomb Camp.

S-a acționat imediat și discul a fost ridicat de la ferma respectivă. A fost examinat la Roswell Army Air Field și trimis apoi de către maiorul Marcel la cartierul general superior.

Ulterior Haut a susținut că redactase acest comunicat de presă (referitor la un obiect pe care el nu-l văzuse personal) împreună cu comandantul său, colonelul William Blanchard. Indiferent care ar fi adevărul în această privință, Blanchard și-a urmat cariera și a devenit general, în timp ce Haut a demisionat în anul următor.

Cele mai multe sfărîmături colectate de maiorul Marcel au fost transportate cu avionul la Fort Worth, Texas, unde a fost anunțată o conferință de presă și ziariștilor li s-a permis să fotografieze resturile de la distanță. A doua ședință foto s-a produs chiar și mai de aproape, dar între timp avusese loc o substituire și adevăratele sfărîmături fuseseră transferate la Wright Field (actualmente Wright-Patterson Air Force Base). Autoritățile au anunțat atunci că resturile aparțineau unui balon meteorologic. Așa ceva nu-și aminteau în nici un caz maiorul Marcel și Billy Brazel, fiul lui „Mac", care, din curiozitate, păstrase fragmente ale epavei. Cînd tînărul Brazel a pomenit într-un bar local că mai deținea trei bucăți, a primit vizita unor ofițeri care i-au confiscat imediat suvenirurile. Aceasta se petrecea la doi ani după accident. De ce ar fi trebuit armata să fie atît de preocupată de ceea ce anunțase deja că fusese un balon meteorologic?

Mărturia maiorului Marcel este chiar și mai importantă, întrucît, fiind un observator antrenat, ar fi fost de așteptat să recunoască un balon meteorologic. De altfel, zilnic din baza lui se lansau în medie două asemenea baloane. El n-a

putut identifica hieroglifele de pe suprafața metalului și a descoperit că, deși lipsit practic de greutate, metalul nu putea fi zgîriat sau ars.

Mai bizară decît dovada convingătoare a OZN-ului prăbușit și ulterioara mușamalizare oficială este presupusa descoperire a echipajului decedat.

Barney Barnett era inginer de construcții și lucra în regiunea de deșert cunoscută drept cîmpia San Augustin, în vestul Șoselei 25, care șerpuiește însoțind Rio Grande. În dimineața zilei de 3 iulie, el a găsit „un obiect metalic în formă de disc", zăcînd în nisip. Obiectul avea diametrul de aproximativ 10 metri și părea să se fi fisurat, deschizîndu-se în urma impactului cu solul. În interiorul său se aflau umanoizi morți de mărimea unor copii, cu ochii mici în capetele neobișnuit de mari și complet spîne. Purtau salopete cenușii, fără centuri, fermoare sau nasturi. Dacă la scena respectivă n-ar fi fost prezent decît Barnett, ea ar fi putut fi supusă acuzațiilor obișnuite, dar se pare că inginerului i s-a alăturat un grup de studenți în arheologie de la Universitatea din Pennsylvania, care efectua săpături în căutarea siturilor amerindiene din regiune.

Antreprenorul de pompe funebre din Roswell, Glenn Dennis, a primit mai multe telefoane de la baza aeriană, prin care i se cereau informații despre procedeele de conservare a unor corpuri în gheață. După aceea, el a primit o comandă de patru sicrie pentru copii. O infirmieră militară de la bază a pretins că văzuse rapoartele autopsiilor extratereștrilor.

Vreme de cîțiva ani, cazul Roswell se oprește aici, cu mărturii indirecte, negări și niveluri nespecificate de paranoia individuală și corporativă. Asasinarea lui John F. Kennedy, scandalul Watergate și evenimentele din Cambodgia i-au determinat însă pe tot mai mulți americani să înțeleagă că guvernul lor putea fi extrem de nesincer și ascuns. Promulgarea în 1976 a Legii libertății accesului la informație a silit difuzarea multor documente guvernamentale despre OZN (dar nu a tuturor). Documentele numite Majestic-12 au apă-

rut în 1984 și au făcut clar faptul că guvernul însărcinase un grup pentru a studia atît obiectul de la Roswell, cît și echipajul de extratereștri. Guvernul SUA a denunțat imediat documentele ca fiind falsuri.

A fost „farfuria" de la Roswell un aparat experimental, de genul dirijabilelor și rachetelor V1/V2 din prima jumătate a secolului? În cei peste cincizeci de ani care au trecut din 1945, de pe poligonul White Sands Missile Range de lîngă Roswell s-au efectuat aproximativ 30 000 de lansări militare. Pînă în 1964, cele mai multe lansări au avut loc noaptea (ceea ce ar corespunde mărturiilor lui Wilmot și Brazel) și White Sands admite că 7% din testele de poligon au eșuat, ceea ce înseamnă un număr destul de mare de prăbușiri. Metalul neobișnuit (care, după o jumătate de secol, tot nu este utilizat pe scară largă) și hieroglifele inexplicabile ar părea să elimine această ipoteză, așa cum ar face-o, desigur, cadavrele extratereștrilor.

Cazul Roswell se pare că nu va dispărea. În urma insistențelor publicului, recent a intrat în luptă Steven Schiff, congresmanul de New Mexico. Deoarece n-a obținut nici un răspuns satisfăcător, ci doar obișnuitele obstrucții, el s-a adresat lui General Accounting Office, agenția Congresului care are puteri vaste de investigare. Sub presiunile acestei instituții, USAF a urmat obișnuita politică de apărare — resturile Roswell făceau probabil parte dintr-un balon de mare altitudine utilizat în proiectul Mogul pentru detectarea testelor nucleare sovietice. În mod interesant, maiorul Marcel a lucrat și în cadrul acestui proiect, dar abia în următoarea sa misiune, după Roswell.

Indiferent ce s-ar fi întîmplat în deșertul pîrjolit de soare din New Mexico în vara anului 1947, evenimentul a marcat maturizarea ufologiei în două moduri: a produs mărturiile tangibile ale unei nave și unui echipaj care probabil că nu erau de origine pămînteană și a ridicat un zid de tăcere din partea autorităților, care a blocat ani de zile investigațiile serioase ale civililor.

*

George Adamski a intrat în istorie în 1952, pretinzînd că s-a întîlnit și a comunicat cu un extraterestru de pe planeta Venus. Actualmente discreditat ca fiind un escroc, Adamski a declanșat o serie întreagă de cazuri ale unor asemenea contacte, în principal în SUA. Aparatul pe care l-a descris apare în majoritatea revistelor OZN ca de tip „Adamski". Factorul comun în acele incidente era de obicei mesajul pe care extratereștrii, mult mai avansați decît noi, doreau să-l transmită omenirii — avertismente privind apocalipsa nucleară sau distrugerea iminentă a ecosistemului planetar. Acești extratereștri binevoitori erau descriși frecvent ca înalți și blonzi, și au fost porecliți „Nordici". Toate acestea par la limita plauzibilului și cinicii le-au respins ca fiind, poate, reacții față de paranoia războiului rece sau precursoare ale filozofiei hippy. Sigur este faptul că sfîrșitul anilor '60 a cunoscut o mișcare concertată a tineretului din toată lumea, cu centrul pe coasta vestică a Americii, de ignorare a prejudecăților și absurdităților parentale și de conviețuire într-o unică și vastă comunitate hippy, în care florile, mărgelele, iubirea și drogurile ofereau răspunsul la orice problemă. Ideea unui grup de extratereștri paternali, binevoitori și rătăcitori prin Univers, preocupați de bunăstarea noastră, părea să se potrivească destul de bine acelei imagini.

Susținătorii lui Adamski și alte persoane care au pretins participarea la „întîlniri apropiate" au reacționat cu ingeniozitate față de acuzația de fraudă. Începînd cu 1952, cercetările spațiului cosmic au dovedit că planetele despre care Adamski afirmase că ar fi fost locuite erau de fapt sterpe și inospitaliere, diferind complet de descrierea sa. Susținătorii lui pretind că aceasta se datorează faptului că extratereștrii cu care s-a întîlnit l-au mințit. Această controversă bizară este tipică pentru facțiunile rivale ce abundă în ufologia modernă.

*

De la cele „patru făpturi vii" care s-au arătat profetului Ezechiel, pînă la cele patru sicrie pentru copii comandate antreprenorului de pompe funebre din Roswell, am străbătut douăzeci și cinci de veacuri de dezvoltare și progres. Am purtat însă în sufletele noastre fascinația și teama de necunoscut.

De vîrcolaci și fantome, de fiare cu lungi picioare
Și creaturi ce-apar în noapte, izbăvește-ne, Doamne!

Așa sună o rugăciune tradițională din Cornwall, totuși în propria noastră epocă de știință, empirism și raționalism, „creaturile" continuă să apară în noapte pe cerul de deasupra lui Roswell, iar deșertul este un mormînt pentru „fiare" încă necunoscute.

*

„Nu sîntem singuri" — mesajul era limpede. Strania formațiune geologică, atragerea oamenilor în pustiu, lumina albă, strălucitoare și „factorul satisfacție", toate acestea au conferit o scînteiere magică filmului *Întîlniri apropiate de gradul III* de Steven Spielberg, care a fost difuzat în 1977 și a captat starea unei generații. Ca amănunt interesant, decorul cel mai mare din istoria filmului a fost chiar interiorul unui vechi hangar pentru dirijabile. *Time Out* a scris: „Combină cumva filmele lui Disney, SF-ul din anii '50 și floricelele de porumb în cea mai progresistă (chiar dacă zădărnicită) versiune a visului american de pînă acum."

New Yorker a afirmat: „Deține magie vizionară și un entuziasm copilăros amuzant, alături de plăcerea surprizelor și de spiritul sceptic de tipul hai-s-o-ncercăm-și-p-asta."

Filmul a costat 20 000 000 dolari și mare parte din dialoguri era inaudibilă. De asemenea, a introdus unui public în general credul termenul tehnic de „întîlnire apropiată", utilizat pînă atunci doar de ufologi în tentativa de a clasifica observările OZN. Întîlnirea apropiată de gradul I (CE1) implică zărirea de la mică distanță a unui obiect neidenti-

ficat. Întîlnirea apropiată de gradul II (CE2) este cea în care OZN-ul interacționează într-un fel cu mediul, lăsînd dovezi tangibile — de exemplu, urme pe sol. Întîlnirea apropiată de gradul III (CE3) implică apariția extratereștrilor (ca acele ființe fragile ale căror brațe se întind spre Richard Dreyfuss* și alte personaje din film). Gradul IV (CE4) este întîlnirea ce implică răpirea oamenilor de către extratereștri. Mii de rapoarte se referă la această din urmă experiență, dar primul dintre ele care a fost larg mediatizat datează din 1961:

> Pe 20 septembrie, aproape de miezul nopții, treceam cu automobilul prin pădurea rezervației naționale din munții White, în New Hampshire. Este o regiune nelocuită și pustie. Am văzut pe cer un obiect strălucitor, care părea să se miște rapid. Am oprit mașina și am coborît, ca să-l privim mai bine, folosind binoclul. Brusc și-a schimbat traiectoria, de la nord spre sud-vest, și a părut să zboare foarte dezordonat. Am plecat mai departe, oprindu-ne la răstimpuri să-l privim și am observat un șablon de deplasare: obiectul se rotea și părea să fie luminat numai pe o latură, ceea ce-i conferea un efect de pîlpîire. Cînd s-a apropiat de automobil, am oprit din nou. A rămas plutind în aer în fața noastră; părea să aibă forma unei clătite, cu hublouri pe circumferință în față, prin care vedeam lumini alb-albastre puternice. Brusc, două lumini roșii au apărut de fiecare parte. Deja, soțul meu coborîse pe șosea și se uita de aproape. El a văzut că obiectul avea aripi în ambele părți și că luminile roșii se aflau în vîrfurile aripilor.
> Cînd obiectul s-a apropiat și mai mult, soțul meu a putut vedea în interiorul lui, dar nu foarte bine. A zărit cîteva siluete mișcîndu-se agitat, de parcă ar fi efectuat niște pregătiri grăbite. Una dintre siluete ne privea prin hublouri. De la distanța la care ne aflam, siluetele aveau mărimea unui creion și păreau îmbrăcate într-un tip de uniformă neagră, strălucitoare...

Pasajele fac parte din scrisoarea pe care Betty Hill i-a adresat-o în septembrie 1961 maiorului Donald Keyhoe de

---

* Actor american (n. 1947), personajul principal din *Întîlniri apropiate de gradul III* (*n.t.*).

la Comitetul național pentru fenomene aeriene (NICAP). A fost începutul unei experiențe atît de bizare, încît i-a traumatizat complet pe femeie și pe soțul ei, care, ani la rînd, au fost bîntuiți de coșmaruri. Betty avea 41 de ani și lucra în serviciul de asistență socială pentru copii, iar soțul ei, Barney, avea 39 de ani și era sortator poștal în Boston; cuplul acționa susținut în mișcarea pentru drepturile civile, înrolînd susținători de pe tot teritoriul Statelor Unite. Într-un impuls de moment, cei doi plecaseră într-o scurtă vacanță în Niagara și Montreal și se îndreptau spre sud, din Bolebrook pe Șoseaua 3. Se opriseră să mănînce la un local și se apropiau de orășelul Lancaster, cînd apăruse obiectul zburător.

Abia spre sfîrșitul lui noiembrie, la două luni după întîlnirea apropiată, Barney a început să-și dea seama, în urma discuțiilor purtate cu investigatori OZN, că o călătorie de 305 kilometri pe șosele pustii, cu viteza medie de 105–110 km/h, durase șapte ore. Conceptul a devenit cunoscut ca „lacună în timp". Nici Betty, nici Barney Hill nu puteau justifica timpul lipsă.

Visele lui Betty păreau să continue din locul unde îi încetau amintirile conștiente despre noaptea din munții White. Ea și Barney fuseseră opriți pe drum de unsprezece bărbați — echipajul aparatului ale cărui lumini le văzuseră —, care îi duseseră la bordul navei lor, în încăperi separate. Fiecare fusese supus unor examinări medicale. În cazul lui Betty, i se recoltaseră mostre din păr, cerumen și epidermă. În ombilic îi fusese introdus un ac lung, ca un fel de test de sarcină, și se pomenise discutînd despre Univers (despre care știa foarte puține) și concepția umană asupra timpului cu conducătorul echipajului. Desenele realizate de artiști plastici după indicațiile soților Hill prezintă ființe spîne cu simple adîncituri în locul urechilor, ochi mari, lipsiți de pleoape și rudimente de nasuri. Betty și Barney au fost de acord să fie supuși hipnozei.

Se știe acum că regresia hipnotică are deficitele ei. În cazul soților Hill, ea a fost efectuată pe durata a șapte luni,

începînd din decembrie 1963, de către dr Benjamin Simon. Acesta nu a făcut niciodată vreo declarație publică asupra cazului, dar pare probabil ca anxietatea cuplului în perioada respectivă să se datoreze situației lor. Nimeni nu sugerase în mod serios că soții Hill inventaseră în mod premeditat incidentul, însă Barney lucra în schimburi de noapte, șofînd zilnic aproximativ 300 de kilometri, și suferea de un ulcer care se agrava. În același timp, Betty fusese separată de copiii din prima ei căsătorie și provenea dintr-o familie pentru care activitățile poltergeiste reprezentau ceva obișnuit. Betty era albă, iar Barney negru — situație care, în 1963, trebuie să fi contribuit cu propriile ei tensiuni.

Este adevărat, hipnoza poate ajuta la rememorare; poliția utiliza hipnoterapia pentru a le permite unor martori să-și reamintească lucruri pe care nu și le puteau aminti în mod conștient. Știm însă acum că, sub hipnoză, subiectul poate să mintă și să greșească. Deoarece voința îi este suprimată, ba chiar manipulată, el poate deveni extrem de receptiv la sugestiile făcute. Unii subiecți devin foarte vorbăreți, oferind numeroase detalii pur și simplu imaginate.

Deși apariția bruscă a unor forțe necunoscute și puternice poate să tulbure destui oameni și chiar să-i îngrozească pe unii, nu cumva cei mai mulți dintre noi *ne dorim* în adîncul sufletului să credem în existența lor? Așa cum ne-am dori să vedem, într-o bună zi, un plesiozaur sau o creatură similară înotînd în Loch Ness?

Indiferent care ar fi fost realitatea în privința cazului Hill (rămasă văduvă, Betty continuă să zărească și acum lumini stranii peste New Hampshire), în ultimii treizeci de ani declarații similare au fost făcute și de către persoane care nu se cunoșteau reciproc.

Cazurile acestea împărtășesc caracteristici comune și chiar dacă nu toate sînt la fel de spectaculoase precum cel descris de romancierul Whitley Strieber în *Communion* (*Comuniune*), șablonul lor este evident. Extraterestrul tipic — botezat „Cenușiul" — este înalt de aproximativ un

metru, cu un cap uriaș, distorsionat, și brațe și picioare scheletice. Nasul și gura sînt rudimentare, dar ochii s-au întipărit profund în amintirile persoanelor răpite. Sînt mari și negri, fără pupile vizibile, mai degrabă asemănători cu ai unei insecte. Multe persoane descriu calitățile hipnotice sau efectul calmant al acelor ochi. Ele s-au simțit imobilizate de o lumină orbitoare albă sau alb-albastră și au avut senzația că plutesc din patul sau automobilul de pe Pămînt într-o încăpere albă și rotundă, similară unei săli de operații chirurgicale. Examinarea medicală putea fi dureroasă și adesea includea recoltarea de ovule sau spermă, implantarea unui obiect metalic minuscul într-o nară și efectuarea de ceea ce, acum, putem descrie drept chirurgie laparoscopică, utilizînd senzori subțiri și delicați. Comunicarea este rară și discuția degajată pe care Betty Hill a dus-o cu răpitorii, aparent în engleza colocvială, ridică multe întrebări asupra realității ei. Amintirile generale sînt că extratereștrii nu au nici un fel de sentimente față de captivii umani și-i privesc mai degrabă așa cum am privi noi cobaii de laborator.

Printre ufologi există tendința de a accepta ipoteza potrivit căreia o mare parte dintre aceste răpiri este asociată unui tip de program de procreare. Șaizeci la sută dintre răpiți sînt femei și unele pretind că au purtat în uter prunci extratereștri, care au fost extrași înainte de naștere, în decursul unei răpiri ulterioare. Altele susțin că au fost răpite încă o dată și prezentate unor copii hibrizi și apatici, presupuși ca fiind ai lor, cu care au fost încurajate să stabilească relații. Unul dintre cele mai clare exemple ale acestei reproducții extraterestre provine însă din partea unui bărbat și precedă cazul Hill cu patru ani, dar în lumea vorbitoare de limba engleză a fost cunoscut abia în 1965.

Antônio Villas-Boas avea 23 de ani, era fermier și trăia lîngă orașul brazilian Sao Francisco de Sales. El și fratele său observaseră în două rînduri lumini strălucitoare pe cer; a treia oară cînd a văzut luminile acelea, își ara ogorul de unul singur. El a fost prins de extratereștri și transportat, în ciuda eforturilor sale de a se elibera, în nava lor în for-

mă de pară. Conform spuselor lui Villas-Boas, singurele sunete scoase de extratereștri erau „lătrături și scheunături groase, nici foarte clare, nici foarte răgușite, unele mai lungi, altele mai scurte, uneori conținînd simultan mai multe sunete diferite, iar alteori sfîrșindu-se printr-un tremolo... Nu le pot reproduce... glasul meu nu-i făcut pentru așa ceva."

A fost mînjit cu un fluid vîscos, i-au fost prelevate probe de sînge și apoi a fost îndemnat să întrețină relații sexuale cu o femelă umanoidă înaltă de aproximativ 1,40 m. Aceasta avea ochii albaștri și alungiți, părul aproape alb și încrețit spre interiorul feței. Gura îi era subțire ca o fantă și urechile mici, iar trupul foarte zvelt, cu coapse groase și păr roșu-viu la subsuori și în regiunea pubiană. Degaja un miros feminin și au avut două contacte sexuale; femela a mîrîit și l-a mușcat ușor de bărbie, o dată sau de două ori. Cînd a fost chemată de ceilalți, a indicat spre pîntecele ei, apoi către cer.

În februarie 1958, cînd dr Fontes din Rio de Janeiro l-a examinat pe Villas-Boas, tînărul prezenta cicatrice mici pe bărbie și pe alte părți ale corpului. Simptomele păreau similare cu cele produse de leziunile actinice. Spre deosebire de soții Hill, Villas-Boas a fost interogat destul de dur de autoritățile militare braziliene, totuși nu s-a abătut niciodată de la detaliile istoriei sale.

Care este adevărul dinapoia atîtor relatări de răpiri extraterestre? Este greu de crezut că toată lumea a mințit. În mod sigur, multe dintre persoanele care caută să se proiecteze într-un episod imaginar ar inventa un contact binevoitor, nu o experiență neplăcută și înspăimîntătoare, așa cum pare a fi fost aproape întotdeauna. Este posibil ca tentațiile evidente ale faimei și banilor să-i fi atras pe unii, totuși majoritatea răpiților nu caută să-și vîndă povestea și nici nu tînjește după publicitate. Ba chiar, un procentaj însemnat din rîndul lor insistă pentru păstrarea discreției.

Firesc, unii dintre cei care pretind că au fost implicați în întîlniri apropiate pot fi bolnavi mintal. Dereglările lo-

bului temporal pot duce la iluzii ce ar explica unele episoade de răpiri. Una dintre explicațiile sugerate frecvent în ultima vreme este că multe dintre femeile răpite retrăiesc de fapt un incident de abuz sexual petrecut în copilărie. În direcția aceasta nu există statistici publicate, astfel încît sînt imposibile orice comparații cu restul oamenilor. Întrucît multe răpiri implică examinări ginecologice neplăcute, pare totuși improbabil ca o victimă să înlocuiască această fantezie cu realitatea unei situații foarte similare. Dacă abuzul cauzat de o rudă sau de un prieten adult este prea traumatic pentru a fi acceptat de minte, de ce ar trebui creierul să creeze ceva „și mai neplăcut" ?

Este bineînțeles posibil să răsturnăm această argumentație. Teoriile lui John Mack, profesor de psihiatrie la Facultatea de Medicină Harvard, au creat o furtună atît printre ufologi, cît și printre terapeuți. Inițial extrem de sceptic și respingîndu-i pe răpiți și susținătorii lor, Mack reprezintă un caz neobișnuit în cercurile științifice prin faptul că le-a oferit acestor persoane posibilitatea de a-și susține poziția. Actualmente, el crede că unele cazuri sînt reale și, în plus, a postulat ipoteza că unele episoade de aparent abuz sexual sînt de fapt răpiri extraterestre! Nemulțumite de aceste teorii controversate, autoritățile de la Harvard au demarat o anchetă asupra comportamentului lui Mack, pe care l-au cenzurat public în august 1995, dar lucrările sale, despre care s-a zvonit că ar fi fost în pericol, au rămas în siguranță.

Whitley Strieber rămîne exemplul cel mai faimos al unui răpit care s-a supus unui test cu poligraful, pentru a le dovedi scepticilor adevărul experienței sale. Poligrafele sînt utilizate pe scară largă în Statele Unite, dar deocamdată nu sînt recunoscute în tribunalele britanice. Oarecum similar amprentelor genetice, ele nu sînt sută la sută sigure. Teoretic, aparatul detectează modificările de natură fizică, de exemplu accelerarea pulsului, ce apar în urma rostirii unei minciuni. Mai întîi se pun cîteva întrebări de control, la care răspunsurile sînt indubitabile, de exemplu numele subiectului supus testării. Reacțiile la întrebările

de control devin criteriul de referință — o linie de bază de la care orice abatere va indica o minciună. Cu cît zona de sensibilitate este mai mare, cu atît abaterile de la linia de bază vor fi mai accentuate. Sistemul are două deficiențe. În primul rînd, mincinoșii patologici nu prezintă modificări ale parametrilor fizici ca rezultat al minciunilor lor. În al doilea rînd, este posibil ca în decursul întrebărilor de control inițiale să se stabilească o linie de bază falsă, poate prin crearea unor suferințe fizice sau mentale — mușcarea unei buze ori reamintirea unui eveniment traumatic. Prin raportare la o linie de bază falsă, o minciună va apărea nesemnificativă.

În ultimii ani, investigatori ca Budd Hopkins au jucat un rol important în aducerea în domeniul public a controversatului subiect al ipotezei extraterestre (IE). Budd Hopkins este un artist plastic new yorkez de succes, care a investigat răpiri extraterestre încă din 1976. El a cercetat aproximativ 1 500 de cazuri și este considerat autoritatea mondială a acestui subiect controversat, totuși principalul său obiectiv este de a-i ajuta pe cei care au trecut prin asemenea experiențe să înțeleagă și să accepte cele întîmplate.

Indiferent care ar fi adevărul din spatele răpirilor, America a devenit obsedată de ele. De la personajul Whitley Strieber, excentric și confuz în interpretarea lui Christopher Walken*, în filmul *Communion*, și pînă la una dintre intrigile din lungul serial TV *The Colbys*, omuleții cenușii cu capete mari și ochi negri uriași au devenit familiari unei națiuni întregi. Iar acum, deși poate părea bizar, este posibil să încheiați o asigurare împotriva răpirii de către extratereștri! Prima de asigurare este în jur de 45 £, iar polița este de 6 milioane £ — dublu, dacă asiguratul este ucis în urma unei întîlniri apropiate de gradul IV. Peste 35 000 de oameni s-au asigurat deja în felul acesta. În mod firesc, companiile de asigurări solicită mărturii tangibile ale răpirii — de exemplu, fotografii și dovezi medicale —, dar riscul pe care și-l asumă este de fapt în creștere. Actualmente

* Actor american (n. 1943) (*n.t.*).

există multe fotografii foarte convingătoare de OZN-uri, iar leziunile suferite de o persoană ca Antônio Villas-Boas sînt greu de explicat prin cauze naturale — cum ar fi putut un fermier brazilian din anii '50 să fi intrat în contact cu materiale radioactive? Laboratoarele fotografice, unde nivelul de expertiză este foarte ridicat, au declarat că nu cred că unele imagini sînt trucate. Dacă la toate acestea se adaugă confirmarea unor persoane cu legitimitatea impecabilă a profesorului John Mack, s-ar putea ca în viitorul apropiat un tribunal să decidă întrunirea condițiilor companiilor de asigurare. Simpla existență a unor asemenea polițe recunoaște însă că ideea răpirilor extraterestre este la fel de firească în Statele Unite ca și o inundație sau apendicita acută.

Tot așa cum apariția de lumini inexplicabile pe cer era cunoscută lumii antice, paralele istorice pot exista și în cazul răpirilor extraterestre. În ceea ce John Napier a numit *Universul Goblin*, există zeci de povești din folclor referitoare la oameni care sînt răpiți de pitici, elfi, zîne și troli. Aspectul comun al acestor ființe este mărimea lor. În mod universal, sînt numite „omuleți". Să fie zîna cuiva extraterestrul altcuiva? Să ne fi apropiat pur și simplu de adevărata origine a acestor făpturi ceva mai mult decît, să zicem, strămoșii noștri din Evul Mediu? Ar fi suficient un singur exemplu. În mitologia galeză, există o poveste despre Shon ap Shenkin care într-o dimineață a auzit un cîntec minunat cîntat pe o pajiște și s-a rezemat de tulpina unui copac, pentru a-l asculta și a privi ielele dansînd în cercul lor. Cînd muzica s-a oprit, Shenkin s-a ridicat și a constatat că arborele de care se rezemase putrezise. Cînd a revenit la căscioara lui, aceasta era acoperită de iederă și părea cumva diferită. Ușa i-a fost deschisă de un bătrîn, care l-a întrebat cum îl cheamă. „Sînt Shon ap Shenkin", a răspuns el. Bătrînul din prag a pălit și a spus: „L-am auzit deseori pe bunicul meu — tatăl tău — vorbind despre dispariția ta." Iar Shon ap Shenkin s-a preschimbat în colb. Washington Irving a înzorzonat povestea în istoria lui Rip van Winkle, dar ea este tipică pentru oamenii transportați în lumea paralelă a zî-

nelor, unde timpul se scurge cu totul diferit față de al nostru. Conceptul lacunei în timp traversează Universul Goblin ca o melodie evazivă, doar parțial auzită și doar parțial înțeleasă.

Iar dacă între ufologie și Universul Goblin ar exista o legătură de un fel oarecare, nu ar putea de asemenea să existe o legătură între ufologie și stafii? Lumea spiritelor este foarte complicată și observările de fantome (în Marea Britanie s-au raportat mai multe stafii decît oriunde în lume) cunosc nenumărate forme. Coerența este mai puțin evidentă aici decît în cazul observărilor de OZN-uri, dar este sigur că multe fantome sînt cenușii (pe scările reședințelor ancestrale continuă să circule zeci de Doamne Cenușii), apar noaptea și unele dețin capacitatea extratereștrilor de a face „imposibilul" — de exemplu, să treacă prin ziduri. În această privință, tot Statele Unite au fost cele care au semnalat un fenomen ce poate uni tărîmul spiritului cu al spațiului: luminile-năluci. În 1913, în regiunea munților Brown din Carolina de Nord, mai mulți martori au descris lumini-năluci plutind pe cerul nopții și apoi dispărînd „ca niște artificii care explodează". În 1965, în Silver Cliff, Colorado, redactorul adjunct al revistei *National Geographic* a observat „pete neclare de lumină alb-albăstruie". Este adevărat, ele pluteau straniu deasupra unui cimitir, însă interesantă în acest caz este culoarea, atît de familiară ufologilor.

Recent în Statele Unite s-a consemnat o abundență de ucideri de animale. Ținta obișnuită o reprezintă bovinele, iar cadavrele au fost găsite mutilate, adesea cu organele genitale tăiate. Este, desigur, posibil să fie vorba despre acțiunile unor sadici alienați mintal sau chiar ale unor culte sataniste, totuși unele cadavre au fost găsite în zone active din punctul de vedere al observărilor de OZN-uri. Producătoarea TV Linda Moulton Howe, hematolog și patolog, și dr John Alshuer afirmă că autopsiile întreprinse pe unele animale arată că tăieturile abdominale puteau fi realizate cu tehnologie laser avansată. Caracteristica acestor atacuri

este inexistența sîngelui și absența totală a oricăror urme lăsate de făptași.

Răpirile extraterestre și mutilările animalelor ne îndepărtează de starea de spirit cosmonautică prietenoasă care a predominat în anii '50 și '60. Interioarele distante, strident luminate ale aparatelor extraterestre, răpirile și examinările brutale ne poartă într-o lume de coșmar, unde sîntem țintele neajutorate ale unor prezențe extraterestre indiferente, preocupate de îndeplinirea unui tip de program genetic și prea puțin interesate de altceva decît de propriile lor motive, necunoscute.

Bob Lazar merge mai departe. Personaj controversat și țința multor scandaluri, Lazar pretinde că ar fi lucrat pentru guvernul american la un proiect care implica o navă extraterestră și că ar fi făcut parte dintr-o echipă restrînsă, cu baza în secțiunea S-4, lîngă misterioasa Zonă 51 de la Groom Lake, Nevada. Echipa respectivă se ocupa cu ingineria inversată a tehnologiilor extraterestre recuperate; cu alte cuvinte, guvernul deținea nave extraterestre — mai precis, nouă aparate — și sarcina echipei era de a le demonta, pentru a vedea cum funcționează. Navele aveau formă de farfurii, iar una dintre ele, conform declarațiilor lui Lazar, putea să plutească la cîțiva metri deasupra solului. Scaunele din interiorul lor erau suficient de mari doar pentru copii... sau extratereștri. În majoritatea cazurilor, farfuriile nu prezentau nici un semn de avarie. Ele nu se prăbușiseră și nici nu fuseseră doborîte. O teorie susține existența unui pact între Statele Unite și extratereștri, prin care aceștia din urmă au mînă liberă în efectuarea de răpiri ale oamenilor în schimbul unei anumite cantități a know-how-ului lor tehnologic. Unii afirmă chiar că de aici provin toate cunoștințele tehnologice ce stau la baza unor avioane precum cel de tip Stealth.

Lazar nu este în nici un caz unicul glas. Bob Oechsler, expert în robotică și fost specialist în misiuni NASA, a oferit informații extraordinare, care-l susțin cumva pe Lazar. În decursul investigațiilor sale, Oechsler i-a telefonat

amiralului Bobby Ray Inman, fost director al Agenției de Securitate Națională americane și fost director-adjunct al CIA (instituție care a demitizat permanent OZN-urile), și a înregistrat conversația:

Oechsler: Anticipați că vreunul dintre aparatele recuperate va deveni vreodată disponibil pentru cercetări tehnologice? Mă refer la cercetări civile...
Inman: Repet: cu toată sinceritatea, nu știu. Acum zece ani, răspunsul ar fi fost negativ. Dacă, o dată cu progresul epocii, ei încep să devină mai deschiși, există o posibilitate.

Implicația evidentă a acestui dialog este că deținem într-adevăr tehnologie extraterestră recuperată. Legea libertății accesului la informație a asigurat difuzarea multor documente (deși destule dosare au dispărut în mod inexplicabil, ca și orele din amintirile răpiților).

Unul dintre aceste documente făcute publice este datat august 1952 și poartă semnătura lui Edward Tauss, șef interimar al Diviziei arme și echipamente din cadrul Biroului de contrainformații științifice: „Atragem totuși atenția cu insistență ca nici o indicație privind interesul sau îngrijorarea CIA să nu ajungă la presă sau public, ținînd seama de tendințele probabil alarmiste ale acestora de a accepta un asemenea interes ca fiind « confirmativ »."

Se pare că un tip de tăinuire exista de mai multă vreme.

Acum doi ani, Bobby Ray Inman a fost propus ca posibil secretar de stat al Apărării în SUA. Opțiunea era neașteptată pentru acest post și unii dintre partizanii OZN s-au întrebat dacă nu cumva apariția lui printre candidați putea prevesti o modificare oficială a politicii guvernamentale față de existența OZN-urilor. În acest context a apărut în mass-media textul conversației anterioare purtate cu Bob Oechsler și Inman a renunțat la post în ultima clipă, în circumstanțe misterioase; aluziile la corupție n-au sunat tocmai adevărate. Motivul să fi fost pur și simplu faptul că Bobby Inman deținea un grad dezarmant de onestitate cu care „establishment"-ul nu se putea împăca în mod confortabil? Asta cred mulți susținători ai OZN-urilor. Pen-

tru ei este pur și simplu altă dovadă că subiectul OZN are o importanță esențială la cele mai de sus niveluri americane și este unul în care dezacordurile privind politica oficială pot face victime de marcă.

*

Cei cincizeci de ani scurși de cînd Kenneth Arnold a zărit obiecte în formă de semilună zburînd cu viteză incredibilă peste munții Cascade au însemnat geneza unei noi credințe. Au însemnat de asemenea înțelegerea că science-fictionul poate foarte bine să devină realitate științifică, indiferent de paranoia aparentă a unor guverne de a ascunde informațiile.

Eram conștient de mitologie. Citisem despre cazurile faimoase și meditasem asupra factorilor imprevizibili. Eram gata să mă dăruiesc trup și suflet noii slujbe.

*

Dar nimic nu m-ar fi putut pregăti pentru următorii trei ani. Absolut nimic!

2

Slujba cea mai interesantă din țară

Ministerul Apărării a fost înființat printr-un act al Parlamentului în decembrie 1946, cu șapte luni înainte ca Kenneth Arnold să vadă farfuriile pe cerul de deasupra munților Cascade. Ministerul a apărut din necesitatea, creată de război, a coordonării celor trei direcții militare — armată (infanterie), marină și aviație —, așa cum nu se mai întîmplase niciodată, iar consilierii săi au fost șefii de stat-major ai respectivelor arme. În mod evident, principala funcție a Ministerului este cea de apărare. În Darea de seamă privind estimările apărării 1995 (SDE 95), primul rol al apărării este definit ca: „Asigurarea protecției și securității Regatului Unit și a Teritoriilor dependente, chiar dacă nu există o amenințare externă majoră".

Structura Ministerului este vastă și complexă. În 1985, cînd am fost angajat, cuprindea aproximativ 170 000 de civili. Războiul rece încă nu se „încălzise"; deși era vizibil, dezghețul produs de Gorbaciov nu se transformase deocamdată într-un torent. Operatorul de combină din Caucazul de Nord, care absolvise Dreptul la Universitatea din Moscova, a devenit secretar general al partidului comunist și conducător efectiv al Uniunii Sovietice la 11 martie. *Glasnost* și *perestroika* continuau să fie departe și chiar dacă laudele aduse de Gorbaciov destinderii și apelul său pentru reducerea arsenalelor erau foarte promițătoare, el rămînea un comunist; pe balconul Kremlinului îl însoțeau aceleași

chipuri încruntate și cenușii. În plus, un zid împărțea Berlinul în două. Nimeni nu și-ar fi asumat vreun risc.

În primele săptămîni, am învățat rutinele, am deprins elementele de bază și m-am familiarizat cu structura departamentului. Trebuia să învăț sisteme, să mă lupt cu dosare, să cer sfatul „cailor bătrîni". Locul cel mai bun pentru a începe era cartea de telefon a Ministerului Apărării. Ea însăși un document secret, publicația aceasta voluminoasă prezintă structurile ierarhice sub forma unor diagrame și enumeră numele și fișele posturilor de la nivelul de ofițer executiv în sus. Ofițerul executiv este gradul managerial cel mai mic, echivalent cu cel de căpitan în armată. Lîngă unul dintre numele acelea era scris „OZN-uri". Cred că am chicotit cînd am citit precizarea respectivă. Nu-mi trecuse nici o clipă prin cap că departamentul s-ar ocupa de obiecte zburătoare neidentificate și m-am întrebat ce presupunea oare un asemenea post.

În Ministerul Apărării, ciclul unui post durează între doi și trei ani. După aceea, pentru lărgirea cunoștințelor și experienței, personalul este rotit în alte posturi. În decursul carierei mele de zece ani, pînă în clipa scrierii acestor rînduri, am fost implicat în dezbaterile privind pilotarea avioanelor de vînătoare de către femei (am cîștigat polemica respectivă și acum există piloți femei), misiunile operaționale din Războiul Golfului și organizarea comemorărilor care au marcat a cincizecea aniversare a încheierii celui de-al doilea război mondial.

Pe 17 septembrie 1990, m-am alăturat diviziei cunoscute ca Secretariat (Air Staff), în mohorîtele clădiri ale cartierului general al MA de pe Whitehall, de partea opusă a lui Downing Street. Principalul rol al diviziei este să ofere miniștrilor Apărării și ofițerilor superiori ai Aviației rapoarte și informații despre aspectele tactice, politice și parlamentare ale unui număr imens de probleme asociate operațiunilor RAF. Multe dintre acestea depășesc cadrul NATO, implicînd cooperarea cu ambasade străine, exercițiile și aplicațiile militare, dar și accidentele aviatice. Di-

vizia, care se focalizează în mod special asupra Parlamentului și publicului, răspundea și de OZN-uri, indiferent de înțelesul specific al acelui termen în jargonul funcționarilor din Minister, iar o rotire internă a cadrelor m-a adus, în iulie 1991, în postul acela, la slujba cea mai interesantă din țară.

În dreptul zilei de miercuri 17 iulie, în jurnalul meu se poate citi: „O zi neobișnuită — am fost sunat să preiau postul lui Owen Hartop." Owen Hartop lucra pentru secțiunea cunoscută ca Sec(AS)2a — pe care ufologii o numesc uneori, în mod greșit, AS2. În *The UFO Encylopedia*, probabil cel mai complet catalog de fenomene OZN, John Spencer de la British UFO Research Association (BUFORA) include această intrare:

> Departament al Ministerului Apărării, a cărui denumire completă este Air Staff 2, care a înlocuit Defence Secretariat 8(DS8). Aceste departamente ar trebui să se ocupe de rapoartele OZN adresate guvernului, dar un purtător de cuvînt al departamentului a descris AS2 ca fiind „punctul de convergență britanic al rapoartelor OZN".

Am preluat postul. Gîndindu-mă retrospectiv, în cei șase ani de cînd îl văzusem consemnat în cartea de telefoane nu auzisem nimic despre el. Era un post ciudat, deoarece superiorii nu aveau nici o implicație, cu excepția rolului pur de supraveghere; cu alte cuvinte, titularul era lăsat să-și vadă de treburi. În decursul ciclului meu de lucru în Sec(AS)2a, au existat trei șefi diferiți ai biroului unde îmi desfășuram activitatea. Opiniile lor despre OZN-uri au variat de la scepticism complet, la o poziție ceva mai deschisă. Poate că din cauza celorlalte responsabilități, șeful diviziei mele se interesa foarte puțin despre subiect. Practic eu eram un departament alcătuit dintr-o singură persoană.

În primele zile, am stat alături de Owen Hartop, care m-a pus la curent cu principalele îndatoriri. În privința OZN-urilor, îndatoririle erau în esență două: să acționez ca punct de convergență pentru toate observările de OZN-uri din Marea Britanie și să răspund la întrebările privind politica generală de acțiune a Ministerului, pe măsură ce apăreau.

Owen și-a luat în primire noul său post după o lungă și tradițională celebrare ținută vineri în pubul Clarence. În anii războiului rece și ai crizei, se căzuse de acord că dacă o bombă ar fi explodat în Clarence vineri la prînz, jumătate din Ministerul Apărării ar fi dispărut de pe fața pămîntului.

Începînd cu luni 29 iulie, rămăsesem pe cont propriu.

*

Termenul „OZN" induce în eroare. Inițialele au devenit parte integrală a limbajului, iar asta în sine determină confuzii. Dr J. Allen Hynek, unul dintre savanții cei mai eminenți care și-au apărat pe față convingerile, a atras atenția că, deoarece nu cunoaștem de fapt nici un OZN real, obiectul studiilor noastre — și direcția în care am activat timp de trei ani — îl constituie *rapoartele* OZN. În 1966, United States Air Force a definit OZN-ul ca fiind „un obiect aerian pe care observatorul nu-l poate identifica". După trei ani, Universitatea din Colorado a emis o specificație care începea prin a descrie OZN-ul ca fiind „suportul pentru un raport efectuat de una sau mai multe persoane despre ceva văzut pe cer...", dar definiția greoaie continua pe alte șapte rînduri. În 1972, Carl Sagan, astrofizician american și personalitate TV, a denumit OZN-ul „fenomen aerian sau celest mișcător, detectat vizual sau de radar, dar a cărui natură nu este înțeleasă imediat". În același an, dr J. Allen Hynek a propus „perceperea raportată a unui obiect sau a unei lumini văzute pe cer sau pe sol... care nu sugerează o explicație convențională, logică...". *Oxford Dictionary of Current English* explică simplu „obiect zburător neidentificat". În mod interesant, *Dictionary of Science for Everyone* nu are nici o intrare pentru OZN! *

Se pune frecvent întrebarea — și, desigur, eu am fost întrebat peste tot, la curse, petreceri și cantină — „Crezi în

* Spectaculos este și cazul DEX-ului (Ed. Univers Enciclopedic, 1996), unde există intrarea „OZENEU: s.n. v. ozene", dar nu există intrare pentru „ozene" (*n.t.*).

OZN-uri?" Răspunsul poate fi doar afirmativ. Dacă stau la o sută de metri de un prieten și arunc un obiect mic în aer, este improbabil ca prietenul meu să știe ce a fost obiectul respectiv. În timp ce se află în aer, obiectul este practic un OZN. Devalorizarea limbajului, chiar și în numai cîțiva ani, a dus la crearea unei similitudini între termenul OZN și cel de navă spațială extraterestră. În realitate cele mai multe obiecte zburătoare neidentificate pot fi identificate rapid ca obiecte simple, cotidiene. În cazurile mai dificile, poate fi necesară consultarea experților, totuși procentajul mic care sfidează toate explicațiile raționale este cel care captează mintea și aprinde imaginația.

În ce fel se implica atunci Ministerul Apărării într-o chestiune pentru care este dificilă pînă și o definiție fundamentală? Problema este una de securitate națională. Sarcina militară 1.10, stabilită în SDE 95, este preocuparea pentru „Menținerea integrității spațiului aerian britanic în timp de pace prin permanenta identificare a fotografiilor aeriene și controlul aerian al Regiunii de apărare aeriană a Regatului Unit". În timpul războiului rece, avioanele sovietice încercaseră în mod curent să pătrundă prin apărările noastre aeriene, dar tentativele respective nu erau fățiș agresive. Aduceau mai degrabă cu copiii din *Să ucizi o pasăre cîntătoare**, care fugeau prin casă, speriindu-se și strigîndu-l pe nebunul și înspăimîntătorul Boo Radley.

Copiii ar fi fost gata să alerge și un kilometru, dacă el ar fi ieșit să se joace, și, în mod similar, avioanele de vînătoare și bombardierele sovietice ne testau defensivele și încercau să ne evalueze eficacitatea sistemelor radar și a avioanelor interceptoare, probînd în același timp calibrul echipajelor care le operau. Dacă un asemenea avion ar fi fost detectat și trădat printr-un impuls luminos pe ecranul radar, avioanele noastre de vînătoare ar fi fost alertate iar aparatul sovietic interceptat și escortat politicos în afara spa-

---

* Roman de scriitoarea americană Lee Harper (n. 1926), care a obținut premiul Pulitzer în 1961 și a cărui ecranizare (1962) a cîștigat trei premii Oscar (*n.t.*).

țiului nostru aerian. Era un joc prietenos, totuși letal de serios de-a șoarecele și pisica, asigurîndu-ne antrenamente esențiale pentru echipajele avioanelor și radarelor.

Un OZN anunțat pe cerul Marii Britanii se poate dovedi în realitate un avion de vînătoare, o rachetă, un aparat de recunoaștere sau un vehicul telecomandat aparținînd altei țări. Dacă respectivul „OZN" nu apare pe radar, atunci sistemele noastre defensive au fost penetrate, și consecințele sînt realmente grave. Sistemul nostru de apărare aeriană, cu rețeaua sa sofisticată de stații radar de sol și alertare imediată a avioanelor de interceptare, face puține erori. Ce s-ar întîmpla totuși dacă un asemenea obiect ar scăpa detectării? Un obiect care a fost zărit de un fermier din Sussex, de un măcelar din Yorkshire sau de un polițist de pe cîmpiile Scoției? Dacă „obiectul" respectiv ar fi produsul unei tehnologii pe care n-o putem înțelege și cu atît mai puțin reproduce?

La începutul operațiunii „Furtună în deșert", avioanele de luptă americane F-117 Stealth au pătruns în zona din jurul Bagdadului fără nici o greutate și au putut distruge obiective-cheie din centrul capitalei. Consensul general a fost că precizia bombardamentelor aliate era atît de mare încît ar fi fost posibil să-l țintească pe Saddam Hussein însuși, dacă aceasta ar fi fost dorința ONU și dacă am fi știut unde se afla el. La momentul respectiv, zona din jurul Bagdadului era probabil una dintre cele mai bine protejate din lume, operînd cu o mulțime de sisteme radar, totuși vopseaua absorbitoare de unde radar și „fațetele" aparatelor Stealth le-au păcălit.

Aceasta nu este literatura science-fiction a lui H.G. Wells, cu buruienile marțiene roșii care ne sufocă și gîtuie planeta. Sînt fapte științifice, iar Ministerul Apărării nu-și poate permite să le ignore. Dacă o tehnologie extraterestră ar ateriza în Marea Britanie, ar fi vital s-o studiem în detaliu, s-o duplicăm, dacă este posibil, și să găsim metode de apărare împotriva ei. Constituie OZN-urile o amenințare?

Dacă răspunsul e afirmativ, atunci vă asigur că Ministerul Apărării este foarte interesat.

*

Trebuie să recunosc că, la început, noua mea slujbă a fost destul de dezamăgitoare. Nu existau farfurii zburătoare, nici extratereștri și nici vreo sumbră și misterioasă implicare guvernamentală. Oricît m-aș fi străduit, nu puteam vedea nicăieri vreun Om în Negru — personajele sinistre, purtînd costume închise la culoare, jumătate extratereștri, jumătate oameni, despre care se știe că-i vizitează pe martorii incidentelor OZN și le atrag atenția să păstreze tăcere asupra experiențelor avute, dublîndu-și sugestiile cu amenințări. Lectura superficială a dosarelor aflate la dispoziția mea n-a dezvăluit decît rapoarte despre lumini sau forme vagi pe cer, care fuseseră probabil avioane obișnuite. Decisesem totuși să-mi păstrez mintea descuiată. Nimic mai ușor decît să ridiculizezi și să ignori. Bănuiesc că am devenit fascinat pe măsură ce m-am cufundat complet în fondul domeniului. La urma urmelor, dețineam o poziție unică și straniu de solitară: eram singura oficialitate din țară însărcinată în mod specific cu studierea fenomenului OZN. Aveam realmente o responsabilitate.

Am frecventat biblioteci și librării. Am citit cu lăcomie, familiarizîndu-mă deopotrivă cu cazuri celebre și obscure. În fundul minții mele exista simțul integrității profesionale — dacă doriți, îi puteți spune onoare. Eu și departamentul meu nu aveam să căpătăm o reputație prea grozavă, dacă un investigator OZN, un ziarist sau un simplu cetățean avea să-mi pună o întrebare la care nu știam ce să răspund. În acest spirit al studiului amănunțit, am revenit la dosare pentru a le examina mai atent, iar descoperirile mele inițiale — că nu conțineau decît observări ale unor baloane meteorologice, nori lenticulari, stoluri de păsări și avioane zărite din unghiuri neobișnuite — au fost acum corectate. Unele observări sfidau orice explicații raționale. Se întîm-

pla ceva foarte straniu și, în mod clar, nu eram prima persoană din Ministerul Apărării care gîndea așa.

Lordul Hill-Norton, amiral al Marinei și șef al statului-major al Apărării între 1971 și 1973, crede în continuare în pericolul potențial al OZN-urilor. Membru al grupului de studiu All-Party UFO din Camera Lorzilor înființat în 1979, Hill-Norton continuă să exercite presiuni asupra birocraților, susținînd necesitatea vigilenței. Altă persoană hotărîtă este Ralph Noyes, fost secretar particular al lui Sir Ralph Cochrane, adjunct al șefului de stat-major al Aviației între 1950 și 1952 și șef al fostului DS8. El s-a pensionat în 1977 din postul de subsecretar de stat, iar în prezent este o autoritate de vîrf în domeniul OZN-urilor — acționează și în calitate de consultant pentru BUFORA — , al cercurilor din lanuri și al altor fenomene psihice. Asemenea persoane distinse se găseau la ani-lumină de ideile mele preconcepute despre fanii OZN. În mod naiv, mi-i imaginasem pe aceștia ca fiind excentrici îmbrăcați în hanorace, indivizi de genul celor care urmăresc trenurile în gări, petrec nopțile pe linii ley și privesc în așteptare spre cer, cu binoclul la îndemînă. Aveam însă de-a face cu funcționari civili și ofițeri de carieră, convinși că OZN-urile erau cît se poate de reale. Opiniile mele asupra subiectului au început să se schimbe.

*

Anexa 1 a acestei cărți conține cifrele oficiale ale observărilor OZN între 1959 și 1995. Nu este clar dacă s-au primit rapoarte și înainte de 1959; dacă s-au primit, probabil că au fost rezolvate de RAF. Este de asemenea probabil ca interesul mass-media mondiale față de „farfuriile" lui Kenneth Arnold din 1947 să fi generat observări neadevărate în Marea Britanie. Din păcate, majoritatea dosarelor ministeriale despre OZN-uri dinainte de 1967 au fost distruse în mod curent după cinci ani, așa încît conținutul le-a fost pierdut pentru posteritate.

Ce putem afla din cifrele respective? Practic, nu mare lucru. Există perioade cînd par să se fi petrecut reale explozii de activitate OZN, mai ales între 1966–1967, 1977–1978 și 1980–1981, dar, din nou, pentru așa ceva există explicații raționale. Sporirea observărilor în 1978 — cu 550 mai multe decît cu doi ani în urmă — ar putea fi atribuită fascinației exercitate de filmul de succes al lui Spielberg, *Întîlniri apropiate de gradul III*. A fost prima peliculă „cu factor satisfacție" despre extratereștri, și oamenii doreau să împărtășească experiența respectivă. Pe de altă parte, apogeul înregistrat în 1967 este mai greu de explicat. Singurele evenimente spațiale importante au fost tragice — în ianuarie, „Gus" Grissom, Ed White și Roger Chaffee au murit în capsula navei Apollo pe rampa de lansare, într-un incendiu care s-a dovedit catastrofal în atmosfera de oxigen pur a cabinei, iar în aprilie cosmonautul sovietic Vladimir Komarov a murit cînd racheta sa Soyuz a ieșit de pe orbită și el nu a putut deschide parașuta. Poate că observările au avut mai mult de-a face cu faptul că lumea tremura pe muchia unei potențiale apocalipse, fiindcă Israelul i-a făcut praf pe arabi în Războiul de 6 zile, iar China și-a detonat prima bombă cu hidrogen. Același lucru a fost valabil și pentru 1981 — pe frontul spațial n-au fost multe de raportat, doar că naveta Columbia a aterizat fără probleme după zborul inaugural, care a durat trei zile; în iunie, israelienii au declarat că dețineau tehnologia de fabricare a bombei atomice.

Cifrele ridică probleme. Ele nu oferă indicații asupra calității observării individuale și nici măcar a felului în care s-a acționat ulterior. Unii dintre predecesorii mei au încercat să clasifice rapoartele în categorii aleatorii: „sateliți", „lumini de avioane" sau chiar chinuitorul „necunoscut". Cel puțin unele dintre aceste clase par să fi fost bazate pe presupuneri, spre deosebire de investigația logică și detașată a altor observări. Mai rău chiar, în definirea unui raport OZN se părea că nu există o abordare consecventă. Dacă o familie formată din patru membri observă același

fenomen ceresc, se poate vorbi despre o singură observare sau despre patru? S-ar putea ca un statistician să respingă complet cifrele, deoarece perioada de 36 de ani nu oferă dimensiunea temporală necesară stabilirii de tendințe și șabloane. Poate că, peste un secol, din statistici se va desprinde un raport sau poate că pînă atunci vom fi rezolvat complet misterul OZN.

Prin urmare, problema principală rezidă în ceea ce nu spun cifrele. Cele 8 890 de observări făcute începînd din 1959 să reprezinte doar vîrful aisbergului? Aici mă aflu pe teren mai sigur. Susținătorii OZN-urilor, care în ultimii ani au urmărit problema mai îndeaproape decît orice altă organizație, consideră că aproximativ 95% din toate observările OZN nu sînt nici măcar raportate vreodată. Estimările sugerează că 13 milioane de oameni din toată lumea au văzut OZN-uri. De ce nu ies la iveală acești oameni?

Unul dintre motive este că ei nu știu cu exactitate unde să anunțe observările. Pentru multe persoane, lectura acestei cărți poate fi cea dintîi indicație că în Ministerul Apărării există cineva care recepționează și analizează rapoartele OZN. Ar fi nepractic, și desigur nedorit, dacă Ministerul Apărării ar căuta să-și atragă clientelă în acest fel. În mod similar, diversele grupări particulare, ca BUFORA, au o prezență publică mai redusă decît s-ar putea imagina. Publicația redactată de BUFORA, *UFO Times*, nu va apărea probabil pe rafturile multor difuzori de presă. Pe de altă parte, cealaltă grupare ufologică britanică importantă, Quest International, tocmai a început să-și comercializeze revista, *UFO Magazine*, prin difuzorii de presă, așa încît este posibil ca situația să se modifice lent.

Chiar și atunci cînd oamenii își adună curajul pentru a ieși la lumină, tabloul de ansamblu este greu de distins, deoarece nu există un depozitar central pentru asemenea rapoarte — Marea Britanie nu posedă o bază de date pentru informațiile despre OZN-uri. Unele persoane mi-au telefonat sau mi-au scris mărturiile lor, altele au contactat un grup local de cercetări ufologice și în sfîrșit altele s-au adresat poliției sau aviației civile. Iar mulți indivizi, poate majo-

ritatea, și-au relatat experiențele, stînjeniți, după cîteva halbe băute într-un local. Astfel de rapoarte se află în toată țara, risipite, disociate unul de altul și finalmente date uitării.

Un alt factor major este teama de ridiculizare. Atitudinea generală față de OZN-uri și față de cei care pretind că le-au văzut este de scepticism. Articolele din presă sînt invariabil ironice și nu trebuie recurs la faimoasele titluri din *Sunday Sport* — CUM POȚI SPUNE DACĂ SOACRA TA ESTE EXTRATERESTRĂ, UN OZN HOINAR MI-A FURAT ȘORTUL, ET-II IUBITORI DE ANIMALE TELEPORTEAZĂ 26 DE ELEFANȚI — pentru a simți aciditatea. Chiar și un cotidian național considerat sobru, *Daily Mail*, a precedat un articol onest cu titlul: OMULEȚI VERZI SAU DOLARI VERZI? (28 martie 1995). Iar la televiziune lucrurile stau și mai bine! Pînă și emisiuni serioase și scrupuloase, ca *Network First*, la care am participat în 1994, nu s-au putut abține de la imagini dramatice ale cerului, muzică sinistră și unghiuri stranii de filmare. *Strange But True?* a lui Michael Aspel este și mai vinovată de sindromul efectelor speciale banale, deși reportajele sînt de obicei corecte. Abordarea aceasta va împiedica probabil mulți martori și mai ales pe cei aflați în poziții de responsabilitate, pentru care ridiculizarea publică ar însemna sfîrșitul carierei lor. Or, tocmai astfel de persoane — piloți, polițiști, personal militar la toate nivelurile — sînt martori excelenți, deoarece dețin experiență și sînt antrenate pentru a fi observatori buni și a-și păstra calmul în situații ce pot înspăimînta un om obișnuit. Pentru cei aflați în poziții de răspundere și care au admis că au văzut OZN-uri nu este de bun augur faptul că cele mai faimoase exemple similare din Statele Unite sînt Jimmy Carter și Ronald Reagan.

Atunci ce fel de oameni raportează observări de OZN-uri? Cine sînt membrii acestei minorități locale care sînt pregătiți să ridice mîna pentru a fi numărați? Ei provin din toate mediile, sînt de ambele sexe și de diverse vîrste. Cei mai mulți dintre ei — și acest aspect a făcut ca relatările lor să mi se pară atît de convingătoare — m-au abordat nesiguri, stînjeniți și scuzîndu-se că-mi răpeau timpul.

Marea majoritate nu credea în civilizații extraterestre, dorea să evite publicitatea cu orice preț și să se țină departe de grupările civile preocupate de OZN-uri. În absența atracției financiare sau a faimei, este greu de înțeles de ce și-ar fi raportat experiențele, dacă relatările n-ar fi reale.

Alături de milioane de oameni, crezusem dintotdeauna că OZN-urile au forma de farfurii (răspunzătoare în mare parte pentru această concepție este deformarea pe care mass-media au adus-o descrierii lui Kenneth Arnold din 1947). De fapt, OZN-urile au tot felul de forme și mărimi. În dosarele MA, o descriere apărea în mod repetat și din surse independente: un triunghi uriaș, care plutește tăcut în văzduh, nemișcat, ca o uriașă pasăre de pradă, apoi dispare în cîteva secunde cu o viteză incredibilă. Nu erau nici lumini de avioane, nici baloane meteorologice, iar farsele la asemenea scară ieșeau din discuție. Pentru mine n-a mai încăput îndoială că citeam despre ceva real.

Am ajuns la concluzia că, din punctul de vedere al potențialului, OZN-urile constituie problema cea mai importantă cu care se confruntă rasa umană în clipa de față, iar dacă aveam dreptate armata urma să fie în prima linie. În mod previzibil, șefii nu mi-au împărtășit concluzia. Dintr-un motiv necunoscut, consensul părea să fie că n-ar trebui să scotocim prea adînc. Am fost uimit. Crezusem că dețineam dovezi clare ale faptului că aparate de origine necunoscută demonstrau o tehnologie aparent mult mai avansată decît a noastră și că o utilizau pentru a ne penetra spațiul aerian. Radarele le puteau detecta doar ocazional și chiar atunci cînd o făceau, părea extrem de improbabil ca avioanele și rachetele noastre să le poată opri, totuși unii dintre șefii mei luau chestiunea în glumă. Iar cînd și-au dat seama că eu vorbeam serios și au încetat să mai glumească, mi s-a spus să abandonez anumite direcții de investigare.

Nu eram totuși singurul care credea că se întîmpla ceva bizar, mai presus de experiența umană și ostil.

3

Atitudini

În puține domenii cu excepția ufologiei, politica guvernului este dictată într-o măsură atît de mare de atitudini și într-o măsură atît de mică de fapte sau dovezi concrete. Iar multe dintre atitudinile acelea au fost create de mass-media.

Începînd cu observările lui Kenneth Arnold, mass-media au întreținut o relație pasională cu OZN-urile, care putea și ar fi trebuit să fie un lucru bun — un flux constant de relatări OZN privite cu seriozitate, prezentate cu seriozitate și susținute de comentarii editoriale serioase ar fi determinat mai mult ca sigur tratarea subiectului de către politicieni cu gravitatea pe care o rezervă politicii, de către savanți cu gravitatea pe care o rezervă științei și așa mai departe. În trecut, puterea presei a fost realmente deosebită. În zilele sale de glorie, *The Times* avea capacitatea să răstoarne guverne. De abia recent s-a spus despre prim-ministru că este iritat de subiectivismul postului BBC — Blair Broadcasting Corporation, cum l-a numit el. Revoluția mass-media s-a abătut asupra noastră. Sîntem asaltați de știri la fiecare oră, la fiecare jumătate de oră. Războiul din Golf a fost prezentat douăzeci și patru de ore pe zi și se spunea că în deșert existau mai mulți reporteri decît trupe. Iar în acalmiile dintre prăbușirile rachetelor Scud, generali geriatrici erau aduși pe scaune cu rotile în fața camerelor de luat vederi, pentru a ne oferi speculațiile lor despre ce s-ar putea întîmpla în continuare.

Însă mass-media, care dețin atîta putere pentru a ajuta și susține, au preferat să aleagă calea cea mai ușoară în privința OZN-urilor. Ce anume face ca ziarele să se vîndă bine? Evenimentele senzaționale. Și ce poate fi mai senzațional decît ideea unor omuleți verzi veniți de pe Marte? În mod constant, afirmațiile cele mai absurde sînt evidențiate, în timp ce relatările rezonabile sînt ignorate. Ce surescitare poate stîrni apariția unei luminițe albe deasupra unui lac scoțian, care poate fi simpla scînteiere a unei lentile, în comparație cu povestea lui Dolly Newland, care a declarat pentru *Daily Sport* că este descendenta unei rase de extratereștri care a vizitat Pămîntul pentru întîia dată cu milenii în urmă? Conform spuselor femeii, extratereștrii sînt timizi și invizibili, iar cîțiva trăiesc în podul propriei ei case.

Problema este că din cauza stranietății inerente a subiectului, acesta este expus ridicolului, iar tentația jurnaliștilor de a umple cîteva coloane cu o poveste amuzantă despre extratereștri este adesea greu de înfrînat.

Recent însă au existat semne încurajatoare în ceea ce privește o modificare a abordării de respingere ironică. În Marea Britanie, postul de televiziune prin satelit Sky TV a difuzat multe emisiuni și programe de știri despre OZN-uri, grație în general entuziasmului producătorului Geoff Baron. Serialul *UFOs — No Defence Significance?*, creat de Baron, a prezentat mai multe cazuri și a pus sub semnul întrebării insistența Ministerului Apărării de a declara că nici una dintre observările raportate pînă în prezent nu a avut implicații de apărare națională. Sky 1 a difuzat și alte seriale despre OZN-uri, de exemplu *Sightings* și *Unsolved Mysteries*.

În 1994, producătorul TV britanic Lawrence Moore a compilat pentru Central Television un documentar de referință, care a fost difuzat în ianuarie 1995. Documentarul a făcut parte din prestigiosul program *Network First* și a fost unul dintre puținele care au examinat în mod serios și deschis fenomenul OZN. El s-a concentrat asupra relată-

rilor unor martori direcți și a prezentat pelicule remarcabile cu OZN-uri. Moore și documentarista sa, Livia Russell, au inclus interviuri cu Steven Schiff, congresmanul de New Mexico care este decis să ajungă la capătul incidentului Roswell petrecut în statul său, cu ofițeri superiori din fosta Uniune Sovietică, ce avuseseră ei înșiși întîlniri foarte apropiate, și cu fostul șef de stat-major al Ministerului Apărării, lordul Hill-Norton.

Ministerul Apărării a fost solicitat să participe la realizarea documentarului. Asemenea solicitări nu reprezentau ceva neobișnuit, dar pînă atunci fuseseră mereu refuzate, printr-o reacție instinctivă născută din războiul rece și din nevoia distanțării de titlurile senzaționale și de genul de reportaje disprețuitoare. Deoarece în mod limpede urma să fie un program rațional, am discutat totuși cu șefii mei din Minister și am reușit să-i conving că ar fi fost o idee bună pentru toți să ne explicăm rolul în fața camerelor TV, lămurind în același timp unele păreri eronate. Vechea replică „nu avem nimic de comentat" nu făcea decît să garanteze convingerea susținătorilor „conspirației" că ascundem ceva. Acum se ivise ocazia de a emite o declarație precisă referitoare la politica și opiniile noastre. Sosise timpul să punem lucrurile la punct.

Oportunitatea s-a ivit pe 25 aprilie 1994. Am fost intervievat chiar de Lawrence Moore, care m-a etichetat, poate ușor ironic, ca „omul de la Minister". Am admis fără ezitări că multe dintre cazurile din dosare nu pot fi explicate azi în termeni științifici convenționali.

Suspectez — și sper — că programul *Network First* va fi generat mai multe dezbateri serioase decît oricare altele despre fenomenul OZN. Interesul unui departament guvernamental conferă întregii afaceri un aer de respectabilitate și acceptare, care încurajează onestitatea și deschiderea și-i poate îmboldi pe cei care au avut observări personale, dar care șovăie în a căuta grupări ufologice civile cărora să le împărtășească informațiile.

Recent au fost difuzate alte două emisiuni cu tematică paranormală. *Schofield's Quest* a fost un serial interactiv, ale cărui episoade prezentau diverse teme, printre care și observările OZN, iar spectatorii erau rugați să sune cu propriile lor relatări. *Strange But True?* realizat de Michael Aspel a prezentat orice fenomene, de la reincarnare la combustia umană spontană. Două dintre episoade s-au focalizat asupra observării din Bonnybridge, Scoția (prezentată în capitolul 4), și a incidentului notoriu din pădurea Rendlesham, pe care îl voi detalia în capitolul 8. Deși serialul pedalează cam mult pe kitsch, cu Aspel povestind dintr-o bibliotecă gotică afundată în penumbră, iar martorii sînt intervievați pe fundalul unei lumini melodramatice și amenințătoare, relatările nu se abat de la original, iar reconstituirile sînt utilizate doar pentru clarificarea unor incidente particulare.

În noiembrie 1994, *Horizon* produsă de BBC 2 a dedicat un episod întreg fenomenului răpirilor extraterestre. Prezentatoarea, dr Susan Blackmore, psiholog cu un scepticism sănătos de la Universitatea West of England, i-a intervievat pe Budd Hopkins, care de-a lungul mai multor ani se ocupase de 1 500 de răpiți, John Mack, profesor de psihiatrie la Facultatea de Medicină Harvard și dr Michael Persinger, care stimulase în mod premeditat lobii temporali ai creierului în tentativa de a crea efecte similare celor raportate de răpiți. În decursul emisiunii, dr Blackmore a fost supusă experimentului doctorului Persinger, iar acțiunea electrozilor asupra creierului ei a produs senzația neplăcută și înfricoșătoare de a fi manipulată fizic de o entitate pe care n-o putea defini. Blackmore s-a speriat și a perceput senzația de plutire — o combinație clasică raportată de cei care pretind că au fost răpiți. Chiar și așa, descoperirile au fost mai puțin concludente decît se sperase. Imaginea care mi-a rămas în minte a fost a unei femei răpite, neajutorată și înspăimîntată, care declara: „Nu-mi plac. Nu-mi plac defel", referindu-se la „Cenușiii" despre care credea că o luaseră de cîteva ori din dormitor.

Aici se încheie lista emisiunilor serioase dedicate fenomenului OZN. Sper că personajele respectate din mass-media, ca Geoff Baron și Lawrence Moore, își vor continua investigațiile și că influența lor se va extinde asupra unei porțiuni mai mari din mediile principale. Pe moment însă ele reprezintă doar excepții de la regulă.

În mod straniu, la nivel local, mass-media tind să acționeze mai bine, poate fiindcă incidentele locale, fiind mai apropiate atît de reporteri, cît și de cititori, creează mai mult interes și solicită examinarea cu mai multă seriozitate. Articolele din ziare despre observări OZN sînt invariabil mai detaliate și urmate adesea în numerele ulterioare de scrisori ce confirmă sau dezvoltă incidentul. Privit în ansamblu, muntele dovezilor poate fi copleșitor, dar, la scară națională, episoadele sînt prea adesea percepute izolat. Singurele persoane care pot vedea ansamblul sînt ufologii dedicați, care se abonează la servicii specializate de extras informații din presă și astfel dobîndesc o imagine mai amplă.

Eram dornic să mă folosesc ori de cîte ori puteam de mass-media. Vorbeam cu ziariștii cu fiecare ocazie, explicînd răbdător rolul și opiniile Ministerului sau discutînd despre anumite observări. În mod oficial, biroul de presă al Ministerului se ocupă de contactele cu mass-media, dar în cazul acesta problema o constituiau numeroasele informații circumstanțiale pe care biroul de presă nu era obligat să le cunoască. Situația era mai cu seamă adevărată în privința cazurilor individuale, unde exista probabilitatea ca numai două persoane să cunoască faptele — martorul, care ar fi evitat cu disperare publicitatea, și cu mine. De aceea am căpătat dispensa specială de a trata direct cu mass-media. Am încercat să demonstrez că aveam minți descuiate, pregătite să examineze dovezile, și în felul acesta am stabilit o relație bună cu presa, grupările ufologice civile și publicul în general și am putut contracara o parte a presei nefavorabile pe care Ministerul o căpătase de-a lungul anilor. Dacă adevărul exista, doream să fac parte din el și, pe măsură ce zvonul s-a răspîndit, tot mai multe

persoane m-au contactat în urma articolelor pe care le citiseră. Extrasele din ziare au început să se înmulțească.

În această etapă, șeful diviziei din care făceam parte mi-a autorizat un interviu pentru numărul din decembrie 1992 al revistei interne a Ministerului, *Focus*, care era citită cu conștiinciozitate de toată lumea, începînd de la cea mai recentă secretară administrativă pînă la funcționari de carieră și miniștri. La fel ca despre majoritatea publicului, care habar nu avea de existența postului meu, se putea afirma și despre mulți dintre colegii mei. În mod clar, nu toți studiaseră cartea de telefoane a MA cu atenția cu care o făcusem eu. *Focus* intenționa să realizeze o serie de articole despre posturile neobișnuite din cadrul departamentului, iar eu inauguram serialul respectiv. „Nick a lansat o invitație generală", a scris autoarea articolului, Doreen Porter, „către toți cei care dețin orice dovezi despre observări OZN, rugîndu-i să i le pună la dispoziție." Articolul a generat un interes considerabil, atrăgînd apeluri telefonice din partea unor persoane care doreau să afle mai multe. Singurul neajuns a fost faptul că publicarea fotografiei mele mi-a atras priviri stranii și furișe, atunci cînd treceam pe coridoarele Ministerului.

*

Una dintre influențele majore asupra atitudinii publicului față de OZN-uri o constituie science-fictionul. Este fascinant felul în care acest gen, prin intermediul cărților, filmelor și televiziunii, a reflectat — sau poate chiar a modelat — opiniile oamenilor în secolul trecut. Probabil că Jules Verne în Franța și H.G. Wells în Marea Britanie au creat conceptul călătoriilor dincolo de Pămînt, deși spadasinul, poetul și savantul Cyrano de Bergerac, care a trăit în secolul al XVII-lea, poate revendica și el întîietatea, grație descrierilor zborurilor oamenilor spre Lună. Cărțile lui Verne, *O călătorie spre centrul Pămîntului* (1864), *De la Pămînt la Lună* (1865) și *20 000 de leghe sub mări* (1870), au capturat starea generației sale și este interesant că versiunile ecranizate a două dintre aceste romane au cunoscut

aceeași popularitate în anii '50, primul deceniu complet în care s-au raportat observări de OZN-uri.

În vreme ce Verne a scris la apogeul automulțumirii și satisfacției victoriene, discipolul său, Wells, aparține epocii eduardiene mai nesigure și mai apăsate de damnare. Cu o previziune incredibilă, Wells a anticipat armele chimice, luptele aeriene, ingineria genetică și epuizarea resurselor planetare. De obicei, extratereștrii imaginați de Verne sînt fie umanoizi, fie foarte înapoiați, îngăduind oamenilor să-i controleze și să-i manipuleze. Pe de altă parte, extratereștrii lui Wells sînt avansați tehnologic și au intenții ostile, ca în *Războiul lumilor* (1898).

În Marea Britanie, realitatea teribilă a primului război mondial, cu armele sale „științifice" de teroare — avioane, tancuri, submarine și gaze toxice — , a dus la un declin în gustul pentru science-fiction, dar genul a înflorit în Statele Unite, unde experiența directă a războiului fusese minimă. Reviste ca *The Thrill Book*, lansată în 1919, și *Amazing Stories*, lansată în 1926, au fost populare și în scurt timp și-au cîștigat un public avid. *Science Wonder Stories*, *Air Wonder Stories* și *Astounding Stories*, deși azi par jalnic de naive, au avut un număr imens de cititori și au creat practic „monștrii cu ochi bulbucați" de pe planete îndepărtate. Cînd știința a stabilit că nici o planetă din sistemul nostru solar nu putea întreține viața, raza de acțiune a rachetelor imaginate a crescut pur și simplu, ori capacitățile extratereștrilor s-au extins în măsura în care ei ne puteau vizita. Poate ca un antidot împotriva crizei și pesimismului din anii '30, America a produs super-eroi, care se simțeau în largul lor atît în spațiu, cît și pe Pămînt: Buck Rogers, Flash Gordon și Superman.

Anii '50 au fost martorii unui val de filme despre invazii extraterestre, majoritatea provenind din Statele Unite. *Invazia hoților de trupuri** (1956) a fost poate cel mai bun dintr-o erupție de filme alb-negru similare ale căror titluri erau doar cu puțin mai lugubre decît textele de pe afișele

* *Invasion of the Body Snatchers*, Allied Artists (*n.t.*).

de reclamă: „Din spațiul cosmic au năvălit hoardele de monștri verzi!", „Timpul se scurgea prea repede pentru rasa umană", „Ei! De dincolo de spațiu!"

În anii '60, o întreagă generație a crescut pe țărmul estic al Atlanticului în fața televizoarelor. *Dr Who*, al cărui protagonist era capabil să călătorească prin spațiu și timp și să-și schimbe forma, pentru a-i justifica pe cei șapte actori diferiți care l-au întrupat pe personajul principal, a devenit un serial atît de popular, încît a depășit cu mult limitările inițiale ale dalekilor și spațiul închis al studioului. În Statele Unite, un serial mult mai sinistru și mai în nota conceptului de extratereștri nemiloși și perfizi a fost *Invadatorii*, produs de ABC/Quinn Martin, cu Roy Thinnes în rolul principal. Glasul funebru al actorului William Conrad citea introducerea: „Totul a început într-un local pustiu, cu un bărbat care nu dormise de prea mult timp..." Arhitectul David Vincent avea să îndure 43 de episoade fără ca aproape nimeni, cu excepția sa, să creadă în existența unor extratereștri care subminau civilizația americană. Mîna lui McCarthy și vînătoarea sa de vrăjitoare comuniste este vizibilă în serial și, de fapt, în multe filme din anii '50, inclusiv *Invazia hoților de trupuri*.

Anii '70 și '80 au produs un mesaj mult mai senin. Tehnologia este superioară în *Întîlniri apropiate de gradul III* și *E.T.*, dar intențiile sînt binevoitoare. Iar în ultimele trei decenii, generații succesive ale navei *Enterprise* ne-au cucerit cu îndrăzneală inimile și mințile.

S-a argumentat că deoarece atracția science-fictionului este atît de puternică, împlinind așa cum face necesitățile iubitorilor de voiajuri extraordinare, ale celor care caută evadarea, ar trebui de acum să avem o populație care să accepte că viața dincolo de sistemul nostru solar nu este numai posibilă, ci chiar un fapt palpabil. Totuși oamenii au mai mult discernămînt decît ne-ar lăsa să credem realizatorii de filme. Pe scurt, ei știu să deosebească realitatea de ficțiune. Filmul turnat după cartea lui Whitley Strieber *Communion* (1990), cu Christopher Walken în rolul prin-

cipal, este pe alocuri realmente înspăimîntător, totuși n-a însemnat o bombă de box-office. „Pe 25 decembrie 1985", suna textul unui afiș, „Whitley Strieber a avut un vis... După cîteva luni, el a făcut descoperirea cea mai șocantă din viață. Acum o veți vedea și voi!" Oamenii nu s-au conformat, ci au ocolit-o. Iar dacă *Alien* (1979) a înregistrat succes, aceasta nu s-a datorat faptului că o generație privea cu uimire spre vastitatea spațiului, ci pentru că dorea să vadă creatura care irupea din pieptul lui John Hurt. Așa cum afirmă Les Keyser în *Hollywood in the Seventies* (*Hollywood în anii '70*): „Nu închideți ochii, fiindcă vă va înhăța."

*

Cam atît despre science-fiction, dar ce părere au oamenii cînd se ajunge la OZN-uri? După cum am văzut, abordarea generală din mass-media este banalizarea sau exploatarea. Cei mai mulți politicieni nu s-ar atinge de subiect nici în ruptul capului. Își pot permite să fie atacați verbal de oponenți și de presă — nu numai că face parte din meserie, ci mulți dintre ei chiar înfloresc sub atacuri —, însă singurul gen de publicitate de care se feresc este cel care duce la ridicol. Nu-și pot îngădui să devină personaje de amuzament. Controversa OZN este de asemenea natură, încît foarte puțini membri ai Parlamentului au acceptat de bunăvoie să participe în orice aspect al dezbaterii.

Apare totuși o dilemă, atunci cînd electoratul le cere parlamentarilor să interpeleze departamentul guvernamental corespunzător. Am fost adesea solicitat să redactez răspunsuri pentru miniștrii Apărării care fuseseră astfel interpelați. S-a observat că parlamentarii preferă frecvent să se distanțeze de dezbaterile legate de OZN-uri, demitizîndu-le ca fiind ridicole și însemnînd o pierdere de timp.

Existau totuși trei personaje din „establishment" care fuseseră pregătite să suporte chicotele și șoaptele, iar pentru asta merită aplaudate. Primul dintre ele este maiorul Sir Patrick Wall, care a manifestat un interes activ față de

cazul din pădurea Rendlesham din 1980. Sir Patrick, parlamentar conservator pentru Humberside, a petrecut peste treizeci de ani în Camera Comunelor, susținînd cauza cercetărilor ufologice serioase cu fiecare ocazie imaginabilă. El a exercitat presiuni asupra Ministerului Apărării și, în calitate de consilier al NATO la apogeul războiului rece, a fost direct și îndeaproape implicat în probleme de securitate națională. Interesul lui față de subiect nu s-a diminuat. În 1989, a devenit președintele BUFORA și este expert recunoscut pe plan internațional în fenomene OZN.

Alt politician asociat dezbaterii a fost răposatul Brinsley Le Poer Trench, conte de Clancarty. Investigator OZN și scriitor, lordul Clancarty a fost implicat în diverse ocazii în două organizații ufologice de frunte, Contact International și BUFORA. El a reprezentat forța matrice dindărătul dezbaterii din Camera Lorzilor asupra subiectului, în ianuarie 1979. Interesul generat cu ocazia respectivă a fost uriaș și, deși tonul general al discursurilor a fost degajat, s-au subliniat unele puncte serioase, iar faptul că Hansard, raportul oficial al dezbaterilor parlamentare, s-a vîndut aproape imediat denotă multe despre atenția pe care a atras-o subiectul. Ca rezultat direct al dezbaterii, lordul Clancarty a inițiat formarea unui grup de studiu al OZN-urilor în Camera Lorzilor. Din păcate, acesta nu mai funcționează.

L-am menționat deja pe lordul Norton-Hill, fostul șef de stat-major al Apărării, ale cărui comentarii vociferante au multă greutate.

Am beneficiat de o singură oportunitate să discut în mod direct cu un politician despre OZN-uri, iar asta s-a petrecut pe 3 august 1992, cînd lordul Cranborne, subsecretar de stat al Apărării, a venit în birourile noastre. Vizita lui a fost în esență una de contact, o ocazie de a-și întîlni subordonații, însă a fost în mod evident fascinat de prezentarea pe care i-am oferit-o și uimit de numărul de rapoarte pe care le primeam. A fost probabil una dintre

puținele ocazii din toate timpurile cînd un ministru britanic al Apărării a fost informat asupra fenomenului OZN.

Atitudinile funcționarilor civili sînt diverse. Cei mai mulți dintre predecesorii mei răspunseseră prin scrisori standard seci la întrebările despre OZN-uri. Deoarece biroul OZN este, din toate punctele de vedere, o „echipă cu un membru", opiniile sale sînt considerate, inevitabil, punctul de vedere oficial al Ministerului. Întrucît aceste opinii variază, unele persoane au atras atenția că reprezintă un exemplu de contradicție din partea Ministerului, posibila ceață a unei tăinuiri. Implicația poate fi că titularii biroului OZN sînt agenți singuratici, neconformiști care procedează așa cum doresc. Desigur, lucrurile nu stau deloc așa. Supravegherea este minimă, totuși eu am fost mereu conștient că șefii sînt permanent cu ochii pe mine și, într-adevăr, ei nu și-au ascuns dezaprobarea privind unele dintre inițiativele mele. A existat însă și o ocazie unică, în care șeful diviziei a intrat grăbit în birou, fluturînd un vraf de hîrtii pe care trasase locațiile, datele și estimările unui val uluitor de observări OZN care se petrecuse în noaptea de 30–31 martie 1993, dar nivelul lui de interes nu s-a mai repetat niciodată și nu s-a apropiat nici măcar pe departe de cel al lui Ralph Noyes, care ocupase funcția respectivă pe timpul lui Defence Secretariat 8.

Atitudinea militarilor a fost poate cea mai surprinzătoare dintre toate. În mod tradițional, forțele armate sînt considerate încuiate, ultraconservatoare și prea puțin dispuse să accepte schimbări. În cercurile de civili, continuă să fie răspîndit mitul automatului arogant, antrenat să acționeze fără să gîndească și să ucidă fără remușcări, și de aceea mă așteptam ca personalul RAF să trateze OZN-urile cu superioritate. Nu s-a întîmplat defel așa, ci dimpotrivă, cei mai mulți ofițeri au fost uluitor de deschiși. Unul dintre motive ar putea fi faptul că RAF este mai conștient decît celelalte servicii de potențiala amenințare a unei tehnologii superioare. La urma urmelor, dacă ar fi existat vreodată o acțiune ostilă din partea unui OZN, avioanele de

vînătoare RAF ar fi fost trimise pentru a-l intercepta. Dacă subestimarea adversarului constituie o eroare în lumea militară, incapacitatea de a recunoaște simpla existență a adversarului constituie o eroare capitală.

Un alt motiv practic pentru modul de abordare al RAF este pur și simplu faptul că mulți piloți au văzut ei înșiși OZN-uri. Piloții, atît cei trecuți în rezervă, cît și cei operativi, au admis în numeroase discuții neoficiale că au zărit obiecte inexplicabile pe cer, în toate condițiile meteorologice și de lumină, la aproape toate orele din zi și din noapte. Doi dintre ei au fost comandanți de aeroport la baze RAF. Asemenea persoane sînt martori experți. Ei recunosc un balon meteorologic atunci cînd îl zăresc și sînt instruiți în tehnici de recunoaștere, iar rapoartele provenite din astfel de surse merită să fie privite cu toată seriozitatea. De aceea este regretabil că, din punct de vedere oficial, asemenea rapoarte sînt aproape inexistente. Teama de ridiculizare este puternică și, raportîndu-ne la istoria culturală din ultima jumătate de secol, pare straniu că mai multe rapoarte sosesc actualmente din partea forțelor aeriene ale fostei Uniuni Sovietice decît de la „iluminatul" Occident.

Ce spun oamenii de știință? În mod sigur, ei ar trebui să insiste pentru un studiu serios și profund al fenomenului OZN, dar, din păcate, lucrurile nu stau defel așa, deoarece știința a dobîndit o ortodoxie și un „establishment" propriu. Este păcat că Patrick Moore, unul dintre cei mai iubiți astronomi ai epocii noastre, care vorbește cu regularitate pe înțelesul publicului prin intermediul televiziunii, este convins că nu există nimic anormal. Una dintre teribilele ironii ale sorții este faptul că aceeași specie de oameni de știință cu vederi înguste care i-a luat în derîdere pe Einstein și Rutherford rîde acum batjocoritor de persoane ca Vallée, deși este vorba despre aceeași libertate a spiritului iscoditor pe care a susținut-o și care, în trecut, a lărgit frontierele științei. Știința este însă o amantă capricioasă, care reflectă spiritul epocii. A fost abia în 1969 cînd Neil Armstrong a pășit din Eagle, modulul lunar al lui

Apollo 11, și a spus „Este un pas mic pentru om, dar un salt uriaș pentru omenire"? Din 1969 pare să fi trecut o eternitate. Iar generozitatea, viziunea și speranța anilor '60 au lăsat loc perspectivei sumbre și damnării anilor '90 într-un mod care amintește de discrepanța dintre generațiile lui Jules Verne și H. G. Wells. Acum sîntem obsedați de poluare, încălzire planetară și ploi acide. Sîntem prea preocupați de ceea ce se întîmplă lîngă picioarele noastre, pentru a ridica ochii spre stele. Iar realitatea este că oamenii de știință trebuie să-și cîștige existența. Excentricilor nu li se acordă burse de cercetare; giganticele companii chimice nu angajează indivizi pe care-i pot percepe ca lunatici. Precum cei mai mulți dintre noi, oamenii de știință se duc spre domeniile cu bani — industriile de armament, chimie și medicină, calculatoare și inginerie genetică. Proiectele spațiale și aerospațiale, mai puțin extreme decît acum treizeci de ani, se ocupă, sobru, de ceea ce este posibil aici și acum.

În acest tablou, cercetarea ufologică nu-și găsește locul. Cu excepția cîtorva burse mici, provenite de la grupuri de ufologi sau de la donatori pasionați, banii sînt ca și inexistenți. Este desigur regretabil. Lăsînd deoparte pentru moment studiul de dragul studiului — „căutarea altor lumi" —, dacă numai cîteva dintre aserțiunile legate de OZN-uri sînt adevărate, atunci recompensele financiare ale dezvoltării propriei noastre tehnologii avansate bazate pe tehnologia „lor" ar fi imense.

Există trei persoane care se dovedesc excepții în cartea altfel zăvorîtă a științei convenționale: Jacques Vallée, J. Allen Hynek și John Mack. În mod curios, doctorului francez Vallée nu i se acordă o intrare separată în lucrarea, altfel comprehensivă, *The UFO Encylopedia* de John Spencer. El este parapsiholog și astrofizician și urmărește legătura dintre fenomenele fizice și cele psihice. Sînt extratereștrii de azi zînele și trolii de ieri? Abordarea aceasta este considerată prea excentrică de oamenii de știință ortodocși, care nu acceptă nici una dintre ipotezele expuse de Vallée în *Dimensions*. Reputația doctorului Hynek este imensă,

chiar și la cîțiva ani după moartea sa; John Spencer îl consideră „poate cea mai importantă figură din cadrul studierii OZN-urilor din ultimii patruzeci de ani". Profesor de astronomie la Universitatea Northwestern din Evanston, Illinois, în America, el a fost angajat de United States Air Force în 1948 pentru a examina valul brusc și aflat în creștere rapidă de observări OZN. Pe o perioadă de douăzeci de ani, a fost consilierul științific al guvernului american în două dintre cele trei proiecte majore de cercetare a OZN-urilor — Sign și Blue Book. În 1969, cînd Blue Book s-a încheiat, Hynek a înființat Centrul pentru studii OZN (CUFOS), una dintre primele grupări de acest gen din lume, fiind convins că fenomenul era real. După moartea lui, survenită în 1986, fundația a căpătat numele său. Investigatorul Hilary Evans a subliniat competența inestimabilă a lui Hynek: „Aproape de unul singur, a arătat felul în care investigarea ufologică, deși este posibil să nu constituie o știință în sine, ar putea și ar trebui să fie condusă pe baze științifice." Nimeni nu i-a luat locul, iar în America — și chiar în restul lumii — respectivul domeniu este în prezent în întregime copleșit de dispute și rivalități personale.

Ce se întîmplă cu investigatorii ufologi în sine? Mulți dintre cei pe care i-am cunoscut — cei mai buni dintre ei, de exemplu Timothy Good și John Spencer, sînt azi personaje-cheie ale investigațiilor — au fost indivizi onești, cu minți descuiate, pregătiți să-și cheltuiască timpul și banii în căutarea adevărului care ne afectează pe toți. Metodele lor operaționale răbdătoare și discrete sînt amănunțite și lăudabile. Revigorant la ei este faptul că nu au coborît obloanele bigotismului și lipsei de rațiune, ci sînt primii care recunosc că nu dețin toate răspunsurile.

Din păcate natura extrem de controversată și emotivă a subiectului face inevitabilă atragerea unui cerc de lunatici. Așa cum se întîmplă frecvent, acest cerc tinde să fie cel mai gălăgios și să stîrnească mai multă atenție decît merită de fapt. Din cauza acțiunilor cîtorva excentrici, lumea ufolo-

giei a devenit politizată. Grupările proliferează și se împotmolesc în dispute meschine și controverse prelungite despre autenticitatea documentelor sau devin paranoice în legătură cu existența „agenților provocatori", trimiși printre ei de o agenție nedefinită. O membră a unei asemenea grupări era convinsă că extratereștrii îi puteau citi gândurile și că o făceau în mod regulat, iar ea le putea devia puterile telepate numai dacă purta o anumită pălărie cu calotă metalică. Altcineva insista că toate luminile de avioane obișnuite pe care le zărea pe cerul nopții aparțineau unor OZN-uri, iar colegii săi investigatori nu îl puteau convinge de contrariu. Dacă ufologii și-ar putea trece sub tăcere diferendele și ar prezenta publicului un front mai unit, atunci poate că ar obține respectul și influența pe care cei mai mulți le merită.

În prezent există semne clare că unele facțiuni din ufologie devin mai militante în atitudinea față de reacția oficială privind OZN-urile și astfel față de administrație în sine. Aceasta derivă pe de o parte din credința amplificată că guvernul britanic, ca multe altele, este implicat într-o conspirație a tăcerii față de fenomenul OZN. Încă din 1958, Societatea Aetherius a șoferului londonez de taxi George King demonstrase cu pancarte, cerînd ca guvernul lui Harold Macmillan „să pună capăt tăcerii OZN". „De ce tace Aviația?" voiau să știe demonstranții. „Acum este ocazia de a afla adevărul." Mai recent, scriitori ufologi respectați, ca Jenny Randles, și oameni eminenți, ca lordul Hill-Norton, și-au adăugat vocile aceleiași întrebări. S-ar putea ca un alt motiv pentru stridența crescută a grupărilor ufologice civile să fie sentimentul de frustrare că adevărul pe care-l caută de aproape cincizeci de ani este „imediat după colț", totuși încă nu s-a materializat.

În America, gruparea Operation Right to Know („Operațiunea dreptul la cunoaștere") a organizat mai multe demonstrații în fața Casei Albe și a Pentagonului. Gruparea are o filială britanică cu care și-a sincronizat o zi de acțiune comună, pe 23 mai 1994. Funcționarii care își vedeau de treburile lor pe Whitehall au fost bombardați cu pliante

despre OZN-uri, iar o delegație micuță condusă de liderul campaniei, John Holman, s-a întîlnit cu mine în Main Building, unde mi-a înmînat un document în care își declara poziția. Pliantele pe care le-au distribuit în altă zi de acțiune comună, pe 20 martie 1995, citau emisiunea *Network First*. În particular, ele solicitau acțiune în privința incidentului din pădurea Rendlesham. Mesajul suna astfel:

> Căutarea mondială a adevărului despre cunoștințele militare legate de OZN-uri cîștigă amploare și vă invităm să vă alăturați nouă. Subiectul acesta nu este doar o problemă de apărare națională a Marii Britanii. Bunul-simț dictează că MA o cunoaște de cel puțin cincizeci de ani, de cînd piloții au completat rapoarte despre OZN-uri în timpul celui de-al doilea război mondial. Căutarea noastră nu are nici o legătură cu credința sau necredința într-o inteligență extraterestră, ci este pur și simplu căutarea adevărului. Cerem instituțiilor militare din toată lumea să împărtășească locuitorilor planetei tot ceea ce știu și înțeleg despre OZN-uri.
> Puteți ajuta acest efort, instruindu-vă mai întîi asupra subiectului. Începeți să citiți cărțile, participați la conferințe, vizionați casetele video și în general „intrați" în rețeaua de informații! Fiți conștienți!

Întregul episod a fost reprezentativ pentru lupta mea sisifică cu Ministerul. John Holman și-a organizat demonstrația în mod rafinat și a desfășurat-o ca la carte. Din cauza amenințării prezentate de bombele IRA, întreaga zonă din jurul lui Whitehall este înconjurată de securitate greu de penetrat, dar Holman a respectat perfect reglementările. Contactase poliția cu mult înainte, anunțînd exact ce anume intenționa să facă și cîte persoane aveau să participe la demonstrație. Mi-a telefonat, punîndu-mă în gardă de asemenea din timp, pentru a se asigura că-l puteam întîlni și că puteam primi petiția. Cînd mi-am anunțat însă șeful diviziei, pur și simplu din politețe, replica lui m-a surprins. Nu era deloc indicat, m-a sfătuit el, să mă întîlnesc cu demonstranții. Dacă o petiție trebuia acceptată în numele Ministerului, atunci trebuia depusă la Registratură.

Cînd i-am atras atenția, poate ușor naiv, că oamenii au dreptul să protesteze iar guvernele au datoria să asculte, a rămas neabătut. A cedat abia atunci cînd i-am explicat că ar părea de-a dreptul suspicios dacă nu apăream, după ce le promisesem delegaților că-i voi primi. Imaginea oficialităților pitindu-se în spatele obloanelor lăsate este exact cea negativă pe care departamentul o proiectase de prea multă vreme. O asemenea oportunitate mass-media însemna nu numai o bună publicitate pentru Operation Right to Know, dar nu vedeam nici ce rău ne-ar fi putut face nouă.

Am oftat ușurat cînd argumentele mele au avut cîștig de cauză, totuși petiția lui Holman n-a fost decît o etapă a drumului lung de trei ani spre *glasnost* în ufologie. Nu am fost niciodată blocat în mod activ de superiorii mei, dar au existat momente cînd situația mi-a fost mult îngreunată, momente cînd, în mod premeditat, am căpătat misiuni speciale, de o singură persoană, pentru a fi abătut de la un caz OZN. La sfîrșitul stagiului meu, au existat cu siguranță indivizi care au fost fericiți să vadă biroul OZN condus de altcineva. Pentru demitizatorii și scepticii din toată lumea, indiferent cine ar fi ei, mesajul meu de despărțire a fost: „Mintea seamănă cu o parașută — funcționează corect numai dacă este deschisă."

Este dificil de apreciat dacă grupări ca Operation Right to Know vor obține ceva în direcția modificării de atitudine. Demonstrațiilor lor li s-a acordat o oarecare publicitate, dar, deși a susținut unele dintre obiectivele campaniei, majoritatea ufologilor s-a distanțat de acțiunile din ziua aceea, organizate de o facțiune. S-ar putea ca, pe termen lung, să nu fi izbutit altceva decît să întărească ideea că cei mai mulți indivizi implicați în ufologie sînt țicniți.

Ce se poate spune atunci despre oamenii obișnuiți? Grupul cel mai mare, și practic cel mai important, ale cărui atitudini ar trebui să le luăm în considerare, este publicul general. Asaltat de trivializarea subiectului de către mass-media, dar pe de altă parte lăsat complet în beznă din cauza absenței cvasitotale a comentariilor oricărei au-

torități, n-ar fi deloc surprinzător dacă răspunsul publicului ar fi unul de indiferență în cazul cel mai fericit și de tratare cu superioritate în cazul cel mai rău. Judecînd totuși după experiența mea, lucrul acesta este departe de adevăr. Cele cîteva sondaje pe care le-am întreprins dovedesc că peste 50% din public crede în natura extraterestră a unor OZN-uri, iar un procentaj important a văzut realmente un obiect aerian pe care nu l-a putut explica.

Încercați și dumneavoastră! Discutați subiectul cu orice persoane, alese aleatoriu — prieteni, colegi, șoferul de autobuz — , și veți fi surprinși cît de predominante sînt acceptarea și convingerea. Recent, am întreprins un experiment cu trei necunoscuți. Toți credeau în existența navelor extraterestre, iar doi văzuseră OZN-uri. Grație însă mass-media, oricît de ironice ar fi ele, oamenii sînt mult mai bine informați și mai sofisticați decît ar dori s-o creadă conducătorii noștri. *Communion* de Whitley Strieber și *Intruders* (*Intrușii*) de Budd Hopkins au ajuns în vîrful listelor de best-selleruri din America, iar în Marea Britanie *Above Top Secret* (*Super strict secret*) de Timothy Good a cunoscut un succes similar. Cunoștințele care, cîndva, erau restricționate la investigatorii ufologi cei mai dedicați cîștigă acum teren, lent, într-o audiență mai largă.

Un lucru este sigur în anii '90 — se pun întrebări. Cei aflați la putere ar fi bine să înceapă să găsească unele răspunsuri.

4

Investigații

Sistemul există, dar nu funcționează. Teoretic, orice persoană poate să ridice pur și simplu receptorul telefonului și să raporteze către titularul biroului OZN din Whitehall că a observat un OZN. În practică însă lucrurile nu stau așa, ci oamenii contactează invariabil secția locală de poliție, aeroportul local sau cea mai apropiată bază RAF. Toate aceste instituții au anumite proceduri scrise — în general, un document pro forma, pe care se consemnează data și ora observării și descrierea celor văzute. După aceea, hîrtiile sînt expediate la Secretariat (Air Staff) în MA.

Din păcate, această operațiune aparent simplă se blocase atunci cînd am preluat postul. Cei care ar fi trebuit să transmită documentele mai departe n-o făcuseră. Ba chiar, mai stînjenitor și mai frustrant, unii dintre cei care primiseră rapoarte OZN din partea publicului habar nu aveau că exista un interes oficial în această direcție și încercau să cumuleze toate observările OZN sub titulatura vagă și nefolositoare de „farse" sau „aiureli". În mod frecvent, rapoartele nu erau transmise deloc Ministerului.

Una dintre primele mele inițiative a fost actualizarea sistemului de rapoarte. Procedura continuă să fie mult controversată și printre ufologi este răspîndită credința că există două formulare separate, unul pentru publicul larg și celălalt pentru persoanele situate în poziții oficiale — polițiști, piloți, militari etc. Se implica astfel că abordarea

„ei" și „noi" este necesară pentru perpetuarea operațiilor de tăinuire ale guvernului, sugerîndu-se că rapoartele primite de la public sînt aruncate la coș sau clasate, pe cînd informațiile „autorităților" sînt tratate cumva diferit. Nu cunosc un asemenea sistem. În clipa de față, toată lumea ar trebui să utilizeze un singur formular care a fost conceput de mine și este reprodus în Anexa 2.

Iată ce se întîmplă în realitate: o persoană obișnuită depune un raport, să zicem la o secție de poliție londoneză. Se completează formularul corespunzător, de obicei de către sergentul de serviciu, după dictarea martorului. Seriozitatea cu care este privită această sarcină depinde de personalitatea și de instruirea polițistului. După aceea raportul este trimis prin poștă sau fax (dacă a fost înregistrat la o bază aeriană, va fi expediat prin telex sau semnale Morse) la Secretariat (Air Staff). Partea proastă este însă că biroul nu funcționează douăzeci și patru de ore pe zi, așa că rapoartele completate în afara orelor de program vor fi transmise, probabil prin intermediul Centrului de control al traficului aerian londonez, la RAF West Drayton, în Middlesex. Facilitățile radar de acolo pot atunci verifica parțial observările, cu toleranță de un minut. Dacă un individ telefonează la centrala MA în afara orelor de program, el va fi pus automat în legătură cu sala de operații Air Force care funcționează non-stop, unde vor fi înregistrate detaliile observării ce vor fi expediate a doua zi la Secretariat (Air Staff). Hiba este simplu de observat — prin implicarea atîtor persoane și proceduri diferite, pot apărea ușor confuzii, iar istoriile despre departamente secrete derivă din asemenea situații.

Am înțeles destul de repede că predecesorii mei adoptaseră practici diverse pentru a se ocupa de rapoartele OZN. Conform regulilor după care operează toți funcționarii publici, toate scrisorile primite trebuie să primească răspuns, dacă nu menționează în mod explicit că răspunsul nu este necesar. Excepția la această regulă o reprezintă persoanele de pe „lista neagră", cele despre care se știe că scriu cu re-

gularitate — de genul „Sînt înspăimîntat de Tunbridge Wells*..." — și la ale căror scrisori anterioare s-a răspuns deja, fiind lămurite toate aspectele. Totuși unele rapoarte OZN fuseseră pur și simplu clasate și uitate, ceea ce nu m-a bucurat defel. Majoritatea lor fusese adresată unor terți, de exemplu poliției, însă oricine se sinchisise îndeajuns pentru a oferi informații merita cel puțin o scrisoare amabilă în care să i se explice politica guvernamentală referitor la subiect. În Anexa 3, am inclus un exemplu al genului de răspunsuri pe care le-am trimis eu. Consideram că un asemenea tratament reflecta cel mai bine țelul Cartei cetățenilor creată de John Major.

Scrisorile mele de răspuns realizau două lucruri. Mai întîi, defineau politica oficială a Ministerului — faptul că ne interesau doar problemele de apărare sau de amenințare din exterior — și apoi ofereau detalii despre organizațiile OZN naționale (a se vedea Anexa 4), încurajîndu-i pe martori să le contacteze. Completarea de rapoarte n-ar fi avut nici un rezultat și pe de altă parte știam că diverse grupări OZN ar fi fost în stare de orice pentru detaliile oferite. Abordarea respectivă a creat cel puțin oportunitatea ca unele observări, care altfel ar fi fost cunoscute numai de Minister, să fie știute de un public larg. Dacă martorul opta să nu contacteze nici o grupare OZN — și, desigur, au fost destui care nu doreau să aibă nici o legătură cu ele, pornind de la credința eronată că toate erau conduse de țicniți — , atunci, bineînțeles, nu puteam face nimic, deoarece trebuia să-i păstrăm confidențialitatea. Cei mai mulți dintre cei care m-au contactat nu doreau publicitate — nu voiau în nici un caz să se trezească dimineața cu paparazzi pe trepte, alături de laptele de dimineață — , așa că nu le puteam divulga numele la organizațiile OZN. În unele ocazii, acest cod de integritate a fost totuși încălcat. Înainte ca eu să fi preluat postul, un bărbat se adresase Ministerului pentru a raporta o lumină pe cer, despre care crezuse

---

* Stațiune balneoclimaterică britanică (*n.t.*).

că putea fi un avion cu probleme. Peste cîteva zile, doi ufologi cu adevărat excentrici i-au apărut la ușă, bolborosind despre farfurii zburătoare și extratereștri. Martorul n-a fost deloc încîntat. Dacă oamenii trebuie încurajați să raporteze observări de OZN-uri, confidențialitatea este esențială.

Felul în care am evaluat cazurile pe care le primeam depindea de raportul individual. Din cauza informațiilor prea vagi, era uneori imposibilă formularea unei concluzii ferme. Cînd detaliile erau mai clare, puteam adesea să găsesc o explicație logică. În regiune se desfășurau activități militare, implicînd aparate de zbor la joasă înălțime? Puține persoane sînt familiarizate, de exemplu, cu aspectul unui Tornado GR1 văzut de aproape. Acest tip de avion are o viteză foarte mare, țîșnind pe neașteptate din nori și dispărînd la fel de rapid. Exista vreo explicație astronomică pentru observarea raportată? Un telefon la Observatorul regal Greenwich îmi putea confirma acest aspect. În plus, exista sistemul Fylingdales de la RAF. Fylingdales oferă avertizare timpurie asupra atacurilor cu rachete balistice și urmărește sateliții și sfărîmăturile spațiale — miile de tone de metal care plutesc deasupra atmosferei terestre și reprezintă gunoaiele din patruzeci de ani de explorare a spațiului cosmic. Sistemul Fylingdales este suficient de sensibil pentru a localiza de la sute de kilometri un obiect cosmic cu latura de numai 30 cm. Tot Fylingdales îmi putea spune dacă pe orbită existau sateliți ce puteau fi vizibili de pe Pămînt ori dacă vreo reintrare în atmosferă putuse provoca un spectacol impresionant de lumini. Semnalele radar de la oricare dintre bazele RAF din țară puteau de asemenea oferi explicația posibilă a unei observări.

Principiul de bază al radarului este că undele radio emise de transmițător ricoșează din obiectele solide și sînt preluate de un receptor și afișate pe ecran sub forma punctulețelor luminoase și verzi familiare de acum cinefililor din toată lumea. Spațiul nostru aerian este supravegheat în permanență, folosind atît sisteme radar aflate la sol, cît și

aeropurtate. În America a existat recent o tentativă de a evita utilizarea termenului OZN și a conotațiilor sale extravagante, introducînd termenii RDA (radar-detected anomaly — „anomalie detectată de radar") și VOA (visually observed anomaly — „anomalie observată vizual"). În mod puțin surprinzător, nici una dintre propuneri n-a devenit populară. În Marea Britanie, Ministerul Apărării experimentează cu la fel de puțin inspirata denumire Fenomen Aerian Neidentificat („Unidentified Aerial Phenomenon").

Pînă recent, orice obiect care încerca să pătrundă în spațiul nostru aerian era detectat imediat, însă dezvoltarea tehnologiei Stealth a redus probabilitatea detectării. Presupunînd că extratereștrii, dacă există, pot ajunge la noi, atunci este probabil ca ei să aibă un nivel al tehnologiei superior și astfel trebuie presupus că ar fi soluționat de mult problema minoră a radarului.

O atenție deosebită se acordă observărilor OZN confirmate de radar, fiindcă radarul este una dintre tehnologiile sigure și lesne de înțeles în care am ajuns să avem încredere. Odată am călătorit în cabina pernei de aer care face legătura între Portsmouth și Ryde, din Insula Wight, iar pilotul mi-a arătat un punctuleț de pe ecranul radar. „Uite-l", mi-a spus, indicînd prin parbriz. „Este semnalul radar al pescarului care sapă după momeală pe mal." Dispunînd de un asemenea sistem rafinat, ne simțim în siguranță. În realitate, așa cum se întîmplă cu orice, nici un sistem radar nu este infailibil și există semnale ce nu corespund realității. Ecranul poate arăta un obiect solid, fără ca în spațiu să existe așa ceva. Aceste semnale „miraje" sau „fantome" pot fi rezultatul a două sisteme radar care interferează reciproc sau al unor condiții meteorologice neobișnuite ce pot determina unda radio să ricoșeze din păturile mai dense ale atmosferei și să descrie o caracteristică de relief terestru, de exemplu linia unei coaste, ca și cum s-ar găsi în văzduh. Efectul se numește propagare aberantă. Exemplul cel mai faimos în această privință este un incident din răz-

boiul rece, în care operatorii de radar vest-germani au recepționat semnalul unui presupus avion care se apropia de spațiul lor aerian dinspre est. Avioanele de interceptare au decolat imediat, dar n-au putut vedea nimic... pînă ce au coborît destul de jos și au trecut pe sub norul deasupra căruia pîlpîia imaginea pe ecranul radar. Aceasta fusese cauzată de un tren nevinovat, care mergea pe aceeași linie ferată ca întotdeauna. Radarul ricoșase imaginea pe cer. În mod straniu, un stol de păsări poate genera un semnal radar reflectat, care va dispărea o dată cu dispersarea stolului.

Un număr surprinzător de mare de miraje sînt receptate permanent de sistemele radar din toată lumea. În America ele sînt numite „ținte necorelate". Dacă nu întrunesc condițiile traiectoriei unui aparat de zbor sau a unei rachete, sînt pur și simplu anulate și puse pe seama unei erori de sistem. Asta este în cazul fericit discutabil, iar în cazul cel mai nefericit ar putea fi letal. Practic renunțăm la toate datele care nu se potrivesc propriilor noastre prejudecăți, cumva similar felului în care știința ortodoxă respinge ideea extratereștrilor. Dacă omenirea nu deține tehnologia zborului cu mii de kilometri pe oră, atunci așa ceva trebuie să fie imposibil. Aceasta este pur și simplu o nebunie prostească. În *The UFO Experience: A Scientific Inquiry* (*Experiența OZN, o investigare științifică*), J. Allen Hynek enumeră zece cazuri de observări radar și vizuale, între 6 decembrie 1952 și 13 ianuarie 1967, din Lakenheath, Sussex, pînă în Albuquerque, New Mexico. Nu mai puțin de 49 de oameni au văzut diversele OZN-uri, iar observările individuale au durat între cinci minute și o oră și jumătate. Hynek citează din proiectul Blue Book, investigarea oficială efectuată de United States Air Force asupra fenomenului OZN între 1952 și 1969. Deși el a fost consultantul științific al proiectului, din ceea ce scrie este clar că a fost foarte nemulțumit de concluziile acestuia. Pe 13 februarie 1957, la Lincoln Air Force Base, Nebraska:

> Obiecte au fost observate vizual de trei operatori radar și de șeful de tură... Obiecte au fost observate pe radar de opera-

tori NCOIC și GCA (două instalații radar separate) pentru un interval de timp între trei și cinci minute... Obiectele individuale se aflau la 8–9 kilometri înapoia unui avion de pasageri și se deplasau cu o viteză de două ori mai mare ca a lui... Unul dintre obiecte s-a rupt în două, iar altul a făcut o întoarcere de 180 de grade... Estimarea vizuală a mărimii a fost imposibilă, dar operatorul radar a declarat că imaginea de pe ecranul său avea cam aceeași mărime cu cea recepționată de la un B-47. Obiectele păreau să stea nemișcate, apoi au accelerat brusc și s-au îndepărtat.

Soluțiile oferite de Blue Book? „Probabil baloane" și „probabil avioane". Hynek nu face nici un comentariu asupra acestor absurdități, probabil fiindcă amuțise. Nici un balon construit vreodată nu poate avea o viteză mai mare ca un avion de pasageri și nici un avion construit vreodată nu are capacitatea de a se rupe în două. În mod interesant, ipoteza interferării celor două sisteme radar, care ar fi putut cauza o propagare aberantă, nici n-a fost măcar luată în considerare.

Iată un exemplu care ilustrează cît de obișnuit este pentru „experți" să gîndească doar în termenii parametrilor familiari. Discutînd despre observările radar de OZN-uri cu un ofițer de armată, acesta mi-a spus că operatorii radar recepționează frecvent semnale de la obiecte ce se deplasează rectiliniu cu viteze de cîteva mii de kilometri pe oră. În mod automat, asemenea obiecte erau clasificate ca meteori. Ofițerul întrebase de ce se făcea respectiva clasificare și știți ce i s-a răspuns? „Fiindcă au o viteză atît de mare."

Situația este tulburătoare. Dacă un punct apare pe scurt timp pe un ecran radar și apoi dispare, este clasificat ca propagare aberantă, un „miraj". Dacă un obiect trece pe deasupra capetelor, pe o traiectorie rectilinie și cu viteza fulgerului, se presupune că este un meteor. În mod evident, nu toate anomaliile pot fi investigate, cu avioane de luptă în stare de alertă, douăzeci și patru de ore pe zi, 365 de zile pe an, gata să decoleze pentru a investiga orice balon meteorologic sau stol de gîște. Pericolul există totuși în mod

limpede, și defensiva noastră are o fisură cît se poate de reală. Dacă în spațiu există o forță ostilă, nu ar ști ea cu precizie în ce fel să-și opereze aparatele de zbor pentru a ne deruta radarele? Pentru a ne expedia doar acele mesaje liniștitoare pe care ne așteptăm să le găsim?

Radarele de la sol sînt sensibile mai ales la așa-numitele „ecouri parazite de sol" — clădirile și arborii înalți ce pot apărea pe ecranele radar —, totuși operatorii experimentați ar trebui să recunoască șabloanele respective și să deosebească un semnal fals de unul real. În realitate există diferențe semnificative între radarele pentru controlul traficului aerian și cele utilizate de apărarea aeriană militară. Cele două tipuri de radare caută lucruri diferite în locuri diferite și de aceea au capacități diferite. Radarele pot fi programate să caute obiecte specifice și să nu accepte altele. Dacă veți căuta exclusiv avioane cu reacție rapide, este probabil că veți utiliza un radar care ignoră ecoul oricărui obiect ce se mișcă cu mai puțin de 160 km/h. Radarele nici măcar nu sînt active permanent și în timp ce unele sînt monitorizate vizual, altele își transferă datele pe benzi video care sînt păstrate cîteva zile, apoi sînt șterse pentru a fi refolosite. A existat vreo informație extraterestră care s-a găsit pentru scurt timp în posesia unei baze radar, undeva în Marea Britanie, înainte să fi fost ștearsă? Cine știe?

*

Unul dintre primele lucruri pe care am decis să le fac după ce am preluat biroul OZN a fost să văd dacă există un șablon geografic de distribuire al observărilor raportate. Am pus întrebări de felul: „Cîte rapoarte ați primit din Scoția anul trecut?" sau „În zonele rurale s-au văzut mai multe OZN-uri decît în orașe?" Incredibil poate, dar nici unul dintre predecesorii mei nu căutase să exploateze această linie de investigație ori să traseze o hartă. Dar chiar dacă absolut toate observările OZN ar fi fost dispuse pe o linie dreaptă, nu am fi fost cu nimic mai cunoscători. Am

revenit la anul 1990, am scos dosarele și am întocmit hărți. În mod dezamăgitor, ele n-au oferit informații revelatoare. Așa cum poate fi de așteptat, observările tind să apară mai frecvent deasupra regiunilor dens populate, deoarece acolo trăiesc mai multe persoane care pot fi martorele unor anomalii. Am expediat hărțile la grupările ufologice naționale, care inițial au fost destul de suspicioase, nefiind obișnuite cu ajutoare sosite din partea Ministerului. Și în Secretariat (Air Staff) au existat unele sprîncene ridicate întrebător.

Așa cum am spus mai devreme, evaluarea rapoartelor scrise ale unor observări OZN poate fi o acțiune dificilă. Este realmente imposibil să lucrezi pe baza unor indicii vagi despre ceea ce este posibil să fi văzut cineva. Fred Whiting de la Fund for UFO Research a sintetizat situația superb în programul *Network First*, la care m-am referit deja. „Poveștile despre farfurii prăbușite [sau orice alt fenomen OZN] sînt la mîna a doua. « Am un prieten care are o verișoară, care are un unchi, al cărui frizer spune că știe pe cineva care a auzit ceva... »." Observările importante sînt cele susținute de fotografii sau, și mai bine, de secvențe video. Popularitatea videocamerelor a sporit numărul creatorilor amatori de filme și, într-adevăr, recent au apărut destule secvențe video de bună calitate prezentînd OZN-uri. Astfel de date pot fi analizate științific de Ministerul Apărării.

Bineînțeles, este posibil ca dovezile să fie falsificate. Dictonului potrivit căruia aparatul foto nu minte i s-a demonstrat netemeinicia aproape imediat după inventarea camerei de luat vederi. În anii '50 ai secolului al XIX-lea, o epocă în care ședințele de spiritism și ciocăniturile în masă reprezentau jocuri de societate noi și interesante, dorința de a captura o fantomă pe peliculă a fost atît de puternică încît unii fotografi și „vînători de fantome" lipsiți de scrupule au produs „fotografii ale spiritelor" false. În majoritatea cazurilor, acestea erau portrete de studio decupate și lipite pe altă fotografie, pentru a sugera spiritele imateriale ale decedaților plutind în eter. Pentru camufla-

rea liniilor de îmbinare, se lipeau șuvițe mici de vată, iar ansamblul era fotografiat din nou. Ca o ironie a sorții, din cauza timpului de expunere necesar plăcilor fotografice de la mijlocul secolului al XIX-lea, șarlatanii nu ar fi trebuit să se chinuie așa de mult. Pentru portrete, era necesar ca subiecții să stea nemișcați pînă la șapte minute. În mod clar, nimeni nu a spus asta cățelului fotografiat în 1916 de Arthur Springer, detectiv al Scotland Yardului. În timp ce două doamne și camerista lor luau ceaiul pe pajiștea reședinței din Tingewick, Buckinghamshire, un cîine a apărut, dînd din cap și din coadă în timp ce erau fotografiate. Rezultatul a fost un cîine „fantomă", aparent materializîndu-se sau dematerializîndu-se în fața obiectivului. Astfel de fantome accidentale abundă în primele fotografii.

Dacă falsurile din secolul al XIX-lea sînt amuzant de evidente pentru ochiul modern, o dată cu dezvoltarea tehnologiei fotografice s-a dezvoltat și rafinarea imaginilor contrafăcute. Inevitabil, fotografiile de OZN-uri au fost dintotdeauna suspectate de trucuri și efecte speciale „accidentale", nu mult deosebite de cățelul Tingewick. În martie 1967, Robert Rinker, tehnician la o stație meteorologică de altitudine de pe culmea înzăpezită a muntelui Chalk din Colorado, a făcut mai multe fotografii ale stației. La developarea filmului, a apărut imaginea unui disc neidentificat cu marginile perfect distincte, traversînd cerul. Rinker nu văzuse nimic cînd făcuse fotografiile, însă dovada apărea pe film. Imaginea este totuși translucidă și încețoșată în comparație cu decorul static și este aproape sigur un exemplu de reflexie a luminii în lentila obiectivului.

John Spencer consideră că fotografia cea mai veche a unui OZN este cea făcută la Observatorul mexican Zacatecas de către astronomul José Bonilla, pe 12 august 1883. În ziua respectivă și în cea următoare, mai mulți martori au raportat discuri care au traversat discul soarelui.

Cele două fotografii făcute în 1950 la o fermă de lîngă McMinville, Oregon, au rezistat tuturor tentativelor analitice moderne de a fi dovedite ca fraude. Pe 11 mai 1950,

soția fermierului Trent a zărit un disc uriaș zburînd spre ea. Soțul a reușit să facă două fotografii, înainte ca obiectul să dispară. Comitetul Condon care între 1966 și 1969 a lucrat pentru United States Air Force, un grup de investigare în general extrem de sceptic, a fost realmente derutat de aceste imagini:

> Acesta este unul dintre puținele rapoarte OZN în care toți factorii investigați, geometrici, psihologici și fizici, par să concorde cu afirmația că un obiect zburător neobișnuit, argintiu-metalic, în formă de disc cu diametrul de zeci de metri, și evident artificial, a zburat în raza vizuală a doi martori.

Nici analizele moderne efectuate pe calculator nu au descoperit sîrme sau alte dovezi evidente de contrafacere la fotografiile Trent. Poate că ar fi totuși bine să nu uităm că faimoasele Zîne Cottingley — fotografiile a două fete din epoca eduardiană, jucîndu-se cu zîne în fundul grădinii lor — n-au fost niciodată demascate ca fraudă fotografică; trucul a ieșit la lumină, deoarece una dintre fetele implicate a recunoscut șarlatania după cîțiva ani.

Cele mai spectaculoase imagini recente de OZN au fost fotografiate de Ed Walters, un arhitect serios din Golful Breeze, Pensacola, Florida, în 1987 și 1988. Caracterul lor unic provine din faptul că susțin un incident de întîlnire apropiată, care poate să fi implicat o răpire. În noiembrie 1987, Walters a făcut cinci fotografii ale unui OZN care emitea o coloană de lumină albastră ce-l ridica de pe sol. Alte fotografii au fost făcute pe o durată de șase luni. Walters a utilizat un sistem fotografic complex, implicînd două aparate foto obișnuite și o cameră tridimensională cu patru lentile, pentru a înregistra observările cît mai clar și mai detaliat cu putință. Inevitabil, cazul a stîrnit multe controverse în Statele Unite, iar reacțiile au variat de la convingere totală la scepticism ferm.

Fie în golful Breeze s-a derulat o șarlatanie sclipitoare, la o scară nemaiîncercată anterior, fie aparatul extraterestru al lui Walters a fost real.

În mod iritant, nu există un depozitar central pentru dovezile fotografice și video de OZN-uri. Ed Walters și-a trimis fotografiile la ziarul local, pe de o parte pentru că un alt martor al evenimentului fusese chiar mama editorului ziarului. Alții și-au trimis fotografiile la poliție, la grupări ufologice și doar ocazional la Ministerul Apărării. Bănuiesc însă că restul aisbergului lîncezește în sertare și dulapuri, de unde este scos la răstimpuri pentru a le oferi prietenilor și ceva mai interesant decît instantanee din vacanță. Cînd am început în mod activ să caut materiale de acest tip, am fost bombardat cu fotografii, secvențe video și chiar mostre de sol — exact genul de dovezi de care aveam nevoie. Nu conta că nu eram capabil din punct de vedere tehnic să analizez toate datele acelea — Ministerul abundă în experți și am cunoscut mereu pe cineva care o putea face.

După ce fuseseră analizate într-o mulțime de feluri, majoritatea observărilor s-a dovedit perfect explicabilă în mod natural și logic. Un jumbo-jet, pregătindu-se să aterizeze noaptea, va prezenta de obicei luminile de navigație roșu și verde standard, o lumină anticoliziune roșie intermitentă și, în unele cazuri, lumini stroboscopice albe, plus o lumină puternică de aterizare. Persoanele care locuiesc în vecinătatea aeroporturilor vor vedea frecvent aceste șabloane luminoase, dar un observator ocazional poate fi alarmat. Probabilitatea respectivă crește dacă avionul se îndreaptă spre martor. Zgomotul în sine poate fi terifiant, iar cînd avionul virează la dreapta sau la stînga senzația este a unei modificări supranaturale a traiectoriei — iluzia că avionul plana staționar și că a pornit brusc cu o viteză incredibilă. Avioanele militare, care au alt șablon al luminilor și o manevrabilitate mai mare, pot fi și mai tulburătoare, totuși unele persoane nu sînt pregătite să accepte o explicare liniștitoare, rațională a ceea ce au văzut. Îmi amintesc de o femeie care mi-a telefonat ca să-mi spună că ea și prietenul ei văzuseră lumini intermitente, roșii și verzi, pe cerul de deasupra casei. Am întrebat-o unde lo-

cuia și mi-a răspuns „lîngă Heathrow"*. Cînd i-am sugerat politicos că putea să fie vorba despre un avion, prietenul a fost de neclintit: „Åla nu era avion!"

Alte fenomene vizuale comune asociate cu OZN-urile sînt meteorii și fulgerele globulare. Meteorul este un fragment de rocă sau praf care, ocazional, pătrunde în atmosfera Pămîntului și arde în urma temperaturii degajate prin frecare. Rezultatul este de obicei un fulger luminos orbitor, deși mostre mari, meteoriții, pot fi destul de solide ca să ajungă pe sol unde cele mai mari formează cratere. Cei mai mulți meteori sînt de mărimea unui grăunte de praf, fiind practic invizibili. Cei vizibili sînt văzuți frecvent de numeroase persoane. Ei coboară spre sol conform legii gravitației și emit de obicei o lumină albă, care durează numai cîteva secunde. Dacă OZN-ul dumneavoastră se dovedește a fi unul dintre aceste fenomene naturale, merită să știți că există colecționari dispuși să plătească sume frumușele pentru meteoriți, iar catedrele de astronomie din universități ar aprecia cu siguranță să afle despre orice observări din regiunea lor. Fulgerele globulare sînt mult mai spectaculoase, mai mari și mai strălucitoare decît meteorii, iar culorile lor variază. Unele sînt îndeajuns de strălucitoare ca să poată fi văzute în timpul zilei și am avut destule convorbiri telefonice în care am explicat martorilor că ceea ce văzuseră putea fi un fulger globular, chiar dacă fusese colorat.

Sateliții sau sfărîmăturile de sateliți care reintră în atmosfera terestră generează de asemenea rapoarte OZN. Din ~~noiembrie~~ 1957, cînd Sputnik 1 a fost plasat pe orbită, omenirea a lansat rachete în spațiul cosmic și multe dintre ele continuă să fie acolo, dezagregîndu-se lent și apropiindu-se tot mai mult de Pămînt. Sistemul Fylingdales de la RAF urmărește zilnic aproximativ 7 000 de sfărîmături spațiale. Dintre acestea, 6–7 reintră în atmosferă în orice perioadă dată de 24 de ore. Lăsînd lumină în urmă, 4 10.57

* Aeroport londonez (*n.t.*).

unele vor fi zărite și înregistrate ca OZN-uri de un observator cu ochi de șoim, curios sau înspăimîntat.

Există un catalog, bine pus la punct, de alte fenomene naturale care sînt raportate cu regularitate drept OZN-uri, ocazional chiar de către observatori instruiți. Un exemplu bine cunoscut îl reprezintă planeta Venus. Cunoscută ca Luceafărul, stea de dimineață și de seară, este cea mai strălucitoare dintre toate planetele ce pot fi văzute de pe Pămînt. Observată dintr-un vehicul aflat în mișcare, mai ales din spatele unei liziere de copaci, Venus pare să plutească și să emită lumina alb-albastră asociată atît de frecvent semnalărilor de OZN-uri.

Avioanele văzute în timpul zilei, îndeosebi din unghiuri mai puțin obișnuite, dau naștere la tot felul de rapoarte. Forma triunghiulară a bombardierului Stealth constituie un exemplu nou, care a devenit clasic, dar orice formă neașteptată poate justifica observări suspecte. Imaginea unui bombardier Lancaster peste Warwickshire în vara lui 1991 a fost bizară pentru mine, deși știam exact ce anume era. Mi-a determinat cel puțin întîrzierea reacției și, pentru o clipă, prin minte mi-a fulgerat ideea unei deformări temporale. Anvergura și culorile zmeielor de înaltă altitudine, baloanele cu aer cald și cele cu heliu iridescente, care reflectă soarele, pot de asemenea să inducă în eroare. Un balon meteo a fost, desigur, explicația „oficială" pentru resturile găsite la Roswell. Stolurile de păsări, în special atunci cînd sînt văzute într-o lumină neobișnuită, de exemplu la apus, pot avea un aspect foarte straniu pentru neinițiați, dar iluziile cele mai ciudate pot fi cauzate de norii lenticulari. Aceste formațiuni rare au formă discoidală și, din cauza structurii vaporilor care le alcătuiesc, apar de culoare gri-metalic.

Recent, utilizarea tot mai frecventă de lasere și proiectoare sofisticate în industria reclamelor explică unele rapoarte pe care le-am primit. De obicei, sistemele de lasere trimit pe cerul nopții fascicule luminoase foarte înalte, care sînt reflectate în jos și creează efectul de discuri stră-

lucitoare ce se urmăresc. Sînt utilizate în concertele pop și cunosc chiar un club de noapte care a investit în acest gen de spectacol de sunet și lumină, pentru noaptea inaugurării. Îmi amintesc că, o dată, am înnoptat la un prieten, într-un cămin universitar din centrul Londrei, și m-am trezit pe la două noaptea cu întreaga încăpere scăldată în lumină. Cu imagini din *Communion* și *Întîlniri apropiate de gradul III* gonindu-mi prin cap, m-am împleticit pînă la fereastră, doar pentru a constata că British Telecom testa proiectoarele cu care intenționa să ilumineze Turnul BT în noaptea următoare, într-o bombă publicitară prin care anunța noile coduri telefonice londoneze.

Alt vinovat este dirijabilul Virgin Lightship al lui Richard Branson, folosit pentru zboruri de agrement și ca platformă publicitară. Companiile cumpără spațiu publicitar pe laturile dirijabilului și acesta zboară peste Marea Britanie. Noaptea, pe lîngă bateria obișnuită de lumini obligatorie pentru orice aparat de zbor, dirijabilul este iluminat din interior, căpătînd aspectul clasic de OZN în formă de trabuc sau de farfurie zburătoare, în funcție de unghiul din care este văzut.

Cel mai controversat fenomen natural prin care se explică uneori observările de OZN-uri este fulgerul globular, deși în sine nu este un fenomen dovedit, iar explicarea unei necunoscute prin intermediul alteia este cu totul neștiințifică. Cercetătorul britanic Hilary Evans crede că majoritatea sferelor de lumină văzute pe cer pot fi explicate prin fulgere globulare... *dacă* acestea există. „Fulgerul globular", spune el în *Frontiers of Reality* (*Frontierele realității*), „este văzut de obicei sub forma unei... mase luminoase, în general sferice, cu durată scurtă de viață... Frecvent, dar nu invariabil, apare asociat furtunilor cu descărcări electrice." Evans citează cîteva cazuri de fulgere luminoase care au intrat în locuințe și au părut că-i „urmăresc" pe oameni, ca în cazul doamnei Matthews din Philadelphia, care a văzut în 1960 „o minge uriașă de foc roșu" ce a pătruns cu un sfîrîit în sufrageria ei și i-a ars scalpul,

ducînd la căderea părului. Multe exemple de acest tip de energie au fost zărite deasupra fiordurilor norvegiene, însă singurul film care ar putea arăta fenomenul este cel realizat în ianuarie 1973 de Peter Day, care a văzut un glob de lumină portocalie pe cer, între Thame și Aylesbury, pe hotarul dintre Oxfordshire și Buckinghamshire. Globul se afla la aproximativ 1 200 m de el, la o altitudine estimată la 600 m. Analiza cadru cu cadru a peliculei lui Day arată că, la dispariția globului, arborii cei mai apropiați de el par să se aplece violent, ca și cum s-ar fi clătinat de la o explozie. S-au oferit două explicații uimitoare. Prima a fost că aspectul neobișnuit al arborilor s-ar fi datorat mișcării camerei de filmare, a doua că lumina a fost cauzată de un avion cu reacție militar care a deversat combustibil. În ziua aceea, în regiunea respectivă s-a consemnat într-adevăr prăbușirea unui avion, dar aceasta s-a petrecut cu exact un sfert de oră după observarea lui Day. Cumva, întregul episod este caracteristic multor observări de OZN-uri. Explicațiile oferite sînt fulger globular sau meteor, iar dacă nu, avioane militare sau ceva și mai exotic.

În toate aceste exemple de fenomene naturale ce pot fi confundate cu OZN-uri nu trebuie uitat avionul simplu care zboară la altitudine joasă și are o formă neobișnuită. Lincolnshire este un comitat ticsit de baze aeriene, atît americane, cît și britanice. RAF Waddington este căminul primelor aparate Sentry de avertizare, care aveau o cupolă radar mare, de forma unei farfurii, montată în partea dinapoi a fuzelajului. Noaptea, avioanele acestea arătau spectaculos, așa cum poate confirma ofițerul de relații cu comunitatea al bazei. Într-o seară, se afla la volanul automobilului și trecea pe lîngă bază, avînd în față un automobil model Metro roșu. Ridicînd ochii, a văzut un avion Sentry pregătindu-se de aterizare. Cînd a revenit cu ochii la șosea, a fost nevoit să frîneze cu disperare. Mașina roșie intrase într-un șanț. Cînd șoferul a fost ajutat să coboare dinăuntru, bolborosea incoerent despre farfurii zburătoare și extratereștri care veneau după el.

*

În general se recunoaște că între 90 și 95% din toate observările de OZN-uri pot fi explicate în termeni convenționali, iar procentul confirmă experiența mea. Ținînd totuși seama de faptul că aproximativ 13 milioane de oameni au văzut „ceva", ar însemna că minimum 650 000 de observări din toată lumea rămîn neexplicate. Tot ce poate spune Ministerul Apărării referitor la aceste observări este că-și păstrează mintea descuiată; presupun că este o modalitate stranie de a spune că habar n-avem ce ar putea fi obiectele raportate. Permanent poziția Ministerului a fost că, pînă în prezent, nu s-au găsit date sau dovezi ale unei amenințări la adresa Regatului Unit. Ar fi mai corect să spunem că nu există nici o dovadă că o acțiune evident ostilă s-ar fi petrecut în spațiul nostru aerian... deocamdată. Există, desigur, persoane care ar corecta afirmația: poate că nu există nici o dovadă a unei amenințări, dar nu există nici dovezi că un fenomen foarte real ca OZN-urile este inofensiv.

Sute de cazuri... zeci de dosare... mii de cuvinte. De abia pot scrijeli suprafața. Pentru a oferi totuși o idee despre vîrful ufologiei, iată cîteva dintre cazurile individuale de care m-am ocupat. Din motive de confidențialitate a martorilor, nu am folosit nume decît dacă acestea au fost deja făcute public altundeva. Următoarea selecție a fost realizată pentru a demonstra toată gama de cazuri cu care m-am confruntat — explicate și neexplicate, misterioase, hilare și terifiante.

Cazul 1: Capital

De obicei există un decalaj temporal — ore, zile, uneori săptămîni — între o observare și momentul în care martorul decide să contacteze pe cineva „oficial". În cazul Capital, evenimentele s-au derulat mult mai rapid. Apelul a sosit de la sediul postului de radio Capital din Euston, iar vocea de la celălalt capăt al firului era surescitată. Marto-

rul privea pe fereastra sa și-mi relata în direct aterizarea unui OZN în Regent's Park. Bolborosea, cuvintele i se suprapuneau și în glas i se simțea isteria; era un om cu nervii întinși la maximum. „I-aproape jos... seamănă cu-n... cu-n zmeu mare, dar nu poate fi așa ceva. E jos! A coborît! Dumnezeule, oamenii se strîng în jurul lui..." A urmat o pauză. Vocea a părut mai puțin încordată, mai puțin panicată. „Poate chiar să fie un zmeu? Ah... Oamenii îl pun la loc în cutie. Este un zmeu. Scuzați-mă că v-am răpit timpul."

A închis. Dumnezeu știe prin ce chin trecuse în acele cîteva minute de nebunie. Dumnezeu știe ce va simți, cînd și le va reaminti, la răstimpuri.

Cazul 2: Waterloo

Zilnic, mii de oameni traversează podul Waterloo de peste Tamisa. În 1992, un asemenea om m-a sunat ca să-mi relateze o observare la care asistaseră sute de persoane. Era ora 17 și el traversa podul, cînd a încremenit pe neașteptate. Un obiect viu colorat plutea staționar deasupra apei cafenii, la numai cîțiva metri de el. După aceea s-a mișcat brusc, în accelerări explozive, urmînd un șablon aleatoriu de zbor, absolut imposibil pentru un avion.

Suna bizar, deoarece obiectul trebuia să fi fost zărit de sute de persoane de pe podul acela, în timp ce plana peste unul dintre cele mai dens populate orașe ale Pămîntului, totuși nu existau mărturii care să-l susțină. Constituia el o amenințare? Se petrecuse chiar aici, în capitală, un scenariu demn de H.G. Wells. Totuși parcă nu se întîmplase absolut nimic. Ca o ironie a sorții, incidentul avusese loc la cîteva sute de metri de Ministerul Apărării. Un dosar din 1990 arată că, cu puțin timp înainte ca eu să iau în primire problema OZN-urilor, mai mulți funcționari civili aflați în Main Building din Whitehall raportaseră că văzuseră un OZN de la ferestrele birourilor lor într-un incident separat. O lumină strălucitoare și misterioasă fusese zărită plu-

tind imediat deasupra plafonului de nori. Nici o explicație n-a fost găsită vreodată.

Cazul 3: Focul din cer

Comitatul Herefordshire se sfîrșește la linia defensivă numită Valul lui Offa, construită în secolul al VIII-lea pentru a-i opri pe cotropitorii velși să pătrundă în regatul Mercia al regelui Offa. În această parte idilică a Angliei rurale, spre sfîrșitul după-amiezii de 9 decembrie 1991, cînd lumina se estompa și temperaturile coborau după o zi însorită de iarnă, zeci de persoane au văzut o lucire puternică pe cer. Se afla la altitudinea de peste 1 000 m — mai exact, atît de sus, încît a fost zărită și din comitatele vecine. Unii martori au afirmat că lumina a fost precedată de un vuiet gutural și că zgomotul respectiv i-a determinat să privească, instinctiv, în sus. Lumina a durat doar cîteva secunde.

Am petrecut aproape toată dimineața de 10 decembrie, însemnînd pe hartă diferitele puncte din care se făcuseră observări. N-am putut trasa o linie dreaptă, dar din rapoarte a fost clar că diferiții martori descriau același eveniment. Am făcut atunci un pas neobișnuit: decizînd să risc criticile șefilor, am sunat două dintre principalele grupări ufologice civile, BUFORA și Quest International, și le-am sugerat să cooperăm și să facem schimb de date în privința observării. Inițial ambele organizații au ezitat, dar le-am spus că ar trebui toți să acționăm spre același obiectiv — să descoperim adevărul despre OZN-uri. Le-am oferit informațiile pe care le dețineam referitor la incidentul Herefordshire, iar ele au procedat în același mod. Rapoartele se confirmau reciproc. Fără urmă de îndoială, ceva cu totul neobișnuit se petrecuse pe cerul iernii.

Prima mea linie de atac a fost să presupun că OZN-ul fusese un meteor, dar factorul zgomot anula ipoteza, deoarece meteorii sînt silențioși. Am sunat la Observatorul regal Greenwich, care mi-a confirmat acest lucru și a adăugat că nu se știa ca în ziua respectivă deasupra comitatului

Herefordshire să fi trecut meteori sau să fi existat condiții meteorologice neobișnuite.

Următoarea mea ipoteză a dus la o linie de investigare ce a soluționat misterul. În după-amiaza de 9 decembrie, un avion american F-111 de la RAF Upper Heyford din Oxfordshire întreprinsese un zbor de rutină peste regiune și fusese rechemat la bază din cauza deteriorării condițiilor meteo. Pista de la bază începuse să înghețe și controlul traficului aerian dorea ca toate avioanele să se întoarcă înainte de înrăutățirea situației. Ca precauție, pilotul deversase o parte din combustibil, pentru a reduce riscul unei explozii în eventualitatea ratării aterizării. Vuietul auzit de martori fusese aprinderea combustibilului de către duzele avionului, care lăsase o dîră spectaculoasă de foc pe cer, producînd strălucirea de moment. Traiectoria avionului cu reacție corespundea cu locațiile observărilor. A fost mulțumitor să ajungem în sfîrșit la înțelegerea unei observări OZN.

Am sunat la BUFORA și la Quest și i-am contactat pe toți martorii care luaseră legătura cu mine. Un caz searbăd? Poate că da, însă ilustrează două aspecte. În primul rînd, marea majoritate a observărilor de OZN-uri are o explicație rațională; în al doilea rînd, și poate mai important, o cooperare între Minister și grupările ufologice poate produce rezultate precise și lipsite de contradicții. Acela a însemnat începutul multor schimburi de informații, care au marcat cei trei ani pe care i-am petrecut în biroul OZN. Toți cei pe care i-am contactat au fost mulțumiți — martorii, realmente alarmați de focul de pe cer, se liniștiseră, iar grupările ufologice au putut aplica ștampila „Caz rezolvat", concentrîndu-și eforturile altundeva.

Cazul 4: Vizitatorii

Cazul acesta a fost anterior sosirii mele la biroul OZN, dar constituie un exemplu potrivit pentru partea amuzantă a slujbei.

Într-o zi, un bătrîn a auzit zgomote ciudat în depărtare. Era ceață, totuși de la fereastră putea distinge lumini pîl-

pîind la 30 m deasupra unui cîmp apropiat. Brusc, ceva ce părea o rază laser, un fascicul de lumină albă, a atins solul dinspre obiectul plutitor. O funie a fost coborîtă și pe ea s-au lăsat în jos siluete în costume voluminoase, cu căști, care s-au desfășurat silențios pe cîmp. Îngrozit, martorul a avut totuși prezența de spirit să telefoneze la poliție. „Extratereștri", i-a spus sergentului de serviciu, „invadatori pe cîmpul de lîngă casa mea!" Deși poate că n-au fost convinși de explicațiile bătrînului, polițiștii au considerat apelul suficient de serios pentru a veni să cerceteze.

Explicația a fost rațională. Luminile aparțineau unui elicopter militar, „raza laser" era proiectorul aparatului, iar costumele spațiale și căștile constituiau echipamentul standard al forțelor speciale. Era un exercițiu militar de rutină al forțelor de intervenție dar, din diverse motive evidente, nimeni nu-i anunțase pe nefericiții localnici.

Poate că funia ar fi trebuit să fie obiectul demascator — oare o rasă superioară, capabilă să străbată ani-lumină de spațiu cosmic, ar fi coborît din navă pe o banală frînghie terestră? De ce nu? Noi utilizăm lasere și frînghii în același domeniu al tehnologiei noastre. Bătrînul nu și-a asumat nici un risc și a avut dreptate în această privință.

Cazul 5: Necunoscutul

Rollesby este unul dintre lăcușoarele din Norfolk, aflat la cîțiva kilometri de portul Great Yarmouth. Terenul este plat, ca în tot comitatul, și în zilele senine vizibilitatea e bună. Pe 23 octombrie 1993, trei pescari — Bill Deuters, Stephen Farrow și Mark Wilkins — au decis să-și abandoneze ocupația, deoarece vîntul se înteți se și făcuse frig. Își strîngeau sculele în barca lor aflată în mijlocul apei, cînd Steve a văzut pe cer o lumină puternică și argintie. I-a anunțat și pe ceilalți, care au fost de acord că lumina stătea nemișcată la o altitudine considerabilă. Bill avea asupra sa camera video, pe care o utiliza pentru a înregistra capturile zilei. El a filmat obiectul timp de cîteva secunde, înainte ca acesta să se piardă silențios în depărtare.

Cînd au vizionat caseta video, imaginea a fost incredibilă. Micuța lumină argintie se deforma cînd obiectivul transfoca și căpăta o formă rombică, strălucind portocaliu. Secțiunea inferioară era mai întunecată decît cea superioară. Înregistrarea a fost prezentată într-o dimineață la televiziune. Peste cîteva luni, am fost contactat de Brian Bruce, un prieten al celor trei pescari. Brian fusese și la *Mail on Sunday*, iar ziarul și cu mine am desfășurat investigații independente. Brian și secvențele video mă impresionaseră suficient pentru a determina o cercetare la scară mare.

Traiectoria de zbor neregulată a obiectului a eliminat dintre posibilități o planetă ca Venus, deoarece se mișcase (multe OZN-uri staționare se dovedesc a fi planete). În mod similar, a eliminat cel puțin avioanele civile, care nu pot „pluti în loc" așa cum făcuse obiectul necunoscut. Avioanele militare puteau fi o posibilitate, mai ales cele de tip Harrier, proiectate special pentru asemenea manevre, dar bazele RAF au confirmat că în ziua aceea peste lacul Rollesby nu trecuseră aparate militare. Baloanele meteorologice sînt frecvent fabricate din material argintiu reflectorizant, iar rafalele puternice de vînt (amintiți-vă că vîntul se întețise) le-ar fi putut schimba rapid traiectoria. În apropiere de Rollesby există o bază de lansare a baloanelor, însă pe 23 octombrie nu se efectuase nici o lansare. Prin urmare nu fusese vorba despre o planetă, un avion sau un balon. Cazul părea promițător. *Mail on Sunday* a trimis caseta video la laboratoarele Panasonic UK, al căror purtător de cuvînt, Simon Nash, a oferit o explicație pentru rombul portocaliu. Cu trei luni în urmă, un obiect similar fusese filmat deasupra Mării Negre și prezentat la televiziunea rusă — o înregistrare care producea același romb portocaliu. Forma se dovedise a fi o reflexie a diafragmei camerei video, care reglează în mod automat cantitatea de lumină ce ajunge la lentile. Cînd am văzut diafragma și am comparat-o cu imaginea de pe cer, a fost evident. Cele două corespundeau.

Cazul Rollesby este un exemplu fascinant a felului în care propria noastră tehnologie poate împiedica încercările de verificare a unei observări OZN. Cu toate acestea, deși rombul portocaliu putea fi identificat, lumina argintie era altceva. „Imaginea de la începutul casetei este destul de neobișnuită", a spus Simon Nash, „și nu poate fi explicată de tehnologia video normală. Ar putea fi reflexia de la un avion" — dar peste Rollesby nu trecuse nici un avion — „sau altă sursă de lumină." Ceea ce văzuseră cei trei pescari pe cerul de deasupra lacului în ziua aceea nu putea fi explicat în termeni raționali.

Cazul 6. „Nu te teme, Zahario..."

În primele ore ale zilei de 29 octombrie 1993, cu numai șase zile după incidentul de la lacul Rollesby, la St. Austell în Cornwall, s-a petrecut ceva ce n-am reușit realmente să explic. Martor a fost un cadet naval de la prestigiosul colegiu regal naval Britannia din Dartmouth, aflat la 65 km depărtare. Cadetul numit „Charles" într-un interviu cu investigatorul ufolog Doug Cooper, avea o vedere perfectă și era instruit în observări atente. El a avut parte de ceea ce ufologii numesc o întîlnire apropiată de gradul III, poate chiar de gradul IV, mai exact a văzut un obiect strălucitor, sclipind straniu pe cer peste casele vecine, pentru ca apoi să planeze staționar și silențios deasupra terenului de sport din spatele locuinței sale. Din poziția în care se afla Charles, forma era clar de disc cu aspect solid, avînd pe partea inferioară un ansamblu de lumini în culori diferite și trei proeminențe. Jumătatea superioară părea să se rotească în sens trigonometric. Parcă în replică la apariția îngerului Domnului în fața lui Zaharia, sau a lui Iosif și Maria, în Noul Testament, martorul a afirmat că a receptat mesaje telepatice de salut, care-i spuneau să nu se teamă. Deja, luminile se stinseseră și aparatul plutea în fața barelor unei porți, la 80 m de el. Răpiți din toată lumea au oferit rapoarte similare, în care o experiență potențial terifiantă este modificată într-o senzație de calm și bine. O pasăre

mare, probabil o cioară sau un corb, a zburat spre obiect, apoi a căzut la pământ. O lumină puternică a strălucit în partea inferioară a aparatului și acesta a țîșnit pe verticală, în sus, cu o viteză foarte mare.

Charles a alergat să-și trezească familia. Toți au văzut pasărea de pe sol, dar nici urmă de navă. Pînă a doua zi dimineața la ora 7 dispăruse și pasărea. Cadetul era confuz în legătură cu cele văzute — poate din cauza sentimentului de dezorientare pe care l-au descris alți răpiți. A doua zi, el a anunțat incidentul la poliția locală din Launceston, iar poliția m-a contactat. L-am pus pe cadet în legătură cu ufologul local Doug Cooper, care mi-a telefonat pentru a discuta cazul. Cadetul raportase evenimentul și superiorilor săi de la colegiul naval, care se pare că i-au recomandat să păstreze tăcerea. Desigur, Doug Cooper considera că reacția respectivă în sine implica o tăinuire — același tip de mesaj transmis martorilor, militari și civili, la Roswell —, dar eu am bănuit că sfatul fusese bine intenționat, avînd scopul de a-l proteja pe cadet de ridiculizările colegilor. Oricum, nimeni din colegiu n-a luat legătura cu mine. Observarea fusese clară și cel puțin pasărea fusese văzută de cîteva persoane. Nu am putut să găsesc vreo explicație și nici alții n-au reușit.

Cazul 7: Craigluscar

Lacul de acumulare Craigluscar se află la poalele colinei cu același nume, înaltă de 226 m deasupra nivelului mării, între lacul Leven și estuarul scoțian Firth of Forth. Șoseaua M90 trece la numai 8 km depărtare, traversînd estuarul spre Dunfermline și Cowdenbeath. În februarie 1994, Ian Macpherson în vîrstă de 43 de ani, funcționar civil ieșit la pensie, mergea pe malul lacului cu aparatul foto în mînă. Macpherson este pictor și fotografiază peisaje locale, pe baza cărora își pictează tablourile. În timp ce mergea, a devenit conștient de un zumzet straniu, cu totul deosebit de orice auzise vreodată. Ridicînd privirea, a zărit ceva zburînd peste apele întunecate. Era un obiect cu

diametrul de peste 100 m, în formă de disc, metalic și cu lumini pe circumferință. Obiectul a coborît pînă la aproximativ 30 m deasupra apei și a rămas acolo, plutind complet staționar.

Macpherson a observat obiectul timp de 15 minute, pînă ce acesta a început să se îndepărteze lent. Brusc a accelerat la o viteză incredibilă, de cîteva ori mai rapid ca un avion cu reacție, și a dispărut în două secunde.

În decursul observării, Macpherson s-a simțit dezorientat într-un mod ciudat. Deși i-a fost imposibil să explice senzația respectivă, era convins că n-o mai avusese niciodată pînă atunci. Se simțise ca și cum ar fi fost paralizat, incapabil să-și folosească aparatul foto și în același timp uitînd că-l avea asupra lui, deși îl ținea în mînă. Cînd obiectul a început să se miște, lui Macpherson i-a dispărut sentimentul bizar de paralizie și a reușit să facă două fotografii. Prima dintre ele, pe care am văzut-o, arată pe cer un obiect ca o jucărie de tip disc zburător; a doua, realizată peste una–două secunde, prezintă doar un punct îndepărtat.

Macpherson s-a adresat ziarului *Scottish Daily Record*, care m-a contactat. Bărbatul nu a avut nici un motiv ulterior — n-a primit bani de la ziar și nici de la altcineva și, de fapt, întregul incident fusese tulburător pentru el. Mult timp după aceea, se trezea într-un fotoliu în toiul nopții, fără să-și reamintească în ce fel ajunsese acolo. Unii pot vorbi chiar despre o răpire. Ian Macpherson a crezut că a stat pe malul lacului timp de 15 minute, dar așa să fi fost oare?

Am efectuat testările uzuale. Nici o imagine radar, nici un balon meteorologic, nici un avion în vecinătate. Fotografiile făcute de Ian au fost analizate și nu există nici o dovadă de fals. Ori Craigluscar a fost o farsă extrem de ingenioasă și mai degrabă lipsită de scop, ori... Verdictul oficial al Ministerului este „Neexplicat".

Cazul 8: Bonnybridge

La 24 km în linie dreaptă de Craigluscar, dincolo de Falkirk, în centrul Scoției, se află așezarea Bonnybridge.

Zona este „ufocală", termen definit de experta Jenny Randles ca „denumire acordată unui loc unde par să se petreacă mai multe evenimente OZN decît sînt acceptate statistic". Warminster din Wiltshire este citat de obicei drept cel mai cunoscut ufocal britanic. S-ar putea ca Bonnybridge să fie îndreptățită la poziția secundă. În tot cazul, între 1992 și 1994, localnicii de aici au raportat aproximativ 8 000 de observări. Faptul că numai două sau trei dintre ele au ajuns la biroul meu este un exemplu clasic al disfuncționalităților din sistemul de raportare. Detaliile respectivelor rapoarte erau vagi și nimic nu indica dacă obiectul văzut era uriașul aparat triunghiular despre care mulți jurau că teroriza populația locală.

Consilierul local Billy Buchanan a organizat o reuniune la care să se discute observările. Au participat sute de oameni, și echipe TV au sosit chiar din America și Japonia. În mod ciudat, singurele mass-media care n-au asistat au fost cele britanice. Eu am dorit să merg la Bonnybridge, pentru a vedea situația cu propriii mei ochi, dar nu am primit aprobarea. Personaje-cheie din mișcarea OZN mi-au telefonat, întrebătoare. Care era părerea noastră în privința observărilor? Ce Dumnezeu intenționa să facă Ministerul? Cu sfială, am putut să le spun doar că pur și simplu nu dețineam datele brute. Poate că observatorii discutaseră cu presa străină, însă nu ni se adresaseră.

O îngrijorare reală și firească există și acum în regiune. S-au petrecut lucruri stranii, dar guvernul n-a dat semne că i-ar păsa și nici chiar mass-media n-au dorit să se intereseze. Față de locuitorii din Bonnybridge nu pot decît să-mi cer scuze. Ca și ei, nu am habar ce se petrece pe cerul de deasupra lor.

Dacă a existat vreodată un caz care să solicite punerea la punct a sistemului de rapoarte, acesta nu poate fi decît Bonnybridge.

Cazul 9: Teroare în Quantock

Dealurile Quantock, cu vîrful cel mai înalt în Wills Neck, se află în Somerset, între mare și valea Taunton Deane. În

1992, am primit o scrisoare de la o femeie al cărei soț fusese acolo cu patru ani în urmă, intenționînd să fotografieze decorul pitoresc. Vremea fusese senină și văzduhul nemișcat. Era unul dintre cazurile în care trecerea timpului poate fi nefastă, totuși amintirile femeii rămăseseră vii, ca și ale soțului ei. Bărbatul auzise un vuiet gros, venind din fața lui de pe cer, și văzuse un aparat negru uriaș cu fuzelajul de forma unei farfurii, dar cu două aripi laterale, ca de liliac. Aparatul a planat staționar timp de aproape cinci minute, destul de aproape pentru ca martorul să vadă că fuzelajul principal avea două punți și un dom superior. A putut chiar să distingă prin fereastra unei punți o siluetă micuță, purtînd o cască. Obiectul s-a deplasat după aceea direct deasupra lui, la 15 m de sol. Instinctiv, bărbatul s-a aruncat la pămînt și, cînd umbra a trecut peste el, a simțit o senzație de arsură. După ce a ajuns acasă, a constatat că hainele îi fuseseră pîrlite.

În următorii doi ani, sănătatea martorului s-a deteriorat. Ca și Antônio Villas-Boas, primul răpit cunoscut (în 1957, acesta a declarat că întreținuse relații sexuale cu o femelă extraterestră), bărbatului din Quantock îi venea greu să mănînce și, la răstimpuri, avea crize teribile de greață. Suferea de asemenea de dureri severe de cap și spate. Poate că a fost o greșeală că i-a povestit medicului său despre întîlnirea cu aparatul negru iar acesta a suspectat imediat simptome psihosomatice și tulburări mintale.

Soția martorului era îngrozită că el suferea de o boală de iradiere și că avea să moară dacă nu-l ajuta nimeni. Boala cauzată de iradiere este foarte neplăcută, deoarece radiațiile ionizante, razele gama, X și ultravioletele pot cauza greață, vărsături, calviție, diaree, migrene, oboseală, reducerea rezistenței la infecții și arsuri ale pielii. Pentru medici, dificultatea constă în faptul că multe dintre aceste simptome pot avea și alte cauze. Doar un medic perspicace și înzestrat cu compasiune ar fi făcut conexiunea necesară în cazul Quantock.

Din scrisoarea femeii era clar că ea și soțul voiau să evite publicitatea. Doreau pur și simplu ajutor și tratament și

erau disperați. Soțul își pierduse slujba și ea se temea că-și va pierde și viața. Șefii mei nu se dădeau în vînt după investigații proactive, totuși nu puteam ignora strigătul acela de ajutor. Dacă nu puteam interveni direct — sănătatea bărbatului nu avea implicații pentru apărarea națională (deși în privința respectivă puteam contraargumenta) —, cel puțin acum dețineam contactele care o puteau face. Am împărtășit cazul celor de la BUFORA, care au fost de acord că prioritatea o reprezenta salvarea vieții martorului și că temerile cuplului nu erau exagerate. Unul dintre cei mai buni investigatori ai lor, Ken Phillips, a luat legătura cu medicul personal al martorului, după ce-l contactase pe dr Rima Laibow din New York, membru al organizației TREAT (Treatment and Research into Experienced Anomalous Trauma). În mod firesc, fișa medicală a bărbatului este confidențială. Din cîte știu, a fost tratat și și-a revenit.

N-a fost găsită niciodată o explicație pentru aparatul negru de peste dealurile Quantock. Poate că bărbatul care l-a văzut acolo preferă ca lucrurile să rămînă așa.

5

Misterul cercurilor din lanuri

Din cîte știm, fenomenul cercurilor din lanuri a început în Westbury, Wiltshire, în august 1980. În sud se află Warminster, cel mai concentrat ufocal britanic, iar spre est, dincolo de întinderea vălurită a cîmpiei Salisbury, poligonul de antrenament al armatei și una dintre zonele cu grad de periculozitate ale Ministerului Apărării, presărată de fanioane roșii și brăzdată de făgașele șerpuite ale șenilelor de tancuri.

Trei cercuri apăruseră în lanurile de cereale de sub dealul White Horse și nimeni, cu atît mai puțin ziarul *Wiltshire Times* care publicase știrea, nu putea explica felul în care ajunseseră acolo. Desigur, s-a vorbit despre posibilitatea unei farse, amintindu-se și de urmele copitelor diavolului, care, în iarna anului 1855, fuseseră descoperite în zăpada căzută peste Devon, suind pe ziduri verticale și trecînd peste acoperișuri (și nimeni nu dovedise vreodată cum fuseseră produse), dar au existat persoane care au făcut imediat paralela cu „chestia" din Warminster.

În 1965, Gordon Faulkner a fotografiat un OZN sub formă de disc deasupra garnizoanei și tabloidele publicaseră fericite imaginea. Timp de zece ani, grație în special entuziasmului ufologului local Arthur Shuttlewood, Warminster a reprezentat centrul ufologic mondial. Un întreg cult, prevestind așa-numita New Age, s-a născut printre tinerii observatori ai cerului, care-și petreceau timpul în

comuniune cu cosmosul pe dealurile Starr și Craddle. Întreaga situație a scăpat de sub control, cu farse puse la cale peste tot și numeroase declarații absurde. Era epoca de început a ufologiei și s-au făcut multe greșeli de metodologie. Pentru cei care respingeau existența „chestiei" din Warminster, cu luminile, sunetele și posibilele ei răpiri, demascarea șarlataniilor a însemnat sfîrșitul oricăror controverse. Dar la fel cum frauda comisă de surorile Fox în 1848, în Hydesville, New York, a însemnat nu sfîrșitul, ci începutul Spiritualismului, la fel incidentele din Warminster au trîmbițat o nouă eră. Și poate că cercurile din lanuri au făcut parte din ea.

Ufologii din Wiltshire l-au consultat pe dr Terence Meaden, specialist în fizica atmosferică, și acesta a ajuns la concluzia că cercurile stranii de tulpini turtite, cu modelul lor distinct de vîrtej, au fost create de tornade întîmplătoare. Problema cu această ipoteză este faptul că tornadele trebuie să fi fost incredibil de localizate și staționare; de altfel, Meaden a recunoscut că nu mai întîlnise niciodată așa ceva.

A existat un precedent pentru cercuri. Probabil că cel mai vechi exemplu consemnat este „Diavolul secerător" din Hertfordshire, în august 1678, dar descrierea acelui cerc este vagă și s-ar putea să fie asociat mai degrabă cu vechea religie, spiritul recoltelor și credința în iele și cercurile lor, decît cu fenomenele fizice fotografiate în ziua de azi. În 1966, una dintre cele mai neobișnuite observări OZN a fost făcută în Tully, Queensland, Australia, de către un fermier, care a zărit un aparat ridicîndu-se de pe sol, dar nu se menționează nicăieri că l-ar fi văzut aterizînd. Cînd s-a apropiat pentru a investiga, trestiile din zona de smîrcuri din care se înălțase nava erau culcate la pămînt în formă de cerc. Au fost descoperite și alte cercuri, iar între ufologi s-a stabilit consensul că erau „cuiburi de farfurii" sau „cuiburi de aterizare ale OZN-urilor". Ralph Noyes nu este un susținător al acestei teorii. În introducerea la *The Crop Circle Enigma* (*Enigma cercurilor din lanuri*), el

indică alte urme lăsate de aterizările OZN-urilor, care prezintă sol pîrjolit și depresiuni adînci de peste 30 cm. În concepția sa, modelele extraordinare, complexe și minunate care au dominat anii 1980 — singleton, dublete, triplete, cvadrupleți, inele triple, cruci celtice, cercuri și svastici — trebuie să fie ceva cu totul diferit. Iar pe măsură ce formele au devenit tot mai complicate, de parcă Natura încerca să se autodepășească pentru a impresiona hoardele de observatori care campau în Wiltshire și Hampshire și care n-au zărit niciodată crearea vreunui cerc, pe măsură ce în punctele cardinale au apărut cercuri satelit și singletonii au căpătat cozi iar inelele au obținut pinteni, Terence Meaden s-a agățat încăpățînat, cu toată tenacitatea științei ortodoxe, de ipoteza vîrtejurilor sale.

Pînă în 1983, complexitatea și diversitatea modelelor a dus la concluzia generală că erau escrocherii lucrate cu grijă. Acela a fost anul în care se spune că un ziar de circulație națională ar fi creat un cerc în tentativa de a păcăli un tabloid rival. Se pare că cineva ar fi fost plătit de ziar pentru a crea un cvintuplu la Bratton, Wiltshire, dar impostura a eșuat.

Poate că a fost o vară de frivolități pentru presă, totuși au existat destule teorii exotice. Colin Andrews și Pat Delgado au ajuns la scena evenimentelor și faimoasa lor frază care oferea o descriere comprehensivă a cercurilor din lanuri este citată la toate reunirile cerealogilor (așa sînt numiți experții în domeniu). Ei credeau că la baza fenomenului stătea:

> o forță silențioasă, de scurtă durată, puternică, contrarotativă, turtitoare fără a distruge, învolburată, formatoare de spire și nervuri, secerătoare, aplecătoare de tulpini, inducătoare de creștere orizontală, perturbatoare în non-creștere, formatoare de poteci rectilinii, extrăgătoare de plante, operatoare în beznă totală, căutătoare de interstiții, supraimpusă, organizatoare de cercuri, neafectată de condiții meteo, fără a lăsa urme exterioare, necondiționată topografic și operațională pe plan mondial.

Multe dintre aceste caracteristici sînt acum contestate sau complet contrazise, dar la momentul respectiv au însemnat o tentativă curajoasă de descriere a indescriptibilului. Baza teoriei lui Andrews și Delgado — ideea că cercurile erau realizate de o energie terestră încă necunoscută — a fost dezvoltată ulterior, cînd cei doi au înființat grupul Circles Phenomenon Research. În best-sellerul lor internațional *Circular Evidence* (*Dovezi circulare*), ei au expus ipoteza că energiile terestre pot fi manipulate de inteligențe necunoscute. Forțele extraterestre reprezentau una dintre posibilele explicații.

Cu toate acestea, Terence Meaden n-a cedat. Pînă la mijlocul anilor '80, văzuse peste 200 de cercuri, ale căror diametre variau între 3 și 30 m, grînele fiind turtite de forțe de minimum 40 kg. Problema lui Meaden o reprezenta complexitatea designului. Nici un vîrtej, oricît de neobișnuit, n-ar fi putut crea extraordinara pictogramă de la East Kennet, de lîngă străvechiul tumul funerar Silbury Hill. În felul acesta a luat naștere teoria vortexului de plasmă. Un vortex vîntos obișnuit (tornadă), deloc ieșit din comun în zilele fierbinți și liniștite ale verilor din Wiltshire, ar fi putut în unele circumstanțe să devină ionizat, ducînd la formarea de plasmă — o zonă aproape solidă de aer electrizat. Plasma și cîmpul electromagnetic rezultat în urma ei ar fi putut cauza tot felul de modele în lanuri. Fenomenul este însă prea puțin înțeles de oamenii de știință, așa cum Pat Delgado a descoperit, atunci cînd a stat de vorbă cu un reporter de la *Winchester Gazette*. „Sîntem atît de dezgustați că dr Meaden se încăpățînează să susțină că cercurile sînt create de tornade, încît nu mai dorim să avem de-a face cu el", a declarat ziaristul. „Am telefonat la Met. 9, departamentul de informații al Biroului meteorologic, și cei de acolo s-au tăvălit pe jos de rîs de explicația lui."

Oamenii de știință care nu se tăvălesc pe jos de rîs cred că poate să existe o legătură între plasmă și fulgerele globulare. Profesorul Yoshi-Hiko Ohtsuki din Japonia a desfășurat cercetări în privința straniilor modele de vîrtejuri

de praf care au fost descoperite în metroul din Tokio. În laboratorul său, el a creat globuri de plasmă într-o incintă cu microunde. Atunci cînd acestea au intrat în contact cu pulberea pe care o risipise pe podeaua incintei, a rezultat un efect de tip vîrtej/cerc. O echipă de savanți japonezi a venit în Wiltshire pentru a investiga cercurile din lanuri, conferind instantaneu fenomenului un statut științific general pe care ufologia nu reușise niciodată să i-l ofere.

Asociate cercurilor din lanuri, au existat și observări de lumini pe cerul nopții. În 1985, cinci asemenea lumini au fost văzute corespunzînd formațiunii cvincunciale care avea să fie descoperită a doua zi în lan. Cele mai multe sînt galbene și pulsatorii, iar una semăna cu roata mare din parcurile de distracții. Meaden nu s-a demoralizat. Dacă avea dreptate în privința plasmei și dacă plasma este asociată fulgerelor globulare, strălucirea rezultată putea fi confundată pe întuneric cu luminile de aterizare ale unui vehicul.

Una dintre întrebările la care nu s-a oferit niciodată un răspuns mulțumitor a fost motivul pentru care nimeni n-a văzut un cerc în lanuri înainte de 1980 și de ce deceniul care a urmat a cunoscut această proliferare a lor. Dacă teoriile lui Meaden sînt corecte, ele ar trebui să fie universal valabile, reprezentînd o caracteristică regulată a vieții rurale timp de secole, precum curcubeiele sau focurile rătăcitoare. De ce fenomenul se concentra în Wiltshire? Într-un articol din 1990, Ralph Noyes manifesta prudență față de extinderea fenomenului la scară planetară. Dovezile, spunea el, nu fuseseră publicate. Totuși episodul Tully din Queensland în 1966 și apariția de singletoni, tot în Australia, în 1989, par să nu lase multe îndoieli în această privință. În anii '80, contraargumentul suna că Wiltshire constituia pur și simplu zona de focalizare — dintr-un motiv necunoscut, presa era selectivă în privința rapoartelor. Cercuri apăruseră de fapt în toată Marea Britanie (eu am văzut un singleton mic sub castelul Carisbrooke, pe Insula Wight), cît despre brusca lor proliferare în anii '80,

destui cetățeni mai vîrstnici susțin acum că își reamintesc cercuri similare din tinerețe, însă pe vremea aceea nimeni nu era interesat de ele și nici nu aveau cui să le sesizeze. În prezent se desfășoară cercetări istorice pentru a găsi alte exemple de tipul Diavolului secerător, iar pînă la încheierea lor un semn de întrebare continuă să atîrne deasupra caracterului istoric al cercurilor din lanuri.

*

În 1985, Ministerul Apărării a fost atras pentru întîia dată în dezbaterile referitoare la cercurile din lanuri. Un fermier descoperise un cvintuplu spectaculos în lanul său și telefonase la baza aeriană locală a armatei, de la Middle Wallop, Hampshire, pentru a-i întreba ce făcuseră. Militarii nu făcuseră bineînțeles nimic. Locotenent-colonelul Edgecombe care a anchetat cazul a rămas nedumerit, totuși a participat la o întrunire a investigatorilor de cercuri din lanuri, pentru a-și oferi opinia. Cineva sugerase că cercurile ar putea fi cauzate de curentul de aer descendent al palelor de la elicele elicopterelor militare. Edgecombe a fost în măsură să explice că respectivii curenți de aer nu puteau produce asemenea efecte. El a mai anunțat că fotografiase formațiunea din elicopter și transmisese atît fotografiile, cît și un raport, la Secretariat (Air Staff).

Asocierea dintre OZN-uri și cercurile din lanuri n-a dispărut niciodată, în ciuda ipotezelor vortex/energie terestră/impostură ale diverșilor cerealogi și, în mod indirect, s-a orientat acum spre implicarea armatei. Teoreticienii conspirației s-au dezlănțuit. Iată că un ofițer superior din armata britanică, și în același timp unul dintre acei membri ai „establishment"-ului greu de abordat, se interesa îndeaproape de un fenomen asociat pînă atunci (ca și OZN-urile în sine) cu rapoarte mass-media ironice și cu persoane excentrice îmbrăcate în hanorace. Au început să circule zvonuri fanteziste: se testau arme orbitale cu laser — deși nu s-a explicat niciodată de ce testările trebuiau făcute pe

cîmpurile fermierilor, unde rezultatele aveau să ajungă la urechile publicului, și nu pe poligoanele armatei —, centrele cercurilor fuseseră investigate și se descoperise că erau puternic radioactive, prim-ministrul Margaret Thatcher solicitase un raport complet despre cercuri și miniștrii fuseseră văzuți intrînd grăbiți în reședința ministerială, cu chipuri tensionate și sumbre, de abia înclinînd din cap spre obișnuitul grup de paparazzi.

Era adevărat că din interiorul formațiunilor fuseseră prelevate mostre de sol și plante care fuseseră analizate, însă rezultatele erau contradictorii și neconcludente. Teoria cu armele laser era o aiureală, iar întrunirea la nivel înalt din reședința prim-ministrului nu se ținuse niciodată. Totuși speculațiile au continuat. Wiltshire este ticsit de baze militare, și activitatea aeriană deasupra comitatului este permanentă. Oamenii au început să observe că armata acorda o atenție deosebită cercurilor. Nu se vedeau doar elicopterele militare obișnuite, ci veniseră și giganticele Hercules de transport de la RAF Lyneham. Se petrecea ceva! Probabil că majoritatea acestor istorii provenea de la segmentul lunatic al pasionaților de OZN-uri, care este obsedat de mușamalizări și Oameni în Negru. Armata nu avea nici un motiv să zboare peste cercuri, dar piloții militari sînt oameni ca noi toți și la fel de curioși. Ei dețineau o oportunitate rară, la care noi nu aveam acces — posibilitatea de a survola unele dintre misterele cele mai frumoase și mai stranii ale epocii noastre. Fără îndoială că în albumele de familie ale membrilor echipajelor sau pe pereții unor vestiare există acum fotografii spectaculoase. Mai cred de asemenea că formațiunile au constituit repere terestre utile pentru piloți pe întinderea monotonă a comitatului.

În cele din urmă, raportul colonelului Edgecombe a fost clasat împreună cu alte corespondențe publice, iar Ministerul n-a oferit nici o explicație oficială. În 1985, fenomenul era (sau părea să fie) vechi numai de cinci ani și cu siguranță nu exista nici un motiv pentru care Ministerul să se fi implicat înainte de intervenția colonelului Edgecombe.

Acum însă devenisem implicați. Dacă lanurile erau turtite în ceea ce părea tot mai mult să fie o modalitate nenaturală, nu ar fi trebuit ele atunci să fi fost asociate unei forțe fizice necunoscute? Fiind atît de puternică, forța putea la rîndul ei să fi avut implicații defensive importante. Desigur, șefii mei n-au fost de aceeași părere. A trebuit să privesc și să aștept.

Cercurile au continuat să se dezvolte și, în fiecare vară, mass-media umpleau spațiul vacanței parlamentare cu formațiunile fascinante din lanuri. Terence Meaden prognozase „sateliți", adică cercuri mai mici înconjurînd un cerc mare, totuși era greu de presupus ca niște cruci celtice să fi fost rezultatul vortexurilor de plasmă. În vara anului 1990, cele mai spectaculoase dintre toate pictogramele au apărut într-un lan de lîngă sătucul Alton Barnes din Wiltshire, care este atît de mic încît nici măcar nu figurează pe cele mai multe hărți rutiere. A fost o Mecca pentru investigatorii cercurilor din lanuri și dovada finală, cel puțin pentru Andrews și Delgado, că doar forțe inteligente și necunoscute puteau crea astfel de formațiuni. În vara aceea, din toate colțurile lumii au sosit ufologi, cerealogi și adepți New Age, care nu s-au îndepărtat niciodată foarte mult de liniile *ley* ce traversează sud-vestul Marii Britanii, între sanctuarele Glastonbury și Stonehenge. În vreme ce anii '60 aduseseră „observările cerurilor" de către ufologi entuziaști, anii '90 au cunoscut „observările lanurilor" — grupuri de oameni decișI și plini de speranță, care campau în valea Pewsey sau la marginea cîmpiei Salisbury cu speranța de a asista la formarea unui cerc.

O urmare potențial periculoasă a fost că fermierii au sesizat oportunitatea și au înhățat-o cu promptitudine. De obicei, biletul de intrare în cercuri era 1 £ și se spune că un fermier ar fi cîștigat 5 000 £ într-un week-end, depășind semnificativ pierderile cauzate recoltei în sine. S-au înălțat sprîncene și au apărut suspiciuni. Poate că literele de foc apăruseră deja pe ziduri.

În vara lui 1990, a început Operațiunea Blackbird. Probabil că în anul acela au apărut aproape o mie de cercuri, adăugînd „filetele" și „ganterele" la o gamă deja amețitoare de formațiuni. Pentru cei care ajunseseră să creadă că Terra însăși ne transmitea mesaje ezoterice, criptice, poate cu referire la ecologie, urgența părea să sporească. Andrews și Delgado au organizat cea mai mare observare a lanurilor de pînă atunci, care a devenit însă un circ mass-media. În ciuda rețelei sofisticate de camere video, inclusiv în raze infraroșii, un cerc a apărut sub nasurile observatorilor de lanuri în noaptea de 25 iulie. În centrul cercului existau șase scheme oculte, concepute poate pentru a-i implica pe ocultiști sau pe adepții New Age. În mod limpede era vorba despre o farsă, iar Andrews și Delgado fuseseră trași pe sfoară. Întrebarea era — de către cine?

Unii au continuat să arate spre armată, care dispunea de personalul și probabil de tehnologia necesară pentru a crea rapid cercuri în beznă. Cerealogii și ufologii s-au acuzat reciproc, iar în mijlocul haosului reporterii cinici au clătinat din capete și au chicotit, au făcut fotografii și apoi au plecat, iar edițiile duminicale ale ziarelor au decis că toate cercurile erau șarlatanii. Un bărbat pe nume Fred Day a afirmat că făcea astfel de cercuri de la vîrsta de 11 ani; în 1990, el avea 59 de ani. *Mail on Sunday* a dedicat două pagini duble metodelor de creare a cercurilor din lanuri. După cum arătase expertul în cercuri George Wingfield: „Asemenea deducții facile nu demonstrează prea multe în afara idioteniei unor ziariști."

Andrews și Delgado au fost de neclintit. Ei sesizaseră farsa rapid, nu numai datorită dovezii „plantate" a schemelor oculte, ci și fiindcă formațiunea era foarte rudimentară. Terence Meaden și mulți alți cerealogi pot în general să deosebească un cerc falsificat de unul real.

În anul următor, o pictogramă uluitoare a apărut lîngă castelul Barbury și noua complexitate a formelor a produs denumiri precum „Creierul", „Melcul" și „Delfinul". Poate că cel mai uimitor dintre toate a fost „Setul Mandel-

brot", un tip de desen generat pe calculator și utilizat apoi în „matematica haosului"; numele provine de la savantul american de origine poloneză Benoit Mandelbrot, care a inventat denumirea „geometria fractalilor" pentru a descrie forme „auto-similare" — un model care se autorepetă la infinit, de fiecare dată tot mai mic. În programele de calculatoare, fractalii sînt utilizați mai ales în desenarea proceselor geografice sau biologice de felul eroziunilor coastelor marine sau dezvoltării plantelor. Teoria matematicii haosului, haosologia, se ocupă de sistemele haotice — de exemplu, o sondă petrolieră, zguduită permanent de acțiunile mereu schimbătoare și imprevizibile (haotice) ale undelor hidraulice.

Colin Andrews a arătat fotografii ale cercurilor din Wiltshire unor indieni hopi americani și aceștia au comentat simplu: „Mama plînge", ceea ce a întărit opinia ecologiștilor că Terra avea probleme. Arheologul Michael Green ajunsese la o concluzie similară cu un an în urmă, cînd un simbol, care părea să o descrie pe Gaia sau Geea, Mama Pămînt, apăruse în lanul de la Cheesefoot Head din Hampshire.

Pe 7 și 8 septembrie, o conferință (inevitabil poreclită „cornferință"* de mass-media) s-a ținut în mod inspirat la Glastonbury, care este unul dintre marile centre mistice și linie *ley* din Anglia, asociat cu regele Arthur și puterea druidă a pămîntului. A participat majoritatea personajelor bine cunoscute din investigațiile cercurilor din lanuri, dar, pe măsură ce conferința s-a apropiat de final, au început să se vehiculeze zvonuri privind un dezastru iminent.

Pe 9 septembrie, *Today* a publicat pe prima pagină un articol care ducea problema impostorilor la cu totul alt nivel. Doi bărbați de 60 de ani din Southampton, Doug Bower și Dave Chorley, au afirmat că ei creaseră cele mai multe cercuri cunoscute. Susțineau că începuseră s-o facă în 1978 și fuseseră destul de dezamăgiți că durase doi ani

* Joc de cuvinte pe baza cuvîntului englez „corn" — cereale (*n.t.*).

pînă să fie remarcate de cineva. Metodele lor erau simple, dar eficiente. Vizoare topografice montate pe șepci pentru a asigura simetria cercurilor și liniilor drepte, scînduri pentru a turti tulpinile și funii atașate de un stîlp central, pentru a crea raza cercului.

Doug se aflase în Australia, cînd incidentul din Tully, Queensland, fusese prezentat de presa de acolo, iar fermierii locali începuseră să creeze „cuiburi de OZN-uri", ca farse. Ce motivație avuseseră? întrebase *Today*. Doug și Dave au răspuns că fusese amuzant să rîdă pe seama așa-zișilor experți, care vorbeau despre vortexuri de plasmă, curenți descendenți provocați de elicoptere și plînsul Mamei Pămînt. Era de asemenea plăcut să muncească o oră–două într-un lan, sub luna din august, cînd spicele sclipesc argintiu în noapte.

Today l-a solicitat pe Pat Delgado să stabilească autenticitatea unui cerc și, într-o declarație care avea să revină chinuitor, acesta a spus că oamenii nu puteau fi responsabili pentru așa ceva. Dacă avea dreptate, nu era foarte măgulitor pentru Doug și Dave, care creaseră cercul pentru *Today*, pentru a-și dovedi afirmațiile. Susținătorii teoriei conspirației au sărit imediat la atac. Totul era o escrocherie — în mod clar, Doug și Dave lucrau pentru serviciile de informații și erau agenți provocatori scoși de la naftalină. Ei continuau să creadă că armata ascunde ceva. Totuși balonul de săpun se spărsese și susținătorii credincioși începuseră să se îndepărteze.

Nici Terence Meaden n-a scăpat. Încă mulțumit de ipoteza vortexului de plasmă, el a acceptat fără ezitare invitația de a participa la programul *Equinox* al postului TV Channel 4 și în documentarul difuzat în octombrie 1991, a declarat drept veritabil un cerc care fusese construit de grupul Scepticii din Wessex. Convins de capacitatea sa de a deosebi cercurile adevărate de falsuri, Meaden a fost devastat.

Idila dintre mass-media, public și cercurile din lanuri a murit în acea lună octombrie. Rămîn totuși destule între-

bări. Cîteva personaje-cheie ale investigării cercurilor din lanuri au fost infirmate în mod spectaculos, dar înseamnă asta că fenomenul a fost subminat în totalitate? Ce se poate spune despre „Diavolul secerător" din 1678? Puteau Doug, Dave și Scepticii din Wessex să fi creat miile de formațiuni care au apărut? Ce se poate spune despre luminile misterioase și trilurile pe care unii martori le-au raportat în lanurile unde dimineața au fost găsite cercuri? Ce se poate spune despre cercurile din praful metrourilor japoneze?

Recent am scris o lucrare în care am expus propriile mele opinii asupra subiectului. Am spus „propriile mele opinii", deoarece în 1991, înainte de spargerea balonului de săpun, primisem zeci de scrisori în care fusesem întrebat care era politica guvernamentală referitor la cercuri. Răspunsul la o interpelare parlamentară petrecută cu doi ani în urmă definea exact care ar fi trebuit să fie poziția mea: „Ministerul Apărării nu întreprinde nici o investigație asupra originii zonelor circulare strivite din lanuri." Nici în ziua de azi guvernul nu are o politică referitor la cercurile din lanuri, în ciuda proliferării acestora în verile din 1992, 1993, 1994 și 1995. Ipotezele de bază din lucrarea mea pot fi rezumate după cum urmează:

Ipoteza 1: Farsele

Nu am nici o îndoială că multe dintre cercuri, și chiar dintre formațiunile mai complexe, sînt farse. De la omul de Piltdown* la jurnalul lui Hitler, stă în natura unor oameni să-i înșele pe alții și stă în natura altora să fie înșelați. Unii dintre noi doresc pur și simplu să creadă, în același fel în care dorim să credem în Yeti sau în monstrul din Loch Ness. În domeniul meu de investigare ufologică, există un risc ridicat al materialelor fabricate în diverse moduri, de

* Omul de Piltdown sau omul lui Dawson (*Eoanthropus dawsoni*), specie propusă de hominid ale cărei fosile, descoperite în Anglia în 1910–1912, au generat o controversă academică de peste 40 ani, fiind una dintre escrocheriile cele mai reușite din istoria științei (*n.t.*).

la poveștile unor persoane dedate nălucirilor, la fotografii falsificate, totuși experții au în general dreptate, în ciuda episodului stînjenitor pentru Delgado și Meaden. Marginile unui cerc-impostură sînt neregulate, pe cînd ale cercurilor „adevărate" sînt perfecte. În cazul înșelătoriilor, tulpinile cerealelor sînt de obicei rupte, pe cînd în cercul „adevărat" sînt turtite pe sol. Multe dintre cercurile „adevărate" răspund la utilizarea unei baghete radiestezice; în general, la cele false nu se întîmplă așa. Aspectul cel mai important dintre toate pare însă a fi faptul că unele cereale provenite din cercuri „adevărate" dovedesc modificări celulare distincte, spre deosebire de cele care provin din cercuri-farse. Poate că ar trebui să le fim recunoscători lui Doug și Dave, fiindcă astfel i-au îndepărtat pe țicniți și mass-media. Dacă toate cercurile sînt false, de ce mai continuă să fie create, la patru ani după demascarea lor? Care ar fi rostul?

Trebuie analizat apoi aspectul complexității realizării păcălelii. După cum spune Ralph Noyes: „Ce dubă ticsită de tehnicieni iscusiți a reușit timp de unsprezece ani să gonească prin Wessex și, ulterior, în alte regiuni ale țării, ca să nu mai amintesc de restul planetei, fără a fi detectată niciodată, nici chiar în regiunile cele mai locuite?" Farsorii trebuie să lucreze noaptea, fără lumini, și de obicei în grabă. Ei trebuie să evite luna plină. Nu-și pot permite să deștepte cîinii de la ferma vecină și nici chiar vitele. Trebuie să stea cu ochii-n patru după fermieri înarmați care îi alungă pe nepoftiți. Trebuie să evite lunetele cu infraroșii ale observatorilor de lanuri încăpățînați. Și în ciuda acestor inconveniente, după ce au ținut seamă de toate aspectele menționate anterior, ei depășesc cu mult rezultatele celor care au creat cercuri la lumina zilei și beneficiind de tot timpul dorit.

Ipoteza 2: Condițiile meteo

Teoria vortexului de plasmă a lui Terence Meaden a fost formulată atunci cînd devenise limpede că varianta torna-

dei staționare care nu produce sfărîmături în jur nu era adecvată. În ciuda experiențelor savanților japonezi și a particularităților vînturilor din Wiltshire, din primul moment în care am văzut o pictogramă am știut că răspunsul nu putea fi pus pe seama condițiilor meteo. Știința ortodoxă ignoră OZN-urile pe temeiul că nu pot fi reale, deoarece oamenii nu sînt capabili de asemenea tehnologie uimitoare. Același mod de gîndire este extins și pentru cercuri — ele nu pot fi supranaturale, fiindcă știința ortodoxă nu recunoaște supranaturalul. Prin urmare, trebuie să fie naturale. Eu nu manifest aceeași siguranță.

Ipoteza 3: Energia terestră

S-a sugerat că cîmpul magnetic al Pămîntului ar conține o energie ce curge pe cărări definite, de obicei rectilinii. Liniile *ley*, cum sînt numite aceste căi, pot fi detectate de persoanele cu sensibilități psihice sau spirituale deosebite. Cei dintîi hominizi, mai apropiați de animale decît de oamenii moderni prin rolul primordial jucat de supraviețuire și de căutarea hranei, erau probabil mai sincronizați la Pămîntul-mamă Gaia decît sîntem noi astăzi. Multe cercuri din lanuri au apărut în vecinătatea unor vechi tumuli funerari și situri care erau sacre pentru strămoșii noștri. Nu mai puțin de douăsprezece linii *ley* converg spre Stonehenge și unele dintre cele mai extraordinare cercuri din 1988 au fost găsite foarte aproape de Silbury Hill, cel mai mare deal artificial din Europa. Poate fi o întîmplare faptul că majoritatea formațiunilor din lanuri au forma identică cu a stîlpilor de piatră de la Stonehenge, Avebury și din alte locații? Ele reflectă forma Soarelui, astrul dătător de viață.

Wilhelm Reich și Trevor James Constable au emis teoria orgone. Orgone se presupune a fi o formă de radiație organică, emisă de toate formele de viață. Unii afirmă că ea se poate acumula în sol, aproape de sursele de energie terestră naturală, alții cred că se poate dezvolta în aer, evoluînd apoi într-o formă similară unei amibe uriașe. Teoria

susține că energia orgone produce cercurile, prin contact cu lanurile, venind fie de sus, fie din adîncuri.

Ipoteza 4: Pămîntul viu

Dacă, așa cum susțin unii indivizi, Terra în sine este vie iar pietrele au suflete și arborii răcnesc neauziți atunci cînd sînt tăiați, atunci cercurile ar putea fi un tip de mesaje care au rolul de a zgîlți omenirea din automulțumire hedonistă și distructivă. În mod sigur, aparițiile de cercuri tot mai numeroase și mai complexe începînd cu anii '80 au coincis cu perioada în care oamenii de știință au avertizat asupra unui dezastru ecologic pe o scară fără precedent și, pentru prima dată, s-a părut că mesajul ajunge și la oamenii obișnuiți. Aceasta ar fi în concordanță cu observația indienilor hopi potrivit căreia „Mama plînge". Plînge poate după pădurile tropicale, după stratul de ozon și după alte dezastre cauzate de copiii ei distrugători.

Ipoteza 5: Extratereștrii

Nu mai pot exista mulți ufologi, nici chiar dintre cei încăpățînați, care să se mai agațe de teoria Queensland, potrivit căreia cercurile sînt cuiburi OZN. Farfuriile ar fi într-adevăr stranii, dacă pictogramele sînt amprentele OZN-urilor lăsate în lanuri. Totuși desenele pot avea origine extraterestră, fiind poate realizate de un fascicul energetic sau de o sondă telecomandată. Presupunînd existența unor ființe extraterestre care ar avea capacitatea de a ajunge la noi, crearea de modele frumoase și misterioase, turtirea lanurilor fără a le deteriora și modificările celulare ar fi la îndemîna tehnologiei extraterestre.

Scopul cercurilor extraterestre, continuă ipoteza, este comunicarea cu noi, la fel cum procedau primii oameni pentru a se înțelege între ei, prin intermediul desenelor sau al simbolurilor. Pentru asigurarea unui fir narativ neîntrerupt și a familiarității printre cititori și spectatori, science-fictionul a presupus în mod convențional că extratereștrii ne pot vorbi destul de bine graiul, totuși noi nu trebuie să fim atît

de naivi. Chiar acum se desfășoară încercări oficiale de contactare a altor civilizații din Univers. De exemplu, NASA transmite semnale radio evident artificiale — printre altele, serii de numere prime —, astfel încît civilizațiile extraterestre să nu poată presupune că ar fi „naturale", și șiruri în cod binar care, la decodare în componente alb-negru, prezintă silueta elementară a unei ființe umane. Frecvențele utilizate sînt dintre cele silențioase, pentru a se evita confuziile cu semnalele emise natural de pulsare și alte obiecte stelare.

Poate că cineva sau ceva se folosește de cîmpurile noastre în același mod, în tentativa de a ne contacta. Lanul reprezintă o pînză curată. Trasați modele care sînt indubitabil artificiale și, pe măsură ce oamenii încearcă să le explice în mod natural, științific, sporiți-le complexitatea, astfel ca să *nu poată fi* clasate ca plasmă, vortexuri sau imposturi. Matematica, se afirmă, este unicul limbaj universal. Dacă este adevărat, atunci nu există posibilitatea ca extratereștrii să folosească o formă de matematică pentru ca să comunice cu noi?

Benoit Mandelbrot a conceput pe un calculator IBM o formă pentru a reprezenta conceptul de infinit. O replică exactă a acelei forme a apărut într-un lan, în Anglia, în 1993. Coincidență? O farsă realizată de o echipă de profesori universitari? Ori ceva mai puțin terestru? Sau ce s-ar putea spune despre cvintupli — cercuri mari înconjurate de patru cercuri mai mici? Mesajul ar putea fi simplu, de felul: „Venim de pe o stea cu patru planete"? „Planeta noastră are patru sateliți"? Sau, poate: „Venim de pe a patra planetă a *acestei* stele. Venim de pe Marte"?

*

Am stat odată în interiorul unui cerc din lan. Era august 1993 și, împreună cu un prieten ultrasceptic, vizitasem o formațiune de lîngă Calne, în Wiltshire. Cercul era simetric, minunat și, după părerea mea, dificil de creat de

niște farsori. I-am privit pe oamenii care se aflau alături de noi, stînd în forma aceea stranie, într-un lan auriu sub cerul albastru. Am văzut adepte New Age, cu părul împletit și mărgele, ținînd prunci în brațe. Un bărbat făcea fotografii, cu un aparat montat în vîrful unei prăjini lungi. Un radiestezist cu o nuielușă care vibra îi explica tovarășului său formele de energie pe care le detecta. În sfîrșit, și poate inevitabil, existau și cîțiva turiști americani. Poate că, mi-am spus, nu conta dacă formațiunea era sau nu autentică. Iar dacă era autentică, poate că nu conta felul în care fusese creată. Important era că toți cei de acolo se simțeau bine. Realizatorul acelui model din lan ne adusese puțină bucurie nouă, tuturor celor care stăteam în interiorul zidurilor de tulpini ale formațiunii, privind și minunîndu-ne.

*

Milk Hill, din Wiltshire. În preajma acestei coline s-a aflat una dintre cele mai fotografiate pictograme din lanuri, iar în apropierea ei se întind ogoarele lucrate de fermierul Leon Besant, care timp de luni de zile povestise familiei sale istorii stranii despre un obiect strălucitor ce trecuse într-o zi cu viteză mare pe deasupra tractorului său.

Imaginație? Reflexia altui aparat aflat în mișcare? Un pescăruș luminat de soare? Poate oricare dintre aceste posibilități. Atît doar că obiectul sclipitor a fost filmat, independent, de către Steven Alexander, în iulie 1990. Este evident metalic, evident aflat sub control inteligent.

Și pare că dă ocol pictogramei.

6

Măcelărirea făpturilor nevinovate

1967 a fost un an record pentru observările de OZN-uri. A fost de asemenea anul în care au început mutilările. În septembrie, iapa Lady a fost găsită moartă pe cîmpul unei ferme din Colorado, lîngă Mont Blanca, în valea San Luis. Carnea animalului fusese spintecată în lungul corpului, de la ceafă spre spate, totuși pe sol nu exista sînge. Nu se zăreau semne de luptă și nici urme care să indice cine sau ce putea să fi fost responsabil. Autopsia a dezvăluit că tăieturile de pe trupul iepei fuseseră cauzate de un instrument care generase cantități imense de căldură și care nu putea fi decît un laser. De asemenea, unele dintre organele interne ale animalului dispăruseră. În apropiere au fost descoperite arsuri ce dovedeau urme de radioactivitate.

Tot așa cum observările de OZN-uri dinainte de 1967 sînt sporadice iar înregistrările nu s-au păstrat în toate cazurile, nu știm nici dacă anterior mai existaseră asemenea mutilări de animale. Poate că n-au fost deloc raportate, dar în tot cazul n-au ajuns pe prima pagină a ziarelor, spre deosebire de moartea lui Lady, iapa din Colorado. Însă tot așa cum observarea „farfuriei" lui Kenneth Arnold în 1947 a dus la cunoașterea de către public a fenomenului ufologic, mutilarea lui Lady a determinat conștientizarea că se întîmpla ceva, cel puțin în Colorado. Rapoartele s-au înmulțit, atingînd un vîrf în anii '70 — și nu numai în America, ci în toată lumea. Caii, oile și bovinele au fost

țintele cele mai uzuale, iar majoritatea cazurilor are anumiți factori comuni — în ciuda mutilărilor oribile, pe sol nu exista sînge, organele interne fuseseră extrase și, poate aspectul cel mai important, același lucru se petrecuse cu organele genitale, indiferent de sexul animalului.

Dimensiunile problemei rămîn necunoscute. Spre deosebire de fenomenul OZN în sine, care are extremiștii săi excentrici și merită de aceea pomenit în emisiunile de știri, spre deosebire de cercurile din lanuri, care au o frumusețe și un farmec natural indiferent de felul în care ar fi fost create, mutilarea animalelor este dezgustătoare. În general, este limitată la arhivele ziarelor locale și la literatura ufologică. Nu există un depozitar central. Ca și în cazul observărilor de OZN-uri, s-ar putea ca rapoartele să nu reprezinte decît vîrful aisbergului.

În cazurile raportate, poliția este de obicei prima alertată. Animalele sînt prețioase pentru fermieri și iubite de familii, care le răsfață, mai ales britanicii, care se mîndresc că sînt o națiune de iubitori de animale. Desigur, în Statele Unite, probabilitatea ca animalele să fie atacate de prădători este mai mare decît în Marea Britanie. Lăsînd deoparte pentru moment posibila existență a pumelor din Surrey și a celor înrudite cu ele, prădătorii britanici naturali sînt vulpea, păsările răpitoare și, în părți izolate ale Scoției, pisica sălbatică. Un cal voinic sau o vacă nu trebuie să se teamă de nici una dintre acestea, deși oile, și mai ales mieii, au fost atacate de toate animalele amintite, ca și de cîini. În Statele Unite există coioți, pume, polifagi americani, urși și mai multe păsări răpitoare decît în Marea Britanie, toate prezentînd amenințări mai mari, atît pentru animalele de casă, cît și pentru cirezi și turme.

Bineînțeles, fermierii pierd de multe secole animale din cauza prădătorilor, dar caracteristicile aparte ale acestor măceluri nu mai fuseseră văzute pînă atunci. Cei mai mulți prădători atacă beregata sau, uneori, picioarele posterioare, în timp ce fugăresc prada. Ei nu ucid pentru divertisment, ci pentru a mînca și, în majoritatea cazurilor, după

ce se hrănesc nu mai rămîne mare lucru în afară de cap și de cîteva oase. Multe dintre cadavrele animalelor mutilate au fost găsite intacte și se pare că prădătorii și hoitarii nu s-au atins de ele. De exemplu, în mod normal, un corb ar fi ciugulit ochii unui miel mort înainte de a-i smulge carnea de pe corp, totuși la cadavrele acestea nu s-au constatat asemenea detalii. Pînă și viermii lipseau. Muștele de carne, care se hrănesc cu cadavre aflate în putrefacție și depun în leșuri sute de mii de ouă ce se dezvoltă în viermi care continuă să se hrănească cu carnea în timp ce cresc, evitau animalele mutilate. Toate detaliile sînt nefirești și sugerează prezența altor factori, necunoscuți. Lucrul cel mai uimitor dintre toate este precizia utilizată pentru mutilarea animalelor și absența sîngelui. Un prădător rupe cu colții sau cu ghearele, răspîndind sînge și măruntaie cel puțin în imediata apropiere a prăzii.

Dacă prădătorii nu erau responsabili de mutilări, a concluzionat poliția, ce se putea spune despre cultele satanice? Religia străveche care precedă creștinismul implică satisfacerea Necuratului, indiferent de numele sub care a fost cunoscut de diverse generații. Conceptul sacrificiilor animale sau chiar umane este uzual la multe culturi primitive și, în ciuda extinderii și dezvoltării creștinismului, nu a dispărut complet. Atunci cînd presa nu ridiculizează altă experiență OZN descoperă ocazional mărturii ale unor ritualuri satanice ilegale — inimi de oi pe altare, pui albi înjunghiați pe pajiști, acțiunile Satanei în insulele Orkney și chiar într-un cartier din Rochdale. Animalele înjunghiate nu erau decît altă dovadă sumbră a unei secte dezgustătoare. Iar America, desigur, are mai multe asemenea secte decît oricare altă țară.

Au fost oferite recompense și au demarat anchete, care nu au dus însă la nici un rezultat. În ciuda ajutoarelor diavolești pe care le pot primi la sabaturile lor, nici chiar sataniștii nu erau în stare să înjunghie sau să spintece animale fără să verse sînge, iar pe de altă parte nici un conducător de cult cu coarne de țap nu părea să aibă acces la un laser.

Aici inspirația poliției s-a epuizat. Alții au fost însă mai inventivi, extinzîndu-și gîndirea în lateral. În Statele Unite, mare parte a investigațiilor privind mutilările de animale a fost întreprinsă de producătoarea TV Linda Moulton Howe. Cartea ei *An Alien Harvest* (*Seceriș extraterestru*) conține zeci de interviuri, în tentativa de a oferi o soluție. Ea a stat de vorbă cu fermierii și crescătorii de vite care raportaseră mutilări, cu experții veterinari care examinaseră cadavrele și cu polițiștii însărcinați cu cercetarea fenomenului. Unele dintre descoperirile ei par să indice o implicare guvernamentală. O ipoteză este că unele animale au fost expuse la arme biochimice de către guvern — utilizate în mod deliberat ca subiecți de testare. Alte descoperiri ale lui Howe susțin de asemenea implicarea guvernului alături de OZN-uri.

În cîteva cazuri, elicoptere negre și silențioase au fost zărite dînd ocol regiunii unde se petrecuseră mutilările, într-o sinistră readucere aminte a vulturilor care descriu cercuri deasupra stîrvurilor. Aceste elicoptere au fost zărite în mai multe ocazii în faimoasa Zonă 51, de lîngă Groom Lake din Nevada (a se vedea capitolul 10), unde se susține că guvernul american ar efectua zboruri de testare cu nave extraterestre recuperate. Tot conform legendei, elicopterele negre sînt de fapt aparate extraterestre (motiv pentru care nu se aude nici un zgomot), camuflate ca elicoptere pămîntene pentru a alunga temerile publicului. Există și o aserțiune mai puțin isterică ce susține că elicopterele sînt fabricate în SUA, dar utilizează tehnologie obținută de la nave extraterestre prăbușite.

În cartea lor *Alien Animals* (*Animale extraterestre*), investigatorii britanici Janet și Colin Bord citează mai multe cazuri în care se pare că există o legătură între animale și OZN-uri. Observări de OZN-uri din America și Africa de Sud menționează de asemenea cîini negri, de multe secole semnul morții sau damnațiunii iminente. Între februarie și iulie 1975, în decursul unui val de mutilări de animale din Porto Rico, proprietarii au auzit țipete stridente și su-

nete ce semănau cu fîlfîitul unor aripi gigantice în beznă. Într-un caz uluitor petrecut în Munții Stîncoși, tot în 1975, în decursul aceluiași eveniment au avut loc aproape toate fenomenele extraterestre imaginabile. Mutilările de vite au fost însoțite de un zumzet pe cer și pe sol a cărui sursă era imposibil de depistat, de manifestări ale unor „entități" în interiorul și exteriorul clădirilor fermei, de glasuri imateriale — ba chiar și de un animal de tip Bigfoot, fornăind prin pădurea apropiată. Autorii și-au pus întrebarea firească dacă sîngele este legătura reală dintre toate cazurile și dacă nu cumva poate fi asociat cu răpirile umane, care abundă în prezent.

Una dintre femeile cu care a stat de vorbă Linda Moulton Howe a fost Judy Doraty, din Houston, Texas, care a avut o experiență extraordinară în mai 1973. Prin hipnoză regresivă, Judy și-a reamintit că într-o seară văzuse lumini puternice prin parbrizul automobilului ei și, într-un exemplu clasic de răpire, a plutit într-un fel de navă, fiind manevrată de creaturi cu capete mari și ochi panoramici negri — Cenușiii. Amintirile ei erau și mai bizare prin faptul că văzuse cum în același timp cu ea în navă fusese adus, tot plutind, un vițel, de parcă Cenușiii căutau să examineze mai multe forme de viață. Într-o ședință de hipnoză regresivă ulterioară, și-a reamintit că Cenușiii au disecat animalul.

Hipnoza regresivă are unele deficiențe, iar una dintre cele importante este că reprimarea voinței pe care o implică poate determina subiectul să-și „amintească" ceea ce crede că dorește să audă examinatorul. Dacă însă Judy Doraty are dreptate și răpirile extraterestre sînt realități, nu dezorientarea lobului temporal susținută de știința ortodoxă, de ce ar trebui ca oamenii să fie singurele creaturi răpite? Nu este probabil ca extratereștrii să fie la fel de fascinați de vite, oi și cai, pe cît sînt de fascinați de noi? Timp de aproape 1 500 de ani, din cauza ignoranței primilor medici cu reputație exagerată, ca Galenus*, s-a considerat că sche-

* Claudius Galenus (cca 130–201), medic și filozof grec din Roma antică (*n.t.*).

letele animalelor și oamenilor erau oricum identice. În lucrarea ei *UFO Study: A Handbook for Enthusiasm* (*Studiul ufologic, manual pentru entuziasm*), investigatoarea Jenny Randles discută despre „neliniștile animale" și susține că pisicile, cîinii, caii și vitele sînt mai ales susceptibile la prezențele OZN-urilor, demonstrînd o mulțime de simptome de la tremurături, pînă la ceea ce la oameni ar fi numite depresii acute. Personalitățile unor cîini au fost alterate atît de complet după experiențele avute, încît au trebuit să fie supuși eutanasiei. Este posibil ca animalele să fie sensibile la vibrații ultrasonice pe care noi nu le percepem deloc. Animalele citate de Jenny Randles sînt cele mai familiare oamenilor, deoarece mulți dintre noi trăim zilnic alături de ele și sîntem mai conștienți de comportamentul lor. S-ar putea să fie afectate și alte animale, care au obiceiuri mai puțin familiare pentru noi.

Ce putem înțelege din mutilarea sexuală a animalelor? Răpirea lui Antônio Villas-Boas în octombrie 1957 a dus la întîlnirea cea mai apropiată din toate timpurile — el a întreținut două raporturi sexuale cu o femelă extraterestră cu păr pubian purpuriu —, dar mulți răpiți se referă la examinări medicale și sexuale: investigări ale ombilicului, rectului, vaginului etc. Acestea au dus la speculații despre unele încercări extraterestre de împerechere cu oamenii în scopul creării de creaturi hibride, dar se poate de asemenea conchide că dacă istoriile de răpiri nu sînt decît raționalizarea unei psihoze sexuale ascunse în subconștient (descrierea tipică a unui Cenușiu seamănă cu cea a unui fetus), atunci, în mod inevitabil, vor urma multe discuții despre organele genitale. Dacă un experiment genetic se află în desfășurare, de ce ar trebui el să fie limitat la oameni?

În clipa de față nu deținem dovezi de mutilări umane, deși mulți dintre cei care au trecut prin cele mai dramatice experiențe de răpiri povestesc despre dureri fizice urmate de vărsături și despre traume psihologice. Absența mutilărilor să fie pur și simplu o chestiune de diferențiere — altfel spus, ca specie superioară, noi nu sîntem supuși mutilărilor, poa-

te fiindcă, indiferent dacă ne dăm sau nu seama, putem să comunicăm cu extratereștrii? Sau oare, așa cum susțin unii, guvernele mondiale au încheiat o înțelegere cu extratereștrii și acceptă tacit mutilările de animale ca parte a unui neștiut troc tehnologic care a fost stabilit și conform căruia animalele pot fi mutilate și ucise, atîta timp cît oamenii sînt numai temporar răpiți și readuși vii?

Există însă și investigatori care fac aluzie, sumbru, la mutilări omenești și, desigur, numărul imens de persoane dispărute din toată lumea oferă milioane de candidați potențiali. În America și Europa, unde există statistici, lista persoanelor dispărute este înfricoșătoare; în alte locuri, unde asemenea consemnări nu există ori sînt jalnic de incomplete, probabil că imaginea completă este și mai teribilă. Din atîția adolescenți zăpăciți și nebuni care fug de acasă și refuză să-și mai contacteze familia și prietenii, cîți n-or face-o oare fiindcă s-au întîlnit, nu cu un ucigaș uman, ci cu o siluetă micuță și cenușie, cu ochi imenși și negri, de insectă?

În 1993, problema mutilării animalelor a ajuns în Marea Britanie. În tot sudul Angliei s-a dezlănțuit un atac asupra cailor. Familii întregi au fost șocate și tulburate să-și descopere animalele favorite zăcînd în padocuri cu organele genitale retezate. Polițiștii au presupus că autorul trebuia să fie un pervers, poate cineva similar bizarului anti-erou din *Equus* de Peter Schaffer*. Mi se pare destul de tulburător că așa mulți indivizi sînt pregătiți să creadă că un om ar fi capabil de asemenea crime și nici măcar nu iau în considerare posibilitatea ca altceva — poate de natură extraterestră — să fie responsabil. Ar trebui, de asemenea, subliniat faptul că acest caz nu prezintă particularitățile unei mutilări „tipice" și vinovatul aici — dar nu și altundeva — este probabil un om.

În poziția mea oficială nu am avut mandat să investighez mutilările. Legătura dintre ufologie și mutilări este

---

* *Equus* (1973), piesă de teatru de scriitorul britanic Peter Schaffer (n. 1926), ecranizată în 1977 de Sidney Lumet (*n.t.*).

obscură și puțin discutată în afara Statelor Unite, de aceea, în cei trei ani petrecuți ca funcționar răspunzător de fenomenul OZN, nu am primit nici un raport de mutilare din partea publicului și nici nu m-am așteptat la așa ceva. Totuși ufologii care erau conștienți de această legătură mi-au expediat rapoarte. Versiunea mea oficială trebuia să fie că mutilările reprezentau problema poliției sau, poate, a Ministerului Agriculturii, Pisciculturii și Alimentației (MAPA). Personal deveneam tot mai îngrijorat că dacă extratereștrii puteau să se strecoare prin liniile noastre defensive, să izoleze și mutileze animale în modul cel mai oribil, atunci Ministerul Apărării se confrunta realmente cu o problemă gravă.

Una dintre scrisorile referitoare la o observare OZN a sosit de la cineva care, întîmplător, lucra la MAPA. Persoana mi-a sugerat să ne întîlnim în timpul prînzului, deoarece biroul său era tot pe Whitehall. MAPA are o rețea de veterinari experți la nivel local, care îndeplinesc diverse sarcini pentru Minister, fără a fi angajații săi direcți. Contactul meu întreprinsese investigații discrete printre acești experți și ei au recunoscut că aveau cazuri nerezolvate. *Într-adevăr* se întîmpla și aici.

*

Bodmin Moor este o regiune mare și nepopulată în nord-estul comitatului Cornwall, mărginită la nord de așezările Camelford și Launceston iar la sud de Liskeard și Bodmin. Terenul vălurit este presărat de bolovani uriași, dintre care unii, precum cercurile de stînci Cheesewring și Hurlers, sînt asociați cu străvechi legende celtice. Acesta este bîrlogul „Fiarei din Bodmin".

Timp de mai mulți ani, fermierii locali au pierdut viței și miei în ghearele fiarei. Recent, ziarul londonez *Evening Standard* a publicat un articol în care sugera că este posibil ca legendara Fiară din Exmoor (care poate sau nu să fie același animal) să fi ucis 22 de miei ai fermierului Bruce

Owen, pe terenurile fermei sale izolate din Simonsbath, Somerset. Ferma se găsește la peste 80 km de Bodmin Moor, dar felinele mari pot parcurge distanța cu ușurință și, probabil ca extratereștrii, nu se opresc în fața hotarelor comitatelor. Mai multe persoane susțin că ar fi văzut prădătorul, aproape numai noaptea, și se presupune că ar fi o specie de felină sălbatică, poate un linx, o panteră sau o pumă. Se crede că feline similare ar exista în Surrey, în Nottingham și pe insula Wight — de fapt, în clipa de față, sînt foarte puține comitatele care nu se laudă cu una —, iar 1994 a fost un an bogat în observări. *Fortean Times* deține liste cu cîteva sute de incidente, toate desprinse din ziarele locale.

Nu se poate spune că un linx, o panteră sau o pumă ar fi animale native comitatului Cornwall și chiar dacă opinia majoritară este că fie au evadat dintr-o grădină zoologică, fie au fost inițial animale exotice de casă, straniu este faptul că nici unul n-a fost capturat, ba chiar tentativele de fotografiere a lor nu au fost tocmai încununate de succes.

În general cei mai mulți oameni care au văzut fiara își reamintesc ochii ei mari și pătrunzători. Răpiții au amintiri similare — ochii extratereștrilor sînt mari și migdalați, iar unii i-au asemuit chiar cu ai unor feline. Una dintre teoriile despre extratereștri este că ar putea să-și schimbe forma, imitînd aspectul unor creaturi terestre, deși adesea nelalocul lor într-un habitat specific. Conceptul de modificare a formei nu este de dată recentă, ci face parte din tezaurul mitologic al diverselor culturi încă de la începutul istoriei. Cele mai cunoscute creaturi care-și schimbă forma sînt probabil vampirii și vîrcolacii, ambii prădători feroce, iar majoritatea miturilor și legendelor își are rădăcinile în realitate.

La sfîrșitul anului 1994, au existat două valuri de observări de lei care rătăceau prin țară. Așa ceva se mai întîmplase — în a doua jumătate a anilor '70, mai multe animale sălbatice, inclusiv lei, fuseseră văzute în libertate, dar despre toate se știa că evadaseră din captivitate și libertatea le-a fost de scurtă durată. Nu la fel au stat lucrurile și în

1994. În grădinile zoologice britanice trăiesc foarte puțini lei și toți sînt înregistrați. De asemenea reglementările privind deținerea de animale exotice de casă fuseseră drastic înăsprite la sfîrșitul anilor '70. Nu se raportase dispariția nici unui leu, totuși zeci de martori aparent de încredere zăriseră animalul. Una dintre observările cele mai recente s-a petrecut într-un sătuc de lîngă Hartlepool, Cleveland, iar alta la peste 160 km depărtare, în Basingstoke, Hampshire. Care este atunci explicația? Oare martorii aceia au văzut de fapt un extraterestru capabil să-și modifice forma ori capabil să proiecteze, telepatic, imaginea unui leu? Iar dacă într-o bună zi vom descoperi oameni care au fost mutilați, se va presupune că un leu sau Fiara din Bodmin este de vină, cînd adevăratul responsabil a fost un extraterestru?

Aspectul cel mai straniu al victimelor fiarei pare a fi faptul că rănile produse nu corespund colților și ghearelor unor animale ca pumele sau panterele. Asemenea mutilări improbabile nu sînt, pe de altă parte, limitate la uscat. Mai bine de treizeci de foci au fost aduse de valuri pe plajele insulelor Orkney, lipsite de capete. Pieile animalelor erau intacte, iar corpurile sănătoase. Autopsiile întreprinse de Societatea scoțiană pentru prevenirea cruzimii față de animale a constatat că decapitările fuseseră efectuate cu un cuțit foarte ascuțit, de tip chirurgical. Lipsa urmelor de dinți pe beregate înlătură ipoteza unui rechin sau a unei balene ucigașe, ale căror rînduri de dinți produc răni cu aspect zdrențuit. Singura explicație pe care am auzit-o a fost că pescarii locali, doritori să-și păstreze sursa de existență prin menținerea bancurilor de pești, au comis un act ilegal de sacrificare, împușcînd focile în cap și apoi decapitîndu-le pentru a ascunde cauza morții. Pescarii implicați au negat cu hotărîre asemenea acuzații și, într-adevăr, o astfel de soluție pare destul de întortocheată. Cînd Tony Dodd, director de investigații la Quest International, a întreprins cercetări, i s-a spus că localnicii văzuseră OZN-uri deasupra insulelor în zilele dinainte ca focile să fie aduse de valuri.

În alt incident, pe coasta estică au fost aduse de valuri mii de păsări marine moarte. De data aceea n-a existat nici o mutilare și nu s-a observat absolut nici o cauză aparentă a morții. În epoca actuală foarte orientată spre ecologie, este simplu să dăm vina în mod automat pe poluare. Nu s-a întreprins însă nici o analiză detaliată a morții păsărilor și unica teorie plauzibilă — care mie mi se pare destul de șchioapă — este că printre păsări a avut loc un fel de explozie de populație; incapabile să se hrănească în mod corespunzător cu bancurile insuficiente de pești, mii de păsări au murit pur și simplu de foame.

*

În mod curios, Asociația națională a fermierilor nu deține înregistrări privind decese stranii de animale. Similar, Colegiul național veterinar, care, în mod clar, nu ține legătura cu toți membrii săi, n-a auzit niciodată de vreun cadavru mutilat, cu excepția cailor spintecați, care au implicat cazuri de mutilare a organelor genitale. Se consideră că omorurile acelea au fost opera unui pervers sexual. Unul dintre motivele acestei tăceri o constituie absența rapoartelor. În cazul atacurilor asupra cirezilor, companiile de asigurări nu vor plăti despăgubirea pe temeiul uciderii animalelor de către „feline mari străine" (numite așa, deoarece sînt străine de Marea Britanie), pe baza justificării ambigue că așa ceva nu există. De aceea, fermierii raportează atacurile ca venind din partea unor cîini de talie mare, iar veterinarii, necunoscînd alternativă, susțin explicația.

Studierea urgentă a problemei mutilărilor este necesară, mai întîi pentru a-i aprecia adevărata extindere și apoi pentru a încerca să ofere o soluție misterului. Singura organizație centrală implicată în prezent este Ministerul Agriculturii, Pisciculturii și Alimentației, care nu are însă o bază de date cu cazuri. Probabil că, la fel cum se întîmplă cu atîtea observări de OZN-uri, rapoartele zac în memoria vreunui calculator. Totuși în vara lui 1994, sub

presiunea creșterii observărilor de animale sălbatice nelalocul lor și a sporirii pierderilor consemnate de fermieri, MAPA a acceptat să întreprindă o examinare a dovezilor disponibile.

În mod previzibil, rezultatele nu au fost concludente, totuși studiul a reprezentat primul pas, șovăielnic, spre stoparea acestui măcel oribil al unor făpturi nevinovate.

7

Adevăratele Dosare X

„Adevărul este acolo, Scully." *Dosarele X* au devenit un serial extraordinar de popular atît în America, cît și în Marea Britanie. În fiecare săptămînă cei doi agenți, Fox Mulder și Dana Scully, abordează cazuri de care FBI nu s-ar atinge în mod normal. Pînă în prezent, cei doi au avut de-a face cu fantome, vîrcolaci și extratereștri. De fapt, observările de OZN-uri și răpirile extraterestre apar frecvent și formează principala obsesie a lui Mulder — propria sa soră a fost răpită de extratereștri, cînd erau copii. Dosarul oficial a fost clasat pur și simplu: „Dispărută".

Serialul afirmă că se bazează pe cazuri reale, iar creatorul său, Chris Carter, susține că a stat de vorbă, desigur neoficial, cu agenți guvernamentali care văzuseră adevăratele Dosare X. CIA și DIA (Defense Intelligence Agency) au folosit medii psihice în operațiunile lor de culegere a informațiilor (forțele poliției au făcut-o, și încă în mod faimos, în cazul lui Albert de Salvo, sugrumătorul din Boston, în 1964). Se susține de asemenea că CIA are un departament a cărui sarcină o reprezintă studierea mai multor subiecte paranormale, de exemplu telechinezia, deplasarea obiectelor prin mijloace „supranaturale", în scopul de a vedea dacă au aplicații utile pentru armată sau rețelele de informații.

Cînd am primit biroul OZN, am devenit calul de bătaie al glumelor din MA. Oamenii au început să-mi spună „Spo-

oky" — porecla lui Mulder în *Dosarele X* —, iar cînd mergeam pe coridoarele din Whitehall, auzeam, ocazional, pe cineva fluierînd melodia serialului sau secvența de note muzicale din *Întîlniri apropiate de gradul III*. Nu sînt sigur dacă se poate vorbi despre o identificare a mea cu Mulder, un nonconformist mînat de o obsesie, ale cărui operațiuni se găsesc permanent în pericolul de a fi stopate definitiv de șefii săi. De asemenea, nu cred că pot împărtăși paranoia sa; parola calculatorului lui Mulder este „Trust NO 1" („nu te încrede în nimeni"). Trebuie totuși recunoscut că dacă Fox „Spooky" Mulder avea un omolog în Marea Britanie, eu eram acela, iar dosarele din Secretariat (Air Staff) au fost probabil lucrul cel mai apropiat de Dosarele X pe care îl deține guvernul britanic. Iar unul dintre dosarele acelea ar fi fost mult apreciat de serial. Era dosarul Ministerul Apărării pe care îl deschideam în cazurile ce implicau contacte cu ființe extraterestre, din care voi reproduce cîteva exemple.

Cazul 1: Extratereștri pe proprietate

„Vă scriu azi pentru a vă da o veste extraordinară: pe proprietatea mea există extratereștri."

Scrisoarea era semnată și avea adresa de expediție. Proprietatea se afla în Merseyside și devenise, conform părerii expeditorului, focarul unei ocupații extraterestre ostile. Mă afundam în ceva ce suna ca intriga unui film SF de serie B din anii '50. Se părea că proprietatea devenise capul de pod al unei invazii, totuși detaliile oferite în scrisoare erau iritant de vagi; astfel, nu era clar dacă extratereștrii adoptaseră formă umană sau erau invizibili. Acționa un fel de prezență oprimantă, chiar dacă martorul nu o putea identifica în mod specific. El trimisese o fotografie la Ministerul Apărării, în scopul de a-i arăta pe extratereștri. Fotografia îi fusese returnată cu mulțumiri, atrăgîndu-i atenția că siluetele din imagine aparțineau unor ciori. Schimbări de formă? Animale extraterestre? Cine știe...

Cazul fusese anterior mandatului meu și nici nu văzusem fotografia, nici nu puteam contacta martorul. Ar fi fost simplu să-l clasez ca pe o farsă sau autoamăgire, și mulți așa au procedat. Dacă un lucru nu se conformează concepției noastre despre realitate, avem tendința de a-l plasa în domeniul anecdotelor de la bar sau al sanatoriilor mintale.

Totuși în Merseyside ceva îl îngrozise pe omul acela. Mă întreb dacă vom afla vreodată despre ce a fost vorba?

Cazul 2: Intermediarul

Poltergeistul este un spirit turbulent, iar cazul acesta a prezentat multe dintre proprietățile clasice care îi sînt asociate. A implicat o serie de evenimente, legate printr-un obiectiv comun, care s-au derulat pe parcursul mai multor ani. Activitatea poltergeistă este atît de comună și atît de bine atestată, încît foarte puțini ar mai insista acum să reverse asupra ei disprețul care fusese standard într-un timp. Cauza îi este necunoscută, însă focarul unei mari părți din activitatea poltergeistă par să-l reprezinte adolescenții, ca și cum energia care clocotește în ei cînd ajung la pubertate are nevoie de a-și găsi o supapă mai robustă decît corpul omenesc.

Martorul din acest caz a trăit fenomene tipic poltergeiste, de felul ușilor descuiate care refuză să se deschidă, dar și altele mai puțin obișnuite. I s-au arătat entități transparente, similare unor limacși, învăluite într-un nor de gaz verde. Îngrozit, martorul a tras în una dintre ele cu un pistol cu aer comprimat, iar creatura s-a dizolvat în neant. O dată cu trecerea anilor și pe măsură ce a devenit mai capabil să facă față aparițiilor recurente ale acestor entități, martorul a început să primească mesaje telepatice din partea lor. Pe Pămînt existau extratereștri care doreau să deschidă un dialog cu rasa umană. Rolul martorului era să acționeze ca intermediar, un fel de ambasador itinerant, între oameni și extratereștri. Din păcate, apăruse un obstacol — extratereștrii benigni din tinerețea sa fuseseră nimiciți de alții, ale căror motivații erau mult mai ostile.

Afirmațiile de acest tip — persoane alese pentru ca să acționeze ca intermediari — sînt destul de comune. De secole, clarvăzătorii și „sensibilii" s-au declarat capabili să întindă o punte între lumea aceasta și cea vecină, și aceleași afirmații au fost făcute și în privința capacității de a conecta lumea noastră cu civilizații extraterestre. După ani de practicare de yoga și meditație, șoferul londonez de taxi „Sir" George King, întemeietorul Societății Aetherius, a declarat în mai 1954 că a auzit un glas spunîndu-i: „Pregătește-te, vei deveni vocea Parlamentului Interplanetar." Glasul acela, a afirmat King, nu era psihic, ci fizic, și i-a comunicat că pe alte planete se găseau căminele unor „maeștri" superior tehnologic, care erau preocupați de bunăstarea oamenilor. Opt zile mai tîrziu, un învățător religios (swami) indian a trecut prin ușa încuiată a casei lui King și l-a învățat cum să stabilească un contact telepat corespunzător cu venusienii. „La scurt timp după aceea", a scris King, „am putut să mă acordez și să receptez telepatic informații ce parcurseseră milioane de kilometri de spațiu eteric."

Cazul 3: Martora extraterestră

Cazul acesta este probabil unic în dosarele Secretariatului (Air Staff). Scrisoarea ar fi fost expediată de o extraterestră care făcea parte dintr-o specie de ființe înalte, frumoase și binevoitoare, aflată în conflict cu o altă specie de ființe micuțe, neplăcute și cenușii. A doua specie provenea de pe o planetă sau dintr-o organizație — natura exactă a proveniență este neclară — numită Spectra și o capturase pe martoră. Folosindu-se de puteri secrete, ea evadase însă și fugise pe Pămînt, unde se bucura de o siguranță relativă.

Relatarea se citește ca o poveste fantastică. Conceptul celor două supraputeri încleștate într-un conflict nemilos și nesfîrșit, deși prezintă ecouri pămîntene specifice războiului rece, este de asemenea material de science-fiction, începînd cu *Paradisul pierdut* al lui Milton — „și în cer s-a făcut un război" — și terminînd cu serialul *Star Trek* al lui Gene Roddenberry — „Klingonieni la prova tribord!".

Tipurile rasiale descrise în scrisoare sînt de asemenea familiare: Cenușiii reci și ostili care apar în majoritatea amintirilor despre răpiri și Nordicii mai prietenoși, care au fost implicați în întîlniri apropiate, dar în general nu și în răpiri.

Așa ireal, cum poate părea, este interesant de notat că scrisoarea a fost adresată Ministerului Apărării înainte de primele consemnări ale Cenușiilor și Nordicilor în literatura destinată publicului. Este posibil ca unele elemente ale acestei povești să fie adevărate? A fost oare femeia victima unei răpiri și n-a reușit să-și decanteze experiența? Își învăluia nemulțumirea subconștientă profundă într-o fantezie personală, împotrivindu-se, în felul ei, răpitorilor?

Cazul 4: Mecanicii extratereștri

Este toiul nopții, într-un depou de căi ferate, unde un bărbat și-a încropit un culcuș. Somnul îi este perturbat de un aparat extraterestru care are necazuri. A aterizat pe o linie secundară și este reparat de doi membri ai echipajului. Martorul se tîrăște cît de aproape îndrăznește, pentru a-i privi pe extratereștri meșterind la motoarele lor și ambalîndu-le zgomotos. Ei însă îl zăresc, îl paralizează cu un fascicul luminos și-l capturează. Îl eliberează înainte să plece în vehiculul reparat.

„Autoamăgire... farsă... vis", vor striga din nou sceptici. Cine era martorul acesta care dormea într-un culcuș improvizat într-un depou de căi ferate? Un drogat, un alcoolic? Nu cumva nava era o motocicletă Harley-Davidson, iar „extratereștrii" simpli motocicliști? Toate aceste sugestii sau oricare dintre ele pot fi posibile ca explicații. Dar dacă este adevărat, de ce a mai scris scrisoarea? Este necesară paranoia sau altă formă de psihoză de o forță considerabilă pentru a-i determina pe oameni să contacteze instituții guvernamentale în legătură cu o experiență pe care cred că au avut-o.

Desigur, putea să fie vorba pur și simplu despre o escrocherie, dar interesante în această relatare sînt detaliile stranii, care lipsesc frecvent din rapoarte, poate fiindcă

martorii se tem să scrie pe hîrtie lucruri ce nu corespund normelor acceptate. Practic toate referirile la răpiri menționează un fascicul de lumină, dar foarte puține amintesc zgomote precum cel auzit în depoul acela. Expresiile cel mai des uzitate sînt „zumzet surd" sau „sunet ascuțit"; în general, nu se descrie ceva atît de lumesc ca ambalarea unui motor. Era posibil, sugera martorul, ca extratereștrii să se fi folosit în mod deliberat de depou, pentru ca în eventualitatea în care îi auzea cineva să creadă că era vorba despre un motor de locomotivă?

Cazul 5: O răpire clasică de pe șosea

Două femei, mamă și fiică, mergeau cu mașina noaptea pe o șosea pustie. Ambele au văzut pe cer o lumină pe care nu și-au putut-o explica și au avut senzații stranii, de confuzie și dezorientare. Cînd au ajuns acasă, era mult mai tîrziu decît ar fi fost de așteptat. În noaptea aceea și în multe nopți ce au urmat, amîndouă au avut vise bizare și tulburătoare. O siluetă pe care au descris-o ca fiind străină, dar nu neapărat extraterestră, le făcea ceva neplăcut, fără ca ele să poată preciza despre ce era vorba.

Cazul acesta cules din Dosarele X ale Ministerului Apărării poartă toate însemnele unui episod clasic de „răpire de pe șosea": drumul pustiu, fără martori, lumina puternică de pe cer, senzația de dezorientare, conceptul „lacunei în timp". Pare a fi un contact cu Cenușiii — primul consemnat și cel mai tulburător fiind cel reamintit sub hipnoză de Betty și Barney Hill. Incidentul acesta s-a petrecut după episodul Hill, totuși înainte ca asemenea evenimente să devină larg cunoscute. Din scrisoare era clar că nici una dintre femei nu avea cunoștințe reale despre fenomenul OZN. Regresia hipnotică, sabia cu două tăișuri, s-ar fi putut să le deblocheze amintirile, dar poate că există amintiri pe care este mai bine să le lăsăm în pace.

*

Ce trebuie dedus din aceste cazuri? În nici unul dintre ele nu a existat un motiv evident pentru o farsă și unul sin-

gur din cinci — ultimul — a beneficiat de oarecare publicitate. Chiar și aceasta a fost însă limitată și s-a datorat faptului că femeile implicate au contactat o grupare ufologică, fără să solicite și fără să primească vreun ban. Unicul motiv pe care l-aș putea discerne ar fi că martorele au crezut că Ministerul Apărării ar trebui să știe de incidentul în care fuseseră implicate și poate să acționeze cumva, sau poate că au simțit nevoia de a discuta cu cineva despre un episod dramatic, chiar terifiant.

În toate cazurile, mai puțin în ultimul, predecesorii mei au decis să nu răspundă la scrisorile martorilor. În al cincilea caz a fost expediat un scurt răspuns standard, care schița politica noastră în privința OZN-urilor și sugera femeilor să consulte un medic. Nu mai este nevoie să spun că răspunsul martorelor a fost usturător. Mintea colectivă a Ministerului nu era descuiată. Nici măcar nu-i trata pe martori cu demnitatea și respectul pe care-l meritau. Abordarea corectă este fără îndoială cea a lui Budd Hopkins — aflarea celor întîmplate nu reprezintă decît obiectivul secundar, prioritar fiind ajutorul acordat martorilor.

Mai multe persoane mi-au telefonat, crezînd că era posibil să fi fost răpite. Le-am răspuns întotdeauna onest, deschis, și sper că le-am fost de ajutor. Le-am spus ceea ce știam despre diversele teorii existente, le-am explicat punctele pro și contra ale regresiei hipnotice și le-am avertizat în legătură cu periferia lunatică a ufologiei, care avea probabil propria ei agendă de priorități. Le-am prevenit în legătură cu pericolul căutării publicității. Pentru a rezista causticității mass-media — și a vecinilor — , trebuiau să fie realmente puternice. Nu le-am împins niciodată în direcția luării unei decizii: tot ce am făcut a fost să le pun în față opțiunile, pentru ca să poată acționa — sau nu — dispunînd de toate informațiile relevante. Dacă am avut îndoieli referitor la sănătatea fizică sau psihică a unui martor, am încercat întotdeauna să-l îndrum mai degrabă spre specialiștii cuveniți, decît spre ufologi.

Martorii cu care am discutat erau indivizi profund tulburați, care trecuseră în mod limpede printr-o traumă reală; nu este de competența mea să decid dacă trauma respectivă implica sau nu răpiri extraterestre.

Bineînțeles că există și țicniți, și am avut parte de destui. Un apelant regulat — din Australia — susținea că era extraterestru. „Pot dovedi că există o prezență extraterestră... sînt un extraterestru și trăiesc printre voi de mulți ani." L-am întrebat dacă avea vreo dovadă a originii sale, poate cheile de la motorul navei sau o cutie de bere cu eticheta Alfa Centauri. În mod curios, nu deținea nici o mărturie. Alt individ a insistat că toți cei din orașul lui deveniseră extratereștri și-i invadau grădina din spatele casei. Paranoia era evidentă în fiecare cuvînt pe care-l rostea, totuși am încercat să fiu răbdător, petrecînd ore la telefon, explicîndu-i logic, calmîndu-l. Colegii îmi spuneau că n-ar trebui să stau de vorbă cu astfel de oameni, deoarece sînt nebuni. Nu am fost de acord; indiferent de ce autoamăgiri ar fi suferit, frica era reală și ei aveau nevoie de ajutor. M-am temut întotdeauna că un „La revedere!" scurt și oficial le va spori neliniștea și poate chiar îi va împinge dincolo de limită. Nu eram psiholog, așa că m-am folosit doar de politețe, răbdare și bun-simț.

Am făcut pasul fără precedent de a trimite grupărilor ufologice naționale cele cinci cazuri schițate mai sus, ștergînd numele, datele, locurile și alte informații care ar fi putut oferi indicii asupra identității martorilor și ar fi determinat o publicitate nedorită. Gestul n-a fost popular peste tot, dar și-a dovedit utilitatea, inițiind un dialog cu BUFORA și Quest International și creînd atmosfera de încredere și deschidere pe care mă străduisem atît de mult s-o dezvolt.

Acum, după ce am părăsit Secretariatul (Air Staff), nu am habar dacă „Dosarele X" mai sînt utilizate în scopul în care intenționasem, ca modalitate de centralizare a tuturor rapoartelor privind întîlniri apropiate, astfel ca să se poată întreprinde analize și investigații profunde. Știu însă că,

indiferent ce s-ar fi petrecut cu ele, „Dosarele X" sînt fascinante, trasînd evenimente aflate la limita experienței umane.

Acestea au fost propriile mele Dosare X; simțisem că asemenea cazuri de întîlniri apropiate au fost atît de importante încît trebuiau izolate de observările OZN obișnuite. O întrebare îmi revine totuși întruna: unde era restul cazurilor? Ufologii susținuseră de mult că Ministerul ar fi trebuit să primească destule asemenea cazuri, în aproximativ aceeași proporție ca și ei, exprimată ca procentaj din numărul total de observări raportate. Au dreptate însă, de-a lungul anilor, Ministerul a negat consecvent că ar fi primit vreun raport despre ceea ce putea fi clasificat drept posibile răpiri extraterestre.

Unii au crezut că pur și simplu mințeam și au considerat că totul făcea parte dintr-o tăinuire mai vastă. Ei considerau că ascundeam cazurile respective de teamă să nu alarmăm publicul. În general ignoram aceste teorii și sugeram că efectiv predecesorii mei se înșelaseră. Poate că astfel de cazuri fuseseră pur și simplu clasate alături de rapoarte banale... sau poate că materialele fuseseră distruse accidental.

Totuși... Totuși, în clipele de îndoială, am început tot mai mult să mă identific cu alter egoul meu, Fox Mulder. El constatase că investigațiilor în Dosarele X li se puneau bețe în roate nu numai de către mințile încuiate care ironizează mereu fenomenele paranormale, ci și de forțe mai puternice, cu motive mai funeste, indivizi care păreau că știu ce se întîmpla, în situații în care Fox de abia bîjbîia prin întuneric, deși cu cele mai bune intenții.

Pasionații de OZN-uri credeau că eu mă aflam într-o poziție similară cu a lui Fox Mulder. Recunoșteau că eram deschis față de ei, fiind la fel de interesat să ajung la adevăr, dar pe de altă parte mulți păreau convinși că îndărătul meu se aflau forțe mai puternice, nevăzute, gata să acționeze dacă mă apropiam vreodată prea mult.

Este oare posibil ca undeva în adîncul măruntaielor cavernoase din Main Building (sau la Rudloe Manor, adesea presupus a fi centrul studiilor britanice oficiale asupra OZN-urilor) să fie ascunse mai multe Dosare X? Este posibil ca pasionații de OZN-uri să fie corecți în aserțiunea lor, potrivit căreia există materiale la care nici măcar eu nu aveam acces? Dacă este adevărat, unde sînt materialele acelea? Cine le are și de ce le ține ascunse? De ce nu mi-au fost predate, cînd ar fi putut însemna o piesă esențială din puzzle? Dacă aveam acces la mai multe cazuri bune și la date clare, aș fi putut mai degrabă să-mi formez o apreciere definitivă a situației.

Desigur toate acestea sînt speculații și n-am întîlnit niciodată ceva mai suspicios decît radarul dubios care părea să fi fost „închis pentru revizie" într-un moment crucial, cînd putea să fi confirmat o observare-cheie, sau ocazionalul dosar lipsă. Însă acestea sînt genul de stîngăcii și erori care afectează orice organizație. Nu este așa?

8

Adevăratele OZN-uri

Sfîrșitul anilor '80 a însemnat o perioadă încărcată pentru investigatorii belgieni de OZN-uri. Observările se revărsau din toată țara, tot mai numeroase, din partea civililor, polițiștilor și militarilor. S-au înmulțit în asemenea măsură încît, ca urmare a presiunilor publicului, a fost instituită o procedură prin care poliția contacta imediat controlorii de radar ai aviației militare, dacă apăreau observări semnificative. Pe 29 noiembrie și 2 decembrie 1989 s-a înregistrat o creștere bruscă de activități care a dus la alertarea avioanelor de interceptare.

Aviația militară belgiană are un personal de 12 100 de oameni: patru escadrile de avioane F-16 de luptă și bombardament și două escadrile de avioane F-16 de luptă. Funcționează după un sistem similar tuturor celorlalte țări din NATO, menținînd în „stand-by" un număr restrîns de avioane cu reacție și piloți, așa-numita Alertă de Reacție Rapidă, pentru eventuale probleme. Avioanele sînt asistate de un sistem radar de sol complex, cu rază de acțiune de peste 300 km și care ajunge la altitudinea de 3 km.

Pe 2 decembrie, observările au venit de la Liège, cel mai mare oraș vorbitor de valonă al țării, care se află de ambele părți ale confluenței rîurilor Ourthe și Meuse. Controlorul de radar contactat de jandarmerie vedea pe ecran un semnal ce părea să corespundă eventual observărilor vizuale și două aparate F-16 au fost alertate pentru a investiga.

Au decolat în cinci minute, dar cercetările s-au dovedit lipsite de succes. Pe măsură ce s-au apropiat de zona-țintă, obiectul a dispărut de pe ecranele radar.

A doua observare s-a petrecut mai tîrziu în regiunea Hasselt, la 65 km în nordul lui Liège, lîngă Maastricht, în Limbourg. De data aceasta nu a existat nici o imagine radar, totuși controlorii de trafic aerian nu intenționau să riște nimic. La sosirea aparatelor F-16, s-a părut că era un spectacol laser. Ulterior s-a decis ca nici un avion să nu mai decoleze, fără confirmare radar.

Iar în noaptea de 30–31 martie 1990, totul a luat-o razna. Nu s-a oferit niciodată un număr exact pentru observările care s-au înregistrat în noaptea aceea peste toată Belgia și nordul Germaniei. Grupările ufologice propun cifra de 2 600, pe care n-am văzut-o negată nicăieri de surse oficiale. Chiar presupunînd că ar fi fost raportate absolut toate observările, lucru de care mă îndoiesc, și comparînd cu cifra britanică de observări raportate pentru tot anul — 209 —, este clar că în noaptea aceea ceva senzațional s-a petrecut pe cerurile Europei de nord.

Majoritatea descrierilor raportate la jandarmerie și incidentele la care au asistat chiar jandarmi implicau lumini colorate. Un procentaj mare de martori a zărit aceste lumini într-o formație triunghiulară pe partea inferioară a unui aparat imens care a plutit peste sate și orașe la altitudini joase și care a fost clar vizibil de la sol. Viteza triunghiului a variat; unele rapoarte vorbesc de 50–65 km/h — destul de încet chiar și pentru un automobil. Alte rapoarte au descris o mișcare de plutire staționară, urmată de dispariția la o viteză incredibilă, de cîteva ori mai mare ca a unui avion cu reacție. Un avion F-16 poate atinge aproximativ 1 770 km/h și mulți dintre martori erau obișnuiți să vadă aceste aparate zburînd. Ei au susținut cu fermitate că nici un avion aparținînd unei forțe aeriene cunoscute nu ar fi putut ajunge din urmă triunghiul necunoscut.

Majoritatea observărilor a fost centrată pe regiunea Wavre, la sud de Bruxelles. Jandarmeria locală a contactat sta-

țiile radar NATO de la Semmerzake și Glons, care receptionaseră simultan pe ecrane ecouri radar inexplicabile. Comandantul de sector al sistemului de apărare aeriană NATO a autorizat intervenția Alertei de Reacție Rapidă și două F-16 au decolat în cîteva minute. Radarele lor s-au fixat pe ținta pe care o urmăreau, care le apăruse pe ecrane. Cu toate acestea, pe măsură ce se apropiau, fixarea radar oscila, ca și cum obiectul ar fi executat acțiuni de evitare. Viteza cu care se deplasa sfida orice imaginație. La un moment dat, a picat 1 300 m într-o secundă, o observare care a corespuns rapoartelor martorilor de la sol. La mai puțin de 200 m de sol, urma i-a dispărut complet de pe toate cele cinci ecrane radar care îl urmăreau. Urmărirea aeriană durase șaptezeci și cinci de minute.

O interceptare reală a obiectului ar fi probabil imposibilă. Noaptea de 30 martie a fost senină, ceea ce însemna că multe stele erau vizibile, iar precizarea unor surse luminoase specifice ar fi fost dificilă. Ecranele radarelor din aparatele F-16 tind să aibă o afinitate cu oamenii de știință ortodocși — ele filtrează și ignoră țintele staționare sau care se deplasează lent, pornind de la ipoteza că nu vor fi avioane cu reacție. Piloții nu aveau, așadar, nici o modalitate de a utiliza propriile lor radare pentru a se apropia de obiect, dacă acesta încetinise ori se oprise.

Martorii de la sol din Petit-Rosière au raportat că, la sosirea avioanelor F-16, obiectul își pierduse din intensitatea luminilor și pălise, devenind invizibil. Fie este vorba despre o coincidență incredibilă, fie aparatul necunoscut le-a evitat în mod deliberat și se găsea deci sub control inteligent. Piloții F-16 au crezut că urmăreau avioane reale și ofițerii superiori ai aviației păreau să fie de acord. Șeful forțelor aeriene belgiene, colonelul (actualmente generalul) Wilfried De Brouwer, a comentat: „Mișcările OZN-ului aveau o logică."

Care a fost opinia oficială a guvernului belgian? Contactele mele diplomatice au tras concluzia că în noaptea respectivă un aparat structurat survolase Belgia la diverse

altitudini și cu diverse viteze. Belgienii habar n-aveau ce fusese obiectul și ar fi dat oricît să afle. Opinia aceasta a constituit esența declarației făcute în fața Parlamentului de Guy Coëme, ministrul Apărării.

Implicațiile cazului belgian sînt neliniștitoare. Un aparat structurat survolase spațiul aerian belgian, fiind observat clar de pe sol și de radare, dar scăpase de urmărirea celor mai rapide și mai sofisticate avioane ale forței aeriene naționale. Mai exact, urmăritorii fuseseră lipsiți de orice puteri. Dacă triunghiul, orice ar fi fost el, ar fi fost ostil? Indiferent dacă înăuntru s-ar fi găsit extratereștri sau chiar pămînteni, ce s-ar fi întîmplat dacă ar fi început să lanseze bombe?

Pe 31 martie 1993, exact la trei ani după incidentul din Belgia, am sosit la birou ca de obicei la ora 9 și am aflat că în noaptea anterioară în Marea Britanie se consemnase un val major de observări OZN, cu mulți martori polițiști și militari.

Primul apel telefonic a venit de la un polițist din Devonshire. În timpul nopții, el și colegul său fuseseră într-o patrulare de rutină cu automobilul și văzuseră un OZN. A fost cel dintîi martor polițist cu care am discutat vreodată în mod direct și-mi amintesc că l-am ascultat mai atent ca oricînd. Nu mai era vorba despre un simplu cetățean, ci despre un observator antrenat să fie calm, rațional și meticulos în alcătuirea de rapoarte detaliate. Mai mult chiar, faptul că era vorba despre o dublă observare îi conferea o autenticitate sporită. Polițistul lucra frecvent în ture de noapte, așa că era obișnuit cu imagini și sunete nocturne — țipătul unei bufnițe în pădure, lătratul unui cîine, apariția spectrală a copacilor lizierei atunci cînd farurile le împestrițează crengile. Totuși ceea ce văzuse el și colegul lui nu semăna cu nimic din ce întîlniseră pînă atunci. Nu fusese nici stea căzătoare, nici meteor. Două lumini strălucitoare, laolaltă cu a treia, mai slabă, zburau în formație perfectă în fața unui siaj de vapori. Mi-am formulat întrebările cu grijă prin telefon. Din ceea ce-mi spusese despre culori și mișcări, era clar că nu

puteau fi lumini de avioane. În mod similar, nu erau nici meteori. Erau pur și simplu neidentificabile.

Apelurile din dimineața aceea au început să se înmulțească rapid. Și alte persoane văzuseră cele trei lumini, două mai puternice și una mai estompată, în aceeași formațiune perfectă. Modelul a început să-mi sune familiar. Raportul poliției sugerase trei aparate, formînd un fel de escadrilă, dar nu se putea ca acele trei lumini să fi fost triunghiul belgian — trei lumini pe un aparat neidentificat? Unele rapoarte descriau luminile călătorind cu viteze mari, altele vorbeau practic despre o planare staționară. Existau atît referiri la altitudini mari, cît și declarații despre lumini aflate deasupra solului. Asemenea incidente produc surescitare, iar oamenii surescitați nu sînt întotdeauna martori de calitate, totuși șablonul care începuse să se formeze semăna perfect cu cel din Belgia, cu trei ani în urmă. Era oare posibil să fi fost vorba despre același uluitor vehicul cameleonic? Strania aniversare mă obseda și simțeam cum începea să mi se zbîrlească părul de pe ceafă.

Știam însă foarte bine că nu trebuia să mă pripesc să trag concluzii. Știința ortodoxă procedase așa și rămăsese cu mîinile goale; nu toate planetele au proporția „exactă" de oxigen, hidrogen sau carbon și de aceea nu pot întreține viața — un argument teoretic foarte fragil. Ufologii extremiști făcuseră salturi cuantice similare. Betty și Barney Hill afirmaseră că fuseseră răpiți de extratereștri, prin urmare extratereștrii sînt printre noi. Eu nu-mi puteam permite să fiu atît de dogmatic. În calitate de unic funcționar guvernamental dedicat problemei OZN-urilor, trebuia să-mi păstrez mintea descuiată.

Majoritatea observărilor se petrecuse între orele 1 și 1:30 noaptea, cu un vîrf consemnat la 1:10. Fie că triunghiul fusese pe cerul Marii Britanii vreme de mai bine de jumătate de oră, fie că apăruse numai la 1:10, iar celelalte rapoarte privind ora fuseseră aproximații. După ce am stabilit un grafic orar aproximativ pentru apariția luminilor, trebuia

să transpun observările pe o hartă și să le etichetez cu ora, altitudinea (dacă putea fi apreciată) și direcția geografică. Rezultatul nu a fost linia dreaptă la care sperasem, totuși observările fuseseră concentrate peste Devon, Cornwall, Somerset și Wales. Existau de asemenea rapoarte sporadice din Midlands și chiar din Yorkshire. Dacă toate observările fuseseră ale aceluiași obiect, atunci acesta zbura în zigzag pe cerul nostru cu viteze incredibile.

Pînă la prînz a devenit clar că mă aflam în centrul celui mai mare val de observări de OZN-uri raportat vreodată în Marea Britanie. Parcă pentru a-mi confirma ideea, primul raport de poliție susținea că luminile fuseseră văzute de polițiștii de pe tot întinsul comitatelor Devon și Cornwall. Din experiență știam că alți martori nu vor mai apărea. Desigur, la ora aceea din noapte, cei mai mulți oameni se aflau în pat, așa că numărul observărilor avea să fie redus în mod corespunzător, totuși am estimat că sute de persoane zăriseră ceva extraordinar. Iar observările nu se limitau doar la principala insulă britanică. Am primit rapoarte din Republica Irlanda, iar în zilele următoare am auzit despre observări în Franța și, lucru semnificativ, în Belgia.

Deloc surprinzător, grupările ufologice au fost copleșite de apeluri. BUFORA și Quest International m-au contactat; cazul depășise orice foste diferende, iar canalele de comunicații pe care le stabiliserăm s-au dovedit rentabile. Nedorind să fiu acuzat de favoritism, am schimbat informații cu orice grupare sau investigator care mi s-a adresat. Nimeni, grup sau individ, și cu atît mai puțin eu, nu deținea tabloul de ansamblu, dar piesele puzzle-ului se înmulțeau și acum era posibilă o imagine generală mai clară a evenimentelor nopții. Sper că nu semăn prea mult cu colonelul Blimp* cînd afirm că dacă era vorba despre o amenințare la adresa securității țării mele, aveam să fac tot ce-mi stătea în putință ca să-i dau de capăt. Asta îmi era slujba.

---

* Simbol al conservatorismului britanic, creat de caricaturistul David Low (*n.t.*).

Un raport important a sosit de la o patrulă militară care păzea RAF Cosford, lîngă Wolverhampton, în West Midlands. Era de-a dreptul incendiar! Un aparat neidentificat în spațiul aerian britanic era în sine amenințător, dar deasupra unei unități militare de înaltă securitate?! Lucrurile nu s-au oprit aici. Una dintre observările făcute în Wales aparținea unui bărbat cu experiență vastă în aviație și matematică. El privise obiectul survolînd coasta în apropiere de Haverfordwest, în Pembrokeshire, și-l cronometrase între două repere pe care le cunoștea. Din această informație, i-a putut calcula viteza, care, la momentul acela, era de aproximativ 1 800 km/h — aceeași, cel puțin la clipa respectivă, cu viteza maximă dezvoltată de un avion F-16.

În Rugeley, Staffordshire, cinci membri ai unei familii zăriseră un obiect rombic uriaș trecînd cu viteză constantă pe deasupra capetelor lor. Estimaseră că se afla la mai puțin de 300 m altitudine și că avea diametrul de 200 m. Raportaseră de asemenea un zumzet grav avînd cam aceeași frecvență cu cea pe care o simți cînd stai în fața difuzoarelor la un concert pop și percepi undele sonore traversîndu-ți corpul. Nu era plăcut, dar au decis imediat să urce în automobil și să-l urmărească. Fie că l-au pierdut, fie că OZN-ul a scăpat de ei... oricum, urmărirea n-a fost încununată de succes. Crezuseră că va ateriza într-un lan de lîngă drum, deoarece zbura foarte jos. S-au oprit lîngă poarta de acces în lan, însă cînd au coborît, aparatul dispăruse. După aceea n-au mai văzut nimic. Au fost dezamăgiți, dar poate că au avut noroc și au scăpat cu bine.

Probabil că raportul cel mai interesant a provenit de la RAF Shawbury, în Shropshire, la nord de Shrewsbury. Ofițerul meteorolog de acolo a văzut imaginile cele mai uluitoare din noaptea aceea incredibilă. Pe cer, un obiect inițial staționar s-a deplasat spre el pe o traiectorie neregulată, cu viteza de cîteva sute de kilometri pe oră. La un moment dat a emis o rază de lumină spre sol, care a măturat terenul de la stînga la dreapta, ca și cum ar fi căutat ceva prin cîmpuri și tufișuri. Observarea n-a fost trecătoare, ci a durat

cinci minute, timp suficient pentru ca martorul să estimeze că mărimea aparatului era cît a unui jumbo-jet. Așa cum știa el însă, și așa cum știam și eu, avioanele de tip Jumbo nu planează staționar și nu scanează solul cu proiectoare. Martorul auzise același zumzet de frecvență joasă pe care-l menționase familia din Rugeley.

Ce-i puteam spune acestui martor? Era un observator antrenat, mult mai familiarizat decît mine cu cerul nopții și părea cu totul la nelalocul ei o prelegere superioară despre luminile avioanelor văzute din unghiuri neobișnuite. La telefon, am fost de acord cu el că nu exista decît o concluzie — văzuse ceva necunoscut. Nu i-am spus însă nimic despre teama pe care am simțit-o cînd l-am auzit descriind cercetarea solului cu un fascicul luminos. Implica ocupanți inteligenți ai aparatului și mai implica faptul că aceștia puteau căuta ceea ce se găsește de obicei afară într-o noapte plăcută de primăvară — animale domestice.

Am efectuat verificările mele obișnuite, căutînd explicabilul, vînînd lumescul. Trebuia să-mi acopăr spatele și să fiu pregătit pentru potopul mass-media. Care erau răspunsurile Ministerului? În noaptea aceea nu existase nici un fel de activitate neobișnuită a aviației civile sau militare care să fi semănat măcar pe departe cu ceva din ceea ce fusese observat. Observatorul regal Greenwich mi-a comunicat că în regiunea cu cele mai dese observări nu existaseră baloane meteo și nici vreo activitate planetară neobișnuită.

Apoi RAF Fylingdales a venit cu ceva. A confirmat că resturile rachetei rusești Cosmos 2238 reintraseră în noaptea aceea în atmosfera terestră și că s-ar fi putut să fie vizibile de pe teritoriul Marii Britanii. Asta fusese deci, au declarat suspicioșii, știința ortodoxă triumfase din nou! Bineînțeles însă că nu era nici vorbă de așa ceva. La reintrarea în atmosferă, resturile unui vehicul spațial ard ca un meteor și produc o coadă de flăcări ce durează doar cîteva secunde. Ele nu puteau explica observarea de cinci minute de la RAF Shawbury sau zumzetul grav auzit acolo și în Rugeley; nici n-ar fi putut să fie zărite zburînd jos peste coastă

lîngă Haverfordwest, deoarece resturile nu căzuseră în preajma Marii Britanii. În plus, indiferent cît de mic ar fi un fragment de vehicul spațial, el nu poate plana staționar, ci cade cu viteza dictată de gravitație.

Am făcut un pas fără precedent și am ordonat reținerea mai multor benzi radar, care să-mi fie trimise. Întrucît aceste benzi sînt de obicei șterse pentru refolosire, era important să acționez rapid. Nu existau prea multe care să corespundă orelor și locațiilor unde fuseseră făcute observările și după cîteva ore de frecare a aparatelor VHS standard, le-am putut izola și identifica pe toate. La început rezultatele au fost dezamăgitoare. Ecourile radar apăruseră și dispăruseră toată noaptea, aidoma fantomelor la revărsarea zorilor. Experții în radar de la RAF mi-au oferit explicații cît se poate de convenționale. Ecouri parazite datorate solului, mi-au spus ei, arbori înalți depistați ocazional în jurul unei antene radar. Frustrarea s-a transformat însă în teamă: observările vizuale erau prea multe, iar rapoartele proveneau de la martori prea demni de încredere pentru a fi ignorați. Obiectul care zburase în zigzag peste Marea Britanie pe 30 și 31 martie 1993, care ne examinase cîmpurile și fugise dinaintea automobilelor, nu fusese înregistrat de radare. Drept urmare, neavînd o probă radar cu care să declanșăm procedura, nu ridicaserăm în aer nici măcar un singur avion. Fusese oare același triunghi care fusese zărit cu trei ani în urmă deasupra Belgiei? Dacă răspunsul era afirmativ, se putea ca acum să scape complet de radare?

În următoarele săptămîni am încercat să găsesc o explicație, dar toate drumurile păreau fundături. Obiectul necunoscut apăruse și dispăruse. Venise momentul să prezint problema superiorilor și, cu toată sinceritatea, nu-mi făceam prea multe speranțe că șefii mă vor asculta. După cum am spus, abordarea mea prin implicare directă și opinia fermă că în cazul OZN-urilor ne confruntam cu un fenomen real care necesita investigări serioase și urgente nu fuseseră prea populare în Secretariat (Air Staff). Am simțit că esențială era subtilitatea. De aceea am redactat cu mul-

tă atenție un raport asupra observărilor din 30–31 martie și l-am trimis șefului diviziei. În mod deliberat, am evitat folosirea termenului „OZN", care trezea prejudecăți, și am optat pentru „țintă necorelată" și „aparat necunoscut". Uneori birocrația guvernamentală este acuzată că inventează jargon de dragul jargonului, dar aici am simțit că era realmente necesar s-o fac pentru a avea succes. Raportul a fost înaintat pe cale ierarhică și a ajuns chiar la adjunctul șefului de stat-major al Aviației.

În același timp am contactat ambasada americană și m-am interesat dacă vreun prototip neobișnuit al unui avion construit de americani opera deasupra Marii Britanii și ar fi putut astfel explica diversele observări. De mai multe luni, pe coridoarele ministeriale se vorbea despre producerea unui avion, numit Aurora, pe lîngă care bombardierul Stealth ar fi părut un biplan din primul război mondial, dar zvonul fusese negat în mod repetat. Un aparat de înaltă tehnologie, care să nu fie văzut de radar, capabil de viteze și manevrabilitate deosebite, genul de avion pilotat de Clint Eastwood în *Firefox**, aparținea ficțiunii. Ni s-a spus că Aurora nu exista. Americanii au fost la fel de surprinși de observări ca și noi și belgienii.

Adjunctul șefului de stat-major mi-a citit raportul, dar altceva n-a putut face. De acum încercasem toate direcțiile de investigare posibile și nu mai aveam alte posibilități.

De aceea raportul (meu) oficial a sunat așa: „Tipul de aparat — necunoscut; originea aparatului — necunoscută; motivația ocupanților — necunoscută." Și, cu toate că nu apare nicăieri în documentația oficială, ar fi trebuit să adaug: „Concluzia — nesatisfăcător."

Observările din 30–31 martie au adus o modificare evidentă a atitudinii mele. Nu intenționam să mai contribui cu platitudini stupide, afirmînd că OZN-urile „nu au importanță pentru apărarea națională". Simțeam că unii din-

---

* *Firefox* (Warner Bros, 1982), film produs și regizat de Clint Eastwood, care joacă și în rolul principal (*n.t.*).

tre colegii mei considerau că OZN-urile ar fi avut importanță pentru apărarea națională numai dacă ar fi tras cu raze laser asupra orașelor. Orice aparat, convențional sau nu, care poate să facă ceea ce a făcut triunghiul necunoscut are o *deosebită* importanță pentru apărarea națională. Sistemul nostru radar nu l-ar putea detecta, iar avioanele noastre nu l-ar putea intercepta. Putem doar să-i mulțumim lui Dumnezeu — sau stelelor norocoase — că, indiferent ce ar fi fost el, nu a fost ostil, cel puțin în situația aceea.

Am reflectat mereu și mereu asupra semnificației datei. Există o probabilitate foarte redusă ca un asemenea fenomen să aibă loc, printr-o coincidență, în aceeași noapte după trei ani, iar asta sugerează că data n-a fost aleatorie, ci deliberat decisă și plănuită. În plus, a fost aleasă de către o inteligență perfect familiarizată cu slăbiciunile omenești. Reportajele ziarelor asupra incidentelor din noaptea respectivă aveau să apară pe 1 aprilie, ziua păcălelilor, cînd toate cotidianele naționale și multe dintre cele provinciale publică cel puțin un articol farsă. Cine avea să ia în serios asemenea relatări? În mod previzibil, doar comunitatea ufologică a publicat articole, a pus întrebări și s-a străduit să investigheze pe cît de bine putea. În general, publicul a surîs strîmb deasupra micului dejun. Nu este aceasta exact reacția pe care o forță extraterestră poate spera s-o obțină prin valorificarea unui moment cînd lumea nu este receptivă, cînd toți se așteaptă la istorii bizare și le neglijează din capul locului? A fost realmente cea mai bună dată care se putea alege, pentru a reduce la maximum riscul ca observările să poată fi luate în serios.

A mai existat ceva care mi-a atras atenția. Nu era vorba numai despre dată în sine, despre intervalul de exact trei ani de la observările belgiene, ci despre reintrarea în atmosferă a fragmentelor rachetei rusești. O reintrare similară avusese loc în aceeași noapte cu o altă observare spectaculoasă, dar nu deasupra Belgiei, ci chiar în Marea Britanie, lîngă Woodbridge, în Suffolk, în pădurea Rendlesham.

*

Rendlesham se află între rîurile Deben și Alde, o întindere răzleață de foioase amestecate cu conifere, mărginită de baza aeriană RAF/USAF de la Woodbridge și de baza militară vecină de la Bentwaters, aflată la 5 km depărtare (în mod interesant, una dintre scenele activității OZN-urilor în 1956). În zilele războiului rece, Woodbridge a fost unul dintre aeroporturile cele mai active din țară și din acest motiv era o zonă de maximă securitate, toate activitățile din vecinătate fiind strict monitorizate de către personalul și comanda bazei. După destrămarea Uniunii Sovietice, bazele au fost închise și dezafectate.

Pe 27 decembrie 1980, la ora 3 dimineața, o patrulă de securitate formată din doi militari, care făcea turul de rutină în jurul perimetrului bazei, a văzut lumini puternice în pădurea Rendlesham. Prima presupunere a fost că un avion ratase pista și aterizase forțat printre copaci, deși patrula nu auzise nici un zgomot. Militarii au solicitat și au primit aprobarea de a investiga în exteriorul bazei.

În pădure s-a constatat destul de repede că obiectul nu era un avion, ci un aparat metalic, triunghiular, care nu semăna cu nimic din ce văzuseră vreodată soldații. Două nopți mai tîrziu, obiectul a revenit și o echipă mai numeroasă, condusă de comandantul-adjunct al bazei, locotenent-colonelul Charles Halt, a mers să investigheze. Și această echipă a văzut ceva straniu, iar raportul ulterior al lui Halt este reprodus în Anexa 5 a cărții de față. Înregistrarea magnetică a investigației în pădure este acum disponibilă pentru public, grație organizației Quest International. Denumită „Pachetul Halt", banda de 18 minute este însoțită de tăieturi din ziare, documente oficiale și corespondență de pe ambele țărmuri ale Atlanticului. Din păcate lipsesc dovezile-cheie ale acelei nopți din Suffolk, și în absența lor va rămîne un mister ce anume s-a întîmplat în realitate în pădurea Rendlesham.

Halt și unii dintre oamenii săi au acordat interviuri pentru mass-media. În 1994, comandantul-adjunct al bazei a

declarat în emisiunea *Strange But True?* a lui Michael Aspel: „Știam că acolo era ceva, dar în același timp aveam convingerea că exista o explicație logică." Halt și patru dintre oamenii lui au intrat în pădure, lăsîndu-i pe ceilalți lîngă proiectoarele puternice care fuseseră aduse pentru a ilumina scena. Aparatura lor se comporta bizar. Deși casetofonul, contorul Geiger și echipamentele de vedere nocturnă funcționau perfect, toate cele trei frecvențe radio utilizate erau predispuse la interferențe, iar radiourile mergeau doar intermitent. Proiectoarele înalte au refuzat pur și simplu să se aprindă.

Este o experiență stranie să asculți glasul lui Halt, în timp ce el și oamenii lui își croiau drum prin hățișuri, la 150 de metri de sursa luminoasă.

— Lumină intermitentă roșie, ciudată, drept înainte.

— Nu, este galbenă.

— Straniu.

— E clar că vine încoace.

După atîția ani, Halt își reamintea perfect lumina aceea. I-a declarat lui Aspel:

> Pulsa, ca și cum ar fi fost un ochi care clipea spre tine, iar de pe circumferință parcă picura metal topit.
> Iată-mă, un ofițer superior care în mod curent neagă astfel de lucruri și se străduiește sîrguincios să le demitizeze, cum sînt implicat într-un eveniment pe care nu-l pot explica.

Ceea ce nu-și putea explica era faptul că lumina mișcătoare, cînd galbenă, cînd roșie, se divizase brusc în trei sau cinci fragmente, fiecare emițînd o lumină albă, care dispăruseră apoi complet. Imediat după aceea, Halt a zărit trei obiecte pe cer, aidoma unor stele, atît doar că, spre deosebire de stele, aveau culori roșii, verzi și albastre și țîșneau în toate direcțiile, cu mișcări bruște, sub unghiuri ascuțite. Văzute prin binoclu, cele dinspre nord păreau eliptice, dar forma lor revenea la cea de cerc. Au rămas vizibile timp de 2–3 ore, trimițînd ocazional raze de energie sau de lumină — Halt nu le putea preciza natura. Scepticismul său dispăruse. „Rămăsesem realmente cu gura căscată", mărturisește el.

La aproape doi kilometri depărtare, soldatul John Burroughs se străduia încă să repare proiectorul care se încăpățîna să nu funcționeze. O lumină albastră a fulgerat pe lîngă el la nivelul capului și proiectoarele s-au aprins instantaneu. Lumina a trecut prin fereastra deschisă a camionului și a dispărut în depărtare. După aceea, proiectoarele s-au stins.

Soldatul Larry Warren era cu altă echipă, care ieșise prin poarta estică. Pe atunci el avea numai 19 ani, totuși poate să precizeze punctul exact unde a văzut lumina, în centrul unui cerc ciudat de ceață pe cîmp. Războiul rece s-a încheiat, baza USAF nu mai există, dar amintirile rămîn. Warren a văzut cum întregul cîmp, împreună cu un stejar uriaș din apropiere, a fost scăldat într-o lumină puternică. Un glob de lumină roșie a traversat peste cîmp, venind spre ei și, inițial, Warren a crezut că era un avion A-10 care se pregătea de aterizare. Obiectul s-a oprit însă deasupra cercului de ceață și a explodat, fără zgomot sau emisii termice, într-o constelație de lumini colorate. Cumva — și lui Warren îi era imposibil să explice în ce fel — , vaporii de ceață și luminile colorate s-au transformat într-un obiect structurat. Warren a estimat că avea diametrul bazei de 10 m și era înalt de 7 m. În partea inferioară exista un ansamblu de lumini albastre și obiectul strălucea cu un efect de curcubeu sau sidefat, atît de puternic, încît era greu de privit direct.

Warren a rămas locului, „stană de piatră" cum spune el. Alții, inclusiv ofițeri superiori, au fugit să se ascundă, luînd cu ei camera video și camera de filmat cu care înregistraseră deja apariția.

Raportul lui Halt consemnează că în zorii liniștiți ai zilei următoare (la momentul respectiv, oamenii săi erau în pădure de șase ore) s-au întreprins investigații în vecinătatea acestor observări extraordinare. În solul pădurii au fost găsite trei adîncituri cu diametrul de 18 cm și adîncimea de 4 cm. În aceeași seară — 29 decembrie — , contoarele Geiger au verificat nivelul de radioactivitate din pădure, și datele lui Halt au arătat: „Niveluri beta/gama de 0,1 miliroentgen, cu

valori maxime în cele trei adîncituri și în apropierea centrului format de acestea. Un arbore din apropiere prezenta valori moderate (0,05–0,07) pe partea orientată spre depresiuni." *Strange But True?* a susținut că aceste valori la nivelul solului erau de 25 de ori mai mari decît cele normale pentru zonele rurale din Anglia.

*

Un nor de tăcere atîrna peste Rendlesham. În zilele următoare, personalul bazei, cum ar fi sergentul Jim Penniston, a observat o agitație neobișnuită. Au sosit și au plecat avioane care nu fuseseră programate, iar lui Penniston i s-a spus să-și țină gura și să uite de ele. Chiar și Halt a fost lăsat în beznă. Superiorii săi i-au cerut să-și trimită raportul la Ministerul Apărării, ceea ce a și făcut. Predecesorii mei se pare că nu l-au primit și, pe bună dreptate, Halt consideră lucrul acesta de neînțeles. Raportul a fost înaintat Ministerului de către comandantul de escadrilă Donald Moreland, fiind adresat explicit către Defence Secretariat 8, departamentul care îl precedase pe al meu. Aici urmele dispar, iar din dosare nu este clar ce s-a întîmplat în continuare. Uluit și furios, locotenent-colonelul Halt continuă să aștepte, după cincisprezece ani, un răspuns din partea noastră.

Clifford Stone, fost ofițer de contrainformații în armata americană, crede că știe originea și scopul misterioaselor zboruri, ca și motivul pentru totala menținere în beznă a mass-media. Avioanele, trimise de oficialități de rang superior din aviația militară americană, aduseseră experți care ridicaseră eșantioane din pădure (tot ei au luat probabil și valoroasa peliculă filmată) și le expediaseră direct la Washington. Lui Halt nu i s-a spus niciodată ce s-a întîmplat cu datele respective și nici concluzia la care a ajuns Pentagonul. La scurt timp după aceea, a fost promovat, iar acum a trecut în rezervă.

Raportul său a generat totuși o interpelare în Parlamentul britanic. Răspunsul, redactat în esență de Ministerul

Apărării, a fost cel standard: indiferent ce anume s-ar fi petrecut în pădurea Rendlesham, nu a avut nici o importanță pentru apărarea națională. Răspunsul nu l-a încîntat pe lordul Hill-Norton, care și-a declarat în mod repetat punctul de vedere asupra episodului: „Fie că americanii, și atunci și comandantul-adjunct al bazei, aveau halucinații, fie că ei credeau că ceva aterizase acolo și de aceea au făcut fotografii și au luat mostre. În ambele ipostaze, trebuia să intereseze apărarea națională a Marii Britanii."

Ce s-a întîmplat cu investigațiile civile? Localnicii zăriseră lumini deasupra pădurii, dar li s-a spus să-și țină gura. Unei perechi, care inițial stătuse de vorbă cu Brenda Butler și Dot Street de la BUFORA, i se încercuise terenul cu sîrmă ghimpată și indicatoare MA ce interziceau accesul. Gerald Harris, care locuiește în apropierea bazei, a văzut lumini ridicîndu-se și coborînd și deplasîndu-se în zigzag printre copaci. El era obișnuit cu luminile avioanelor, pe care le vedea în fiecare seară de mulți ani, și în tot cazul, pista se afla în direcția opusă.

Brenda Butler și Dot Street, împreună cu scriitoarea și ufologul Jenny Randles, și-au continuat investigațiile cu alți martori. Unul dintre aceștia a fost un militar din bază, care a folosit pseudonimul James Archer. El a afirmat că pe 27 decembrie a fost printre primii care au ajuns la scena incidentului și a văzut un obiect triunghiular cu trei suporți. Nu menționează extratereștri (la fel ca raportul lui Halt), dar pretinde că a distins în interiorul obiectului forme neidentificate ce nu păreau umane și care se mișcau. Archer a văzut cum obiectul a trecut brusc de la o planare staționară la o viteză uriașă — o descriere clasică a mișcării unui OZN.

Larry Warren a utilizat inițial pseudonimul Art Wallace, dar ulterior și-a făcut publice informațiile. El primise ordin să înconjoare obiectul strălucitor de pe cîmp și văzuse trei creaturi cu capete mari și ochi negri (descrierea clasică a Cenușiilor) ieșind din aparat și întîlnindu-se pentru foarte scurt timp cu colonelul Gordon Williams, coman-

dantul bazei. Interesant este faptul că Williams n-a declarat niciodată absolut nimic despre incidentul Rendlesham. În timp ce Warren privea, un triunghi mai mic s-a desprins din aparatul principal și a fost văzut într-un luminiș din apropiere. După incident, Warren și restul echipei sale au fost chestionați și avertizați, de „tipi de la contrainformații", să nu discute ceea ce zăriseră. Impresia pe care și-o formase Warren era că cel puțin unii dintre ofițerii aflați în pădure în noaptea aceea se așteptaseră la eveniment. Acela era și motivul pentru care aduseseră cu ei echipamente de fotografiat. Se zvonea că filmul realizat plecase imediat pe calea aerului la baza aeriană americană de la Ramstein, în Germania de Vest, după care nu s-a mai auzit nimic despre el.

Așa cum se întîmplă de multe ori, publicarea unei cărți aduce la lumină mai mulți martori. Cînd Brenda Butler, Dot Street și Jenny Randles au scris *Sky Crash* (*Prăbușire din cer*), printre cei care au apărut după publicarea primei ediții a fost sergentul Adrian Bustinza, care nu numai că a descris obiectul ca fiind uriaș și de forma unei farfurii, ci a și confirmat declarația lui Warren, referitoare la fotografiile făcute de ofițeri din bază.

Există destule confuzii referitoare la Rendlesham, dintre care nu cea mai neînsemnată este datarea exactă a incidentelor. Rapoartele martorilor prezintă unele diferențe iar versiunea lui Halt, scrisă pe 13 ianuarie, la două săptămîni după evenimentele descrise, declară că luminile au fost văzute la primele ore ale dimineții zilei de 27 decembrie, dar după aceea se referă la investigațiile desfășurate „în ziua următoare" (altfel zis, 28 decembrie) și citirile beta/gama făcute „în noaptea următoare" (29 decembrie).

În ciuda faptului că fanii OZN-urilor au acum la dispoziție „Pachetul Halt", controversele referitoare la banda audio sînt destule. Prima mea opinie a fost că era o impostură, probabil o farsă pusă la cale de un grup din personalul USAF. Am prezentat această ipoteză unui investigator și drept urmare am primit o scrisoare lungă din partea lui

Jenny Randles. Ea crede că banda este sută la sută autentică, iar locotenent-colonelul Halt și alții au confirmat-o de atunci. În prezent accept și eu că este autentică, deși contribuie cu prea puțin la înțelegerea noastră despre cele ce s-au petrecut în noaptea aceea. Este fascinant s-o asculți și nu există nici o îndoială că bărbații ale căror glasuri le auzim sînt realmente înspăimîntați și copleșiți de ceea ce văd. Banda susține un comentariu din raportul lui Halt: „În momentul acela, animalele de la o fermă din apropiere au început să se agite." Cineva de pe bandă spune: „Acum au tăcut toate animalele alea." Și alți martori își reamintesc agitația animalelor. Fusese ea cauzată de spectrul audio de frecvențe joase emise de un aparat extraterestru sau, mai sinistru, avea legătură cu mutilările de animale?

În ciuda presiunilor la nivel înalt făcute de lordul Hill-Norton, care, reamintesc, era șef al statului-major al apărării naționale și președinte al Comitetului Militar al NATO, de parlamentarul Sir Patrick Wall și de Ralph Noyes, el însuși fost șef al DS8, nu s-a întreprins nimic concret. În 1983, cînd raportul lui Halt a fost făcut public, mass-media s-a întrecut pe sine. „OZN ATERIZAT ÎN SUFFOLK", răcnea *News of the World* pe prima pagină din 2 octombrie. „De-acum e oficial!"

De-a lungul anilor a urmat un șuvoi constant de scrisori din partea publicului, dar, inevitabil, faptele și ficțiunea s-au împletit reciproc, pînă ce pădurea Rendlesham a devenit o legendă. Pădurea Rendlesham este Roswell al britanicilor — știm că s-a întîmplat ceva, dar nu știm ce anume. Opinia mea este că, neinvestigînd incidentul în detaliu, Ministerul Apărării a ratat la momentul respectiv o oportunitate majoră. Pistele sînt închise de acum: baza aeriană nu mai există, personalul a plecat, chiar și o porțiune mare din pădure a fost defrișată — unii spun că din cauza nivelurilor mari de radiație ale arborilor. Brenda Butler nu a reușit să descopere cine a tăiat copacii sau ce s-a întîmplat după aceea cu ei.

Unul dintre aspectele cazului Rendlesham a fost ignorat cu consecvență de ufologi, totuși mie mi se pare dovada cea mai tangibilă că ceva extraordinar s-a petrecut acolo — este vorba despre nivelurile de radiație. Am contactat Serviciul de protecție radiologică din Ministerul Apărării, atașat la Haslar, Institutul de Medicină Navală din Gosport, Hampshire. Contrar afirmațiilor făcute la *Strange But True?*, valorile au fost de fapt de 10 ori, nu de 25 de ori, mai mari decît cele normale. Ele nu au reprezentat un pericol pentru cei prezenți, iar contoarele Geiger militare utilizate erau probabil destinate măsurării unor niveluri mult mai ridicate, de aceea era posibil ca scara să fi fost mai puțin sensibilă la capătul inferior, îngreunînd citirile cu precizie. Este de asemenea posibil ca orele din noapte să nu fi reprezentat momentele cele mai bune pentru citiri, deși cifrele precise ale lui Halt — 0,05 și 0,07, nu media lor, 0,06 — sugerează că a fost vorba despre aparate foarte sensibile. Cei mai mulți ufologi s-au concentrat asupra bizarelor forme nonumane din aparat și a întîlnirii lor cu ofițeri superiori. Este firesc pentru natura umană să se concentreze asupra aspectelor celor mai dramatice și mai surescitante, iar acolo se petrecuse ceva ce intra în legenda contactelor — cea mai apropiată dintre întîlnirile apropiate. Prin comparație, dovezile reale, fizice, ale determinărilor radioactive păleau, fiind relativ insignifiante. Totuși reacția aceasta nu spune prea multe despre standardul general al investigațiilor științifice printre ufologi și nu contribuie la sporirea credibilității lor.

*

Așadar, ce s-a întîmplat în pădurea Rendlesham? În tentativa de a explica evenimentele descrise în raportul locotenent-colonelului Halt, s-au formulat unele ipoteze de-a dreptul extraordinare. Una dintre ele aparține autorului științific Ian Ridpath, a cărui teorie este că luminile pulsatoare, intermitente din pădure erau de fapt razele rotitoare

ale farului Orford Ness, aflat la o distanță de 10 km. Ridpath afirmă că o cronometrare a benzii corespunde frecvenței de rotire a razei farului. El mai susține că în timpul nopții distanța de 10 km poate să pară de numai cîteva sute de metri și, pe măsură ce oamenii se deplasau printre copaci, lumina fixă lăsa impresia că se mișcă independent de ei.

Cînd Ridpath a oferit această explicație în *Strange But True?*, mi s-a părut că locotenent-colonelul Halt a fost foarte reținut în dezaprobarea sa. „Un far nu se mișcă printr-o pădure, nu explodează, nu-și modifică forma, nu trimite fascicule descendente de lumină." Ar fi putut adăuga și că farul Orford Ness funcționa de mulți ani, de la distanța de 10 km de baza aeriană și că tot personalul din Woodbridge îl putea vedea operînd în fiecare noapte.

Astronomul John Mason s-a referit la reintrarea atmosferică a unei rachete rusești care a avut loc în noaptea respectivă. Aceea a fost coincidența care m-a determinat să asociez Rendlesham de observările din 1993 pe care le investigam. Fără îndoială, pretinde Mason, reintrarea a fost zărită de multe persoane, în tot sud-estul Angliei și crease desigur „un meteor natural foarte luminos" în timp ce arsese. Dar, cu riscul de a mă repeta și de a-l parafraza pe locotenent-colonelul Halt, un fragment dintr-o navă cosmică nu se mișcă printr-o pădure, nu explodează, nu-și modifică forma, nu trimite raze descendente de lumină... și nu durează mai bine de trei ore, la fel cum n-a făcut-o nici deasupra mai multor regiuni britanice la sfîrșitul lunii martie 1993. Reintrarea rachetei să fi fost însă, la fel ca în cazul observărilor „de ziua păcălelilor", tocmai fisura din apărare căutată de o forță extraterestră? Să fi fost ea folosită de un aparat neidentificat, în speranța că reintrarea va fi considerată un eveniment unic, izolat și explicabil?

Inevitabil, una dintre ipoteze implica acuzații referitoare la o tăinuire. Am făcut deja comparația cu Roswell și au existat indivizi care au mers mai departe, sugerînd că nivelurile de radiație anormal de ridicate fuseseră cauzate de

un reactor nuclear aflat la bordul unui avion prăbușit. Mă îndoiesc în mod sincer că un asemenea accident ar fi putut să fie ținut secret de mass-media flămînde după știri. Dacă ar fi fost echivalentul unui Cernobîl britanic, nu ar fi fost necesare prea multe investigații pentru a ajunge la adevăr.

Există și alte teorii, mai bizare. Prietena mea Liz Manning, care a crescut în vecinătatea pădurii Rendlesham, mi-a povestit o legendă locală despre un pilot german care a fost doborît deasupra comitatului Suffolk, în al doilea război mondial. Poate că fantoma lui, despre care localnicii spun că bîntuie pădurea, fusese metalul care pulsa, picura și se fragmenta fără zgomot și fără degajări de căldură. Indentațiile din sol pe care oamenii lui Halt le-au măsurat cu atenție erau, spun scepticii, cauzate de iepuri (despre care se presupune că ar fi țopăit radioactivi prin Rendlesham).

Tot mai multe informații despre incident ies la lumină. Cînd a filmat pentru *Strange But True?*, Charles Halt a susținut o conferință cu ufologii și a confirmat că toate datele din raportul lui erau adevărate. Raportul nu fusese însă complet, pe de o parte fiindcă se așteptase la o chestionare ulterioară completă a sa și a oamenilor săi, în decursul căreia ar fi oferit informațiile detaliate. Chestionarea aceea n-a mai avut însă loc niciodată. Cu aceeași ocazie, el a recunoscut că văzuse destul de distinct obiectele de pe cer și o sferă luminoasă. Credea că toate fuseseră controlate de o inteligență. Această recunoaștere era una esențială. Poate dacă ar fi scris-o în raport, Ministerul Apărării l-ar fi privit cu mai multă seriozitate. Nu poți niciodată să știi...

Larry Warren, care a revenit în 1994 în Suffolk ca să acorde un interviu pentru *Network First*, este coautorul unei cărți despre experiența sa, *Left at East Gate* (*Prin poarta de est, la stînga*). Celălalt autor este Peter Robbins, care lucrează cu expertul în răpiri Budd Hopkins.

Nu avem nici o dovadă că un aparat extraterestru a aterizat în pădurea Rendlesham, dar nu avem nici o dovadă că n-ar fi aterizat. Fostul ofițer de contrainformații Clifford Stone consideră că Washingtonul deține răspunsul,

că o tehnologie foarte avansată a apărut în pădurile din Suffolk și că a fost implicată o inteligență. „Inteligența aceea", spune el, „nu era originară de pe Pământ."

„Scoateți-mă din poveste", provoacă Larry Warren, „și povestea tot va rămîne. Ea nu va dispărea."

9

Dosare oficiale, studii oficiale

Guvernul orbitează în jurul birocrației. Chiar și în anii '90, cînd folosirea calculatoarelor a cunoscut o amploare fără egal, birocrația înseamnă realmente hîrtii. Deoarece spațiile din birouri sînt și așa neîncăpătoare, iar hîrtiile ocupă un volum mare de depozitare, unele documente sînt transferate pe microfilm, pentru a economisi spațiu, însă o soluție și mai simplă este distrugerea celor care nu mai sînt necesare.

Indiferent de subiectul lor, toate documentele sînt păstrate minimum cinci ani. Orice problemă poate fi reînviată. O interpelare parlamentară declanșează multe ore de muncă — găsirea dosarului, verificarea acțiunilor care au fost deja întreprinse, estimarea viitoarelor acțiuni. După cinci ani, trebuie luată o decizie în privința dosarelor „moarte". Procedura este expusă clar în Legea documentelor publice, care se referă la distrugerea sau păstrarea documentelor. În acel moment, funcționarul civil trebuie să fie în același timp pragmatic, politician, arhivar și istoric. Un anumit dosar va prezenta suficient interes pentru viitor, ca să i se justifice păstrarea? În mod evident, din această categorie vor face parte dosarele legate de probleme majore de politică și operaționale, așa cum a fost războiul pentru insulele Falkland. În prezent sîntem conștienți de importanța păstrării trecutului nostru, pe cînd înainte vreme documentele supraviețuiau prin hazard și accidental. Aceasta îngreu-

nează desigur decizia de păstrare sau distrugere și dacă dosarele banale vor fi eliminate în mod rutinier după cinci ani, altele vor fi stocate pentru a fi reexaminate la o dată ulterioară.

Dosarele păstrate sînt trimise la Biroul documentelor publice, în Kew, unde sînt puse la dispoziția publicului pentru consultare, la treizeci de ani de la data actului celui mai recent — celebra reglementare a „celor treizeci de ani". Alte documente trebuie să rămînă confidențiale timp de o sută de ani — cazurile de crime la care s-a decis pedeapsa cu moartea, multe dosare ale Ministerului de Externe și Commonwealthului și, desigur, documentele Ministerului Apărării care se referă la subiecte militare și diplomatice delicate.

Decizia păstrării unui dosar aparține în primul rînd branșei care l-a inițiat, dar în cadrul departamentelor guvernamentale există divizii de specialiști pentru gestionarea documentelor și, bineînțeles, cei din Kew oferă de asemenea îndrumări.

Așa cum am văzut deja, ipoteza tăinuirii este foarte răspîndită în unele cercuri ufologice (voi trata mai tîrziu acest subiect) și distrugerea dosarelor a dat naștere unui tip de paranoia. Ce anume a trecut prin aparatul de tocat hîrtie? Ce ni se ascunde în mod premeditat? Adevărul trist este că înainte de 1967 dosarele OZN nu erau considerate că ar avea vreo importanță istorică sau socială și cele mai multe au fost distruse. Este trist, deoarece acum nu deținem nici o informație despre primele observări britanice de OZN-uri. Una dintre întrebările puse în mod repetat este de ce toate evenimentele OZN au loc în America, iar această lipsă de documentație ar fi putut oferi un răspuns. Poate că au avut loc și aici, însă noi nu am păstrat mărturiile. De abia în 1967, cînd s-au consemnat un val de observări și o creștere proporțională a interesului public, s-a luat decizia păstrării dosarelor OZN. Anterior acelei date, sîntem practic în beznă în ceea ce privește rapoartele. Au existat observări de „farfurii zburătoare" în 1947, care ar fi putut corespunde celei a lui Kenneth Arnold? Am format o alianță cu ame-

ricanii? În 1956, la baza militară Bentwaters din Suffolk a existat o observare radar, dar dosarul a dispărut. Cum ne formulăm politica în această privință? Cînd, de exemplu, s-a înființat postul meu? Nu putem răspunde cu siguranță la nici una dintre aceste întrebări.

Vestea bună este că datorită genului de erori care se petrec uneori în orice birocrație sau poate din cauza interesului unui arhivar uitat din Biroul documentelor publice, cîteva dintre primele dosare ale Ministerului au scăpat de foc. Referințele pentru ele sînt enumerate în Anexa 6 a cărții de față (numerele de dosare sînt cele din Biroul documentelor publice) și oricine dorește să le cerceteze se poate duce la Kew. Deoarece fac parte din domeniul public, ele pot fi chiar fotocopiate — guvernarea în starea sa cea mai transparentă!

De fapt, cele mai multe dosare din anii '60 sînt destul de neinteresante. Formatele diferă prea puțin de cele ale dosarelor pe care le-am utilizat eu. În general conțin rapoarte ale unor observări de OZN-uri, alături de răspunsurile Ministerului Apărării, oferind explicația care părea cea mai rațională la momentul respectiv. Alte acte includ schimburi generale de corespondență — oameni care întrebau despre poziția oficială față de OZN-uri sau care înaintau ipoteze. Fiecăruia îi este anexat răspunsul standard al Ministerului despre lipsa de dovezi privind o amenințare la adresa Marii Britanii.

De departe, documentul cel mai interesant din perspectiva istorică este PREM 11/855, care este reprodus în totalitate în Anexa 7. În 1952, Winston Churchill avea în urma lui o carieră lungă și extraordinară. Cărturarul eșuat, militarul indiferent și scriitorul grafoman se îmbarcase într-o carieră politică agitată, pentru ca la acel moment al vieții să fie indiscutabil „marele bătrîn" al secolului al XX-lea, care se bucurase deja de momentele lui de vîrf. „La ce se rezumă toate chestiile astea despre farfurii zburătoare?" l-a întrebat pe ministrul Aviației. „Ce pot ele însemna? Care-i adevărul? Trimite-mi un raport, cu prima ocazie." Cuvin-

tele lui Churchill continuă să răsune după generații. „Ce pot ele însemna? Care-i adevărul?"

Răspunsul mai degrabă rezervat din partea Ministerului Aviației se referă la un studiu desfășurat în 1951 de serviciul de contrainformații. Deși nu există și alte referiri la acest studiu, concluziile sale sînt prezentate în răspunsul adresat lui Churchill și nu diferă prea mult de genul de explicații pe care le dădeam eu cînd am condus biroul OZN. „Fenomene astronomice sau meteorologice cunoscute" (meteori și meteoriți, dar, desigur, pe atunci nu existau și sfărîmăturile spațiale de pe orbită), „identificări eronate de avioane convenționale, baloane, păsări etc.", „iluzii optice" (de exemplu, formațiuni de nori), „iluzii psihologice" (pe care, după patruzeci de ani, tindem să le privim cu mai multă înțelegere) și „farse deliberate". Interesantă este referirea la americanii care întreprinseseră investigații similare în 1948–1949 (la foarte scurt timp după faimoasa observare a lui Arnold) și ajunseseră la concluzii similare. Referirea implică un nivel de legături cu Statele Unite, dar în același timp poate să fi fost menționată pentru a-l liniști pe Churchill, a cărui mamă era americană și care se bucura de multă popularitate de cealaltă parte a Atlanticului. Problema însă era că americanii *nu* ajunseseră la concluzii similare. Un memorandum CIA din 1952 raporta că, începînd cu 1947, Air Technical Intelligence Center primise 1 500 de rapoarte OZN, dintre care 20% rămăseseră neexplicate.

Cealaltă referință interesantă este briciul lui Occam. William Occam (1285–1349) a propus teoria potrivit căreia o explicație simplă este de cele mai multe ori cea corectă și nu trebuie avansată o soluție complicată, dacă una mai simplă este la fel de validă: „Entitățile nu trebuie multiplicate mai mult decît este necesar."

În răspunsul Ministerului Aviației, deficiența evidentă este faptul că nu se referă la cazuri ce par să sfideze explicațiile. În 1952, cele mai evidente asemenea cazuri erau avioanele foo — luminile inexplicabile ce urmăriseră piloții aliați sau ai Axei în cel de-al doilea război mondial. Nu-

meroase rapoarte despre ele fuseseră efectuate de grupurile Bombardiere și Avioane de vînătoare și cu siguranță ajunseseră la Ministerul Aviației. Răspunsul adresat lui Churchill nu este o minciună în sine, dar este selectiv, probabil fiindcă întregul subiect nu căpătase reputația de care se bucură acum și pentru că Ministerul considera totul o pierdere de timp. Cei din Minister nu credeau în omuleți verzi, așa că au respins pur și simplu totul. William Occam are de dat cam multe răspunsuri.

Dacă Churchill ar fi cunoscut detaliile conținute într-unul dintre celelalte dosare care au supraviețuit din perioada respectivă, n-ar fi fost niciodată dus cu zăhărelul de Ministerul Aviației, așa cum se pare că s-a întîmplat. Din păcate, incidentul s-a petrecut după ce el primise răspunsul. Pe 19 septembrie 1952, căpitanul de aviație J. Kilburn din escadrila 269 se afla cu șase colegi din RAF la baza aeriană din Topcliffe, între Ripon și Thirsk în Yorkshire, privind un avion cu reacție Meteor. Pe neașteptate, unul dintre ei, ofițerul Paris

> a observat un obiect alb pe cer, la o altitudine între 3 000 și 6 000 m, la 8 km în spatele Meteorului. Obiectul era argintiu și de formă circulară și părea să aibă o viteză mult mai mică decît a avionului cu reacție, dar același curs de zbor. A menținut viteza lentă de avansare pentru cîteva secunde, apoi a început să coboare, legănîndu-se în acest timp cu o mișcare aparte, aidoma unei frunze în vînt. La început am crezut că poate fi o parașută sau o capotă de motor. Între timp, Meteorul a virat spre Dishforth, iar obiectul a părut că-l urmează, continuîndu-și coborîrea.
>
> După alte cîteva secunde, obiectul și-a oprit mișcarea de pendul și coborîrea și a început să se rotească în jurul propriei sale axe. Brusc a accelerat spre vest, ajungînd la o viteză incredibilă, a virat pe un curs spre sud-est și a dispărut.
>
> Toate acestea s-au întîmplat pe parcursul a 15–20 de secunde. Accelerația a depășit-o pe cea a unei stele căzătoare. N-am mai asistat niciodată la un astfel de fenomen. Mișcările obiectului nu se puteau asemăna cu nimic din ce văzusem vreodată, iar accelerația a fost incredibilă.

Aceasta este o observare clasică dinainte de perioada contactărilor. Ea a fost confirmată de civili, ale căror rapoarte se află în același dosar. Șase piloți au zărit ceva remarcabil pentru care n-a existat nici o explicație oficială, totuși cazul a fost abandonat. Obiectul argintiu părea controlat în mod inteligent și a manevrat în moduri pe care propriile noastre aparate militare nu puteau spera să le atingă. În mod clar fusese un caz care ar fi trebuit să preocupe realmente Ministerul Apărării.

Pe măsură ce tot mai multe dintre aceste dosare au devenit disponibile conform reglementării celor treizeci de ani, vom putea cel puțin să trasăm cîte ceva din istoria ufologiei britanice. Un avertisment pentru cei care ar putea dori să le studieze: Legea americană a libertății accesului la informație a dus la o suprasaturare a domeniului public cu informații anterior secrete (un exemplu bun este raportul locotenent-colonelului Halt asupra incidentului din pădurea Rendlesham). Eu personal aplaud faptul că aceste documente sînt disponibile acum pentru examinarea publică, dar un efect colateral este extinderea falsurilor. Ca o ironie a sorții, aducerea în domeniul public a rapoartelor autentice de OZN-uri i-a ajutat pe farsori, oferindu-le modele de documente oficiale, nume de departamente și personal pe care le puteau utiliza și semnături pe care să le copieze. Aceasta s-a întîmplat deja în America și i-a împotmolit pe investigatori, a înecșoșat subiectele și a irosit foarte mult timp.

Poate că exemplul cel mai faimos al controversei generate de posibilitatea falsurilor este seria de documente cunoscute ca Majestic-12. Nu ne-am apropiat nici pe departe de înțelegerea a ceea ce s-a întîmplat în realitate la Roswell, New Mexico, în 1947, dar consensul rămîne că guvernul american s-a făcut vinovat de o tăinuire de proporții.

Comitetul de investigații, care se pare că a fost înființat de președintele Truman pentru a-i raporta personal, era alcătuit din douăsprezece oficialități, care i-au dat și numele pe care-l purta — Majestic-12. Acestea erau dr Vannevar Bush, șeful Biroului de cercetare științifică, ce

dezvoltase recent bomba atomică, contraamiralul Roscoe Hillenkoetter, fost director al CIA, Lloyd Berkner, fost secretar al Comitetului reunit pentru cercetare și dezvoltare, dr Dentlev Bronk, savant de renume, James Forrestal, fost secretar al Apărării, Gordon Gray, asistent special al lui Truman, dr Jerome Hunsaker, șeful Departamentului de inginerie mecanică și aeronautică de la Massachusetts Institute of Technology, dr Donald Menzel, astronom și cel mai de seamă demistificator de OZN-uri al generației sale, generalul Robert Montague, comandantul bazei aeriene Sandia din Albuquerque, contraamiralul Sidney Souers, secretarul Consiliului național de securitate, generalul Nathan Twining, comandantul bazei Air Force Wright-Patterson, și generalul Hoyt Vandenberg, directorul CIA. Deoarece nici una dintre aceste persoane nu mai este în viață, trebuie să ne bazăm exclusiv pe documentele păstrate despre care se afirmă că ar fi fost opera lor. Nu este sigur în nici un caz că acești doisprezece au făcut vreodată parte dintr-o asemenea organizație sau că organizația însăși ar fi existat.

Documentul a apărut întîia oară după ce un producător american de televiziune a primit o rolă de peliculă de la un expeditor anonim. S-a aflat că semnătura lui Truman de la sfîrșitul unuia dintre documentele Majestic-12 era identică cu semnătura sa de pe alt document, cu care nu avea nici o legătură. Grafologii sînt de acord că nu există două semnături care să fie absolut identice, ceea ce sporește probabilitatea ca respectiva semnătură să fi fost pur și simplu fotocopiată de pe alt act. De acum este vorba despre o situație de mistificare și dublă mistificare. La zece ani după prima apariție în public a cazului Majestic-12, controversele continuă la fel de aţîţate. Una dintre teorii susține că documentele sînt perfect autentice și că Roswell este probabil doar unul dintre multele incidente pe care guvernul american le trece sub tăcere. Alta afirmă că numai unele dintre documente au fost făcute publice („au transpirat" în urma Legii libertății accesului la informație), ca parte

dintr-un proces de adaptare prin care publicul este obișnuit treptat cu existența OZN-urilor. În sfîrșit, altă teorie afirmă că Majestic-12 nu ar fi decît o dezinformare excelent realizată — o istorie despre farfurii zburătoare prăbușite și extratereștri morți evident absurdă, care a fost concepută pentru a reduce credibilitatea tuturor observărilor de OZN-uri. Ultima teorie, și cea mai evidentă pentru nonufologi, este că investigatorii de OZN-uri au fabricat ei înșiși dovezile din motive personale. Au fost vehiculate pînă și numele unor posibili vinovați și există indicații potrivit cărora falsificatorul are relații în interiorul comunității de contrainformații. Versiunea „oficială" este că documentele n-au fost difuzate conform Legii libertății accesului la informație sau a altei dispoziții, și prin urmare sînt falsuri.

Motivele pentru falsificarea de documente privind OZN-urile variază, dar în esență sînt aceleași cu cele care inspiră farse în orice alt domeniu al vieții. Evident, un prim motiv este de natură financiară. Fără îndoială, în sfera investigațiilor ufologice se pot cîștiga bani. De-a lungul anilor, o fotografie convingătoare sau o răpire palpitantă au dus la producerea a sute de cărți și filme. Al doilea motiv este obținerea de atenție. Deși practic toți martorii care m-au contactat doreau să evite publicitatea, acest lucru nu este valabil pentru toți oamenii. Există destui care își iubesc momentul de glorie, blițurile aparatelor foto, apariția numelui lor în ziare. În al treilea rînd, există indivizi care cred realmente și care nu văd nimic rău în a falsifica un document pentru a-și susține cazul în tentativa de a-i convinge și pe alții. Desigur, ceea ce reușesc astfel de persoane este să submineze investigațiile ufologice serioase și să dea ceasul înapoi cu mulți ani. În cele din urmă, există tipi puși pe glume, ca Dave și Doug care au admis falsificarea cercurilor din lanurile din sudul Angliei în anii '80. Indiferent dacă-i iubiți sau îi urîți, lumea este plină de farsori pămînteni și, probabil, cosmici.

În ultimii ani s-a ivit accesul la o sursă nouă de informații valoroase. O dată cu Mihail Gorbaciov, ultimul dictator — mărinimos — al Uniunii Sovietice, au apărut *perestroika*, *glasnost* și finalmente colapsul URSS, în 1990. Ca rezultat direct al noii deschideri, fosta Uniune Sovietică și-a deschis arhivele, care conțin unele materiale senzaționale asociate OZN-urilor, și le-a permis cetățenilor să vorbească liber pentru prima dată după ce Lenin le-a oferit pîine, pace și pămînt, în 1917.

În Moscova, o organizație finanțată de stat investighează actualmente noi sisteme de propulsie bazate pe rapoartele OZN, sub conducerea unui savant „descuiat" dr Anatoly Akimov.

În 1994, generalul-maior Boris Suriokov a declarat echipei de documentariști de la *Network First* că pe cînd pilota bombardiere sovietice în cel de-al doilea război mondial, avionul lui a întîlnit un obiect care l-a încărcat cu sarcini electrice. Temîndu-se de o explozie, Suriokov i-a ordonat lansatorului să arunce bombele și a raportat misiunea ca fiind îndeplinită, temîndu-se de represalii. Le-a desenat documentariștilor obiectul și l-a comparat cu un „apus miniatural", dar zburînd cu viteză foarte mare. Desenul nu semăna deloc cu exploziile proiectilelor antiaeriene ale epocii și nici cu orice aparat pe care l-au lansat de atunci rușii sau americanii.

Mai recent, la 20 septembrie 1977, peste 170 de santinele și personal militar din Petrozavodsk, pe granița finlandeză, au văzut un obiect mare strălucind pe cer la ora 4 dimineața. Obiectul a fost zărit timp de patru ore, dintre care vreme de 15 minute a părut să reverse o ploaie de raze de lumină, înainte de a se deplasa în direcția Finlandei. Trupele și polițiștii de pe sol care au încercat să-i raporteze existența au constatat că frecvențele radio le erau bruiate și că nici telefoanele nu funcționau.

Observarea aceasta a dus la o manevră militară pe care nici un guvern britanic n-a întreprins-o niciodată și care nici n-avea să mai fie repetată, după cum a recunoscut

pentru *Network First* colonelul Boris Sokolov, șeful echipei de investigare din Petrozavodsk. Ministerul Apărării sovietic și Academia de științe au organizat o echipă de observare formată din toți membrii armatei ruse — peste 6 milioane de bărbați și femei, plus civili — care să urmărească cerul. Oameni de pe o suprafață egală cu o șesime din uscatul Pământului căutau OZN-uri.

Multe materiale falsificate sosesc și din Est. În economiile șchioape ale fostelor membre ale Tratatului de la Varșovia trăiesc mii de oameni care de abia își permit să pună ceva pe masă. Brusc, apar investigatorii ufologi americani, cu valută forte, dispuși și doritori să plătească dolari pentru informații despre OZN-uri. Tentația de a satisface cererea cu ajutorul unei mașini vechi de scris și a unui minimum de cunoștințe trebuie să fie mare. Rezultatele ne-ar putea împotmoli timp de mulți ani.

Deși dosarele mai vechi sînt de neprețuit, în Marea Britanie și oriunde altundeva, trebuie evitat pericolul sufocării sub cercetări istorice. Ca și crimele, misterele ufologice vor fi în general soluționate fie repede, fie deloc. O dată cu scurgerea timpului, urmele se răcesc. Dacă dorim să găsim răspunsul la întrebarea OZN, acesta va fi „pe teren", așa că trebuie să ne concentrăm asupra cazurilor de aici și acum, nu asupra hîrtiilor decolorate de ieri.

În acest scop, n-ar fi utilă publicarea tuturor dosarelor și documentelor vechi? Partizanii OZN-urilor susțin că dosarele Ministerului Apărării referitoare la obiectele zburătoare neidentificate ar trebui scutite de la reglementarea celor treizeci de ani și transferate imediat la Biroul documentelor publice. Ei afirmă că în cazul rapoartelor de OZN-uri, reglementarea celor treizeci de ani are numai două efecte și ambele sînt negative. În primul rînd, dă naștere la suspiciuni și neîncredere, iar în al doilea rînd le refuză investigatorilor capabili posibilitatea de a urmări rapoartele pe teren. Larry Warren avea 19 ani în momentul incidentului din pădurea Rendlesham. Dacă mărturia sa ar fi fost supusă reglementării celor treizeci de ani, el ar fi

avut 49 de ani înainte ca relatarea lui să vadă lumina zilei. Foarte multe amintiri și detalii se puteau pierde în intervalul respectiv. Dacă un raport anume nu conține informații care acum pot fi considerate secrete (indiferent de clasificarea ce le fusese atribuită inițial), atunci mulți nu văd nici un motiv pentru care dosarul să nu poată fi pus la dispoziția publicului. Deși probabil că o asemenea acțiune n-ar convinge un susținător înrăit al teoriei conspirației (acesta ar decide pur și simplu că dosarele au fost măsluite sau că anumite date esențiale au fost înlăturate), ea i-ar putea satisface pe ufologii serioși care au căutat dintotdeauna cooperarea cu guvernul. Legislația în vigoare permite un grad de flexibilitate în privința reglementării celor treizeci de ani — pentru încă un pas, n-ar fi necesară o operațiune de proporții. Cel puțin așa sună teoria...

Altă propunere a fost ca Ministerul Apărării să publice cazurile pe măsură ce apar. Ștergînd numele și adresa martorilor, pentru a le asigura confidențialitatea, fotocopii ale acestor rapoarte pot fi trimise, de exemplu, la BUFORA și Quest, poate lunar. Datele brute pot fi însoțite de o trecere în revistă a activității Ministerului în privința măsurilor întreprinse și concluziilor la care s-a ajuns. Am putea fi atunci capabili să răspundem la întrebarea lui Winston Churchill?

În nici un caz n-o putem face pînă nu avem acces la toate datele. Este posibil să existe mai multe dosare OZN care să fi supraviețuit furiei distrugerilor pe care mulți dintre cei care cred în extratereștri o consideră atît de suspicioasă?

Deși n-am găsit în Minister nici un fel de material neașteptat despre OZN-uri, nu am avut timpul necesar de a întreprinde acțiuni mai de amploare decît o simplă căutare superficială. Teoreticienii conspirației mi-ar spune că sute de dosare OZN ar putea fi ascunse altundeva, departe de public, totuși cred că dacă ar mai exista dovezi ce așteaptă să fie descoperite, ele s-ar găsi probabil printre sutele de mii de alte dosare din Biroul documentelor publice, în Kew.

Ideea aceasta concordă cu suspiciunile celor care credeau că a fost vorba despre o mușamalizare; la urma urmelor, pădurea este locul cel mai bun în care să ascunzi un copac.

Am făcut o vizită la Kew, aparent pentru a verifica dacă orice persoană poate avea realmente acces la toate dosarele despre care susțineam că făceau parte din domeniul public, dar fiind de fapt curios să văd dacă existau indicii ale existenței altor dosare.

Vizita s-a dovedit foarte interesantă. Deși eram înarmat cu referințe pentru dosarele pe care doream să le consult, a durat destul timp pînă mi-au fost puse la dispoziție. Am deplîns pe oricine ar fi venit fără numerele de dosare și ar fi încercat să depisteze materiale despre OZN-uri. Ar fi avut parte de o adevărată muncă de Sisif.

Dacă dosarele există acolo, cum s-au petrecut lucrurile? Nu uitați că distrugerea lor este o acțiune destul de complicată — șefii de birouri trimit dosarele la secția specializată în arhivare din cadrul departamentului lor, însoțite de recomandări privind destinația finală. După aceea, ei nu mai au acces la vechile dosare și pot să nu mai fie direct implicați în soarta lor. Adăugați la asta confuzia ce poate fi determinată de diversele titluri pe care le poate căpăta un dosar. Ufologii moderni se așteaptă ca toate să fie marcate „OZN", însă realitatea nu-i chiar atît de simplă. Termenul „OZN" nu ar fi fost utilizat de exemplu la sfîrșitul anilor '40, cînd standardul era „farfurie zburătoare". Alți termeni mai seci au fost inventați de funcționari civili sau de ofițeri care nu doreau să fie considerați excentrici: „penetrări ale Regiunii de apărare aeriană britanică" sau poate „ecouri radar anormale". Rapoartele ufologice pot fi ascunse prin dosare ce se ocupă de subiecte mai generale, cum sînt alertele de securitate, sau în jurnalele de serviciu ale bazelor militare în care se consemnează orice incidente demne de a fi luate în seamă. Evenimente specifice pot fi plasate în dosare separate cu titluri ca „Incident în pădurea Rendlesham, decembrie 1980".

Ținînd seama de acești factori, nu este de neconceput ca undeva prin sistem să existe dosare OZN pe care eu să nu le fi văzut. Nu pot decît să ghicesc ce anume ar fi putut conține ele, totuși speranța mea este că am putea recupera materiale din primele zile ale misterului OZN, cînd au fost efectuate analize, cînd a avut loc legătura cu americanii și cînd prim-miniștrii erau îndeajuns de interesați pentru ca să întrebe despre ce era vorba.

*

Statele Unite ale Americii cunosc mai multă activitate ufologică decît oricare altă țară — sau cel puțin acolo se raportează o parte mai mare a acesteia. În America există de asemenea mai multe grupări ufologice civile decît în altă parte a planetei, ceea ce asigură un nivel mai ridicat de acoperire a subiectului decît în alte țări. Poate că în spiritul american există ceva care le permite oamenilor să accepte ipoteza extraterestră mai prompt decît oricare altă națiune. Toate etapele ufologiei au văzut lumina zilei în America: observarea lui Kenneth Arnold a dus la conceptul de „farfurie", George Adamski a fost primul contactat, Betty și Barney Hill au fost primii răpiți care și-au raportat experiența. Este aproape ca și cum, după spusele lui John Spencer în *The UFO Encylopedia*, lumea ar aștepta semnal de cale liberă din partea americanilor, înainte ca incidente similare să se petreacă în alte părți. Pînă și întîlnirea cea mai renumită a Marii Britanii, din pădurea Rendlesham, i-a implicat pe americani.

Guvernul american a întreprins mai multe studii oficiale asupra OZN-urilor. Pentru unii este pur și simplu o chestiune de curiozitate reală și nesiguranță față de multitudinea de rapoarte despre avioane fantomă, avioane foo și farfurii zburătoare. Pentru alții, mai ales după episodul Roswell, interesul oficial s-a născut din cunoașterea sigură a faptului că OZN-urile erau nave extraterestre reale și că trebuiau investigate, amănunțit și urgent. Dintr-un punct

de vedere, motivul este însă lipsit de importanță — cu adevărat importante sînt metodologia și rezultatele unor astfel de studii.

Studierea OZN-urilor de către United States Air Force a început în septembrie 1947, la numai două luni după Roswell. Studiul s-a dezvoltat în Proiectul Sign, pe atunci poreclit Proiectul Saucer („Farfuria"), al cărui cartier general se afla la baza aeriană Air Force Wright-Patterson din Dayton, Ohio (presupusa destinație finală a obiectului care se prăbușise lîngă Roswell). Proiectul Sign a stabilit șablonul care avea să chinuie mare parte din studierea OZN-urilor de-a lungul anilor și a fost măcinat de controverse, dînd în cele din urmă naștere la trei tabere distincte. Un grup considera că OZN-urile erau aparate aeriene sau dispozitive de recunoaștere străine, provenite probabil din URSS — la urma urmelor, „Cortina de Fier" a lui Churchill avea doar un an vechime. Al doilea grup respingea întregul concept, cam așa cum avea să procedeze Ministerul Aviației britanic ca răspuns la nota prim-ministrului din 1952, și recita refrenul obișnuit despre păsări, nori, baloane meteorologice și farse. Al treilea grup a ajuns să creadă că OZN-urile erau în realitate nave extraterestre. Facțiunea respectivă a elaborat o lucrare intitulată „Estimarea situației" și a transmis-o pe cale ierarhică la conducerea Pentagonului. Lucrarea a ajuns la generalul Hoyt S. Vandenberg, presupus membru al grupului Majestic-12, care în 1948 devenise șeful de stat-major al USAF. El a clasificat documentul „Stric secret".

„Estimarea situației" a fost respinsă de Pentagon și în scurt timp a devenit clar că Proiectul Sign era atît de împotmolit în conflicte interne, încît continuarea lui devenise inutilă. Într-o ultimă tentativă de a ieși din impas, aviația militară a solicitat opiniile mai cuprinzătoarei comunități științifice. Una dintre figurile-cheie ale acesteia era dr Donald Menzel, profesor de astronomie la Universitatea Harvard care, în concordanță cu majoritatea copleșitoare a astronomilor din toată lumea, s-a opus cu fermitate teoriei

extraterestre. Pentru Menzel, observările OZN erau farse, autoamăgiri de natură psihologică sau miraje. Argumentarea suna jalnic de inadecvat, dar influența unui profesor de la Harvard era enormă și comunitatea științifică ortodoxă și-a închis rîndurile în fața oricui propunea ceva de natură mai exotică. În plus, ar trebui reamintit că despre Menzel s-a presupus că ar fi făcut parte din grupul Majestic-12, iar acum se știe că el avusese o legătură de durată cu CIA și Agenția de Securitate Națională. În ultimul său raport, datat februarie 1949, înainte de închiderea oficială, Proiectul Sign afirma că 20% dintre cazurile raportate erau inexplicabile și urgenta o investigare pe scară mare a OZN-urilor.

În loc de așa ceva, a urmat Proiectul Grudge. Denumirea în sine [„dușmănie", în lb. engleză] spune multe despre atitudinea membrilor săi și într-adevăr a existat o lipsă evidentă de entuziasm în rîndul personalului adus pentru a lucra în cadrul proiectului. Este adevărat, n-au existat deloc disensiuni de felul celor care afectaseră Proiectul Sign, dar asta s-a datorat faptului că frontul unit era acum unul de scepticism pur. Miopia și prejudecata erau la ordinea zilei, iar rapoartele militarilor erau acceptate în detrimentul celor provenite de la civili sau de la oameni de știință neconformiști. În ciuda faptului că Grudge a primit cu 23% mai multe rapoarte OZN decît Sign, recomandarea sa finală a fost că studierea OZN-urilor trebuia redusă ca timp, investiții și personal. Toate rapoartele neexplicate au fost clasificate sub titlul concediator „Psihologice".

Susținătorii teoriei conspirației au găsit inexplicabilă modificarea atitudinii oficiale de la Sign la Grudge — proiecte despărțite de un singur an. Desigur, dacă nu cumva Grudge fusese o simplă marionetă, iar în culise, Pentagonul îngrozit se străduia din răsputeri să facă față unor observări extraterestre cît se poate de reale. Indiferent care ar fi fost adevărul, investigațiile United States Air Force au intrat în a treia etapă în 1952, sub numele de cod Proiectul Blue Book. Spre deosebire de predecesorii săi, acesta a avut o durată considerabilă — a fost închis de abia în 1969

— și spre deosebire de Sign și Grudge a avut alt profil. Primul conducător a fost Edward Ruppelt de la contrainformațiile Air Force, care se părea că deocamdată nu trecuse de partea detractorilor. Continuînd să lucreze din baza aeriană Wright-Patterson, el a instituit tehnici științifice noi și l-a numit consilier-șef științific pe dr J. Allen Hynek, un savant cu minte descuiată. Hynek lucrase în cadrul Proiectului Sign, dar nu jucase un rol real în Proiectul Grudge.

Tocmai această vigoare a dat însă naștere principalelor critici aduse Proiectului Blue Book. Multora li se părea că numai cazurile cele mai neinteresante erau cercetate riguros, cu intervievarea martorilor, examinarea pistelor și așa mai departe, în detrimentul incidentelor mai bizare, care primeau eticheta „Neidentificate" sau „Date insuficiente". Totuși Blue Book fusese înființat exact pentru a clarifica aceste cazuri și prin urmare ele ar fi trebuit cercetate cu atenție maximă.

Anexa 8 a cărții de față enumeră observările oficiale raportate către USAF între 1947 și 1965. Valul uriaș din 1952 (de la 169, s-a ajuns la 1 501 cazuri) marchează perioada petrecută de Ruppelt în calitate de coordonator al proiectului, dar procentajul de cazuri neidentificate variază mult de la 20% în 1952, la 1,4% în 1957. Media pentru această perioadă este de 6,4%, o valoare care concordă aproximativ cu estimarea britanică actuală. Sînt precaut în utilizarea statisticilor din Blue Book, deoarece nu cred că în anii următori cazurile au fost investigate amănunțit sau fără prejudecăți, dar concluzia finală este următoarea: Air Force a recunoscut că un total de 646 de cazuri (și nu uitați, acestea reprezintă probabil abia vîrful aisbergului) nu au putut fi explicate prin metode raționale.

În 1953, Ruppelt a trecut în rezervă, pentru ca în 1956 să publice unele informații extraordinare în cartea *The Report on Unidentified Flying Objects* (*Raportul asupra obiectelor zburătoare neidentificate*). Poate că din cauza presiunilor la care a fost supus de către forțele sau cercurile guvernamentale, ulterior el a trecut de cealaltă parte a

baricadei, modificîndu-și primele descoperiri. În 1960, a murit de infarct.

La sfîrșitul anilor '50 și începutul anilor '60, Blue Book a devenit tot mai puțin „descuiat" și a început să semene mai degrabă cu Proiectul Grudge. Ba chiar, acțiunile de detractare deveniseră într-atît de eficiente, încît elementele mai luminate din echipă, ca Hynek, n-au putut convinge NASA ori altă organizație de investigare să studieze datele adunate. „Establishment"-ul științific nu dorea să se implice. În 1965 însă un nou val de observări a dus la formarea unei echipe științifice independente, care s-a întrunit întîia dată în februarie 1966 sub conducerea doctorului Brian O'Brien. Pentru prima oară, se progresase. Congresmanul Gerald Ford, ulterior președinte american, s-a asigurat de adoptarea recomandărilor lui O'Brien privind investigarea OZN-urilor de către universități. Ford a insistat de asemenea ca dosarul Blue Book să fie pus la dispoziția publicului, dar sugestia i-a fost respinsă.

Air Force a invitat o echipă de la Universitatea din Colorado să întreprindă un studiu de doi ani asupra fenomenului. Echipa era condusă de dr Edward Condon, fizician nuclear de reputație internațională, care lucrase la dezvoltarea radarului și bombei atomice și la proiectarea capsulelor spațiale. Din păcate pentru ufologie, el era foarte sceptic față de întregul subiect, ridiculizînd fățiș cazurile excentrice. Nu l-a ajutat cu nimic faptul că adjunctul său a fost Robert Low, cel care, în august 1966, a întocmit un memorandum ce desființa întregul raport Condon, care avea să fie predat peste doi ani.

> Cred că șiretlicul ar fi descrierea proiectului astfel încît în ochii publicului să apară ca un studiu total obiectiv, însă comunității științifice să-i prezinte un grup de sceptici care se străduie din răsputeri să fie obiectivi, dar care nu se așteaptă practic deloc să găsească vreo farfurie.

Unii ar putea aprecia corespondența personală a lui Low ca pe un exemplu de scepticism sănătos; eu îl consider un

exemplu de bigotism miop. La sfîrșitul termenului de doi ani, doi dintre membrii echipei fuseseră demiși, iar adjunctul administrativ plecase singur. Raportul Condon, așa-numitul „Studiu științific asupra obiectelor zburătoare neidentificate", a fost elaborat la sfîrșitul anului 1968. Condon a conchis că „studierea OZN-urilor din ultimii 21 de ani a contribuit cu puțin sau aproape cu nimic la cunoașterea științifică".

Probabil că afirmația a sunat ca o muzică în urechile Air Force, iar Proiectul Blue Book a fost închis în mod oficial de secretarul forțelor aeriene, Robert Seamans Jr. Comunicatul său de presă suna astfel: „Continuarea Proiectului Blue Book nu poate fi justificată nici pe temeiul securității naționale, nici în interesul științei". În continuare, conchidea:

> Nici unul dintre OZN-urile raportate, investigate și evaluate de Air Force nu a oferit vreo indicație că ar constitui o amenințare la adresa securității naționale. Nu a existat nici o dovadă trimisă sau investigată de Air Force care să denote că observările clasificate „neidentificate" ar reprezenta dezvoltări tehnologice sau principii care să depășească domeniul cunoștințelor științifice contemporane. Nu a existat nici o dovadă că observările clasificate „neidentificate" ar fi nave extraterestre.

Suspiciunea era că raportul Condon fusese o înscenare concepută pentru a oferi forțelor aeriene posibilitatea de eschivare, șansa de a se delimita de ceea ce devenise o problemă tot mai stînjenitoare cu prea multe întrebări la care nu se răspunsese. Memorandumul lui Robert Low clarifică faptul că recomandările și concluziile raportului fuseseră gîndite din timp. De fapt, comitetul Condon a ignorat complet cazurile cele mai fascinante din Proiectul Blue Book. Din cele 90 de cazuri recente examinate de comitet, chiar și după investigațiile lui Condon aproape 30% continuau să rămînă neexplicate.

Fără îndoială, aspectul cel mai pozitiv care a rezultat din acest du-te-vino de hîrtii a fost rolul jucat de J. Allen

Hynek. În calitate de astronom, Hynek începuse să lucreze pentru Proiectul Sign din postura unui sceptic, dar, ca om de știință care a avut probabil mai mult acces decît oricare altul la rapoarte OZN și martori, el s-a convins că exista un sîmbure clar de observări de bună calitate ce nu erau nici identificări eronate, nici farse. Devenind tot mai frustrat de prejudecățile celor însărcinați cu examinarea receptivă a fenomenului OZN, Hynek s-a distanțat de Condon și Low, aducînd critici publice Proiectului Blue Book. Cînd acesta a fost închis în 1969, el a decis să continue investigațiile.

Rezultatul a fost Centrul pentru studii OZN (CUFOS — Center for UFO Studies), înființat în 1973, cu sediul în Illinois. Acesta continuă și azi să funcționeze, științific și obiectiv, iar din 1986, după moartea lui Hynek, a fost redenumit Centrul J. Allen Hynek pentru studii OZN.

Altă serie de proiecte dedicate investigării obiective este cunoscută colectiv ca programele SETI (Search for Extraterrestrial Intelligence — „Căutarea inteligențelor extraterestre"). Punctul de vedere al SETI constituie o anomalie curioasă în privința OZN-urilor, deoarece deși susține că viață inteligentă poate să existe pe alte planete, nu acceptă că formele respective de viață ar dispune de tehnologia necesară ajungerii pe Pămînt. Mare parte din activitatea SETI implică trimiterea de mesaje în spațiul cosmic prin intermediul frecvențelor radio și ascultarea de semnale ce pot avea origine artificială. Aceste programe, coordonate de NASA, au fost excelent finanțate; cel mai recent, început în 1992, avea un buget de 100 de milioane de dolari, deși actualmente finanțările sînt private. În prezent SETI desfășoară două căutări paralele — o cercetare generală a cerului, care caută semnale, și o investigare particularizată a celor mai apropiate 100 de stele. Pînă acum rezultatele nu au fost concludente, nereceptîndu-se semnale create artificial, în ciuda unor ecouri stranii și anormale.

Așa cum am făcut de secole, continuăm să punem vechea întrebare: „Este cineva acolo?"

10

Tăinuirea

UFO Magazine descrie Groom Lake, Nevada, ca pe „unul dintre cele mai inospitaliere locuri de pe Pământ". Se află în deșert, la 192 km nord-vest de Las Vegas, în Emigrant Valley. Groom Lake nu apare pe nici una dintre hărțile americane moderne. Pe hărțile mai vechi figurează ca „Zona 51" și pe planetă nu există un loc mai secret.

În capitolul 1 am examinat posibilitatea clară ca valul de observări din anii '90 ai secolului al XIX-lea și dinaintea primului război mondial să fi fost în realitate cauzat de dirijabile și avioane construite în cea dintîi cursă a înarmărilor din lume. Știm că Germania și Marea Britanie se întreceau în a construi cele mai mari, mai rapide și mai ucigătoare nave de război, așa că de ce n-ar fi făcut-o și în cazul avioanelor? Ipoteza aceasta poate explica unele dintre observările OZN contemporane, iar Zona 51 este originea cea mai probabilă a unor aparate de zbor cu totul neconvenționale.

Știm că prototipurile unor aparate de tipul bombardierelor și avioanelor de vînătoare Stealth au fost construite și testate cu ani buni înainte de a fi introduse în serviciu. Din motive evidente de securitate, testele respective s-au desfășurat probabil noaptea. Văzînd triunghiul negru al unui avion de vînătoare Stealth gonind pe lîngă el cu viteze uriașe, chiar și un pilot din anii '70 ar fi completat un ra-

port OZN, deoarece un asemenea aparat revoluționar ar fi fost necunoscut pentru majoritatea militarilor — informațiile despre existența sa ar fi fost strict limitate la cazurile de necesitate. Dacă relatarea unui martor apare într-o revistă OZN, în loc să apară în publicații de specialitate serioase ca *Flight International* sau *Jane's Defence Weekly*, este cu atît mai bine din punctul de vedere al confidențialității. Iar dacă mass-media îi va acorda cea mai măruntă atenție, o va face în obișnuitul mod ironic și exagerat, astfel încît prototipul secret va rămîne în siguranță.

Să avansăm pe această linie de argumentație. Știind că avionul prototip va fi probabil raportat ca OZN și, prin urmare, ignorat de majoritatea oamenilor, nu s-ar putea atunci ca unui designer inteligent să-i vină ideea să proiecteze un avion care să semene cu o farfurie zburătoare? Priviți cîteva modele din anuarul american *Jane's All the World's Aircraft*. Un singur exemplu va fi suficient: modelul „Flying Flapjack" („Clătita zburătoare") al companiei Chance-Vought, cunoscut și ca „Plătica Marinei". Avionul acesta, construit în epoca dinaintea aparatelor cu reacție, avea forma de farfurie neregulată și putea să decoleze aproape vertical, atingînd viteze între 55 și 650 km/h. Cu alte cuvinte, atît ca aspect, cît și ca performanțe de zbor deținea toate atributele unui OZN clasic.

Urmînd ipoteza aceasta spre concluzia ei logică, cineva putea foarte bine să fi proiectat un aparat circular cu o bandă rotitoare de lumini colorate, desprins parcă din filmul lui Spielberg *Întîlniri apropiate*. Mai imaginați-vă că acest avion poate să lanseze bombe utilizînd un sistem laser de marcare a țintei, care a fost tehnica folosită cu efecte devastatoare în Războiul Golfului, permițînd bombelor să fie introduse prin lucarnele unor clădiri specifice. Un aparat în formă de farfurie, cu lumini colorate rotitoare, care lansează o rază luminoasă spre sol? Un aparat care este invizibil — mai precis, aproape de nedetectat de radare? Gîndiți-vă ce ar însemna folosirea unui asemenea avion într-un război: un aparat ce nu poate fi recunoscut

și care, dacă este zărit, este ignorat de militari și de oamenii de știință deopotrivă ca fiind un OZN. El ar putea ataca unele baze militare-cheie, centre de comandă și control, locații radar, centre de comunicații... Ar fi o primă lovitură decisivă într-un război, fără a implica armament nuclear. Pare o ipoteză ce merită dezvoltată? Foarte probabil. A fost transpusă în practică? Nu știu. Depinde de ceea ce credeți despre Aurora.

În privința Aurorei, ufologilor li se alătură ziariștii din domeniul aviației și „fanii". Istoria a început în 1985, cînd Departamentul american al apărării a prezentat un document bugetar care schița finanțările mai multor proiecte. Cele mai multe dintre acestea erau bine cunoscute și nu au constituit o surpriză pentru reporterii care obișnuiau să țină ochii și urechile larg deschise în preajma cercurilor guvernamentale. Cu o excepție... În secțiunea intitulată „Recunoașteri strategice" exista o referință la un proiect numit Aurora. Nu numai că nimeni nu auzise de el, dar nimeni din guvern nu era pregătit să răspundă în legătură cu așa ceva. Includerea lui să fi fost eroarea unui operator neatent de calculator, atunci cînd documentul fusese pregătit pentru a fi difuzat presei? Indiferent care ar fi explicația, părea un proiect secret, „negru", și încă unul costisitor. Suma preconizată era de 2 miliarde de dolari numai pentru următorii doi ani.

Avionul de spionaj Lockheed SR-71, succesorul modelului A-12 al CIA, a fost retras în mod oficial în 1990, deși între timp cîteva aparate au fost reactivate. Experții în aviație sînt de acord că acest avion, capabil să zboare la o altitudine de aproape 30 km, nu putea fi retras din serviciul activ decît dacă exista ceva mai bun care să-l înlocuiască. Optimiștii incurabili pot susține că războiul rece s-a încheiat de acum și că a dispărut epoca avioanelor de spionaj, care au rămas în manualele de istorie, alături de U-2 și de criza rachetelor cubaneze din 1962–1963. Tehnologii pot argumenta că, în era sateliților, avioanele în sine nu mai sînt necesare, totuși orbitele sateliților sînt cunoscute și de

aceea activitățile secrete pot fi programate să se desfășoare în funcție de ele. Chiar și plafoanele de nori pot reprezenta o problemă, în ciuda obiectivelor cu infraroșii cu care este dotată acum majoritatea sateliților.

Spre sfîrșitul anilor '80 s-au înmulțit speculațiile legate de un înlocuitor pentru SR-71, care ar fi fost hipersonic — capabil să atingă viteze de cîteva ori mai mari decît ale sunetului. Un asemenea avion putea fi doar „negru" și ar fi fost foarte scump.

Rolul lui Groom Lake ca bază aeriană secretă a început în 1954. CIA a încheiat un contract cu gigantul aeronautic Lockheed, punîndu-i la dispoziție și acest teren izolat, pentru a dezvolta un avion de spionaj capabil să ajungă la altitudini mai mari decît oricare alt aparat. În 1984, alte 36 000 de hectare au fost cumpărate de guvern, iar în 1993 s-a mai consemnat o tentativă de extindere. Accesul în bază este strict interzis și peste tot se întîlnesc indicatoare de avertizare, dintre care unele amenință: „Se autorizează deschiderea focului." Interiorul bazei poate fi totuși văzut din trei locații: muntele White Sides, creasta Freedom și piscul Tikaboo. Programatorul localnic Glenn Campbell, din Rachel, un cătun apropiat, a compilat un ghid pentru curioși, plin cu informații despre felul în care pot fi ocolite patrulele de securitate, „Camuflații", ba chiar și cu ceea ce puteți face dacă sînteți prins.

Noaptea, observatorii zăresc în mod regulat lumini misterioase deasupra Zonei 51 și la rîndul lor sînt supravegheați în mod regulat de soldați în elicoptere negre lipsite de însemne de identificare. Luminile și vuietele asociate frecvent cu observările OZN au fost remarcate prima dată în 1989. Martorii au raportat că au auzit un zgomot pulsator și au zărit dîre de condens circulare, care au dat naștere speculației că se utiliza un tip de motor de o concepție cu totul radicală, poreclit „Detonator pulsatil". Inginerul Bob Lazar susține că spre sfîrșitul anilor '80 ar fi activat în secțiunea S-4 a Zonei 51, la aproximativ 20 km sud de Groom Lake, lîngă Papoose Dry Lake, unde a lucrat la in-

gineria inversată și testarea unui aparat extraterestru. Este imposibil de dovedit că Lazar spune adevărul, dar, pe de altă parte, este imposibil de dovedit că minte.

Există unele dovezi că Aurora, dacă există, a operat deasupra Marii Britanii. Un raport expediat Ministerului Apărării se referă la doi bărbați care se deplasau pe jos prin Calvine, o regiune izolată, aflată la 30 km nord de Pitlochry, lîngă Blair Atholl, în Tayside. Era 4 august 1990. Cei doi au auzit un zumzet surd și, întorcîndu-se, au văzut un obiect rombic mare, care a plutit staționar timp de aproape zece minute, după care s-a îndepărtat, ridicîndu-se cu viteză mare pe verticală. Amănuntul cu adevărat ciudat a fost faptul că un avion cu reacție tip Harrier a trecut de asemenea pe acolo de cîteva ori, la joasă altitudine, ca și cum pilotul ar fi văzut și el aparatul și se apropia pentru a-l examina. Unul dintre bărbații de la sol avea asupra lui un aparat foto și a trimis imaginile atît la Minister, cît și la *Scottish Daily Record*. Nu s-a putut da de urma avionului Harrier, iar obiectul a rămas neidentificat. Am păstrat pe peretele biroului meu una dintre fotografii mult mărită, pînă cînd, într-o bună zi, șeful de divizie a observat-o și mi-a luat-o.

Analiza specialiștilor a dezvăluit că fotografiile nu erau falsuri, dar nici specialiștii și nici eu nu am acceptat ipoteza Aurora. Chiar dacă Aurora ar exista, este improbabil că ar putea funcționa în modul descris în întîlnirea din Calvine. Mi s-a părut modalitatea perfectă pentru scepticii OZN de a explica o observare dificilă. Raportul Calvine rămîne unul dintre cazurile cele mai stranii din dosarele Ministerului Apărării, deși concluziile sînt deprimant de familiare: obiect neexplicat, caz închis, nici o acțiune întreprinsă.

Calvine n-a fost singura observare posibilă a Aurorei. Pe 5 noiembrie 1990, o patrulă RAF de avioane Tornade zbura peste Marea Nordului, cînd a fost depășită în viteză de ceea ce piloții au putut descrie doar ca fiind un fel de avion mare.

În 1991 au apărut rapoartele cele mai extraordinare. Prospecțiunile geologice americane au înregistrat pe echipamentele de monitorizare a seismelor o serie de bubuituri stranii. Din datele respective, au putut calcula că un obiect aerian trecuse cu viteza de minimum Mach 3 — cu alte cuvinte, avea viteza de trei ori mai mare decît a sunetului, în jur de 3 700 km/h — , îndreptîndu-se către baza Air Force de la Nellis, aflată în mijlocul Zonei 51. Cam în același timp, un controlor de trafic aerian RAF a raportat urmărirea unei ținte în vecinătatea bazei RAF Machrihanish, pe îndepărtata peninsulă Kintyre de pe coasta de vest a Scoției, care se deplasa cu o viteză la fel de uimitoare. Alți martori pretind că ar fi zărit în regiune un aparat straniu, avînd forma unui avion de hîrtie. S-au întețit zvonurile că Aurora exista și chiar efectua zboruri de testare între Statele Unite și Marea Britanie, oprindu-se noaptea la baza Machrihanish. În mod cert, baza aceea izolată ar fi perfectă într-un asemenea scop — în felul ei, este la fel de restrictivă ca și Zona 51, cu foișoare și kilometri de garduri de sîrmă ghimpată. Aduce cu un lagăr de concentrare.

Autoritățile americane au negat mereu cu hotărîre existența Aurorei. Donald Rice, pe atunci secretarul de stat al forțelor aeriene, a declarat categoric că Statele Unite nu dețineau nici un avion care să semene măcar pe departe cu descrierile vehiculate despre Aurora. Dacă într-adevăr Aurora nu există, cu ce ne confruntăm?

Interpelări au fost adresate în Cameră. Ce știa guvernul despre Aurora sau despre orice alt aparat de zbor care opera clandestin în spațiul nostru aerian? Întrebarea parlamentarului și răspunsul Ministerului au fost următoarele:

Dl. Llew Smith: Îl rog pe secretarul de stat al Apărării să ne spună cîte avioane prototip Aurora aparținînd United States Air Force se găsesc la baza forțelor aeriene Machrihanish, în Argyll, și pentru ce perioadă le-a fost acordată permisiunea de a-și avea baza de operare în Marea Britanie.

Dl. Soames: La RAF Machrihanish nu își are baza de operare nici un avion prototip aparținînd United States Air Force,

iar guvernul Maiestății Sale nu a acordat nici o permisiune pentru United States Air Force, ori pentru orice altă organizație din Statele Unite, în vederea operării de asemenea avioane în interiorul Marii Britanii.

A fost o întrebare îndrăzneață, deoarece pornea de la ipoteză că Aurora există.

Alt parlamentar a încercat o abordare indirectă, fără să menționeze deloc Aurora. Răspunsul domnului Soames a fost: „Nici un tip nou de avioane de recunoaștere cu rază mare de acțiune și operînd de la mare altitudine nu a avut baza de operare sau nu este pe punctul de a avea baza de operare în Marea Britanie."

Investigații oficiale au fost efectuate prin intermediul ambasadei americane din Londra și al tuturor branșelor militare americane relevante. Toate au fost supuse presiunilor de a ne spune dacă exista un astfel de avion și toate ne-au asigurat de inexistența lui.

Dacă este o minciună, consecințele pentru relațiile anglo-americane ar fi teribile și ar părea de-a dreptul o nebunie ca o alianță puternică să fie pusă în pericol de dragul unui avion, indiferent ce performanțe tehnologice strălucitoare ar avea. De fapt, cînd s-au întreprins investigații în rîndul americanilor, ei înșiși au mărturisit că se întrebaseră dacă nu cumva unele dintre propriile lor observări de OZN-uri puteau fi avioane experimentale britanice. Fie a fost una dintre cele mai strălucitoare cacealmale duble, fie americanii — cel puțin aceia cu care am discutat — nu au într-adevăr un avion de tip Aurora.

Controversa Aurora are și o latură mai amuzantă. Un fabricant american de jucării a produs un model despre care susține că este reprezentarea fidelă a avionului fantomă: are forma unui vîrf de săgeată și deasupra este ancorat un aparat mai mic, la fel cum naveta spațială fusese fixată pe un jumbo-jet în cadrul programului inițial de testare. Atunci cînd se înmulțiseră speculațiile despre avionul de vînătoare Stealth, se răspîndiseră zvonuri la fel de surescitate. Au fost fabricate jucării, experții aeronautici au emis

presupuneri și au desenat schițe. Cînd Stealth a fost finalmente dezvăluit lumii, unii avuseseră dreptate, iar alții nu. Va trebui să așteptăm și să vedem dacă jucăria Aurora va întruni anticipările... desigur, presupunînd că Aurora există cu adevărat!

Întrebarea serioasă este: dacă aparatul Aurora există și nu-i american, atunci cui îi aparține? Aceste aparate survolează neîmpiedicate spațiul nostru aerian? Și dacă Aurora nu există și nu a existat niciodată, ce anume a fost văzut pe cerul Marii Britanii? Șeful diviziei mele ar trebui să se gîndească din nou și în modul cel mai serios la fotografia pe care mi-a luat-o de pe perete. Dacă proiectanții militari se folosesc de fenomenul OZN pentru a camufla dezvoltarea unor avioane tot mai avansate, sînt acestea, așa cum susține Bob Lazar, dar și alții, produsul cercetărilor efectuate asupra unor nave extraterestre reale? Sau este corectă o altă ipoteză, la fel de sinistră: inteligențele extraterestre se folosesc de proiectele „negre" ca de o camuflare, bizuindu-se pe faptul că oamenii de știință, militarii și guvernul vor ignora un triunghi inexplicabil de pe cer ca fiind alt prototip secret despre care nu știau? În realitate, cine pe cine păcălește?

*

Cîteodată, la o petrecere, cineva se apropie de mine cu un pahar în mînă și mă întreabă: „Cu ce te ocupi?" În mod garantat, răspunsul „Investighez OZN-uri pentru guvern" atrage atenția generală. Invariabil însă cercul de oameni intrigați care mă înconjoară îmi oferă oportunitatea de a judeca opinia publică. Cîțiva pufnesc, desigur, dar cei mai mulți sînt fascinați și întrebările lor sînt realmente pătrunzătoare. Mai ales una dintre ele revine obsedant: „Există o tăinuire oficială?" Răspunsul meu a fost întotdeauna: „Nu în Marea Britanie."

Tot ce pot afirma este că spun adevărul. Sper că ufologii cu care am lucrat și care mă cunosc sînt de acord că nu le-am spus niciodată vreo minciună despre acest su-

biect și nici n-o voi face. Pe lîngă orice cod personal de onoare, o singură minciună mi-ar submina complet poziția. Ar fi ca și cum aș îndepărta o singură piesă dintr-un castel de cărți de joc — ajunge numai o minciună pentru ca totul să se prăbușească. Cartea de față este inutilă dacă, pentru o clipă, cititorul o privește ca pe o ficțiune.

Există persoane care nu vor accepta acest lucru. Unii teoreticieni ai conspirației vor presupune că sînt vinovat, deoarece sînt purtătorul de cuvînt al unei guvernări vinovate, așa cum consideră ei; alții pot fi capabili să separe cele două aspecte. Ei pot fi pregătiți să-mi accepte onestitatea, dar vor susține că am fost marioneta nevinovată a unor stăpîni lipsiți de scrupule. Acest grup crede că studii și proiecte secrete se desfășoară permanent, în scopuri sinistre, necunoscute, și va susține că pur și simplu nu am fost informat în legătură cu ele. Este desigur posibil ca în serviciul civil să existe o elită, un fel de gardă pretoriană care știe adevărul și care controlează totul, noi ceilalți fiind simpli pioni în jocul lor atotputernic. Asemenea argumente duc doar la genul de neparticipare pe care m-am străduit să o evit în cei trei ani cît am răspuns de OZN-uri.

Din punct de vedere practic, dacă în mod deliberat aș fi fost ținut în beznă în legătură cu fenomenele OZN, situația ar fi fost fără sorți de izbîndă. Am fost singurul membru al serviciului civil care a avut responsabilitatea de a verifica rapoartele despre OZN-uri. Oricine ar fi dorit să manipuleze aceste informații ar fi trebuit să treacă pe la mine pentru a obține datele relevante și pentru a afla cine și ce cunoștea în lumea ufologiei. Nu am fost niciodată abordat în această privință.

Pe scurt, am lucrat timp de zece ani în serviciul civil și sînt convins că guvernul britanic nu este implicat în nici un mod într-o mușamalizare OZN.

De ce este atunci atît de persistentă teoria conspirației? Mă tem că motivul principal este faptul că americanii au tulburat apele. Ground Saucer Watch (GSW), o grupare OZN americană cu sediul în Arizona, a fost atît de con-

vinsă de existența unei conspirații guvernamentale încît a deschis acțiune judiciară împotriva CIA, fiindcă ar fi încălcat Legea libertății accesului la informație. Volumul de dovezi pe care l-a compilat este impresionant, însumînd manipularea martorilor de către agenți (care pot sau nu să fie Oameni în Negru), „pierderile" de mărturii fotografice și distrugerea indentațiilor din sol prin arat.

Cînd Blue Book a fost realizată în 1969, este posibil ca generalul de brigadă C.H. Bolender să fi făcut o omisiune importantă afirmînd într-un memorandum: „Rapoartele despre obiectele zburătoare neidentificate care ar putea afecta securitatea națională sînt redactate în conformitate cu JANAP 146 sau cu Air Force Manual 55-11 și nu fac parte din sistemul Blue Book." Cu alte cuvinte, Blue Book putea să fi fost un paravan pentru o operațiune secretă care cerceta OZN-uri altundeva. Todd Zechel de la GSW scrisese: „Acordarea de sprijin total Proiectului Blue Book ar fi fost o pierdere de timp, deoarece ar fi duplicat cercetările conduse deja de CIA. Prin urmare, și în general fără voie, fațada Proiectului Blue Book a permis CIA să orchestreze cea mai mare fraudă propagandistică din istorie."

Dacă această presupusă tăinuire a avut loc, care ar fi fost motivul? Poate că răspunsul se află într-un memorandum semnat de Edward Tauss, șef interimar al Diviziei arme și echipamente din cadrul OSI (Biroul de contrainformații științifice), datat august 1952: „Atragem totuși atenția cu insistență ca nici o indicație privind interesul sau îngrijorarea CIA să nu ajungă la presă sau public, ținînd seama de tendințele probabil alarmiste ale acestora de a accepta un asemenea interes ca fiind « confirmativ » în privința adevărului faptelor nepublicate care sînt deținute de guvernul SUA."

Cu alte cuvinte, s-ar fi ajuns la panică publică, deși o asemenea reacție nu este, din cîte știu eu, susținută de nici o cercetare psihologică modernă. Desigur, panica este omniprezentă în filmele americane, unde figuranții fug isteric de King Kong sau de extratereștri, ca în *Pămîntul împotri-*

*va farfuriilor zburătoare**. Unii citează faimoasa dramatizare radiofonică realizată de Orson Welles în 1938 după romanul *Războiul lumilor* de H.G. Wells ca fiind o mărturie a naivității publicului american. Orson Welles n-a explicat clar din capul locului că relatarea era ficțională (de fapt, a mutat acțiunea în America, pentru a-i adăuga „autenticitate") și pentru toată lumea a sunat ca și cum aterizaseră realmente extratereștri ostili. „Doamnelor și domnilor, întrerupem emisiunea cu un anunț important. Incredibil așa cum poate părea, făpturile stranii care au aterizat azi-noapte în New Jersey sînt avangarda unei armate de invadatori de pe Marte." Dimensiunile panicii au fost mult exagerate și emisiunea aceea a devenit un mit urban modern, cumva similar mulțimilor despre care se spune că s-ar fi aruncat din zgîrie-norii New Yorkului în 1929, la crahul bursei de pe Wall Street.

Piesa radiofonică a fost transmisă în direct și pe durata ei au existat nu mai puțin de patru anunțuri care i-au informat pe ascultători că era vorba despre o dramatizare science-fiction. Principalul ei efect a fost de a-i stabili faima lui Welles încă din tinerețe; panica manifestată a fost localizată și mass-media naționale au exagerat foarte mult episodul.

Mult mai recent, BBC a difuzat tot în ziua de Halloween, la fel ca *Războiul lumilor* produs de Welles, emisiunea *Ghostwatch*, care pretindea că ar fi fost investigarea în direct a unei case bîntuite. Desigur, s-au înregistrat plîngeri din partea publicului, totuși doar o mică minoritate a fost păcălită, indiferent cît de impresionante și „realiste" ar fi fost fantomele.

S-ar putea ca în anii '50 teoria panicii publice să fi fost reală. Era etapa timpurie a războiului rece, existau „ruși sub culcuș", iar cinematografele abundau în filme de groază prost realizate. Mă îndoiesc că în ziua de azi cineva ar putea sugera în mod serios că societatea s-ar comporta în

---

* *Earth vs. the Flying Saucers*, Clover/Columbia, 1956 (*n.t.*).

acest fel. Ne-am deprins cu ideea existenței altor forme de viață și am fi mai degrabă fascinați și curioși, decît îngroziți.

Recent difuzatul film *Roswell* relatează istoria epavei extraterestre din New Mexico sub formă de flashback-uri și pomenește ca motiv pentru dorința de a menține discreția „celor de sus" faptul că răspîndirea veștilor ar duce la subminarea religiilor mondiale. Același gen de teamă a înconjurat și lucrările unor evoluționiști precum Charles Darwin și Thomas Huxley în secolul al XIX-lea. Întrucît ei, și geologi ca Sir Charles Lyell, au demonstrat că istoria Grădinii Edenului nu era literalmente corectă în relatarea din Geneză, marea îngrijorare a Bisericii a fost că dacă unei părți din Biblie i se putea demonstra netemeinicia, atunci s-ar fi putut pune sub semnul întrebării întregul fundament al creștinismului. Bineînțeles, cîteva clipe de reflecție le-ar fi permis tradiționaliștilor Bibliei să încorporeze teoria evoluționiștilor în istoria Creației. Evoluția și selecția naturală nu reprezintă oare un mod de creație infinit mai sofisticat și omnipotent decît, să zicem, plămădirea Evei dintr-o coastă a lui Adam? De altfel, în ziua de azi, mulți acceptă că versiunea Genezei este o parabolă, ceea ce nu le împiedică deloc credința religioasă.

Despre teoria Big Bang a creației, care tratează probleme neexaminate niciodată de Darwin și Huxley, s-a considerat cîndva că distruge ideea potrivit căreia Dumnezeu a creat lumea, totuși acum a fost și ea absorbită în conceptul religios al unei divinități care operează dincolo de limitările timpului și spațiului. Același lucru ar trebui să se aplice și pentru posibila existență a formelor de viață extraterestre altundeva în Univers. Recentele descoperiri în domeniile cosmologiei și mecanicii cuantice au dovedit, dacă nu altceva, măcar stranietatea inerentă a Universului. Rămîne deschis discuției dacă cu cît Universul este mai bizar, cu cît în fața științei ortodoxe sînt aduse mai multe dovezi noi, cu atît devine mai puțin probabilă existența unui Dumnezeu creator. Iar dacă există un Dumnezeu, de

ce n-ar fi al Universului (sau al Multiversului), nu doar al Pămîntului?

S-au consemnat și întîlniri apropiate avînd un puternic substrat religios. Astfel în 1965, Sid Padrick a afirmat că a întîlnit în California un OZN aterizat. Membrii echipajului acestuia au putut să comunice cu el prin grai și i-au făcut o ofertă unică. „N-ai vrea", l-au întrebat, „să-ți prezinți omagiile Divinității Supreme?" Am discutat deja despre unele vizite biblice, iar paralela dintre vizitele îngerilor și întîlnirile cu extratereștri este evidentă. Unele credințe examinează acum cu toată seriozitatea ideea vieții extraterestre, fără să mai susțină că existența altor ființe contrazice doctrina religioasă. Recent, Vaticanul a fondat un observator astronomic și clericul care a răspuns de proiect, părintele Coyne, a declarat că nu vede nici un motiv pentru care extratereștrii, dacă există, să nu poată fi botezați și primiți în biserica catolică. La urma urmelor, timp de secole, grupări de misionari, așa cum au fost iezuiții, au înfruntat multiple pericole pentru a converti indivizi de rase și culturi diferite, care trebuie să le fi părut la fel de străini pe cît ne sînt nouă Cenușiii.

Un alt motiv însemnat pentru credința într-o tăinuire este faptul că în trecut au existat foarte multe secrete. Una dintre opiniile cel mai larg răspîndite este că politicienii mint în mod curent, că minciuna face parte chiar din formarea lor. Benjamin Disraeli, el însuși departe de a fi un incompetent în materie de șiretenie, manifesta pe bună dreptate suspiciune înaintea cifrelor oferite de guverne. „Există", spunea el, „minciuni, minciuni gogonate și statistici." La începutul secolului al XIX-lea, în Franța napoleoneană declarațiile politice regulate (echivalentul aproximativ al Cărților albe din timpul nostru) deveniseră atît de notorii pentru neadevărurile lor, încît expresia „mincinos ca un buletin" s-a folosit ani buni. Minciunile reprezintă totuși ceva neobișnuit în democrațiile occidentale, chiar dacă politicienii sînt maeștri în a ocoli răspunsul, a schimba subiectul sau pur și simplu a refuza să

răspundă la întrebare. Atunci cînd există dovezi că un politician a mințit, urmarea este de obicei demisia și uneori căderea guvernului. În 1963, ministrul de Război John Profumo a mințit în mod deliberat Camera Comunelor și țara, afirmînd că „nu au existat acte indecente" în relația sa cu prostituata Christine Keeler. După zece săptămîni, el a recunoscut minciuna și a demisionat. Guvernul lui Harold Macmillan nu a rezistat următoarelor alegeri.

În rarele ocazii cînd au fost siliți să discute despre OZN-uri, politicienii din Marea Britanie și America au declarat cu regularitate că nu cunosc dovezi care să susțină existența formelor de viață extraterestră. Aceasta nu exclude posibila existență a „cercului interior" despre care am discutat mai devreme, ai cărui membri sînt „atotcunoscătorii" și gata să ascundă adevărul de colegii lor, însă pînă și cel mai important secret militar al tuturor timpurilor, bomba atomică, a putut fi ținut secret doar o perioadă relativ limitată. Contraargumentul este că secretul *nu* a fost ținut, iar Roswell, pădurea Rendlesham și poate Zona 51 sînt dovezi în această privință.

Dacă s-ar putea dovedi că guvernele din trecut au mințit în problema OZN-urilor, atunci administrația actuală ar fi confruntată cu probleme majore. Cele mai multe acuzații s-au îndreptat spre Statele Unite, dar care este poziția în Marea Britanie?

Într-un extras din „Epoca OZN" în serialul *The Unexplained File*, redactorul a oferit o părere interesantă despre departamentul meu în anii '80, căreia i-am aplicat propriul meu detector de minciuni.

> Ministerul Apărării britanic (MA) a colectat rapoarte OZN încă din anii '60 [fals: de fapt, consemnările încep cel puțin din 1959] și continuă să o facă [adevărat]. Birourile din Whitehall... adăpostesc dosare care, dacă ar fi vreodată puse la dispoziția publicului [unele dintre cele mai vechi au fost puse, iar altele sînt descrise pentru prima dată în această carte], s-ar dovedi extrem de interesante pentru ufologi [adevărat]. Numai în 1981, numărul rapoartelor de OZN-uri — așa cum s-a

citat în Camera Lorzilor... în martie 1982 — arată că MA a colectat de peste cinci ori mai multe cazuri în anul respectiv decît principala organizație OZN civilă din Marea Britanie, BUFORA [un semn sănătos că „plecam urechea la orice"]. MA susține că rapoartele OZN reprezintă domeniul unui departament care răspunde de aparatele de zbor la joasă altitudine. [Într-un fel. Acela este Sec (AS)2b, aflat vizavi de mine Sec (AS)2a.]

Restul articolului se ocupă de tentativele din 1983 ale investigatoarei ufolog Jenny Randles de a obține acces la dosarele Ministerului și de a determina o declarație privind politica MA. Ea primise răspunsul pe care-l întîlnisem de multe ori: „Singurul interes al Ministerului Apărării față de rapoartele OZN este de a stabili dacă ele relevă aspecte importante privind apărarea națională". Declarația continua: „În cadrul Ministerului nu există nici o unitate dedicată exclusiv studierii OZN-urilor [aceasta continuă să fie adevărat] și nu există personal care să fie angajat exclusiv pentru studierea problemei [adevărat, eu aveam și alte sarcini]."

Într-un articol pentru numărul ianuarie–februarie 1994 din *International* UFO *Reporter*, Jenny Randles și-a revizuit opinia față de Ministerul Apărării. După ce și-a înșirat experiențele triste din douăzeci de ani de relații cu Ministerul, ea s-a referit la o schimbare, începînd cu 1992. „Avem acum", a scris, „propriul nostru Edward Ruppelt... un bărbat pe nume Nick Pope." Sper din toată inima că se gîndea la Ruppelt cel dinainte de a-și fi modificat atitudinea față de OZN-uri în urma unor presiuni necunoscute.

Susținătorii teoriei conspirației văd cabale peste tot — „ucigașul zîmbitor". Ministerul Apărării distruge în mod rutinier dosarele, iar în capitolul 9 am explicat care sînt cauzele; operatorii de radar șterg repetat benzile din motive economice. Extremiștii nu acceptă nici una dintre aceste situații practice. Pentru ei, distrugerea de dosare și benzi nu înseamnă decît altă dovadă de tăinuire. În mod curent,

Sec (AS) solicită altor secțiuni ajutorul pentru diverse investigații; eu însumi am făcut-o, ca pe ceva firesc. Nu amintim numele acestor departamente și nici detalii care nu sînt necesare, iar obsedații secretomaniei simt și aici ceva în neregulă. *Este imposibil* ca noi să nu ascundem ceva. Una dintre criticile constante aduse Ministerului este ținerea secretă a dosarelor cu gradul cel mai ridicat de emotivitate — cele referitoare la întîlnirile apropiate. Este regretabil că unul dintre predecesorii mei a declarat în public că asemenea cazuri nu există, totuși cred că afirmația deriva dintr-o lipsă de familiaritate cu dosarele, decît din alte considerente ascunse.

Am fost frecvent întrebat de ufologi dacă există proiecte privind introducerea în Marea Britanie a unei Legi a libertății accesului la informație, bazată pe modelul american. Aceasta este o decizie politică pe care nu o poate lua Ministerul Apărării. La momentul scrierii cărții de față, administrația conservatoare nu are asemenea proiecte, deși Carta cetățenilor creată de John Major este o inițiativă guvernamentală deschisă. Partidul laburist a declarat că dacă va fi ales va iniția o Lege a libertății accesului la informație. O asemenea acțiune ar fi salutată în multe cercuri.

Legea americană privind libertatea accesului la informație a pus deja la dispoziția publicului un număr incredibil de 30 000 de documente despre OZN-uri, toate clasificate anterior ca fiind strict secrete. Ele provin de la DIA, NSA, United States Air Force, FBI și chiar de la CIA, care, ca și FBI, negase pînă atunci că ar deține vreun document asupra subiectului! Există totuși multe documente OZN pe care guvernul american refuză în continuare să le facă publice. Singurul motiv posibil este implicarea securității naționale. Iar aici ne confruntăm cu un paradox clasic — cum poate fi implicată securitatea națională, dacă, așa cum afirmă guvernul american, OZN-urile nu sînt de natură extraterestră și nu constituie o amenințare? Atunci cînd am pus această întrebare ambasadei americane din Londra, n-am căpătat nici un răspuns care să mă mulțumească. Nici din

partea ambasadei britanice din Washington n-am căpătat vreun răspuns mulțumitor. Am cunoscut un colonel de marină extrem de cooperant, totuși încercările sale de a-mi fi de ajutor n-au avut nici un rezultat.

Desigur, ideea unei tăinuiri la nivel guvernamental este înfricoșătoare. Într-o scenă din ecranizarea realizată după *Intruders* de Budd Hopkins, unul dintre personaje critică un general fiindcă nu anunță publicului realitatea extratereștrilor. Generalul îi replică: „crezi într-adevăr că președintele Statelor Unite ar putea să se adreseze lumii, anunțînd că nave extraterestre ne survolează cu regularitate spațiile aeriene, aterizează și întreprind experiențe genetice pe oameni, fără ca guvernele sau armata să le poată opri?"

Concluzia mea la întrebarea privind o tăinuire în Marea Britanie este similară celei formulate de Jenny Randles și de lordul Hill-Norton. Nu deținem volume vaste de informații secrete despre extratereștri, nu ascundem „farfurii" eșuate și nu disecăm tehnologia utilizată de ele, nu avem morminte micuțe pentru Cenușii și nu am semnat tratate cu ei, întărind acorduri dubioase. În Marea Britanie, problema se pune altfel. Cu toții știm prea puține despre un fenomen care este perfect real. Atîta timp cît ne temem de ridicol, OZN-urile vor fi ignorate.

Și poate că vor fi ignorate pe riscul nostru.

11

Pericol în cer

Indiferent dacă OZN-urile au sau nu o natură extraterestră, indiferent dacă oamenii sînt sau nu răpiți de extratereștri, un lucru este sigur: oamenii *au fost* puși în pericol, răniți și chiar uciși de OZN-uri. Aceasta nu este o speculație, ci realitate.

Data – 7 ianuarie 1948; locația – baza Air Force din Godman, Kentucky. Evenimentul s-a petrecut la numai cîteva luni după observarea „farfuriei" embrionare a lui Kenneth Arnold, iar zvonurile abundau. Mai multe observări similare fuseseră raportate pe tot teritoriul Americii și cineva a sunat la baza Godman pentru a anunța o lumină puternică și ciudată, care plutea staționar în apropiere. Patru avioane P-51 ale Gărzii Naționale au primit ordin să-și modifice zborul de rutină și să investigheze. Trei piloți — Hammond, Clements și Mantell — au pornit în urmărirea obiectului, dar la altitudinea de 7 000 m, unde aerul era rarefiat, Hammond și Clements au fost nevoiți să abandoneze din cauza lipsei de oxigen și și-au continuat cursul inițial spre aeroportul Standiford. Al patrulea pilot, Hendricks, nu s-a putut conforma deloc ordinului, se pare din cauza combustibilului insuficient, și a zburat direct spre Standiford, ajungînd cu patruzeci de minute înaintea celorlalți.

În felul acesta, căpitanul Thomas Mantell a rămas singur în cer, la cea mai mare altitudine pe care o putea atinge avionul său, urmărind un obiect inexplicabil. El a transmis

prin radio spre turnul de control din Godman: „Pare a fi un obiect metalic, extrem de mare, direct în față și puțin deasupra mea. Încerc să mă apropii pentru a-l examina mai bine."

După cîteva minute, avionul său P-51 s-a pulverizat peste o regiune întinsă de lîngă Franklyn, Kentucky, iar pilotul a murit. Comisia oficială de anchetă a ajuns la concluzia că prăbușirea se datorase anoxiei (lipsei de oxigen): Mantell leșinase și pierduse controlul avionului. În isteria creată de observarea lui Arnold și de primele zile ametitoare ale Proiectului Sign, au început să circule tot felul de zvonuri. Se spunea că Mantell fusese înmormîntat într-un sicriu închis, deoarece de fapt corpul lui nu se afla înăuntru, fiindcă fusese „ridicat" din P-51 de echipajul extraterestru al aparatului pe care-l urmărise. Alte istorii afirmau că trupul prezenta răni inexplicabile. Multe dintre aceste zvonuri erau pur și simplu nonsensuri. Nu este necesară prea multă imaginație pentru a înțelege de ce victima unui accident aviatic trebuia înmormîntată într-un sicriu închis, indiferent cît de nefiresc ar părea asta pentru obiceiurile americane.

Totuși ce urmărise Mantell? Pînă și unele dintre cele mai „iluminate" cărți actuale despre OZN-uri susțin că ar fi fost vorba despre un balon meteorologic. Ca și în cazul incidentului Roswell petrecut cu un an înainte, putem presupune că Thomas Mantell, ca și Jesse Marcel, știa bine cum arată un balon meteorologic. Alții susțin că ar fi fost probabil Venus, planeta cea mai apropiată de noi, cu lumina ei alb-albăstruie sclipitoare. Ultimul mesaj radio al lui Mantell — „un obiect metalic, extrem de mare" — elimină însă ambele posibilități, deși scepticii nu sînt, desigur, de aceeași părere. Mărimea „extremă", afirmă ei, a fost pur și simplu o deformare halucinatorie cauzată de lipsa de oxigen. Mantell era totuși un pilot experimentat; el știa ce poate determina anoxia și este improbabil că și-ar fi riscat viața pentru a urmări un obiect pe care-l putea explica perfect. Indiferent care ar fi fost adevărul, căpitanul Thomas Mantell a devenit primul „martir" cunoscut al ufologiei.

*

Strîmtoarea Bass, canalul îngust dintre Australia și Tasmania, a fost asemuită cu celebrul triunghi al morții din largul Bermudelor. În acest ufocal, nu mai puțin de șaptesprezece avioane s-au pierdut în cel de-al doilea război mondial. Ciudat este însă faptul că în perioada respectivă deasupra strîmtorii Bass nu au existat avioane inamice...

În octombrie 1978, Frederick Valentich, pilot civil, a decolat de pe aeroportul Moorabbin din Melbourne. Zbura de patruzeci și cinci de minute, cînd a emis un semnal radio spre Melbourne Flight Service Unit pentru a raporta că era „bîzîit" de un avion pe care nu-l putea identifica. Melbourne nu știa de existența altui aparat de zbor în strîmtoarea Bass și i-a cerut să-l descrie. Valentich a spus că era mare, strălucitor și metalic și emitea o lumină verde. Trecuse la peste 300 m peste el, apoi descrisese un cerc și dispăruse, pentru a reapărea deasupra, planînd periculos de aproape de avionul său. Indiferent ce ar fi fost aparatul acela, în mod clar se juca într-un fel cu el. Ultimul mesaj spre controlorul de trafic Steve Robey a fost: „Intențiile mele sînt să... ă-ă-ă... merg spre insula King... ă-ă-ă... Melbourne, aparatul acela ciudat planează din nou deasupra mea... planează și nu este un avion..."

Robey a fost alarmat de panica tot mai mare din vocea lui Valentich, dar încercările sale de a-l contacta au eșuat. Frecvența radio era curată; pur și simplu, Valentich nu răspundea sau nu putea să răspundă.

Serviciul de căutare și salvare a inițiat o operațiune pe apă, sol și în aer, imediat ce a devenit clar că Valentich nu ajunsese la insula King. Timp de cinci zile, echipele de căutare au scotocit zona, dar nici o urmă a avionului sau a pilotului n-a fost descoperită vreodată. Frederick Valentich devenise altă victimă a unui OZN.

Anul respectiv, 1978, a însemnat un vîrf al observărilor australiene de OZN-uri. Lumini verzi fuseseră zărite peste strîmtoare, iar cu numai douăzeci de minute înaintea dis-

pariției lui Valentich, alt martor, Roy Manifold, fotografiase ceva straniu. După procesarea peliculei, deasupra mării părea să atîrne o formă imensă, neagră și densă, care aspira apa. Ufologul australian Bill Chalker a desființat afirmația forțelor aeriene australiene precum că ar fi fost vorba despre nori. Pentru ca norii să fi apărut atît de repede încît să corespundă timpului de expunere, ar fi trebuit să aibă o viteză de peste 320 km/h.

Am fost atras într-o dezbatere privind un caz similar, despre care se presupunea că s-ar fi petrecut în toamna anului 1970. Pe 8 septembrie, radarul de la RAF Binbrook, lîngă Market Rasen în Lincolnshire, recepționase un ecou inexplicabil în spațiul aerian britanic și au fost alertate mai multe avioane de la diverse baze. Căpitanul William Schaffner, un pilot american bazat la Binbrook, a decolat cu avionul său Lightning peste Marea Nordului, dincolo de Grimsby, urmărind ceva care, conform cel puțin ecranului radar, își varia viteza între 965 km/h și incredibila valoare de 27 300 km/h. Schaffner a descris o culoare albastru-orbitor și a raportat că, pe măsură ce se apropia, putea observa că obiectul avea formă conică și o secțiune sferică, aparent construită din sticlă. La un moment dat, aparatul (sau unul dintre aparate — deoarece este posibil să fi fost două) s-a năpustit spre el și a trebuit să vireze strîns pentru a evita o coliziune. Pe ecranul radar s-a întîmplat ceva extraordinar. Impulsurile luminoase care reprezentau avionul Lightning și OZN-ul s-au contopit, apoi au încetat orice mișcare. Peste încă o secundă, impulsul OZN-ului s-a îndepărtat cu o viteză apreciată la peste 32 000 km/h.

Contactul radio a fost restabilit cu Schaffner, dar acesta părea amețit și dezorientat, iar busola nu-i mai funcționa. I s-a ordonat să amerizeze forțat. Avionul Lightning s-a scufundat în cîteva minute. Dintr-un motiv necunoscut, Schaffner n-a reușit să se catapulteze din carlingă și să suie în barca pneumatică, totuși carlinga era goală, iar corpul său n-a fost recuperat niciodată. A fost un episod uluitor,

dar a fost oare adevărat și, în caz afirmativ, de ce a ieșit la suprafață abia acum?

Reportajul de pe teren fusese realizat de Pat Otter de la *Grimsby Evening Telegraph*. Tony Dodd, fost sergent de poliție și unul dintre cei mai buni investigatori OZN, a preluat cazul pentru Quest International. Deoarece începusem să primesc întrebări din partea jurnaliștilor și ufologilor, am cerut din arhive dosarul despre pierderea avionului și am examinat îndeaproape ce se petrecuse.

Aparatul lui Schaffner fusese implicat într-un exercițiu de rutină, destinat exersării interceptării și escortării țintelor cu viteză mică, operațiune întreprinsă frecvent în anii războiului rece, cînd bombardierele sovietice pătrundeau în spațiul aerian britanic, pur și simplu pentru a ne testa apărările. În simularea aceea, ținta fusese un Shackleton RAF. Dosarul implică faptul că Schaffner intrase direct în mare în timp ce încerca interceptarea și dispăruse, probabil înecat. Orice lumini pe care le raportase aparțineau probabil aparatului Shackleton.

Nu am găsit nici o dovadă a unor circumstanțe neobișnuite pentru prăbușirea avionului, totuși m-am simțit tulburat. Ce interes ar fi avut cineva să inventeze un asemenea incident la douăzeci de ani după evenimente? Nimeni nu avusese nimic de cîștigat și mai mulți martori păreau să fie gata să depună mărturie măcar pentru o parte a relatării. Dosarul nu mi-a spus mai multe. N-am putut decît să aștept, să fiu atent la pierderile de avioane militare (din nefericire, anual se înregistrează cîteva) și, desigur, să-mi păstrez mintea descuiată.

Triunghiul Bermudelor, amintit în mii de cărți și articole, rămîne locul cel mai misterios în care dispar avioane, nave și oameni. Disparițiile pe ocean (sau în văzduhul de deasupra oceanului) sînt cu siguranță neobișnuite. Suprafața regiunii implicate sporește dificultatea găsirii resturilor unui aparat mic — realmente, este căutarea acului în carul cu fîn. Deloc surprinzător, există o teorie (pe lîngă multe altele, naturale și supranaturale) potrivit căreia dis-

pariţiile din Triunghiul Bermudelor au origine ufologică — de ani de zile, extratereştrii au răpit avioane din văzduh şi nave de pe ocean, în scopuri pe care doar ni le putem imagina. Remarcabile în observările făcute de Mantell şi Valentich sînt rapoartele radio pe care le-au putut transmite. Cîţi alţi piloţi este posibil să fi murit fără oportunitatea de a comunica un ultim mesaj revelator?

Accidentele aeriene evitate în ultima clipă sînt de asemenea frecvente, iar dacă există momente de acalmie în evenimentele mondiale sau dacă pasagerii curselor aeriene, surescitaţi, guralivi ori furioşi, vorbesc despre astfel de incidente, vînzătorii de orori din mass-media vor realiza reportaje, după care vor urma solicitări pentru investigaţii şi aşa mai departe. Fără îndoială, unele dintre accidentele evitate implică OZN-uri. Autoritatea Aviaţiei Civile le cere piloţilor să consemneze în jurnal toate incidentele de acest fel, indiferent de posibila natură a celuilalt aparat, dar aici intervine din nou factorul ridicolului. Unii piloţi nu vor raporta evitarea unei coliziuni cu un OZN, pentru a nu fi ţinta ironiilor colegilor. Dacă însă pasagerii văd ceva, iar semnalele radar confirmă observarea, atunci sînt nevoiţi să descrie evenimentul. În aceste circumstanţe însă este probabil că va fi un raport standard al evitării unei coliziuni, nu o raportare OZN.

În perioada petrecută la biroul OZN, am putut investiga două asemenea incidente, deşi primul se petrecuse cu cîteva luni înainte de numirea mea în post. Cel dintîi avusese loc pe 21 aprilie 1991, deasupra lui Lydd, lîngă Romney, în Kent. Pilotul unui avion italian MD80 a raportat că un obiect cenuşiu, similar unei rachete, trecuse pe lîngă avionul său la altitudinea de 6 700 m. Semnalul radar confirmase observarea. Înainte de a întreprinde orice altceva, m-am interesat la poligonul de la Lydd, dar n-am fost surprins cînd n-am obţinut nimic — rachetele nu sînt lansate la întîmplare, mai ales în apropierea rutei bine stabilite a unei curse aeriene civile. În orice caz, Lydd nu deţinea rachete capabile să ajungă la asemenea altitudine. Un avion

de pasageri fusese la cîțiva pași de a fi doborît din cer, dar incidentul n-a fost niciodată explicat. Să nu aibă chiar nici o importanță pentru apărarea națională?

Pe 15 iulie în același an, un incident similar a avut loc tot deasupra comitatului Kent. La altitudinea de 4 500 m, pilotul unui Boeing 737 a văzut un obiect negru „rombic" trecînd foarte aproape de vîrful aripii sale. A raportat evenimentul și a urmat o investigație completă. Concluzia nesatisfăcătoare a fost că existase riscul unei coliziuni între Boeing și un „obiect neidentificat". Nici o importanță pentru apărarea națională?

Dincolo de cerințele regulilor privind coliziunile evitate, piloții nu se dau în vînt să discute despre OZN-uri. Am vorbit cu un aviator civil foarte experimentat, care mi-a spus că zărise cîteva OZN-uri din cabină, dar șefii lui nu doreau să le pomenească nimănui. Zilnic, el ține în mîini viețile a sute de oameni și cel mai mărunt semn de instabilitate — „Pilotul vede miraje prin hubloul babord!" — poate însemna sfîrșitul carierei sale.

Există, de asemenea, cazuri în care vătămările au rezultat din întîlniri apropiate pe sol. Nu se dețin totuși dovezi concrete că OZN-urile implicate ar fi avut origine extraterestră, cu atît mai puțin că suferințele cauzate ar fi fost intenționate.

Falcon Lake, Ontario, aflat la 120 km est de Winnipeg, este locul celei mai faimoase întîlniri din Canada. Pe 20 mai 1967, în jurul amiezii, geologul amator Stephen Michalak, purtînd veșminte de protecție, inclusiv mănuși și ochelari, desprindea eșantioane din straturile de rocă. El a văzut două OZN-uri roșii, în formă de trabuc, apropiindu-se de el, parcă pregătindu-se de aterizare. Unul s-a mulțumit să planeze staționar, după care a dispărut la adăpostul norilor. Al doilea a aterizat realmente și a părut că se răcește, schimbîndu-și culoarea din roșu strălucitor în auriu. Michalak a estimat că dimensiunile aparatului erau de 3,5 m înălțime și 10,5 m diametru. Cu o prezență de spirit uimitoare, el a schițat ceea ce vedea și a făcut și no-

tițe pe desen. La baza proeminenței în formă de dom din partea superioară existau fante înguste, iar de ambele părți ale fuzelajului se zăreau grile, despre care geologul a presupus că ar fi panouri de ventilație sau poate duze de evacuare. O lumină purpurie strălucea prin ele; Michalak a auzit zgomot ca de motor și a simțit un iz puternic de sulf.

Pe neașteptate, în partea stîngă a aparatului s-a deschis o ușă. Ipotetica duză de evacuare era în mod evident o trapă. Michalak a auzit glasuri înăuntru și a pornit într-acolo. A strigat în engleză, franceză, rusă și în alte cîteva limbi din care mai prinsese niște cuvinte de-a lungul anilor. Nu a primit nici un răspuns, iar trapa s-a închis. Michalak putea simți căldura degajată de suprafața aparatului. A întins palma ca s-o atingă și mănușa i s-a topit. Fără nici un avertisment, din duza de evacuare din dreapta aparatului a răbufnit o pală de aer fierbinte. Geologul a căzut pe spate, cu haina și cămașa arzînd, iar obiectul a decolat.

Reacția instinctivă a majorității oamenilor ar fi de a ignora această relatare ca fiind o impostură. Pe de altă parte însă sănătatea lui Michalak a început să se deterioreze și a fost internat în spital. Pe abdomenul lui exista un semn care se potrivea perfect cu modelul grilei duzei de evacuare — o serie de treizeci de arsuri circulare. Mult timp după ce arsurile s-au vindecat, el a suferit de infecții ale pielii, slăbiciune, pierdere a greutății, amețeli, diaree, leșinuri și vomismente. Aproape douăzeci de specialiști care l-au testat au ajuns la concluzia că suferea de arsuri produse de iradiații și că o expunere mai prelungită l-ar fi omorît.

De o experiență și mai tulburătoare a avut parte Betty Cash din Dayton, Texas. Pe 29 decembrie 1980, Betty, în vîrstă de 51 de ani, patroana unei băcănii și a unui restaurant, își luase o zi liberă și, împreună cu o prietenă, Vickie Landrum de 57 de ani, și cu nepotul acesteia, Colby, pe atunci în vîrstă de 7 ani, plecase în automobilul Oldsmobile Cutlass al lui Betty, pentru a găsi o sală de bingo. Toate erau însă închise, pregătindu-se pentru petrecerile de Revelion și de aceea, după ce au cinat în New Carey, cei trei

au pornit spre Dayton. Era în jurul orei 21 și Betty a mers pe șoseaua FM1485, prin zona mlăștinoasă unde lacul Houston și afluenții săi se îndreaptă spre sud, către golful Galveston. Era frig, geamurile mașinii erau închise și radiatorul pornit. Cerul serii se înseninase după o zi de ploi intermitente. Luna se găsea în al treilea pătrar și regiunea era luminată pînă la aproape 50 de kilometri de luminile Houstonului.

Colby a zărit cel dintîi un obiect strălucind puternic peste vîrfurile stejarilor și pinilor care mărgineau drumul. Părea că se află la 5 km înaintea lor, dar în loc să se micșoreze, așa cum ar fi făcut un avion care i-ar fi depășit, a devenit mai mare și a părut că se îndreaptă spre șosea. Instinctiv, Betty a accelerat ca să scape de el, dar Oldsmobile-ul nu era destul de rapid, de aceea a trebuit să frîneze brusc, fiindcă obiectul s-a apropiat și a planat staționar în fața lor, la aproximativ 8 m deasupra solului, depășind în lățime șoseaua de o parte și cealaltă. Conform descrierii celor trei martori — care au repetat-o fără să se contrazică nici măcar o singură dată —, era ca „un romb de foc", așa cum a spus Vickie. Părea făcut din aluminiu, iar cele patru vîrfuri ale rombului erau rotunjite. În zona centrală avea un șir de lumini albastre și la răstimpuri emitea semnale sonore.

Vickie care este o femeie foarte religioasă a crezut realmente că sosise ziua Judecății de Apoi și l-a prins în brațe pe Colby, care se înspăimîntase, în timp ce obiectul se ridica și cobora ușor pe jeturi de foc în fața lor. I-a spus băiatului să nu fie speriat. „Cînd din norul acela arzător va apărea cineva, va fi Iisus." Nu aveau să pățească nimic.

Betty a coborît din mașină și s-a oprit în fața capotei, parcă hipnotizată de lumină și aparent ignorînd căldura intensă emisă de obiect. Vickie și Colby au strigat-o, cerîndu-i să intre înapoi, dar, cînd a încercat, clanța portierei era prea fierbinte ca s-o poată apuca, așa că a fost nevoită să întrebuințeze mîneca jachetei ei de piele ca s-o poată deschide. Aproape imediat după ce Betty a intrat în automobil, un roi de elicoptere — în următoarele cîteva

minute, au numărat douăzeci și trei — a apărut ca din senin și a însoțit aparatul strălucitor, care a pornit din loc.

Betty a plecat mai departe și cei trei ocupanți ai mașinii au mai putut vedea rombul, strălucind pe cer la aproximativ 8 km depărtare, cu luminile sale reflectîndu-se din escorta de elicoptere. N-au fost singurii martori ai evenimentului. Un petrolist din Dayton a văzut OZN-ul, pe care l-a descris ca avînd „o formă rombică și două arzătoare gemene, care emiteau flăcări de un albastru-strălucitor prin spate". Un vînzător dintr-o brutărie din Eastgate, la 13 km vest de Dayton, a raportat o lumină puternică pe cer deasupra lui New Carey. Un polițist din Dayton și soția sa au văzut elicopterele, la fel ca un locuitor din Crosby, peste casa căruia trecuseră.

Pentru Betty, Vickie și Colby, simptomele fizice au început aproape imediat. Cînd Betty și-a lăsat cei doi pasageri acasă, Vickie i s-a plîns de dureri de cap și de greață. În următoarele zile, mătușa și nepotul au dovedit semne de arsuri solare acute. Au vomitat și au avut diaree, stare care a durat cîteva zile. Vickie a pierdut 30% din păr; Colby a pierdut de asemenea păr, dar mult mai puțin. Ambii au suferit de dureri oculare și vederea li s-a deteriorat. Vickie se teme și acum că va orbi complet în cele din urmă și este îngrijorată din cauza băiatului, care s-ar putea îmbolnăvi de leucemie dacă a fost iradiat, așa cum suspectează medicii.

Betty a suferit cel mai mult. A avut dureri de cap atît de puternice încît nu putea să mai vadă și a crezut că va muri. Pe piele i-au apărut bășici imense, care au desfigurat-o în asemenea măsură încît prietenii care au vizitat-o la spital n-au mai recunoscut-o. A dezvoltat o aversiune față de temperaturile ridicate — față de soare, chiar și față de apa caldă. După o lună, pierduse peste 50% din păr și suferea de o multitudine de probleme ale pielii. Mai recent a făcut cancer mamar și a fost supusă unei mastectomii.

Întîlnirea a lăsat de asemenea urme emoționale. Ambele femei, pînă atunci pline de viață și voioase, sînt acum re-

trase și nervoase. Ambele au fost internate în repetate rînduri și de atunci nici una dintre ele n-a mai putut lucra.

Ce s-a întîmplat pe șoseaua din Texas în ultimele zile ale anului 1980? Prezența elicopterelor (și n-a fost singurul caz în care aparate de zbor pămîntene au fost văzute alături de OZN-uri) a dat naștere credinței că „rombul de foc" putea să fi fost un reactor nuclear neecranat, pe care elicopterele îl escortau pentru a fi distrus după un accident — un Cernobîl american. Nici lui Betty Cash și nici celor doi Landrum nu li s-au putut modifica depozițiile. Dintre elicopterele pe care le-au văzut, unele erau Chinook CH-47, mari cu două rotoare, al căror aspect de „receptor telefonic" nu poate fi confundat, iar altele erau Bell Huey, mai mici și cu un singur rotor. Și alți martori au confirmat că OZN-ul fusese însoțit de elicoptere Chinook. Betty și Vickie au dat în judecată guvernul Statelor Unite pentru vătămare fizică și emoțională și pierdere de venituri, dar cazul a fost respins după ce reprezentanți ai Armatei, Marinei, Aviației și NASA au depus mărturie că nu dețineau și nici nu manevrau astfel de aparate. Desigur, ufologii au atras atenția că există și alte agenții care n-au fost citate la tribunal și care n-au făcut nici o declarație sub jurămînt. Baza militară de la Fort Hood, lîngă Killeen, nu cunoștea pe nimeni care să fi putut decola cu atîtea elicoptere. Houston Intercontinental Airport Federation Aviation Administration a afirmat că în zona Houston operau aproape 400 de elicoptere comerciale, dar nici unul dintre ele nu era Chinook.

Întîlnirea aceasta este un exemplu extraordinar. Martorii sînt prea numeroși ca să se poată pretexta „halucinațiile", iar simptomele fizice sînt vizibile pentru oricine. În plus cei doi Landrum și Betty Cash au suferit prea mult pentru a se putea invoca motive de publicitate sau de cîștiguri financiare. Ofițerul de presă al US Army, maiorul Tony Geishauser, a declarat ziarului local: „Nu știu ce ar putea fi... decît dacă este vorba despre ceva supersecret, iar în cazul acesta nu ar fi obligatoriu să știu ceva."

Am revenit astfel în tărîmul conspirației. Fie că guvernul american minte și a mințit în mod repetat în legătură cu fenomenul OZN, iar elicopterele sale au escortat un OZN real în afara spațiului aerian american, fie că a mușamalizat un incident nuclear și a fost un miracol că numai trei oameni au fost afectați fizic. Unii dintre susținătorii OZN-urilor sînt absolut convinși că aparatul era de natură extraterestră și fusese testat în afara Zonei 51 de către piloți militari.

Nu pot pretinde că știu răspunsurile. Pot doar să notez data: 29 decembrie 1980. În aceeași noapte, ceva se deplasa prin pădurile din Suffolk, la mii de kilometri depărtare, într-un loc numit pădurea Rendlesham.

12

Este cineva acolo?

Ipoteza extraterestră (IE) este probabil cea mai populară din ufologie și susține că OZN-urile sînt nave spațiale extraterestre, iar echipajele lor „nu sînt de pe această planetă". Este posibil? S-ar putea să existe asemenea forme de viață și, în caz afirmativ, ar putea ele să străbată distanțele vaste dintre planeta lor și Pămînt? Nu trebuie uitat că galaxia cea mai apropiată de noi se află la 170 000 de ani-lumină și că steaua cea mai apropiată de noi, Proxima Centauri, se află la 40 de miliarde de kilometri depărtare (într-un jumbo-jet, călătoria ar dura 5 milioane de ani).

Pămîntul este una dintre cele nouă planete aflate pe orbita Soarelui. Cel mai apropiat corp de Soare este Mercur, o planetă micuță și zbîrcită, neschimbată de milenii; urmează apoi Venus, cu arșiță intensă, atmosferă sufocantă și ploi acide. A treia planetă de la Soare este Pămîntul, iar a patra Marte, cea mai populară dintre planetele din science-fiction. Privită prin telescop, ea are culoarea roșie, iar sonda spațială Viking nu a găsit în 1976 urme de viață*. A cincea planetă de la soare este Jupiter, un corp ceresc bîntuit de furtuni violente, mai mare decît toate celelalte pla-

* În numărul din 16 august 1996 al revistei american *Science*, o echipă de savanți de la NASA a publicat un studiu controversat privind urmele de viață existente într-un meteorit marțian găsit cu 10 ani înainte în Antarctica (*n.t.*).

nete din sistemul solar puse laolaltă. Are șaisprezece sateliți și un inel difuz. A șasea planetă este Saturn, cu 1 000 de inele alcătuite din fragmente de gheață. Are optsprezece sateliți cunoscuți, dar probabil că numărul acestora este mai mare. A șaptea planetă este Uranus, tot un corp gazos, cu unsprezece inele și cinci sateliți. Neptun este a opta planetă și are opt sateliți, patru inele și furtuni violente, sălbatice. Pluto este planeta cea mai mică. Satelitul său, Charon, are jumătate din mărimea ei.

Sistemul nostru solar conține de asemenea o centură de asteroizi, care sînt corpuri cerești micuțe (de fapt, fragmente de rocă), unele de numai cîțiva metri diametru, și comete, de exemplu cometa Halley — una dintre milioanele ce dau ocol Soarelui. Soarele în sine este practic o gigantică bombă cu hidrogen.

În general s-a presupus că altundeva în sistemul nostru solar nu există viață, dar aceasta este opinia arogantă a științei ortodoxe, bazată pe faptul că viața pe Pămînt este dependentă de carbon, hidrogen, azot și oxigen. Deoarece alte planete nu posedă aceste elemente în aceleași proporții, *quod erat demonstrandum* — pe alte planete nu există viață. Mă îndoiesc că mulți dintre oamenii de știință recunoscuți se uită la serialul *Star Trek*. Păcat că nu o fac, deoarece mi se pare mult mai de bun-simț comentariul frecvent citat al lui Spock, atunci cînd citește o prezență străină pe consola sa de la bordul navei *Enterprise*: „Este viață, Jim, dar nu sub forma pe care o cunoaștem noi." Poate că trebuie să fii pe jumătate extraterestru pentru a accepta posibilitatea. De ce însă n-ar putea exista forme de viață care nu au nevoie de carbon, hidrogen, azot și oxigen pentru a supraviețui? Noi nu am rezista mai mult de cîteva secunde în vînturile de peste 3 000 km/h de pe Pluto, dar asta nu înseamnă că nimeni nu poate rezista! Mințile noastre nu au anvergura de a cuprinde ceea ce poate realmente să se găsească în spațiul cosmic.

Este adevărat, sondele spațiale de tip Viking au survolat planete și unele au asolizat, în special pe Venus și pe

Marte, fără a descoperi semne de viață. Apoi însă într-un recent și foarte stînjenitor episod, echipamentele NASA de la bordul unei sonde spațiale aflate la numai 1 600 km deasupra Pămîntului nu au izbutit să detecteze semne de viață nici pe planeta noastră! Dacă viața s-a dezvoltat oriunde în sistemul solar cu excepția Pămîntului, locul cel mai probabil este Marte (deși unii dintre sateliții lui Jupiter — mai ales, Europa — oferă de asemenea posibilități). Similitudinile dintre Marte și Pămînt sînt uluitoare. „Ziua" marțiană are aproape aceeași durată cu a noastră (este cu 41 de minute mai lungă), există anotimpuri, iar scoarța planetei are munți, canioane, deșerturi, chiar și calote glaciare polare. Deși „canalele" vizibile prin telescoape în ultimul secol, despre care s-a crezut că ar sugera posibila existență a vieții extraterestre, sînt iluzii optice, este totuși posibil ca pe Marte să fi existat apă în stare liberă, cîndva în trecutul planetei. Numai eroziunea apei ar putea explica văile de tip rift și alte formațiuni geologice similare. Cînd a amartizat în 1976, sonda Viking I a întreprins trei tipuri de experimente concepute pentru a verifica existența semnelor de viață, cel puțin la nivel microscopic. Primul experiment cu mostre de sol a indicat existența celulelor vii, deși ulterior NASA a anunțat că valorile citite au avut o cauză anorganică. Oricum, toate experimentele s-au bazat pe ipoteze despre natura vieții care este posibil să fi fost incorecte.

De mai mulți ani, sondele Viking Orbiter ne-au trimis o cantitate fascinantă de imagini fotografice. Două dintre ele, realizate în 1976, merită luate în seamă dacă se întîmplă să credeți în viață inteligentă pe Marte, chiar dacă aceasta ar fi de domeniul istoriei. Imaginile par să arate structuri artificiale pe suprafața planetei. Prima este o piramidă, deloc diferită de cele construite în Egiptul antic și de civilizațiile maya, aztecă și inca, în America Centrală și de Sud. A doua imagine, și mai uluitoare, este o formă de relief lungă de un kilometru și jumătate care seamănă perfect cu un chip omenesc. Fotografia a fost realizată de sonda Viking I, care căuta un posibil loc de amartizare pentru

Viking II, de la 1 870 km deasupra suprafeței planetei. Bineînțeles, a fost tratată de mulți ca fiind un accident de lumini și umbre care stimulează imaginațiile omenești susceptibile, totuși asemănarea cu un chip rămîne stranie.

Straniu este și faptul că mai multe sonde spațiale s-au defectat sau pur și simplu au dispărut în apropierea suprafeței marțiene. În 1993, NASA a pierdut contactul cu sonda Mars Observer, care costase 980 de milioane de dolari*. Există persoane care cred că viața există totuși pe Marte — în subteran. Dacă ea se află acolo, invizibilă pentru investigațiile noastre indiscrete, poate că nu ne salută imixtiunea.

Pentru noi, Soarele înseamnă viață, deoarece în absența lui am muri. Pe de altă parte, Soarele este doar una dintre cele 200 de miliarde de stele estimate ale galaxiei pe care o numim Calea Lactee. La rîndul ei, Calea Lactee este doar una dintre milioanele de galaxii. Cifrele devin rapid amețitoare. Nu știm cîte stele există în Univers, dar un număr plauzibil ar fi în jur de 10 000 de miliarde. Dacă aceste stele și-au dezvoltat propriile sisteme planetare, similar Soarelui nostru, atunci nu este irațional să presupunem că unele dintre respectivele planete vor avea „cărămizi" chimice de construcție a vieții asemănătoare cu ale noastre. Iar lanțul complex de reacții care a dat naștere vieții pe Pămînt s-ar putea derula, ori s-a derulat deja, altundeva. Ținînd seamă de numărul imens al stelelor implicate, probabilitatea ca viața să fi apărut și în altă parte este astronomic de mare. Pe scurt — de ce doar noi?

Asemenea speculații sînt tot ceea ce deținem pînă cînd cineva cu influență guvernamentală sau cu reputație științifică va efectua o cercetare serioasă asupra subiectului. Viața pe Pămînt a evoluat prin adaptare la modificarea mediului. Probabil că „supraviețuirea celui mai capabil" nu reprezintă un fenomen exclusiv terestru, ci s-ar putea

---

* De atunci, alte două sonde, Mars Climate Orbiter și Mars Polar Lander, s-au prăbușit pe Marte, în septembrie, respectiv decembrie 1999 (*n.t.*).

aplica oricărei forme de viață de pe orice planetă, exemplarele de succes transmițîndu-și genele în generații succesive. Mutațiile genetice aleatorii ar face restul.

Dacă ne putem extinde mințile pentru a cuprinde posibilitatea ca viața să nu fie un fenomen unic specific Pămîntului, ce putem spune despre inteligență? Conform aceleiași analize, nu există nici un motiv logic pentru care omenirea să fie singură în Univers. Desigur, un tip de inteligență există la toate animalele dintr-un ordin. Se știe că cimpanzeii utilizează unelte, așa cum au făcut strămoșii noștri primitivi, *Homo erectus* și *Homo habilis*. Cîțiva cimpanzei au învățat limbajul prin semne al surdo-muților și au un vocabular larg, prin care exprimă emoții și-și învață puii. Pe suprafața habitatelor lor, vidrele marine plutesc pe spate, ținînd pe piept pietre cu care să deschidă scoici și arici de mare. Delfinii dovedesc în mod special un nivel sofisticat de inteligență și par să fi dezvoltat un limbaj complex. În mod clar, toate acestea implică procese de gîndire și depășesc simplele instincte. Probabil că inteligența în sine este o verigă din lanțul evoluției, avînd scopul de a asigura supraviețuirea unor specii. Oamenii sînt lenți și slabi — nu putem întrece în viteză o gazelă și nici nu avem colții sau ghearele cu care s-o doborîm. Noi avem însă degetul opozabil necesar apucării obiectelor, ochii apropiați ai vînătorului destinați urmăririi prăzii și mintea pentru raționare. Mintea aceasta ne permite să prindem o gazelă, doborînd-o cu o săgeată, să-i tranșăm carnea pentru mîncare, să-i jupuim pielea pentru a ne păstra căldura corporală. Nici un alt animal din lumea noastră nu are atîtea resurse ca omul și nici nu este la fel de ucigător.

Dacă aceste procese se pot întîmpla aici, ele se pot petrece oriunde, dacă există circumstanțele cuvenite. Datorită legilor aleatorii ale șansei, ne-am putea aștepta ca probabilitatea de apariție a vieții să fie egală cu cea de a nu apărea — „glumețul" cosmic, care întoarce pur și simplu pe dos pachetul de cărți de joc. Unele persoane susțin că viața nu se poate dezvolta defel în jurul unui sistem de ste-

le binar (un sistem solar cu doi „sori") și nici în jurul unei stele prea fierbinți, prea reci, prea bătrîne, prea tinere, prea mari sau prea mici. Poate că forma noastră specifică de viață nu s-ar fi putut dezvolta în condițiile acelea adverse, dar asta nu împiedică apariția și evoluția altor tipuri de viață. Și chiar dacă am insista, așa cum face știința ortodoxă, că aceste forme esențiale se pot dezvolta numai într-un loc de tipul Pămîntului, cine poate spune că în alte galaxii nu există miliarde de planete similare Terrei? Tot mai mulți oameni de știință încep să fie de acord că Universul abundă probabil în forme de viață.

Să presupunem pentru o clipă că lucrurile ar sta într-adevăr așa și că o parte dintre aceste forme de viață ar fi inteligente. Ar putea ajunge la noi? Principalul obstacol pentru călătoria interstelară îl reprezintă distanțele vaste implicate, comparativ cu vitezele cu care ne putem deplasa. Pămîntul se află la aproximativ 150 de milioane de kilometri de Soare, dar aceasta este o distanță infimă în termeni interstelari. Distanțele mai mari trebuie măsurate cu altă unitate: anul-lumină. Lumina are viteza de 300 000 km/s și astfel o rază de lumină provenită de pe Lună are nevoie de ceva mai mult de o secundă ca să ajungă la Pămînt, în timp ce o rază provenită de la Soare are nevoie de opt minute. Dacă lumina străbate 150 de milioane de kilometri în opt minute, cît de departe va ajunge ea într-un an? Steaua cea mai apropiată de Soarele nostru se află la peste patru ani-lumină depărtare, ceea ce constituie o fracțiune minusculă din diametrul galaxiei noastre (aproximativ 60 000 ani-lumină); distanța dintre Calea Lactee și Andromeda, una dintre galaxiile apropiate, este de 2 milioane de ani-lumină. Ar putea o navă spațială să întreprindă o asemenea călătorie?

În teoria relativității generale, Albert Einstein a postulat că nimic nu poate călători cu o viteză mai mare decît a luminii. Atunci cînd un obiect accelerează, masa lui crește, iar cînd accelerează la o viteză foarte mare, apropiată de viteza luminii, timpul începe să încetinească pentru obiec-

tul respectiv. Poate că sună bizar, dar este un fapt dovedit științific. Într-un experiment celebru, două ceasuri au fost sincronizate. Unul a fost lăsat pe Pământ, iar celălalt a fost plasat într-o rachetă care a ocolit Pământul pe orbită. Cînd racheta a revenit pe sol, ceasul de la bordul ei arăta o oră rămasă puțin în urma ceasului de pe Pământ. Teoretic, dacă un obiect accelerează suficient de rapid, masa lui devine infinită și timpul se oprește. De aceea ar fi imposibil de construit o rachetă convențională cu care să se accelereze pînă la viteza luminii.

Practic însă călătoria spațială există deja. Sondele spațiale automate construite de oameni au părăsit de acum sistemul nostru solar, deși ele n-au reușit deocamdată să capete o viteză suficient de mare. Sondele călătoresc cu numai o fracțiune din viteza luminii și vor ajunge la cea mai apropiată stea abia după cîteva mii de ani. Există totuși moduri de abordare a problemei. Deținem actualmente tehnologia necesară construirii în spațiu a unei nave interstelare, poate pe stația orbitală Mir sau pe plănuita stație americană Freedom*. Dacă ar putea atinge o viteză egală măcar cu jumătate din cea a luminii, un asemenea vehicul ar putea ajunge în, să zicem, cincizeci de ani, la una dintre cele cîteva stele apropiate. Materialele ar putea fi transportate pe orbită cu navetele spațiale, avantajul construirii în afara atmosferei terestre fiind faptul că problema combustibilului devine mai puțin critică — majoritatea combustibilului unei rachete lansate de pe Pământ este utilizată la decolare. Spațiul cosmic este vid, nu există frecare cu aerul, și de aceea un obiect care accelerează pînă la o anumită viteză va continua cu viteza aceea pînă va fi oprit de o forță. Prin urmare, combustibilul este necesar numai pentru accelerarea inițială și pentru manevrele ulterioare, nu pentru călătorie în sine. Poate fi de ajutor și efectul de accelerare prin atracția gravitațională. Multe dintre sondele lansate pînă acum au

* În 1994, proiectele Mir 2 și Freedom s-au unit pentru realizarea Stației Spațiale Internaționale (ISS) (*n.t.*).

utilizat acest efect, zburînd spre o planetă, ocolind-o cu o viteză tot mai mare și apoi ieșind de pe orbita ei cu o viteză superioară celei cu care intraseră.

În construirea unei nave interstelare problema nu o constituie tehnologia de care nu dispunem, ci finanțarea de care nu dispunem. Costurile ar fi realmente astronomice, afectînd economia mondială, iar prioritățile noastre se modifică în conformitate cu starea planetei. De exemplu, în anii '60 a existat o predispoziție spre expansiune și explorare. Mai ales guvernul american devenise obsedat de programul spațial, considerînd cursa spre stele împotriva rușilor o extensie a războiului rece. „Saltul uriaș pentru omenire" din 1969 a însemnat punctul culminant logic dar, deși aselenizarea a fost o realizare excepțională, ea nu a început să descifreze secretele Universului. De atunci starea generală a devenit mai precaută. Colapsul URSS-ului a frînat programul spațial rusesc și Occidentul tinde să-și utilizeze banii în alte scopuri în prudenții ani '90.

Nu sînt cunoscute efectele pe care le poate avea traiul în spațiul cosmic asupra organismului uman. În anii '30 ai secolului al XIX-lea au existat indivizi care au obiectat împotriva căilor ferate, crezînd că, la viteze mai mari de 25 km/h, corpul uman se va dezintegra. S-a dovedit că temerile acelea erau lipsite de temei, totuși zborul spațial este mult mai complex. Pe orbita terestră, astronauții se află în imponderabilitate, care determină „răul de spațiu" — amețeli și grețuri — , deoarece corpurile noastre nu sînt concepute și nici adaptate pentru asemenea situații. Pe termen lung, circulația fluidelor corporale se modifică, ceea ce face ca astronauții să pară mai tineri, chiar dacă temporar, dar nimeni nu știe efectele finale asupra ficatului și inimii. În spațiile strîmte ale capsulelor spațiale de azi, mușchii se pot atrofia și este necesar ca astronauții să exerseze pentru a împiedica acest lucru. Decalcifierea va slăbi cu siguranță oasele. În plus, efectele psihologice ale anilor petrecuți în spațiu n-au fost încă determinate. În science-fiction, problema aceasta este evitată în mod convenabil prin utilizarea crio-

geniei, astfel încît echipajul unei nave poate „dormi" în anabioză, pînă ajunge la planeta destinație, dar în realitate nu deținem astfel de tehnologii și de aceea voiajul spre altă galaxie ar fi practic un drum fără întoarcere, iar echipajul inițial ar muri de bătrînețe înainte să fi ajuns la țintă. Ar trebui să folosim „arcele spațiale", un concept în care călătoria este dusă la bun sfîrșit de urmașii îndepărtați ai echipajului inițial.

În clipa de față, călătoria spațială practică ne depășește capacitățile tehnologice, totuși aspectul este surmontabil. Există fundamentul teoretic și totul depinde de forța despre care știm cel mai puțin: gravitația. În Univers există patru forțe fundamentale: electromagnetică, nucleară tare, nucleară slabă și gravitațională. Gravitația este produsul masei și explică motivul pentru care forțele gravitaționale ale Soarelui sînt îndeajuns de puternice ca să mențină planetele pe orbite. Einstein a considerat că spațiul și timpul formează o singură dimensiune, pe care a numit-o simplu spațiu-timp. Orice obiect deformează spațiul-timp într-o măsură limitată, deformarea fiind mai pronunțată în vecinătatea unor obiecte masive, așa cum sînt stelele roșii gigante, unde spațiul-timp este distorsionat în același fel în care s-ar deforma cursul unui pîrîu, dacă în albia lui ar fi așezată o bilă de bowling. În 1919, în timpul unei eclipse solare, s-a văzut cum razele de lumină provenite de la o stea îndepărtată s-au curbat în jurul Soarelui. Nu lumina în sine s-a deformat, ci, din cauza atracției gravitaționale a Soarelui, chiar spațiul-timp.

Dacă luăm o coală de hîrtie și marcăm pe ea două puncte, A și B, în capetele opuse, care este distanța cea mai mică dintre ele? Inevitabila linie dreaptă? Nu! Dacă am îndoi coala astfel încît să suprapunem punctul A peste punctul B, între cele două nu ar mai exista nici o distanță. Am trișat? Poate că da, însă dacă am putea găsi o modalitate de a „împături" spațiul-timp peste sine, poate prin amplificarea gravitației, atunci am rezolva problema fundamentală a străbaterii distanțelor cosmice vaste. Nu putem reuși acest

lucru, dar este posibil ca natura s-o facă pentru noi, pliind spațiul-timp în jurul unui obiect imens de tipul unei găuri negre („cadavrul" comprimat ale unei stele dezintegrate).

Toate acestea reprezintă fizica teoretică, însă oamenii de știință au început să efectueze cercetări serioase asupra propulsiei gravitaționale și antigravitaționale. Iar Bob Lazar, oricît de discutabile ar fi afirmațiile sale, susține că munca lui de inginerie inversată din secțiunea S-4, în sudul Zonei 51, la poligonul Nellis, a implicat utilizarea de sisteme deloc diferite față de cel pe care tocmai l-am descris.

Nu avem, așadar, nici un motiv teoretic pentru care viața inteligentă să nu poată exista altundeva în Univers și nici un motiv teoretic pentru care călătoria interstelară să nu fie posibilă. Faptul că oamenii de știință și guvernele sînt gata să cheltuiască timp și bani cu programele SETI descrise în capitolul 9 constituie recunoașterea că asemenea posibilități cel puțin există. Un exemplu de mesaj deliberat adresat oricăror vecini extratereștri receptivi a fost emis în 1974 din reflectorul circular de 305 m al celui mai mare radiotelescop din lume, aflat la Arecibo, în Puerto Rico. Mesajul consta din 1 679 de comenzi binare de tip 0/1, care puteau fi convertite matematic în imagini și a fost orientat spre M13, un roi globular situat la marginea propriei noastre galaxii. Dacă acolo există viață inteligentă, ne putem aștepta la un răspuns peste 50 000 de ani.

Punînd laolaltă cele două ipoteze pe care le-am discutat, existența vieții extraterestre și curbarea spațiu-timp, obținem ipoteza extraterestră (IE). Oamenii, forma superioară de organizare a inteligenței terestre, sînt dotați — unii ar spune blestemați — cu o curiozitate insațiabilă. La fel cum un copil își va întreba părinții pînă la iritare „De ce este iarba verde?", la fel și adulții, de-a lungul secolelor, au examinat factorii imprevizibili. Dacă am putea zbura spre alte galaxii, oare nu am face-o? Și nu este logic să presupunem că niște extratereștri inteligenți ar proceda similar? Dacă o asemenea rasă ar fi cu cîteva mii, sau doar cu cîteva sute de ani, mai avansată ca noi, nu este cel puțin

probabil că ea ar porni să exploreze Universul, străbătînd imensitățile spațiului cosmic?

Rămînînd la IE și acceptînd că există extratereștri curioși, care este misiunea exactă a OZN-urilor și care sînt pentru noi implicațiile prezenței lor? Estimînd probabila extindere a observărilor de OZN-uri și luînd în considerare un factor de 95% pentru explicații raționale, rămîn sute de mii de observări inexplicate în toată lumea. În această carte, am examinat cîteva dintre ele: incidentul Roswell, cu metalul indestructibil, valul de observări de deasupra Belgiei, confirmate de interceptările radar, întîlnirea din pădurea Rendlesham și urmele de radiații ale arborilor, pierderea de avioane după întîlniri cu OZN-uri, nenumăratele declarații ale martorilor, contactaților și răpiților, care, în mod independent, au rememorat aceleași experiențe cu mult înainte ca ele să fi fost făcute publice, fotografiile și secvențele video inexplicabile. Iar toate aceste dovezi sînt de abia zgîrieturi superficiale ale suprafeței.

Indiferent ce s-ar putea face pentru a-l îndoi, timpul nu stă pe loc. Din clipa în care am început să scriu cartea de față, mai multe cazuri din anii '60 au fost făcute publice în conformitate cu reglementarea celor treizeci de ani și cu Legea libertății accesului la informație, și mii de alte observări au avut loc, dintre care unele au fost raportate. Privite individual, o parte dintre aceste cazuri oferă dovezi serioase că unele OZN-uri au natură extraterestră. Privite în ansamblu, ele nu-mi lasă nici urmă de îndoială că aceasta este realmente adevărul.

Nu lipsesc nici teoriile mai complexe. Cenușiii sînt ființe din altă dimensiune sau călători temporali (cu alte cuvinte, sînt ființele în care vom evolua noi, care se întorc din viitor, călătorind în trecutul lor — prezentul nostru). Cu sau fără briciul său, Occam știa însă cîte ceva. Teoria cea mai simplă este cea mai bună și cea mai probabilă: OZN-urile sînt navele cu care vizitatorii extratereștri sosesc pe Pămînt. Acest lucru nu va fi dovedit pînă ce nu se va stabili un contact direct și clar. Doar atunci vor dispă-

rea îndoielile, iar Patrick Moore, Carl Sagan și milioanele de sceptici din lume vor clătina din cap și vor zice: „Să fiu al naibii!" Dacă este așa, întreabă scepticii, de ce extratereștrii nu aterizează pur și simplu pe peluza Casei Albe? La urma urmelor, dacă inteligența lor este așa de avansată, n-ar mai avea nevoie să rostească replica atît de îndrăgită de spectatorii filmelor de SF din anii '50 — „Duceți-mă la șeful vostru!" Ei ar ști cine sînt liderii mondiali și unde să-i găsească.

Există multe răspunsuri posibile. Este posibil ca extratereștrii să fie conștienți de controlarea spațiului aerian din jurul Casei Albe. Orice obiect care ar pătrunde neanunțat acolo ar fi considerat ostil și interceptat. Chiar în eventualitatea unei incredibile breșe de securitate, precum cea din septembrie 1994, cînd un avion ușor s-a prăbușit pe faimoasa peluză, barajul de agenți ai Serviciului Secret și puterea lor de foc ar fi impresionante. Oricum, pilotul *acelui* avion a fost ucis. Mă îndoiesc că extratereștrii ar fi atît de neglijenți.

Se mai ridică apoi problema contaminării biologice. Este posibil ca germenii tereștri să fie letali pentru speciile extraterestre, la fel cum microorganismele lor ar însemna pentru noi sărutul morții. Istoria omenirii abundă în asemenea exemple. Teribila ciumă bubonică pornită din China la mijlocul secolului al XIV-lea a ucis între o treime și jumătate din populația Europei. În cele două Americi, sute de mii de amerindieni au murit, fugind de coloniștii europeni, dar nu carabina cu repetiție i-a omorît pe cei mai mulți, ci gripa, tifosul și variola. Ei nu aveau o imunitate naturală față de acele boli, în ciuda faptului că toți oamenii, indiferent de rasă, partajează aceeași structură genetică de bază. S-ar putea ca schimbul necontrolat de microorganisme extrem de diferite să ducă la colapsul rapid și teribil al uneia sau al ambelor specii, la contactul dintre lumi diferite.

Poate că extratereștrii nici măcar nu doresc să stabilească un contact. Poate că ei ne-au testat de mai mult timp

decît știm și au ajuns la concluzia că oamenii nu țin unii la ceilalți sau la planeta lor. În termeni galactici, poate că noi sîntem vecinii nătîngi cu care nimeni nu dorește să se împrietenească. Nu știm nimic despre cultura extraterestră, atunci cum le-am putea cunoaște poziția morală, în eventualitatea că au așa ceva? Anual permitem ca mii de oameni să moară de inaniție, în timp ce sculptăm munți de unt și ne bălăcim în piscine cu șampanie. Sînt ei scîrbiți de o asemenea atitudine sau înspăimîntați de ea? Oare teama să fie de fapt cheia întregului mister? De ce a existat un val brusc de observări de OZN-uri imediat după al doilea război mondial, exact în momentul în care dezvoltasem și folosisem arme de capacități înspăimîntătoare? Prin armele noastre atomice și noua tehnologie a rachetelor, amenințam oare din clipa aceea alte lumi și noua situație trebuia supravegheată?

Ce se întîmplă apoi cu teoria genetică utilizată spre a oferi o explicație posibilă pentru mutilarea animalelor și răpirea oamenilor? Mutilările sînt fapte dovedite, deși cauza a rămas necunoscută; răpirile sînt atît de universal descrise, încît trebuie să conțină un sîmbure de adevăr. Sînt extratereștrii, așa cum susțin unii, o rasă muribundă, străduindu-se cu disperare să-și injecteze „sînge" proaspăt? Copiii palizi arătați răpiților sînt în realitate mîntuirea hibridă a unor civilizații aflate în pragul extincției? Sîntem simpli cobai pentru extratereștri, aflați la mila curiozității lor? Iar dacă fenomenul OZN este unul care evoluează, așa cum susțin unii ufologi, ce experimente ni se pot pregăti pentru viitor?

Sau poate, așa cum presupunea majoritatea primelor scrieri de science-fiction, extratereștrii vin pur și simplu să invadeze, să ne fure resursele naturale și să-i înrobească pe oameni. În acest caz, fenomenul OZN este un exercițiu prelungit de recunoaștere. Survolați-le spațiul aerian, urmați-le liniile *ley* sau autostrăzile, ori căile ferate, testați-le cîmpurile noaptea, ucideți-le vitele, răpiți-i pe drumuri singuratice! Oare extratereștrii îi evaluează pur și simplu pe

oameni și tehnologia lor, la fel cum un boxer își evaluează oponentul înainte de a ataca?

Întregul proces poate fi mult mai benign. Dacă teama este cheia, iar extratereștrilor le displac tendințele noastre spre genocid, poate că misiunea lor este să ne schimbe, să înlăture, genetic sau prin încrucișare, trăsăturile noastre cele mai rele. Poate că nu-i o coincidență faptul că răpiții simt că au „evoluat" ca rezultat al experiențelor avute. Mulți dintre ei s-au implicat în probleme ecologice și au crescut spiritual. Să se datoreze acest lucru faptului că ei știu acum că nu sîntem singuri în Univers sau li s-a cultivat ceva în mod deliberat, alături de implanturile fizice despre care unii afirmă că au fost găsite în corpurile răpiților?

Ce se poate spune apoi despre afirmații precum cea făcută de Larry Warren în episodul Rendlesham, care a văzut ofițeri superiori comunicînd cu extratereștrii? Ori despre cea aparținînd lui Betty Cash și celor doi Landrum, care au zărit un OZN escortat de elicoptere? Ce se poate spune despre Bob Lazar, care a lucrat la ingineria inversă a OZN-ului? Sau despre infirmiera din Roswell, care a văzut efectuîndu-se autopsii asupra unor creaturi micuțe, înmormîntate ulterior în sicrie pentru copii? Dacă această legătură este reală, face pur și simplu parte dintr-o înțelegere? Facem troc cu creaturile din cer? Sîntem partenerii de afaceri ai Cenușiilor?

Sugerînd toate aceste motive, comitem probabil eroarea fundamentală de a încerca să aplicăm problemei logica umană. Dacă sîntem vizitați de extratereștri, motivele lor pot fi cu totul mai presus de înțelegerea noastră, iar ceea ce nouă ni se pare logic pentru ei poate să nu aibă nici un sens. Nu putem decît să sugerăm, cu titlu de încercare, că aparițiile furișe, secrete ale OZN-urilor implică lipsa dorinței de a realiza contact direct, deschis. Dacă OZN-urile ar fi procedat așa vreodată, ufologii ar fi trebuit să mai adauge o categorie în tabelul lor de clasificări — întîlnirea apropiată în care ființele extraterestre ies din ascunziș și ne spun ce fac aici.

Propria noastră istorie nu ne prevestește lucruri bune. Nu există nici un caz în care o civilizație mai puțin avansată să fi supraviețuit contactului cu o civilizație mai sofisticată. Întotdeauna cea din urmă exploatează, subjugă și, finalmente, distruge. Nu putem decît să sperăm că vizitatorii extratereștri sînt o rasă mai bună și nobilă decît noi.

Atunci, ce ar trebui făcut? Susținătorii OZN-urilor au afirmat că este necesar un studiu complet al fenomenului, care să meargă mult mai departe decît Blue Book. Ei mai afirmă că toate studiile anterioare, dintre care cele mai multe au fost americane, implică diverse grade de mușamalizare. Ele n-au fost altceva decît exerciții de relații cu publicul, în care puțini indivizi bine intenționați, ca J. Allen Hynek și, în primă etapă, Edward Ruppelt, s-au luptat cu apatia colectivă și scepticismul colegilor. Ei mai cred că avem nevoie de o organizație internațională, poate sub auspiciile ONU, care să aibă fondurile, forța și, mai presus de orice, voința de a face o treabă bună. Obiectivul acesteia ar fi de a centraliza și evalua toate datele existente pînă în prezent și de a acționa ca bază de colectare și coordonare mondială pentru toate OZN-urile și fenomenele de tip OZN asociate. Organizația ar avea legături cu autoritățile militare, științifice și guvernamentale, dispunînd de echipe de intervenție rapidă formate din investigatori instruiți, capabili să pornească imediat spre scena unei observări. Acestea ar analiza semnale radar, fotografii și mostre de sol, ar intervieva martori și ar doborî barierele tăinuirii și bigotismului care au marcat de prea mult timp întregul subiect. În primul rînd, și cel mai important, ar trebui să fie o organizație complet deschisă, care să publice rapoarte ale tuturor descoperirilor făcute și să pună dovezile la dispoziția doritorilor.

Desigur, așa ceva ar costa bani, dar sumele respective ar fi mici prin comparație cu un proiect spațial sau cu bugetele uriașe ale apărării. Partizanii unei asemenea organizații susțin că miza este prea mare pentru noi ca să nu acționăm în acest fel. Chiar dacă OZN-urile, indiferent cum ar fi

fost descrise — ca îngeri, iele sau diavoli secerători — , au fost alături de noi de milenii, nu poate fi nici o îndoială că în ultimii ani ritmul s-a înteţit. Observările se înmulţesc, contactele sînt mai interactive şi nu există nici un motiv pentru a presupune că vor înceta în mod brusc.

Un lucru este sigur. Dacă în spaţiul cosmic există fiinţe inteligente şi dacă vor realiza un contact complet cu noi, acela va fi evenimentul cel mai important din istoria rasei omeneşti.

13

Pămîntul împotriva farfuriilor zburătoare

Printre mulți ufologi există credința comună că fenomenul pe care-l studiază indică existența unei entități de tip „frați spațiali" binevoitori — „factorul satisfacție" demonstrat în finalul filmului *Întîlniri apropiate de gradul III*. Eu judec pe baza dovezilor reale, pe situațiile existente cu adevărat. Iar mărturiile pe care am încercat să le juxtapun în cartea de față, indiferent dacă provin din dosarele Ministerului Apărării ori din altă parte, mi se par departe de a fi liniștitoare.

Am văzut exemple de avioane doborîte sau care au dispărut în circumstanțe misterioase, de oameni care au fost răpiți în pofida voinței lor, probabil sub influența hipnozei, și supuși unor examinări pseudo-medicale terifiante, în scopuri necunoscute. Am văzut vite ucise și mutilate pe pășunile noastre și oameni îmbolnăvindu-se serios și prezentînd toate simptomele iradierilor. Dacă despre oricare dintre aceste incidente s-ar fi putut dovedi că era rezultatul unei acțiuni omenești, autorii ar fi fost prinși și judecați și i-ar fi așteptat ani lungi de închisoare; în unele părți ale lumii, sentința putea fi chiar condamnarea la moarte. În majoritatea cazurilor nu s-a întreprins totuși decît o anchetă limitată. Ajunge să menționați cuvintele „OZN" sau „extraterestru" și pufnetele încep imediat, iar obloanele bigotismului și obtuzității coboară ferm. Numai susținătorii

OZN-urilor persistă în a investiga ceea ce pot în timpul liber și cu fondurile limitate de care dispun, iar ei continuă să fie priviți ca excentrici, ca să nu spun mai multe.

Părerea mea este că se desfășoară un război unilateral atît de secret, încît nici măcar nu ne dăm seama de existența lui. Dacă oricare dintre incidentele amintite poate fi atribuit unei prezențe extraterestre, atunci respectiva prezență se face vinovată în mod evident de crime împotriva umanității. Dacă am putea înființa genul de forță internațională de investigare pe care mi-ar plăcea s-o văd și dacă forța aceea ar conchide că prezența extraterestră este reală, atunci am putea iniția un dialog cu ea. Le-am cere extratereștrilor să-și înceteze activitățile periculoase, în conformitate cu liniile tradiționale ale diplomației pămîntene. Solicitarea oficială politicoasă, dacă este ignorată devine cerere; cererea, dacă este ignorată, devine ultimatum. Ultimatumul, dacă este ignorat, devine război. „Războiul", a spus teoreticianul militar von Clausewitz în secolul al XIX-lea, „este continuarea politicii cu alte mijloace." Am putea noi cîștiga un război împotriva unei forțe extraterestre?

Dacă extratereștrii se află aici, principala lor apărare în clipa de față este faptul că foarte puțini oameni știu de existența lor și că nimeni nu pare capabil s-o dovedească. Dacă am înlătura mantia de tăinuire, poate că am fi mai egali în puteri decît ar fi bănuit cei mai mulți dintre noi. În acest Armaghedon inimaginabil, oamenii ar beneficia de ceea ce strategii numesc linii interne de comunicații. În plus, ne-am apăra propria țară împotriva unei forțe cu adevărat mai străine decît orice am cunoscut vreodată, iar oamenii sînt gata de orice sacrificii pentru așa ceva. În anii '90, ai secolului al XVIII-lea lozinca multor regimente britanice de yeomeni care s-au organizat pentru a respinge o posibilă invazie franceză a fost *Pro aris et focis* — „pentru altare și vetre". Și nu ne-am ralia oare împotriva acestui inamic comun? Nu ar cădea atunci frontierele naționale, nu s-ar destrăma vechile animozități și n-ar fi date uitării vechile certuri?

În orice război, nu învinge însă nici cauza nobilă, nici morala luptătorilor, deși aceste aspecte sînt desigur importante. Într-un război, cîștigul de cauză îl are tehnologia superioară. În 1870, cînd Prusia a pornit la război împotriva unei Franțe fanfaroane și exagerat de încrezătoare în sine, și-a transportat trupele pe douăzeci și șase de căi ferate. Francezii aveau o singură cale ferată. Rezultatul a fost victoria de la Sedan și ascensiunea Germaniei, iar de aici lumea dezechilibrată și furtunoasă a secolului XX. Deși tehnologia extraterestră este o cantitate necunoscută, conform conceptului de paralelism cultural s-ar putea să nu fie chiar atît de avansată față de a noastră pe cît s-ar putea crede. Atunci cînd dirijabilele din anii '90 ai secolului al XVIII-lea au fost raportate drept OZN-uri, vitezele lor nu erau cu foarte mult mai mari decît ale aparatelor de zbor cunoscute. Iar pe măsură ce avioanele noastre și-au îmbunătățit manevrabilitatea și viteza, același lucru s-a întîmplat cu OZN-urile. Relatările despre răpiri din anii '60 menționau console de comandă, comutatoare și recordere ce foloseau benzi pe role. Afișajele cu cristale lichide nu au fost amintite pînă nu le-am inventat noi înșine. Este posibil ca acest lucru să se explice prin faptul că oamenii se referă la obiectele pe care le recunosc și le ignoră pe cele necunoscute sau ar putea însemna că din anumite puncte de vedere tehnologia extraterestră este cu numai un pas înaintea tehnologiei noastre și că extratereștrii trebuie să se dezvolte rapid pentru a-și păstra avansul existent.

Să examinăm, de exemplu, sistemele noastre radar — care pot fi bazate pe sol sau aeropurtate, care au frecvențe multiple și sînt hipersensibile. Unele OZN-uri sînt interceptate de aceste sisteme, dar altele nu sînt. În același timp, avioanele americane Stealth practic nu pot fi detectate de radar, astfel că această aparentă „invizibilitate" nu are nimic remarcabil în sine. Dacă operatorii radar își reevaluează procedurile curente de ignorare a „aglomerărilor" aflate în mișcare lentă sau staționare, dacă asociază semnalele ra-

dar unor rapoarte vizuale, așa cum au făcut în Belgia în 1990, atunci am putea învăța mai multe despre capacitățile intrușilor. Dacă noi ne-am utiliza sistemele de alertare, am ridica avioanele în aer, am urmări și intercepta ceea ce am văzut, s-ar putea să ne găsim în condiții surprinzător de egale.

Deținem actualmente un arsenal formidabil de arme: rachete aer-aer și sol-aer capabile să dezvolte viteze de cîteva ori mai mari ca ale sunetului și rachete care se pot autoghida după surse de căldură sau după obiecte ce emit unde radar. Avem lasere și alte arme de propulsare a energiei. Toate sînt gîndite, proiectate și testate acum, și finalmente nu contează dacă asta se întîmplă în Zona 51 sau în curțile noastre. În fiecare zi, science-fictionul devine fapt real.

Ce altceva dintre realizările extratereștrilor pare a ne depăși capacitățile? Probabil că episoadele cu răpiri sînt cel mai înfricoșătoare, deși noi înșine folosim hipnoza în scopuri medicale, iar laserele și armele noastre paralizante produc un efect similar cu fasciculele paralizatoare de lumină care au fost raportate. Examinarea medicală prin ombilic își are echivalentul în chirurgia laparoscopică, actualmente o practică medicală uzuală. Sau ce se poate spune despre persoanele răpite care au foarte puține amintiri, ori chiar deloc, despre evenimentele produse? Amnezia poate fi produsă de medicamente sau prin hipnoză, totuși din psihiatria clasică știm că unele experiențe sînt prea oribile pentru ca să dorim să ni le reamintim, prea bizare pentru a fi crezute. Mintea este propriul ei fluviu al uitării. Dacă există cu adevărat, răpirile oamenilor de către extratereștri sînt înspăimîntătoare, dar nu inexplicabile.

Desigur, ar fi o nebunie să pornim un război cu extratereștrii, dacă acesta n-ar fi absolut inevitabil. În ciuda capacităților și a curajului real și perseverent al speciei umane, a voinței noastre de fier de a supraviețui, ar fi un război pe care nu l-am putea cîștiga. Dacă extratereștrii ne-au făcut rău, poate că noi înșine am determinat această reacție. În paranoia războiului rece, piloții americani cu siguranță și

probabil și cei sovietici au avut ordine de a intercepta și, în caz de necesitate, de a doborî orice obiecte zburătoare neidentificate, deoarece erau probabil avioane inamice. Dar dacă unele dintre acelea au fost de fapt nave extraterestre?

Dacă extratereștrii sînt aici, trebuie cel puțin să le arătăm că știm ce se întîmplă. Din acest motiv, guvernele ar trebui să privească problema cu toată seriozitatea, să investigheze observările și să-și anunțe concluziile, indiferent cît de bizare sau tulburătoare pot fi ele. Așa cum am spus, natura secretă a activităților extratereștrilor pare principala lor defensivă. Dacă o putem anula, este posibil să silim un dialog care ar fi reciproc avantajos. În cel mai rău caz, guvernele ar trebui să întocmească planuri de necesitate și reguli de angajare, așa cum fac pentru toate aspectele posibile ale războaielor pămîntene. Din cîte știu, nu s-a întreprins nimic de felul acesta. Am prezentat ideea unor membri ai Ministerului și a fost clar că sugestia nu era bine venită. Tăcerea spune totul. În felul acesta, dacă mîine un OZN ar ateriza pe peluza Casei Albe, nu există nici un sistem specific care să intre automat în acțiune pentru abordarea situației.

*

Ori sîntem singuri în Univers, ori nu sîntem. Poate că oricare dintre aspectele acestei alternative este la fel de profundă și terifiantă. În prezentarea mea am încercat să fiu obiectiv și imparțial, dar de fiecare dată revin la ipoteza extraterestră, la vizitatorii extratereștri. Cred că dovezile ne spun că în Cosmos există viață inteligentă și că o mînă extraterestră se întinde spre noi, deși încă nu putem ști dacă este prietenoasă sau are un scop sinistru.

Atunci cînd Winston Churchill le-a vorbit locuitorilor din Fulton, Missouri, în martie 1946, el s-a referit la altă amenințare, la alt inamic, dar cuvintele lui răsună obsedant din trecut: „Epoca întunecată se poate întoarce pe aripile sclipitoare ale științei. Vă spun să aveți grijă — timpul poate fi scurt."

14

Pelicula Roswell

Discuțiile legate de existența vizitatorilor extratereștri continuă. Ufologii se ambalează frenetici asupra autenticității celor mai recente rapoarte de observări, documente și fotografii, smulgîndu-și părul din cap de frustrare. De ce nu acceptă omenirea ceea ce se întîmplă? De cîte dovezi mai are nevoie? Oamenii de știință scutură cu tristețe din capete, sperînd că subiectul va dispărea. Aderența lor servilă la convenția repetabilității empirice înseamnă ignorarea majorității fenomenelor paranormale și misterelor, care tind să fie tranzitorii și spontane. Dacă un eveniment nu se poate repeta în condiții de laborator, uitați de el! Ei se încruntă mai ales spre investigatorii de OZN-uri, poate fiindcă aceștia au avut îngîmfarea de a inventa termenul „ufologie", care conferă întregului subiect o respectabilitate pseudoștiințifică.

Oamenii de știință doresc dovezi, iar ufologii cred că ei dețin asemenea dovezi. Oamenii de știință solicită ceva absolut sigur. În acest impas și-a făcut apariția Ray Santilli, vehiculînd o peliculă despre care se presupune că ar prezenta autopsia unor ființe extraterestre. Filmul său a declanșat cel mai mare tărăboi ufologic din toate timpurile și o dezbatere, care avea finalmente să implice nu numai savanți și ufologi, ci și mass-media mondiale și publicul general, cărora li s-a prezentat cu întîrziere un subiect ce a preocupat unele minți de aproape cincizeci de ani.

Ray Santilli este directorul general al firmei londoneze Merlin Communications Ltd, ce face parte din Merlin Group. Acum cîțiva ani, pe cînd aduna materiale în vederea realizării unui documentar despre Elvis Presley, el a auzit despre un operator american care susținea că l-ar fi filmat cel dintîi pe Elvis pe scenă. S-a deplasat să stea de vorbă cu persoana respectivă, care era trecută de optzeci de ani. După ce Santilli a cumpărat un metraj de la el, operatorul i-a oferit cîteva bobine conținînd peliculă pe 16 mm despre care afirma că ar conține autopsiile unor ființe extraterestre decedate în presupusul accident OZN de la Roswell. Santilli a cumpărat toate peliculele, pentru care ar fi plătit 100 000 de dolari. Identitatea operatorului nu a fost făcută publică, ci s-a utilizat pseudonimul Jack Barnett. Se susține că în 1947 Jack Barnett servea în armata americană și că a fost chemat să filmeze consecințele accidentului Roswell, inclusiv locația și autopsiile. Cumva, a reușit să sustragă un metraj de peliculă și l-a păstrat aproape cincizeci de ani înainte de a decide să-l vîndă.

Zvonuri despre existența filmului circulaseră printre unii ufologi încă din 1993, dar povestea a ieșit la suprafață abia în primăvara anului 1995. În luna aprilie, am primit un telefon de la Philip Mantle, director de investigații la BUFORA, care mi-a povestit pe scurt despre film și m-a anunțat că peste cîteva săptămîni o parte a metrajului urma să fie proiectată în secret, într-o sală deocamdată nespecificată.

La momentul respectiv nu mai răspundeam de biroul OZN, dar tot eram foarte aproape de miezul lucrurilor și-mi continuam în particular unele investigații. Ocupam realmente o poziție bizară, fiind la mijlocul distanței dintre taberele oficialităților și ufologilor. Unii ufologi nu mă vor privi niciodată ca fiind altceva decît „omul de la Minister", în timp ce departamentul în sine mă consultă ocazional pentru cîte o observare sau anchetă. Totuși în cei trei ani de activitate oficială mi-am făcut mulți prieteni printre ufologi, iar Philip era unul dintre numeroasele persona-je-cheie cu care păstrasem legătura.

După cîteva săptămîni, Philip m-a sunat din nou și m-a anunțat că pelicula urma să fie proiectată vineri 5 mai în sala de conferințe de la subsolul Muzeului Londonez. Am ajuns cu puțin după ora 12:30 și, după ce am fost percheziționat pentru ca să nu intru în sală cu aparate de fotografiat sau de filmat, am fost introdus în amfiteatru. Erau prezente aproximativ 200 de persoane, un amestec de ufologi și ziariști din toată lumea.

La scurt timp după ora 13, luminile s-au stins și am vizionat un montaj care a durat aproximativ optsprezece minute. Se referea la una dintre autopsii. (Philip Mantle vizionase alte două segmente ale peliculei, unul despre o presupusă examinare a unui extraterestru la locul prăbușirii, desfășurată într-o structură temporară de tipul unui cort, iar celălalt despre altă autopsie.) Ziariștii fuseseră destinși, fără îndoială încîntați că puteau să-și petreacă după-amiaza de vineri cu o poveste OZN, despre care intenționau probabil să scrie în obișnuitul lor stil umoristic. La început se auziseră rîsete și obișnuitele bufonerii, dar după începerea vizionării acestea au lăsat loc icnetelor de uimire și groază.

Pe masa de autopsie se afla ceva care nu era uman. Înălțimea îi era dificil de estimat — probabil în jur de 1,50 m, poate ceva mai puțin. În esență era umanoid, cu cap spîn, de forma unui bulb. Ochii păreau mai mari decît ai oamenilor, deși aceasta putea fi o iluzie creată de faptul că erau complet negri. Nasul și gura erau în esență umanoide, deși nasul părea mai mic; gura încremenise într-o expresie de oroare, iar urechile arătau în orice caz stranii. Trunchiul arăta musculos, mai ales părțile superioare ale brațelor și coapsele. Creatura avea un abdomen proeminent, care i-a determinat pe unii să creadă că putea fi vorba despre o femelă însărcinată. Prezenta cîte șase degete, atît la mîini, cît și la picioare. Partea de sus a piciorului stîng era serios rănită, iar mîna stîngă aproape retezată la încheietură. Erau probabil răni cauzate de accident.

Cadavrul a fost examinat de două persoane în combinezoane de protecție cu glugă, dintr-o singură bucată; îna-

poia unui paravan, se vedea o a treia siluetă în combinezon. Pelicula pe care am vizionat-o fusese supusă montajului, fiind compusă din extrase scurte ce făceau parte dintr-o operație destul de lungă. Judecînd după ceasul mural, procedura durase cîteva ore.

După examinare, au fost îndepărtate membranele negre ce acopereau ochii. În acel moment au fost aduse bisturie și autopsia a devenit o disecție. După despicarea frontală a corpului, au fost extrase diverse organe; nu dețin cunoștințe medicale speciale, de aceea nu pot specula asupra naturii lor. La fiecare tăietură, din locul respectiv se prelingea puțin lichid întunecat și vîscos. Scena se încheia cu folosirea unui ferestrău medical pentru decuparea calotei craniene în vederea extragerii creierului.

De acum, în amfiteatru răsunau destule tusete stinghere și se simțea un iz vag de transpirație. Oamenii se foiau nelalocul lor în scaune și mulți își fereau privirea de la ecran, uitîndu-se doar ocazional sau trăgînd cu coada ochiului. Nu mai asistasem pînă atunci la o autopsie și, deși nu am o sensibilitate excesivă, trebuie să recunosc că totul mi s-a părut extrem de neplăcut.

Cînd luminile s-au aprins la sfîrșitul vizionării, ziariștii perplecși s-au năpustit asupra nefericitului Santilli, furioși că nu existase nici o introducere și nici o oportunitate de a pune întrebări. În scurt timp, Santilli s-a văzut înconjurat de hoardele prădătoare de reporteri și a trebuit escortat afară din sală.

Am ieșit din amfiteatru și ne-am năpustit cu entuziasm asupra sandvișurilor și vinului gratuite (totuși nu înainte ca mai mulți indivizi pămîntii la chip să pornească spre toalete), apoi a început dezbaterea. Unii dintre ufologii prezenți au început să-și ofere opiniile, deși cei mai mulți au preferat în mod inteligent să nu se pripească să tragă concluzii, declarînd pur și simplu că pelicula era extrem de interesantă, dar că ridica o mulțime de întrebări.

În decursul următoarelor luni, s-a înregistrat o creștere constantă și permanentă a interesului și — previzibil — între

ufologi a apărut o schismă, cauzată pe de o parte de lista invitaților la vizionarea din 5 mai. Santilli colaborase foarte strîns cu Philip Mantle, care era suspectat că le dăduse peste nas în mod deliberat cîtorva rivali personali. Astfel nu fusese invitată Jenny Randles, anteriorul director de investigații la BUFORA, și, se părea, nici persoane ca Tony Dodd sau Graham Birdsall de la cealaltă principală grupare britanică, Quest International. N-au fost invitați nici unii investigatori independenți, ca Timothy Good. Absențe notabile erau cele ale principalilor investigatori ai episodului Roswell: Stanton Friedman, Kevin Randle și Don Schmitt.

Graham Birdsall a publicat un atac dur în această privință în *UFO Magazine*, tipărită de Quest, în timp ce Kent Jeffrey de la organizația American Operation Right to Know a contribuit cu o critică detaliată în *UFO Journal*, publicată de Mutual UFO Network. Existau desigur multe întrebări importante: de ce operatorul care filmase totul nu dorea să fie supus întrebărilor, astfel ca detaliile trecutului său militar să poată fi autentificate? De ce păstrase pelicula timp de aproape cincizeci de ani, înainte s-o vîndă? Și poate cea mai importantă: de ce extratereștrii filmați nu corespundeau descrierilor oferite de unii dintre cei care susțineau că văzuseră ființele din accidentul Roswell?

Mulți dintre cei care au vizionat filmul s-au întrebat dacă nu putea fi vorba despre un fals. Ținînd seamă de nivelul de efecte speciale la care s-a ajuns în prezent, presupun că orice este posibil, dar cadavrul arăta chiar real, iar efecte speciale la o asemenea scară ar fi implicat aproape cu siguranță o mulțime de profesioniști și era greu de crezut ca nici unul să nu scape pînă atunci nici o aluzie voalată. În momentul respectiv a început să circule un zvon extrem de neplăcut, conform căruia cadavrul ar fi aparținut unui om. Lumea s-a întrebat dacă putea fi vorba despre cineva care suferea de o boală genetică sau de o deformare indusă de radiații ori pur și simplu despre un cadavru obișnuit, care fusese „aranjat" cumva? S-a sugerat că într-un astfel de caz, cei responsabili puteau fi acuzați de crimă. Nu a

fost de altfel singura problemă legală cu care s-a confruntat Santilli. Dacă filmele fuseseră luate de la US Army, așa cum se susținea, atunci era vorba despre un furt, iar pelicula aparținea armatei americane. Desigur, dacă filmările erau adevărate, ar fi fost destul de greu ca un general american să le revendice.

În scurt timp, dezbaterea s-a mutat în mass-media și, în sfîrșit, a fost abordată pe scară extinsă atît de ziarele serioase, cît și de tabloide. *Guardian* a dedicat o secțiune specială peliculei, care a fost discutată de asemenea în *The Sunday Times* și *Independent*.

În vara anului 1995, Santilli a început să promoveze în mod serios pelicula pe piață. El a combinat toate clipurile disponibile într-o singură casetă video, pe care a oferit-o la prețul de 33 £. În mod interesant, și avînd din nou legătură cu un aspect legal, formularul pentru comandă conținea următoarele declarații din partea producătorului:

„S-a verificat că pelicula provine dintr-un stoc fabricat în 1947, totuși în clipa de față nu putem garanta că filmările au fost realizate în 1947."

„Rapoartele noastre medicale au sugerat că nu este vorba despre un om, dar acest lucru nu poate fi verificat."

„Am fost informați că filmările provin din incidentul Roswell, însă informația n-a fost încă verificată."

În ziua de 28 august 1995, extrase din film au fost difuzate pe Channel 4, într-un documentar realizat de John Purdie de la Union Pictures. Extrasele au fost de asemenea difuzate în America și Japonia. În urma vizionărilor, dezbaterea legată de OZN-uri a atins un nivel nou. Mulți au susținut că reprezentau dovada finală a existenței vieții extraterestre, care ne-a vizitat pe Pămînt. Oamenii de știință continuă să nu fie de acord, afirmînd că în ziua de azi practic orice poate fi falsificat. Bănuiesc că au dreptate, dar mai bănuiesc că unii savanți au mințile atît de încuiate în privința subiectului, încît n-ar accepta existența extratereștrilor nici chiar dacă proverbiala aterizare a unui OZN pe peluza Casei Albe s-ar produce sub ochii lor.

Continuu să fiu întrebat, de ufologi și ziariști deopotrivă, ce cred despre pelicula Roswell. Am răspuns mereu în mod simplu că este interesantă, deși au mai rămas întrebări la care nu s-a răspuns. În privința autenticității, îmi păstrez mintea deschisă, totuși trebuie să spun că sînt înclinat să cred că este o farsă foarte inteligentă. Chiar însă dacă ar fi o farsă, nu înseamnă în mod necesar că în 1947, la Roswell, nu s-a prăbușit ceva bizar și probabil extraterestru. Nenorocirea este că dacă filmul se va dovedi un fals, publicul va bănui pur și simplu că întregul incident Roswell nu a avut loc niciodată.

Poate că, spun teoreticienii conspirației, exact acesta este și țelul peliculei — utilizarea unei dezinformări cinice pentru a discredita episodul Roswell. În cazul acesta, păcălește foarte puțini oameni și în nici un caz pe congresmanul Steven Schiff, care continuă să susțină că la Roswell s-a petrecut ceva straniu și că undeva în rîndul oficialilor americani există persoane care știu cu exactitate ce anume s-a întîmplat.

Poate că ar fi nimerit să închei acest capitol, citînd cuvintele lui Richard D'Amato, asistentul pentru securitate națională al senatorului Robert Byrd. „Dacă s-a întîmplat, dacă există măcar o mărturie credibilă că Pămîntul a fost vizitat de extratereștri, atunci totul se schimbă. Este suficient să se fi întîmplat o dată."

Concluzii

Privesc cu sentimente ambivalente perioada pe care am petrecut-o ca expert guvernamental în OZN-uri. Dintr-un punct de vedere, cei trei ani petrecuți în Secretariat (Air Staff) mi-au făcut plăcere și am savurat poziția aparte de a fi unica persoană din Minister care să dețină oportunitatea de a investiga OZN-uri, răpiri și amenințări extraterestre — ca să nu mai spun de mutilările vitelor, cercurile din lanuri, cometele strengare, fantomele și în general toate incidentele stranii și minunate care mi-au ieșit în cale. M-a încîntat să fiu „adevăratul Fox Mulder" și mi s-a părut fascinant să răscolesc „adevăratele dosare X" și să deschid eu însumi cîteva dosare. Satisfacția promovării și abordării de noi domenii a fost diminuată de tristețea plecării. Nu era vorba totuși numai de tristețea asociată pierderii unor cazuri interesante, care aveau să mai apară, cu siguranță, ci o tristețe mai profundă, rezultată din sentimentul că, indiferent cîte aș fi realizat, lăsam o muncă neterminată.

Desigur, atitudinile mele, atît ca funcționar civil, cît și ca simplu cetățean, s-au schimbat. Cu cît am acumulat mai multe cunoștințe, cu atît a devenit mai evident că fenomenul OZN nu putea fi complet explicat de știința convențională. Nu soluționasem misterul OZN, dar consideram că efectuasem un pas important în direcția cea bună, înțelegînd că misterul necesita studierea oficială cuvenită. Apoi însă fusesem nevoit să plec, neștiind în ce fel va vedea lu-

crurile succesoarea mea și neștiind dacă ea va urma cercetările pe care le începusem.

Așa cum am subliniat, subiectul este dintre cele care comportă prejudecăți personale. Pentru funcționarii civili de carieră este greu să-și alunge ideile preconcepute despre OZN-uri și să deschidă ochii spre situații și mințile spre posibilități. Recunosc deschis că eu însumi nu am priceput imediat enormitatea celor ce se petreceau. Convertirea mea a fost lentă, dar asta nu înseamnă că n-ar fi fost extraordinară. Este desigur neobișnuit ca șeful biroului OZN din Ministerul Apărării să declare că unele observări OZN au probabil origine extraterestră. Nu înseamnă nici că am înnebunit și nici că am îmbrățișat o credință cu ochii închiși, ci că concluzia pe care am tras-o este singura obținută din dovezi.

Mă consider un individ inteligent și rațional. Un funcționar civil de carieră, care are o experiență de zece ani în Minister și a atins nivelul managementului mijlociu, nu ar trebui să creadă în prezențe extraterestre. Este perfect adevărat — mi-am luat în primire postul, crezînd în lumini de avioane, dar l-am predat, crezînd în extratereștri. Deloc surprinzător, modificarea atitudinii mele a fost criticată de ziare și am constatat că opiniile îmi erau reproduse extensiv. În unele ocazii, mi-a înrăutățit existența în Minister, iar uneori chiar am suspectat că următoarea mea promovare avea să fie foarte îndepărtată. Cu toate acestea, așa cum am văzut deja, nu mai sînt un glas solitar în pustiu.

În ziua de azi, dacă se întîmplă să urmăriți un documentar TV despre OZN-uri, indivizii intervievați nu vor mai fi în exclusivitate fani cu ochii holbați care și-au petrecut noaptea în corturi pe vîrful unui deal, așteptînd farfuriile zburătoare. Este mult mai probabil să dați peste profesori la Harvard, subsecretari de stat în Ministerul Apărării sau poate chiar foști șefi de stat-major al Apărării. Iar cînd persoane de asemenea calibru se aliniază de partea susținătorilor OZN-urilor, poate că ar fi momentul să recunoaștem că, în ciuda unora dintre comentariile mai pesimiste pe care le-am făcut aici cu privire la atitudini, s-ar putea ca

lucrurile să se modifice în mai bine. Indiferent de ceea ce pot declara în public, conducătorii națiilor nu pot să nu plece urechea, atunci cînd oameni de știință distinși, funcționari civili și militari insistă că există o situație permanentă care îi îngrijorează.

Îngrijorarea aceea m-a determinat să scriu cartea de față. Cred că pînă în clipa în care am părăsit biroul OZN, am modificat părerile multor indivizi din Minister, arătîndu-le pur și simplu dovezile, iar cartea îmi oferă ocazia de a-mi adresa mesajul unui public mai larg. Mesajul este acesta: să știți că există oameni care ne veghează cerurile, pentru a proteja somnul maselor. Să știți că ne monitorizăm nonstop spațiul aerian, utilizînd tehnologie radar sofisticată. Dar să mai știți că nu toți potențialii intruși în spațiul nostru aerian au două aripi, fuzelaj și coadă și nu toți apar pe radare. Acești intruși neobișnuiți nu se află aici pentru nici unul dintre motivele pe care un expert de apărare aeriană din Royal Air Force le-ar putea anticipa.

Ideea unei amenințări tehnologice de origine nonumană poate părea science-fiction, dar nu este așa. Sînt fapte științifice. În ciuda a ceea ce pot spune unii, există o amenințare. Poate că aceia care nu sînt de acord s-ar obosi să discute cu piloții belgieni ai avioanelor F-16, cărora li s-a ordonat să intercepteze un OZN ce putea să descrie ocoluri în jurul aparatelor lor de zbor. Poate că ar dori să stea de vorbă cu Stephen Michalak, lovit în piept de rafala termică a unui OZN aterizat, sau cu Betty Cash care s-a îmbolnăvit de iradiere după terifianta ei întîlnire apropiată. Sau poate că acești sceptici ar trebui să stea de vorbă cu familiile celor care n-au supraviețuit întîlnirilor cu OZN-uri, ca Thomas Mantell și Frederick Valentich. Poate că s-ar sinchisi să-i cunoască pe fermierii ale căror vite au fost mutilate, aparent de lasere. Sau poate că ar trebui să petreacă un timp, așa cum am făcut eu, cu unii dintre miile de oameni care susțin că asupra lor s-au efectuat experimente de către inteligențe nonumane, oameni care în general se feresc de publicitate și care nu doresc decît niște

răspunsuri, oameni ale căror întîlniri sînt recunoscute într-o măsură tot mai mare ca fiind adevărate de către experții în sănătate mintală. Tuturor ne place să considerăm că deținem controlul. Dar ce se întîmplă dacă lucrurile nu stau chiar așa? Ce se întîmplă dacă refuzăm să acceptăm pînă și existența unei amenințări, ca să nu mai amintesc de faptul că nu întreprindem nimic pentru a o contracara? Aceasta este dilema fundamentală a fenomenului OZN, cu care trebuie să ne confruntăm. Nu putem începe să găsim soluții, pînă nu vom recunoaște mai întîi că există o problemă.

ANEXE

Anexa 1

Numărul de rapoarte OZN adresate Ministerului Apărării

1959: 22
1960: 31
1961: 71
1962: 46
1963: 51
1964: 74
1965: 56
1966: 95
1967: 362
1968: 280
1969: 228
1970: 181
1971: 379
1972: 201
1973: 233
1974: 177
1975: 208
1976: 200
1977: 435
1978: 750
1979: 550
1980: 350
1981: 600
1982: 250
1983: 390
1984: 214
1985: 177
1986: 120
1987: 150
1988: 397
1989: 258
1990: 209
1991: 117
1992: 147
1993: 258
1994: 250
1995: 373

Anexa 2

Formularul utilizat pentru raportarea observărilor OZN

RAPORT PRIVIND UN OBIECT ZBURĂTOR NEIDENTIFICAT

1. Data, ora și durata observării	
2. Descrierea obiectului (Numărul de obiecte, mărimea, forma, culoarea, luminozitatea, zgomotele)	
3. Poziția exactă a observatorului (Interior/exterior, staționar/în mișcare)	
4. Modul de observare (Ochiul liber, binoclu, alt instrument optic, aparat foto sau cameră video)	
5. Direcția primei observări a obiectului (Un reper terestru poate fi mai util decît o orientare estimată aproximativ)	
6. Unghiul de observare (Altitudinile estimate sînt nesigure)	
7. Distanța (Prin raportare la un reper terestru cunoscut)	
8. Mișcările (Modificări ale caracteristicilor 5, 6 și 7 pot fi mai utile decît estimări ale cursului și vitezei)	

9. Meteo: starea vremii în timpul observărilor (Nori în mișcare, pîclă, ceață etc.)	
10. Obiecte apropiate (Linii telefonice, linii de înaltă tensiune, rezervoare de apă, lacuri naturale sau artificiale, mlaștini sau smîrcuri, rîuri, clădiri înalte, hornuri înalte, turle, clopotnițe, turnuri TV sau radio, aeroporturi, centrale electrice, uzine, cariere sau alte locuri cu reflectoare sau iluminat nocturn)	
11. Instituția la care s-a raportat (Poliție, armată, presă etc.)	
12. Numele și adresa autorului raportului	
13. Detalii referitoare la formația autorului raportului (facultativ)	
14. Alți martori	
15. Data și ora chitanței de primire	
16. Orice condiții meteo neobișnuite	
17. Observații	

Anexa 3

Răspunsul standard al Ministerului Apărării pentru martorii la fenomene OZN

MINISTRY OF DEFENCE
From: Mr N C Pope, Secretariat(Air Staff)2a, Room 8245,
Main Building, Whitehall, London SW1A 2HB

Telephone (Direct Dialling) 0171 218 2140
(Switchboard) 0171 218 9000
(Fax) 0171 218 2680

Mr A Smith
1 Nonsuch Road
Anytown
County
AT1 0SP

Your reference

Our reference
D/Sec(AS)12/3

Date
26 July 1994

Dear Mr Smith,

Thank you for your letter dated 20 July in which you described the strange object that you saw in the sky recently.

I should begin by explaining that our only interest in the subject of UFOs relates to the issue of defence. Unless there is evidence to suggest that any sighting poses a threat to the defence of the UK, we do not investigate further.

Although there are clearly many strange things to be seen in the skies, we believe that most of them can be explained in terms of known objects or phenomena. Examples that spring to mind include aircraft lights, airships, satellites and meteors. Having said this, we do accept that a small proportion of UFOs appear to defy explanation, and we keep an open mind on these.

If you wish to take the matter further, might I suggest that you contact one of the civilian groups involved in UFO research, who will doubtless be very interested to hear from you, and may well have some ideas about what you saw. I would suggest the British UFO Research Association on 01924 444049 or Quest International on 01756 752216.

I hope this is helpful.*

Yours sincerely,

Nick Pope

---

* Stimate domnule Smith,

Vă mulțumesc pentru scrisoarea dv. datată 20 iulie, în care ați descris obiectul straniu pe care l-ați văzut recent pe cer.

Voi începe prin a vă preciza că singurul nostru interes față de subiectul OZN-urilor este asociat problemelor de apărare națională. Dacă nu există nici o dovadă care să sugereze că observarea reprezintă o amenințare a securității Marii Britanii, nu vom continua investigarea.

Pe cer pot fi văzute cu siguranță multe lucruri stranii, totuși noi apreciem că cele mai multe pot fi explicate ca fiind obiecte sau fenomene

cunoscute. Exemplele cele mai imediate sînt luminile avioanelor, dirijabilele, sateliții și meteorii. Noi acceptăm totuși că un mic procentaj din OZN-uri pare să sfideze orice explicație și de aceea rămînem deschiși.

Dacă nu doriți să vă opriți aici, vă pot sugera să contactați una dintre grupările civile implicate în investigarea OZN-urilor, care, fără îndoială, vor fi extrem de interesate să vă asculte și care pot avea idei despre ceea ce ați zărit. Vă pot sugera British UFO Research Association (tel. 01924 444049) sau Quest International (tel. 01756 752216).

Sper că v-am fost de folos.

Anexa 4

Organizațiile OZN

Următoarele organizații vă vor putea oferi informații generale despre OZN-uri și pot investiga observări specifice. Dacă organizațiile sînt naționale, vă vor face în general legătura cu un investigator din regiunea dv. Grupările organizează de asemenea conferințe și prelegeri.

British UFO Research Association
BM BUFORA
Londra
WC1N 3XX
Telefon: 01924444049

London UFO Studies
10a Tudor Road
Barking
Essex
IG11 9RX
Telefon: 01812709919

Quest International
18 Hardy Meadows
Grassington
Skipton
North Yorks
BD23 5LR
Telefon: 01756752216

Strange Phenomena Investigations
41 The Braes
Tullibody
Alloa
Clackmannanshire
Scoția
FK10 2TT
Telefon: 01259724033

UFO Magazine
1st Floor
66 Boroughgate
nr Otley
Leeds
LS21 1AE
Telefon: 01943850860

Operation Right to Know (Marea Britanie)
20 Newton Gardens
Ripon
North Yorks
HG4 1QF
Telefon: 01765602898

Anexa 5

Raportul locotenent-colonelului Charles Halt asupra incidentului din pădurea Rendlesham

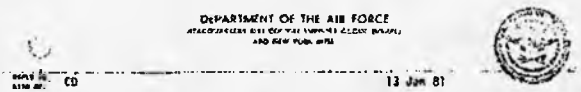

DEPARTMENT OF THE AIR FORCE

CD 13 Jan 81

Subject: Unexplained Lights

To: RAF/CC

1. Early in the morning of 27 Dec 80 (approximately 0300L), two USAF security police patrolmen saw unusual lights outside the back gate at RAF Woodbridge. Thinking an aircraft might have crashed or been forced down, they called for permission to go outside the gate to investigate. The on-duty flight chief responded and allowed three patrolmen to proceed on foot. The individuals reported seeing a strange glowing object in the forest. The object was described as being metalic in appearance and triangular in shape, aproximately two to three meters across the base and approximately two meters high. It illuminated the entire forest with a white light. The object itself had a pulsing red light on top and a back(s) of blue lights underneath. The object was hovering or on legs. As the patrolmen approached the object, it maneuvered through the trees and disappeared. At this time the animals on a nearby farm went into a frenzy. The object was briefly sighted approximately an hour later near the back gate.

2. The next day, three depressions 1 1/2" deep and 7" in diameter were found where the object had been sighted on the ground. The following night (29 Dec 80) the area was checked for radiatico. Beta/gamma readings of 0.1 milliroentgens were recorded with peak readings in the three depressions and near the center of the triangle formed by the depressions. A nearby tree had moderate (.05-.02) readings on the side of the tree toward the depressions.

3. Later in the night a red sun-like light was seen through the trees. It moved about and pulsed. At one point it appeared to throw off glowing particles and then broke into five separate white objects and then disappeared. Immediately thereafter, three star-like objects were noticed in the sky, two objects to the north and one to the south, all of which were about 10° off the horizon. The objects moved rapidly in sharp angular movements and displayed red, green and blue lights. The objects to the north appeared to be elliptical through an 8-12 power lens. They then turned to full circles. The objects to the north remained in the sky for an hour or more. The object to the south was visible for two or three hours and beamed down a stream of light from time to time. Numerous individuals, including the undersigned, witnessed the activities in paragraphs 2 and 3.*

CHARLES I. HALT, Lt Col, USAF
Deputy Base Commander

---

* Subiect: Lumini neexplicate

1. În dimineața de 27 dec. 80 (aproximativ în jurul orei 3:00), două santinele de patrulare USAF au zărit lumini neobișnuite dincolo de poarta din spate a RAF Woodbridge. Crezînd că un avion se prăbu-

bușise sau aterizase forțat, au solicitat permisiunea de a ieși pentru investigare. Comandantul gărzii a aprobat ca trei militari să investigheze, deplasîndu-se pe jos. Militarii au raportat că au văzut în pădure un obiect ciudat care strălucea. Obiectul a fost descris ca avînd aspect metalic și formă triunghiulară, cu baza de doi–trei metri lățime și înălțimea de doi metri. Ilumina toată pădurea cu o lumină albă, avea deasupra o lumină roșie pulsatoare și dedesubt un grup sau mai multe de lumini albastre. Obiectul plutea staționar sau stătea pe suporți. Cînd militarii s-au apropiat, obiectul s-a îndepărtat printre copaci și a dispărut. În momentul acela, animalele de la o fermă din apropiere au început să se agite. Obiectul a fost zărit pentru scurt timp, după aproximativ o oră, în apropierea porții din spate.

2. A doua zi, în locul unde a fost zărit obiectul au fost găsite pe sol trei gropi de 3,8 cm adîncime și 17,8 cm diametru. În noaptea următoare (29 dec. 80), zona a fost investigată pentru radiație. S-au înregistrat niveluri beta/gama de 0,1 miliroentgen, cu valori maxime în cele trei adînciturі și în apropierea centrului format de acestea. Un arbore din apropiere prezenta valori moderate (0,05–0,07) pe partea orientată spre depresiuni.

3. Ulterior în decursul nopții, printre copaci a fost zărită o lumină roșiatică, similară celei solare, care se deplasa și pulsa. La un moment dat a părut că emite particule strălucitoare, apoi s-a divizat în cinci obiecte albe separate, care au dispărut. Imediat după aceea, pe cer au fost observate trei obiecte de tip stea, două spre nord și unul spre sud, toate fiind cam la aproximativ 10° deasupra orizontului. Obiectele se deplasau rapid, cu traiectorii după unghiuri foarte ascuțite și aveau lumini roșii, verzi și albastre. Obiectele din nord păreau eliptice, văzute printr-un binoclu de putere 8–12. După aceea au descris cercuri complete. Obiectele din nord au rămas pe cer o oră sau mai mult. Obiectul din sud a fost vizibil timp de două–trei ore și din timp în timp a emis în jos un fascicul luminos. Mai multe persoane, inclusiv subsemnatul, au fost martore la activitățile din paragrafele 2 și 3.

Anexa 6

Dosarele OZN aflate în Biroul documentelor publice

5AIR 16/1199
AIR 20/7390
AIR 20/9320
AIR 20/9321
AIR 20/9322
AIR 20/9994
AIR 2/16918
AIR 2/17318
AIR 2/17526
PREM 11/855

Anexa 7

Dosarul PREM 11/855

Copyright al Coroanei. Reprodus cu acceptul Controller of Her Majesty's Stationery Office.

PRIME MINISTER'S 5
PERSONAL MINUTE

SERIAL No. M. 412/52

SECRETARY OF STATE FOR AIR
LORD CHANDOS.

What does all this stuff about flying saucers amount to? What can it mean? What is the truth. Let me have a report for your convenience. *

W.S.C.

28 July 1952

---

* La ce se rezumă toate chestiile astea despre farfurii zburătoare? Ce pot ele însemna? Care-i adevărul? Trimite-mi un raport, cu prima ocazie.

W.S.C.
28 iulie 1952

AIR MINISTRY
WHITEHALL,
S.W.1.

PRIME MINISTER

The various reports about unidentified flying objects, described by the Press as "flying saucers", were the subject of a full Intelligence study in 1951. The conclusions reached (based upon William of Occam's Razor) were that all the incidents reported could be explained by one or other of the following causes:-

(a) Known astronomical or meteorological phenomena

(b) Mistaken identification of conventional aircraft, balloons, birds, etc.

(c) Optical illusions and psychological delusions

(d) Deliberate hoaxes.

2. The Americans, who carried out a similar investigation in 1948/9, reached a similar conclusion.

3. Nothing has happened since 1951 to make the Air Staff change their opinion, and, to judge from recent Press statements, the case is true in America.

4. I am sending a copy of this to Lord Cherwell. *

1.2.8.

9th August, 1952.

* DOMNULUI PRIM-MINISTRU

Diversele rapoarte despre obiecte zburătoare neidentificate, descrise de presă drept „farfurii zburătoare", au constituit subiectul unui studiu complet al Informațiilor în 1951. Concluziile la care s-a ajuns (bazate pe briciul lui Occam) au fost că toate incidentele raportate pot fi explicate prin una dintre următoarele cauze:

(a) Fenomene astronomice sau meteorologice cunoscute

(b) Identificări eronate de avioane convenționale, baloane, păsări etc.

(c) Iluzii optice și psihologice

(d) Farse deliberate.

2. Americanii, care în 1948/9 au întreprins o investigație asemănătoare, au ajuns la o concluzie similară.

3. Din 1951 nu s-a întîmplat nimic care să determine statul-major al Aviației să-și schimbe opinia și, judecînd după recentele declarații de presă, același lucru este valabil și în America.

4. O copie a acestui raport va fi expediată Lordului Cherwell.

Anexa 8

Numărul de rapoarte OZN adresate Proiectelor Sign/Grudge/Blue Book

Anul	Observări totale	Neidentificate
1947	122	12
1948	156	7
1949	186	22
1950	210	27
1951	169	22
1952	1,501	303
1953	509	42
1954	487	46
1955	545	24
1956	670	14
1957	1,006	14
1958	627	10
1959	390	12
1960	557	14
1961	591	13
1962	474	15
1963	399	14
1964	562	19
1965	886	16
Total	10,047	646

Bibliografie

Berlitz, Charles și Moore, William, *The Roswell Incident* (Granada Publishing, 1980).

Bord, Janet și Colin, *Alien Animals* (Granada Publishing, 1980).

Bryan, C.D.B., *Close Encounters of the Fourth Kind: Alien Abduction and UFOs — Witnesses and Scientists Report* (Weidenfeld & Nicolson, 1995).

Butler, Brenda, Street, Dot și Randles, Jenny, *Sky Crash: A Cosmic Conspiration* (Neville Spearman, 1984).

Delgado, Pat și Andrews, Colin, *Circular Evidence: A Detailed Investigation of the Swirled Crops Phenomenon* (Bloomsbury, 1989).

Evans, Hillary (ed.), *Frontiers of Reality* (Guild Publishing, 1989).

Goldman, Jane, *The X-Files Book of the Unexplained*, vol. I (Simon & Schuster, 1995).

Good, Timothy, *Alien Liaison: The Ultimate Secret* (Arrow, 1992); *Beyond Top Secret: The Worldwide UFO Security Threat* (Sidgwick & Jackson, 1996).

Hopkins, Budd, *Missing Time* (Richard Merrick, 1981); *Intruders: The Incredible Visitations at Copley Woods* (Random House, 1987).

Howe, Linda Moulton, *An Alien Harvest* (Linda Moulton Howe Productions, 1989).

Hynek, Dr J. Allen, *The UFO Experience: A Scientific Inquiry* (Ballantine Books, 1974).

Jacobs, David, *Secret Life* (Simon & Schuster, 1987).

Lindemann, Michael (ed.), *UFOs and the Alien Presence: Six Viewpoints* (The 2020 Group, 1991).

Mack, John E., *Abduction: Human Encounters with Aliens* (Simon & Schuster, 1994).

Nagaitis, Carl și Mantle, Philip, *Without Consent: A Comprehensive Survey of Missing-Time and Abduction Phenomena in the UK* (Ringpull, 1994).
Noyes, Ralph (ed.), *The Crop Circle Enigma* (Gateway, 1990).
Randle, Kevin și Schmitt, Don, *UFO Crash at Roswell: The Truth About the UFO Crash at Roswell* (M. Evans Publishing, 1994).
Randles, Jenny, *UFO Study: A Handbook for Enthusiasts* (Robert Hale, 1989).
Ruppelt, Edward J., *The Report on Unidentified Flying Objects* (Doubleday & Co. Inc, 1956).
Schnabel, Jim, *Round in Circles: Physicists, Poltergeists, Pranksters and the Secret History of the Cropwatchers* (Hamish Hamilton, 1993); *Dark White: Aliens, Abductions, and the UFO Obsession* (Hamish Hamilton, 1994).
Shuker, Karl, *Mystery Cats of the World* (Robert Hale, 1989).
Spencer, John, *Perspectives: A Radical Examination of the Alien Abduction Phenomenon* (Macdonald & Co., 1989); *The UFO Encyclopedia* (Headline, 1991).
Strieber, Whitley, *Communion: A True Story* (Century Hutchinson, 1987); *Transformation: The Breakthrough* (Century Hutchinson, 1988).
Valleé, Jacques, *Dimensions: A Casebook of Alien Contact* (Souvenir Press, 1988); *Confrontations: A Scientist's Search for Alien Contact* (Souvenir Press, 1990); *Revelations: Alien Contact and Human Deception* (Souvenir Press, 1992).
von Däniken, Erich, *Chariots of the Gods?* (Souvenir Press).
Walters, Ed și Frances, *The Gulf Breeze Sightings* (Bantam Press, 1990); „The Age of the UFO" în *Unexplained File* (Orbis, 1984). *Fortean Times* (diverse numere), *UFO Magazine* (diverse numere), *UFO Times* (diverse numere), *The Halt Package* (casetă și documente).

Cuprins

Mulțumiri 9
Prefață de Timothy-Good 11
Introducere 17

1. „Focul acesta arunca o lumină strălucitoare, și din el ieșeau fulgere“ 23
2. Slujba cea mai interesantă din țară 49
3. Atitudini 61
4. Investigații 79
5. Misterul cercurilor din lanuri 107
6. Măcelărirea făpturilor nevinovate 124
7. Adevăratele Dosare X 136
8. Adevăratele OZN-uri 146
9. Dosare oficiale, studii oficiale 168
10. Tăinuirea 187
11. Pericol în cer 204
12. Este cineva acolo? 216
13. Pământul împotriva farfuriilor zburătoare 232
14. Pelicula Roswell 237

Concluzii 244
Anexe 249
Bibliografie 265

Redactor coordonator al colecției
DANIELA ȘTEFĂNESCU

Redactor
ANA-CATRINA CIOBANU

Tehnoredactor
DOINA ELENA PODARU

Apărut 2003
BUCUREȘTI – ROMÂNIA

Tiparul executat la Regia Autonomă „Monitorul Oficial"

HUMANITAS
cartea care dăinuie

Alte apariții în aceeași colecție

PATRICK DROUOT
ȘAMANUL, FIZICIANUL ȘI MISTICUL

Traducere de RADU-CĂLIN BACALI

Lucrarea de față este rodul a două decenii de investigații și reflecții, după întîlnirile autorului cu șamanii din bazinul Amazonului și din America de Nord, precum și cu maorii din Polinezia.

În temeiul pregătirii sale, Patrick Drouot stabilește o relație credibilă între universul șamanic și viziunea științifică modernă. El deschide calea unei abordări globale a conceptelor de boală și de vindecare în tradiția șamanică mondială, fizica cuantică și noile modele de terapie prin vibrații.

A citi această carte înseamnă a efectua în imaginație călătoria misterioasă a șamanului, a cunoaște o lume în care viața spirituală și cea materială se întrepătrund, pentru a da naștere unui tot coerent, izvor de speranță.

HUMANITAS
cartea care dăinuie

ANGELO PALEGO
CUM AM GĂSIT ARCA LUI NOE

Traducere de MICHAELA ȘCHIOPU

Pasionat cercetător al înțelesurilor Bibliei, Angelo Palego și-a consacrat o bună parte din viață celor treisprezece expediții în masivul vulcanic Ararat, din Turcia orientală, în căutarea legendarei Arce a lui Noe. Călăuze i-au fost textul sacru și o imagine realizată de satelitul „Lancer", de la o altitudine de 840 de kilometri. Cu prilejul acestor expediții, Palego a redescoperit resturile Arcei, împărțite în două mari tronsoane, pe un ghețar situat la o înălțime de circa 4 800 de metri. Condițiile climaterice extrem de aspre au îngăduit lemnului gudronat să reziste procesului natural de distrugere. Fragmentele recuperate în trecut de alți exploratori au fost supuse testului cu carbon 14, stabilindu-se că vechimea lor este de 5 000 de ani, ceea ce corespunde datării biblice.

Cele două bucăți ale Arcei sînt pe jumătate îngropate în gheață și se află într-o poziție greu accesibilă. Angelo Palego a reușit totuși să se întoarcă din expediții cu o suită de fotografii, reproduse în carte, care demonstrează nu numai prezența lor pe muntele Ararat, ci și faptul că dimensiunile coincid cu cele indicate în Biblie.

Autorul a analizat un mare număr de rapoarte de observaţii ale unor obiecte zburătoare neidentificate, apelînd la specialişti în diferite domenii, în încercarea de a găsi explicaţii satisfăcătoare. În acelaşi timp, a stabilit legături fructuoase cu cei mai avizaţi cercetători britanici ai fenomenului, devenind el însuşi un ozenolog foarte bine informat, păstrîndu-şi obiectivitatea la care-l obliga funcţia ce-i fusese încredinţată. Rezultatul acestor multiple experienţe îl constituie cartea de faţă. Titlul ei dezvăluie atitudinea autorului în privinţa anumitor persoane şi autorităţi cu care s-a confruntat în perioada exercitării mandatului său. Pentru că „minţile încuiate" reprezintă principalul obstacol în calea studierii aprofundate, lipsite de orice prejudecăţi, a unui mister care continuă să sfideze raţiunea umană...

150.000

ISBN 973-50-0476-3